Prolog

Către Ministerul Apărării al URSS
Mareşalului Uniunii Sovietice
D.F.Ustinov
Strict secret

Vă rog să informaţi Comisia Industriei de Război a CC al PCUS, Biroul Politic al CC al PCUS şi personal pe tovarăşul L.I.Brejnev că, în scopul asigurării superiorităţii noastre militare asupra forţelor armate ale statelor NATO, oamenii de ştiinţă şi inginerii militari ai Institutului de Marină (căsuţa poştală nr. 16), ai Institutului de Energetică al Ministerului Construcţiilor de Maşini (căsuţa poştală nr. 78) şi ai Comandamentului detaşamentului special al submarinelor din Flota Militară a Mării Baltice au încheiat cu unsprezece zile înainte de termen lucrările pregătitoare privind proiectul "EMMA".

Experimentele de probă desfăşurate în condiţii terestre în Jakuţia şi Pamir şi experimentele maritime din raionul peninsulei Dickson au demonstrat eficacitatea superioară a noii arme strategice chiar şi în condiţii de tectonică montană şi de

glaciațiune perenă.

Consider util ca grupul de oameni de știință care a creat noua armă strategică și echipamentele submarinelor "U-137" și "U-202", care au desfășurat experimentele și au instalat dispozitivele, să fie propuse pentru recompensă guvernamentală.

Producția de serie a noii arme strategice și termenele de punere în practică depind acum în întregime de hotărîrile Guvernului.

Șeful Marelui Stat-Major
al Armatei Sovietice
N. Oparkov

Moscova
17 august 1981

Capitolul 1

— Vă numiți Stavinski? Roman Stavinski?

— Da.

— Ați primit cetățenia americană?

— Da, acum două luni.

— Dar vă este dor de Rusia?

Stavinski îl privi o clipă, apoi zîmbi. La urma urmelor, nu dădea doi bani pe nimic din ce cred despre el cei de la CIA. Pur și simplu, nu dădea doi bani. Trăia în gaura asta de patru ani de zile; și ce le pasă lor de ce îi este lui dor? Era american, american cu drepturi depline și nu dădea doi bani pe CIA.

— Da, mi-e dor de Rusia, răspunse el provocator. Și ce?

— Vreți să vă întoarceți în Rusia?

— Nu.

— De ce?

— De la aeroport m-ar duce direct la pușcărie.

— Pentru ce?

— Pentru acele interviuri despre Uniunea Sovietică pe care le-am dat posturilor voastre de radio imediat după sosirea în America.

— Dar v-ați adresat apoi Ambasadei Sovietice ca să vă permită întoarcerea.

— Atunci eram mai tînăr. Aș fi stat la răcoare cinci ani și acum aș fi ieșit. Ce vreți de la mine?

— Nimic deosebit. Un mic serviciu. Dacă nu vă place America...

— Am spus eu că nu îmi place America?

— Mă rog, dacă vă este atît de dor de Rusia...

— Asta nu înseamnă că nu-mi place America. Este o țară minunată, iar aici nu urăsc decît un om, un singur om.

— Pe președinte? Pentru că a înrăutățit relațiile cu rușii?

— Nu. Pe mine însumi. Mă urăsc pe mine în această țară. Dar asta nu-i privește pe cei de la CIA. Pentru ce ați venit?

— Ca să vă ajutăm să vă întoarceți în Rusia.

El îi privi uimit.

— Trebuie să scoatem de acolo un om, spuse unul dintre ei. Luați avionul pînă acolo și... rămîneți. El va veni în America pe baza documentelor dumneavoastră. Asta-i tot. Firește, o să vă dăm documente sovietice pe alt nume de familie, ca să puteți locui în Rusia. Și bani...

Stavinski "dezvirginã", cum îi plăcea să spună, un pachet de Marlboro, scoase o țigară, o aprinse și trase din ea cu sete. Îi așteptase șase ani și iată că veniseră. Nu din cer, nu din pămînt, ci de la CIA. Mai trase o dată din țigară, adînc, cu sete.

— De ce m-ați ales pe mine?

— Pentru că semănați cu acea persoană. Sau el seamănă cu dumneavoastră. Poate că nu perfect, dar o să facem din dumneavoastră o sosie identică, asta nu e o problemă. Principalul e forma craniului, culoarea ochilor și încă vreo cîteva detalii.

— Priviți, spuse al doilea interlocutor și puse în fața lui Stavinski un evantai de fotografii.

Primele îl arătau pe el, Roman Stavinski, din față și din profil (Stavinski recunoscu fotografiile pe care le făcuse cu trei luni în urmă pentru primirea cetățeniei americane), iar în următoarele, retușate, era parcă tot el, dar puțin diferit – tuns scurt, nițel mai cîrn, cu urechile parcă altfel.

— Vedeți? Se poate contraface puțin și va fi un alt chip.

Veți deveni chiar mai tînăr, vreți?

— Dar el cine e? întrebă Stavinski. E vreo persoană importantă? Un spion? Sau un disident?

— Nu am convenit încă nimic, spuse primul. Deocamdată nu este nevoie să cunoașteți mai multe. Ei? Ce spuneți?

Stavinski se foi în fotoliu și se uită la ei. "Amîndoi vorbesc bine rusește, leprele! De bună seamă că au fost în Rusia și nu o singură dată."

— Și dacă la Moscova merg direct la KGB și ciripesc totul?

— E puțin probabil. Fiica dumneavoastră rămîne aici.

— Dar ea este cetățean american și nu răspunde pentru faptele tatălui ei. Și se va căsători cu un american. Ce îi veți putea face?

— Mda..., spuse unul dintre cei doi. Cu o asemenea stare de spirit, ar fi mai bine să nu plecați. Avem și alți candidați, zise el și dădu să se ridice.

— O clipă, rînji Stavinski. Sînt și alte dubluri?

— Nu e vorba de dubluri... Trebuie pur și simplu să ajustăm copia la original. Am studiat în arhiva FBI-ului șase mii de emigranți ruși de vîrsta dumneavoastră și am ales trei. Dacă dumneavoastră refuzați, mai avem două rezerve.

— Nu trebuie să mă șantajați, zîmbi nervos Stavinski. Deci, dacă accept, trebuie să rămîn acolo. Dar dacă vreau să mă întorc?

Cei doi dădură din umeri a mirare.

— De ce? Cînd v-ați adresat Ambasadei Sovietice, ați cerut să rămîneți acolo pentru totdeauna. Erați gata să faceți chiar și închisoare, și asta numai ca să trăiți în iubita dumneavoastră Rusie. Iar noi vă propunem acest lucru fără închisoare. Cheltuielile le suportăm noi, plus pașaportul sovietic adevărat și toate celelalte documente. Desigur, acolo nu veți mai fi Stavinski, ci... Ivanov, Egorov, cum vreți. Veți găsi de lucru, o să vă aranjați undeva. Tehnicienii dentari trăiesc bine oriunde, nu-i așa?

Unul dintre vizitatori se ridică și spuse:

— Iar în ceea ce privește trădarea... și noi avem oameni în Uniunea Sovietică. Trădătorul este căutat. Însă noi vă propunem o afacere cinstită... Gîndiți-vă pînă miercuri. Aveți aici

numărul nostru de telefon. Dacă nu ne sunați pînă miercuri, înseamnă că nu sînteți de acord. Și, în acest caz, ar fi mai bine să uitați discuția noastră. Nùmai bine!

— Stați! Telefonul ăsta... Nu are prefixul statului nostru.

— 202 este prefixul Washington-ului. Puteți să ne telefonați cu taxă inversă.

— Nu-i vorba de asta! Deci ați venit special tocmai de la....

— O cer interesele țării noastre, care este, deocamdată, și a dumneavoastră. Mă refer la America, spuse unul din ei și zîmbiră amîndoi.

— Acum o săptămînă v-am văzut la pescuit...

— Ne mai puteți vedea și în barul de vizavi, și la dumneavoastră la clinică, și în multe alte locuri. Ne-am cunoscut mai de mult. Mai aveți întrebări?

— Da. Mii.

— Vă vom răspunde la Washington. Dacă ne veți suna pînă miercuri. La revedere!

Cei doi ieșiră.

Stavinski se apropie de fereastră și îi văzu cum urcă, fără să se uite în jur, într-un Chevrolet albastru care porni lin, cu un fîșîit ușor.

Deci așa! Bine că Olea nu era acasă. Deși, dacă cei doi l-au urmărit atît timp, cunoșteau programul ei. De fapt, unde-i stă gîndul?

Rusia! Moscova! După ce a emigrat, a visat trei ani la rînd parfumul florilor de liliac de la fereastra apartamentului său din Moscova. Iar după șase ani visa tot fetele din Moscova. Nici o americancă nu-i apărea în visuri, deși, după toate aparențele, prostituatele din America nu sînt cu nimic mai prejos de cele de la Moscova; fac același lucru și, totuși... Calm, calm! Are patruzeci și șase de ani, o casă, un serviciu bun, două mașini – și încă ce mașini! În Rusia nici nu poți visa la asemenea mașini; acolo, Jiguli și Lada sînt culmea eleganței. Aici are o fiică pe care o iubește.

Dar ce altceva mai iubește? Casa aceasta în care se plictisește cînd Olea e plecată și, în curînd, va fi mereu plecată? Sau pe Barbara, vînzătoarea de patruzeci de ani de la magazinul

7/11, la care petrecea două nopți pe săptămînă? Ce să iubească în această țară? A venit aici prea tîrziu, mult prea tîrziu.

De acolo, din Rusia, America părea ideală, feerică. Tot ce nu exista în Rusia exista aici: mașini elegante, hoteluri, milionari, călătorii în întreaga lume, avioane și iahturi personale. Însă... aici nu e nimic din tot ce era el în Rusia. Aici este nimeni și nimic, un laborant într-o clinică de stomatologie, care meșterește proteze pentru babe! Și asta pentru că, slavă Domnului, tatăl lui l-a învățat această meserie încă de cînd era copil, iar mama l-a silit să urmeze un institut de medicină. Altfel s-ar fi împotmolit așa cum se împotmolesc ziariștii-emigranți, oricît de talentați ar fi ei acolo, în Rusia.

Cine are nevoie de ei aici, cu engleza lor ciudată, pe care nu știu să o folosească? Da, a venit tîrziu aici, prea tîrziu. Bine spun emigranții: la început, America pare țara tuturor posibilităților, dar apoi vezi că aceste posibilități nu sînt pentru tine.

Aici trebuie să te naști sau să vii ca Olea, la doisprezece ani. Dar să vii la patruzeci de ani e o afacere proastă, aproape sinucidere. Așadar? Să se întoarcă? Ce ocazie! O asemenea ocazie vine o singură dată în viață; nu, o dată la șase mii de vieți, căci ei au verificat șase mii de emigranți. Dar s-o lase pe Olea? Să trăiască acolo sub un alt nume? Temîndu-se tot timpul că va fi arestat? Orice detaliu, orice fleac putea să-i vină de hac.

Americanii ăștia nici nu-și imaginează ce sistem de verificări există în URSS. Livretul militar, cartea de muncă, certificatul de naștere... E de ajuns să se verifice fiecare aliniat, să se trimită o cerere la ultimul loc de muncă și gata. Iar KGB-ul te bate pînă îți plesnesc ficații și plămînii, îți scoate fiecare dințișor, iar la sfîrșit te împușcă fără să stea prea mult pe gînduri ca trădător de țară și spion. Și nu te va ajuta nici o Americă, iar Rusia nu te va compătimi...

Își turnă un pahar de brandy și-l bău pînă la fund.

Capitolul 2

— Crezi că va accepta? întrebă Robert Carol.

Mac Carrie tăcea. De unde să știe el dacă Stavinski va accepta sau nu? Ei au făcut tot ce le stătea în puteri și au conștiința curată. L-au urmărit o săptămînă întreagă, i-au învățat pe de rost toate traseele prin Portland, s-au lămurit că nu are aici prieteni, nici apropiați. În general, emigranții ruși nu se întîlnesc între ei.

Singurele pasiuni ale lui Stavinski erau iaht-clubul de sîmbăta, pescuitul de duminica și Barbara, vînzătoarea de la magazinul *7/11*, la care înnopta lunea și miercurea. În restul timpului liber stătea acasă, lucra și se uita la televizor. Fata învăța la universitate și-și petrecea acolo aproape tot timpul; își găsise un prieten american și în zilele libere mergeau cu mașina într-un camping.

Singurătatea – iată ce trebuia să-l forțeze pe Stavinski să accepte. Nu banii, ci singurătatea. Judecînd după biografia lui, cîndva fusese un reporter de televiziune energic, cutreierase toată Rusia, locuise la Moscova, la Leningrad, la Kazahstan și chiar în Siberia.

Pentru un asemenea om de acțiune, să îl obligi să stea la Portland ca tehnician laborant, la numai patruzeci și șase de ani, este ca și cum l-ai îngropa de viu într-un mormînt. Trebuie să accepte, trebuie. Dar, naiba să-l ia... Dacă refuză, se duce de rîpă toată operațiunea, care și așa atîrnă de un fir de păr. Nu mai sînt alți candidați. Mac Carrie dăduse chix cu ceilalți doi: nici unul nu voia să se întoarcă în URSS.

Cu trei săptămîni în urmă, mai precis pe 28 august 1981, corespondentul ziarului *Washington Herald* la Moscova, Jacob Stevenson, fotografia la cimitirul *Novodevicie* monumentul lui Nikita Hrușciov. Nu departe, pe alee, lîngă un mormînt modest, stătea un bărbat în civil, de vîrstă mijlocie.

Jacob Stevenson se gîndi că o fi vreun betivan, lucru obișnuit pe străzile Moscovei, și hotărî să-l fotografieze. N-ar fi rea o fotografie cu un chefliu în cimitir. Însă, imediat ce Stevenson își îndreptă aparatul de fotografiat spre bărbat, acesta se ridică brusc și se apropie de Jacob.

— Documentele dumneavoastră, spuse el răgușit. Nu aveți dreptul să mă fotografiați fără permisiunea mea.

— Iar dumneavoastră nu aveți dreptul să-mi cereți documentele.

Abia acum văzu Stevenson fața îngrijită și autoritară, privirea oțelită, ținuta sportivă.

— Documentele dumneavoastră! Sau chem miliția și veți rămîne fără peliculă și fără aparat.

Deși răgușită, vocea acestui rus era inflexibilă; în Rusia vorbesc așa numai reprezentanții puterii. Stevenson învățase acest lucru în cei trei ani de cînd se afla în Moscova.

— Sînt ziarist american, spuse el. Iată permisul meu de corespondent.

Bărbatul îl privi în ochi, apoi luă permisul, compară fotografia cu chipul ziaristului și pufni:

— Cine s-a fript o dată... Beți?

În același timp, aruncă o privire scurtă prin cimitir. În jur era pustiu, nici țipenie de om. Zi obișnuită, ora nouă dimineața, cine să fie acum în cimitir?

— Mulțumesc, spuse jenat Stevenson. Eu... eu nu beau

direct din sticlă.

— Păcat, zîmbi bărbatul. Bine, poate că o să bem în alt loc. Aici este înmormîntat fiul meu; astăzi se împlinesc două luni de cînd a murit. Uite ce-i, zise el privind cercetător în ochii lui Stevenson. Ascultă-mă cu atenție. Mă numesc Iurîșev, sînt adjunctul șefului Marelui Stat-Major al Armatei Sovietice în probleme strategice. După cum îți dai seama, eu știu tot ce poate interesa CIA și chiar mai mult. Așa că transmite la CIA că vreau să fug în Occident. Dețin atîtea secrete încît nu am voie să ies din URSS, iar ca să fug pe cont propriu, nu pot. De aceea, propun o afacere: dacă mă vor scoate din URSS, vor primi toate informațiile, cele mai secrete date...

— Eu nu lucrez la CIA, sînt ziarist...

— Las-o baltă! Ești american și înțelegi ce înseamnă pentru țara ta planurile militare sovietice. Cum o să le transmiți propunerea mea, asta e o problemă care te privește. Numai să ai grijă să nu faci acest lucru prin Ambasada Americană. Acolo totul este ascultat de KGB, chiar și ceea ce se discută în dormitorul ambasadorului. M-ai înțeles?

— Am înțeles, spuse Stevenson, dar există o problemă. De unde să știu eu că nu sînteți agent KGB? Le place să îi provoace pe ziariștii străini, mai ales pe cei americani. Și chiar dacă nu sînteți agent KGB și nu este vorba de o provocare, ce garanții am că mîine nu o să vă răzgîndiți? Acum... ați băut jumătate din sticlă.

Iurîșev se uită cu reproș în ochii lui Stevenson.

— Da, ai dreptate... spuse el gînditor, cîntărind ceva în minte. Bine. Ca să intre într-o asemenea afacere, CIA trebuie să fie convinsă că eu sînt eu și că știu ceva, zîmbi el mijindu-și ochii. Bine! Iată ce să le transmiți: la începutul lui octombrie, lîngă țărmurile Suediei se va împotmoli la mică adîncime un submarin de-al nostru. Nu va fi un accident, ci o înscenare, o operațiune planificată. Ce înseamnă această acțiune, voi spune cînd voi ajunge în Occident. Și multe altele, adăugă el pe un ton calm, perfect echilibrat.

Mai tîrziu, cînd i-a transmis lui David Mac Carrie amănuntele acestei convorbiri, Jacob Stevenson a remarcat că prima

impresie despre Iurîșev (dată de sticla de votcă și de glasul răgușit care te duceau cu gîndul la o "sugativă" rusească tipică) s-a schimbat chiar în momentul în care "sugativa" a început să vorbească. Acest Iurîșev era înzestrat cu o voință ieșită din comun și cu o putere interioară excepțională, pentru care o jumătate de coniac echivalează cu un pahar de apă. Stevenson s-a mai gîndit atunci la cimitir: viața îi oferise un subiect fantastic pentru un roman polițist. Ce ziarist nu visează să scrie un best-seller? De multe ori, totul depinde de un subiect original, iar acum, iată-l! Chiar dacă s-ar dovedi o provocare a KGB-ului, în roman totul se poate preface.

— Bine, spuse Stevenson. Voi face tot ce îmi cereți. Cum să țin legătura cu dumneavoastră?

— Nu, cu mine nu trebuie să ții legătura, spuse Iurîșev. Nu trebuie să-mi telefonezi, iar adresa mea este secretă. Dar nici nu avem de ce să ne întîlnim, ți-am spus deja totul.

— Dar cum să vă găsesc dacă...

— Dacă ei acceptă propunerea mea? Vor accepta. Cînd submarinul se va împotmoli în Suedia, vor accepta. De aceea spuneți-le că de îndată ce submarinul își va îndeplini misiunea în Suedia și va pleca acasă, eu voi pleca în concediu. Voi pleca în Viatka, în rezervație, să vînez și să mă odihnesc. De acolo pot să mă cheme. Printr-o simplă scrisoare sau printr-o telegramă trimisă în numele fostei mele soții, Galina. Un text oarecare și locul întîlnirii. Pentru ca în cursul acestui concediu să pot dispărea, e clar? Ține minte adresa asta: regiunea Kirov, rezervația "Codrul hoților", către pădurarul Amikin, pentru Iurîșev. Repetă.

Stevenson repetă ascultător adresa.

— Pe curînd, spuse Iurîșev. Transmite-le: dacă nu voi primi acolo scrisoare sau telegramă, afacerea se anulează. Gata.

Apoi se îndreptă cu pas hotărît spre ieșirea cimitirului, dar se întoarse brusc:

— Stop! Acum poți să mă fotografiezi, le va fi de folos...

Peste cinci zile, Mac Carrie era la Stockholm. După încă o zi, a sosit de la Moscova și Stevenson. Rușii stăteau ca un spin în Afganistan, masau trupe la granița poloneză și la cea irania-

nă, înarmau fățiș Siria, Libia și pe Arafat, iar submarinele lor atomice își iteau periscoapele pe lîngă bazele NATO. Cine știe ce mai născoceau, ce mai plănuiau?... Știau să țină în secret chiar și o informație pescuită din presa americană, nu numai din a lor. În această situație, o figură precum cea a adjunctului șefului Marelui Stat-Major în probleme de strategie era pur și simplu un dar pentru CIA, iar conducerea instituției americane se hotărî să nu scape ocazia. Șeful departamentului rus, Daniel Cooper, îl chemă la el pe David Mac Carrie și pe Robert Carol și le ordonă să se ocupe personal de această sarcină.

— S-o țineți secretă chiar și față de CIA, zîmbi el. În rest, acționați în numele meu. Toate posibilitățile noastre vă stau la dispoziție. Dacă submarinul sovietic eșuează într-adevăr la mică adîncime lîngă Suedia, înseamnă că acest Iurîșev nu este o cursă a KGB-ului, ci un bărbat de cuvînt: a transmis o informație secretă, practic fără risc pentru el, iar cheia secretului a rămas la el în buzunar. De aceea nu putem să ne dăm la o parte la sfîrșitul lui septembrie, trebuie să fim gata să scoatem această "cheie" din Rusia. Trebuie să ne întîlnim imediat cu ziaristul ăsta, Stevenson, să lămurim cu el toate detaliile întîlnirii lui cu Iurîșev. Dar cel mai important e să ne gîndim cum să-l scoatem pe Iurîșev din Rusia. Cu vaporul pe la Riga? Pe la Odesa? Sau Vladivostok? Ocupați-vă de toate acestea și peste o săptămînă aștept planul operațiunii în cîteva variante.

Mac Carrie și Carol au ridicat de la arhivă toate materialele privind personalul Marelui Stat-Major sovietic. Dar informațiile despre Iurîșev erau foarte vagi: cîțiva transfugi își aminteau vag numele lui printre tinerii militari de mare viitor. În 1968, rusul terminase Academia Marelui Stat-Major; apoi l-au găsit la Statul-Major al Regiunii Militare din Extremul Orient, în timpul conflictului militar sovieto-chinez, după care a fost transferat la Moscova, la Marele Stat-Major. Asta era tot. Dar însuși faptul că acest Iurîșev a fost transferat la patruzeci de ani din provincie la Marele Stat-Major spunea multe.

Desigur, ar fi fost minunat să meargă ca turist la Moscova, să îl vadă pe Iurîșev, și mai bine ar fi fost să îl întîlnească și să stabilească amănuntele fugii cu el. Dar Mac Carrie hotărî să nu

riște. După informațiile CIA și ale ziariștilor, după Olimpiadă, Moscova rămăsese ticsită de miliție și agenți secreți ai KGB. Filarea tuturor străinilor rămăsese practic valabilă.

De aceea, Mac Carrie nu a luat avionul spre Moscova, ci spre Stockholm, unde Stevenson i-a confirmat presupunerile. Faptul că în acea zi Stevenson s-a aflat singur în cimitir nu a fost o simplă întîmplare. În trei ani de serviciu la Moscova, Jacob se plictisise de KGB-iști în asemenea măsură încît, în ultimul timp, după ce ieșea din casă, se apropia de mașina lor, le spunea traseul din ziua respectivă, iar apoi îl respecta cu scrupulozitate; astfel, a reușit să le capete încrederea.

KGB-iștii trimiși să îl fileze alcătuiau din timp rapoarte despre deplasările lui Stevenson prin Moscova și, în loc să îl urmărească pas cu pas, se duceau acasă ori la rînd la carne, la coadă la cabanos, sau se duceau la amante. În acea zi, s-a întîmplat același lucru: Stevenson le-a comunicat că vrea să tragă o fugă pînă la cimitir să fotografieze mormîntul lui Nikita Hrușciov, apoi va merge la deschiderea expoziției pictorilor tineri de pe strada *Bolșaia Gruzinskaia*, apoi va face cumpărături la magazinul pe valută de pe *Malaia Gruzinskaia*. Băieții de la KGB l-au rugat să le cumpere de la magazin un cartuș de țigări americane, l-au condus pînă la poarta cimitirului și apoi au plecat la treburile lor.

Peste două ore, îl așteptau la *Bolșaia Gruzinskaia*. O asemenea încredere a fost posibilă numai după doi ani de cunoștință, însă ca Mac Carrie să meargă acum la Moscova era absurd: niciodată nu știi dacă ești filat, iar a-l întîlni pe Iurîșev ar fi practic imposibil: nu i se știe adresa, nu are număr în cartea de telefon.

Lui Stevenson îi rămînea doar să facă de pază la intrarea în Marele Stat-Major și să îi înmîneze lui Mac Carrie fotografiile cu Iurîșev.

După discuția cu ziaristul, Mac Carrie hotărî să acționeze pe căi ocolite. Zece variante de scoatere în secret a lui Iurîșev la bordul unui vas străin prin Odesa, Riga sau Vladivostok au fost trecute ca soluții de rezervă.

Pericolul era prea mare, îndeosebi dacă lua în calcul meticulozitatea vamei sovietice. Nici vasele americane nu prea își

mai lăsau ancorele în apele URSS, iar ca să ai încredere în japonezi sau olandezi...

Mac Carrie și Carol propuseră conducerii alt plan, simplu și frumos: să îl înlocuiască pe Iurîșev cu un alt om. În ultimii zece ani, în SUA au venit peste o sută de mii de emigranți sovietici.

Dintre aceștia, la nici o lună după ce au emigrat, două mii s-au dus la Ambasada Sovietică din Washington cu cererea de a li se permite întoarcerea în URSS, dar, firește, au fost refuzați. În afară de cei două mii de oameni, de bună seamă că nu sînt puțini nici aceia care nu au riscat un asemenea pas, cunoscînd experiența celorlalți.

Astfel, Mac Carrie și Carol s-au gîndit că vor găsi un om care, printr-o operație plastică, să devină sosia lui Iurîșev, iar restul era treaba tehnicii și calculului exact. Șeful a aprobat ideea; Mac Carrie și Carol au răscolit arhivele FBI-ului și, după o săptămînă, au stabilit trei candidați. Alte trei zile s-au pierdut zadarnic cu doi candidați care au refuzat propunerea. De aceea nu s-au repezit asupra lui Stavinski și l-au studiat vreme de o săptămînă. Însă acum, tot planul genial era în aer și se putea prăbuși dacă și acest emigrant, Stavinski, refuza să se întoarcă în URSS.

Va trebui să se întoarcă la ideea de a-l scoate pe Iurîșev pe mare, dacă... Dacă submarinul sovietic se va împotmoli la adîncime mică, în apele Suediei.

Era 19 septembrie. Pînă la termenul comunicat de Iurîșev mai rămăseseră două săptămîni...

La aeroportul din Portland, Mac Carrie și Carol înapoiară Chevrolet-ul închiriat și luară avionul spre Washington.

Capitolul 3

Stavinski telefonă marți.

— Sînt de acord, spuse el. Dar pun o condiție.

— Bine. Luați avionul și vom mai vorbi, îi răspunse Mac Carrie. Cînd puteți veni?

— Peste două ore am un avion spre Washington.

— OK! O să vă întîmpinăm la aeroportul Dallas. Ce i-ați spus fiicei dumneavoastră?

— Că am o întîlnire la un spital din Washington, că mi se propune ceva de lucru.

— Foarte bine. Acum e acasă?

— Nu. E la universitate.

— Lăsați-i un bilețel că la întoarcere veți merge la New York, să vă vedeți prietenii.

Se poate spune că operațiunea a început din această clipă.

Oricare ar fi fost condițiile acestui Stavinski, în afară de cazul unora absurde, erau nevoiți să le accepte.

Îl recunoscură cu greu: Stavinski pe care îl cunoscuseră – nebărbierit, cu fața chinuită și ochii goi – dispăruse. În locul lui, din avion ieși un altul – încă tînăr, cu umerii destinși și

ochii jucăuși – un domn într-un costum gri nou-nouț, cu un diplomat în mînă.

— Salut! se adresă el lui Mac Carrie și lui Carol. Agentul 007 a sosit. Cum o mai duceți? Cinstit vorbind, sînt flămînd ca un lup. În avion ne-au dat niște carne de găină atoasă și tare ca o talpă, iar asta tocmai la Chicago. Să mergem la un restaurant chinezesc, vreau să înfulec ceva.

Mac Carrie și Carol izbucniră în rîs. Noul Stavinski le plăcea mai mult decît cel dinainte. Din clipa în care Stavinski spusese "da", intrase sub aripa CIA: avea deja reținută o cameră la hotel, întîlnirea cu un medic specialist în chirurgie plastică fusese fixată și i se comandase chiar... propriul său cadavru. Era vorba despre un bărbat mort într-un accident de circulație, imposibil de identificat, pe care poliția îl va arăta peste cîteva zile fiicei lui.

Îl duseră în centrul orașului, pe *Connecticut Avenue*, la un restaurant chinezesc. Admirînd orașul, Stavinski exclamă:

— Da! Ăsta da oraș! Numai că sînt cam mulți negri; la Portland nu sînt...

La restaurant comandă ferm, ca un cunoscător, frigărui de porc, creveți cu legume chinezești și o sticlă de vin franțuzesc pentru toți. Apoi îi preveni pe Mac Carrie și pe Carol să nu se jeneze, să comande tot ce vor, pentru că azi plătește el. După aceea își aprinse o țigară și spuse:

— OK! Acum la treabă. Am cîteva condiții. Prima: nu merg singur, am nevoie de o soție. Nu vă holbați așa, m-am gîndit la toate. Una este cînd ia avionul un turist singuratic – KGB-ul pune imediat ochii pe el – și alta este cînd avem de-a face cu un cuplu soț-soție. Firește, și mai bine ar fi de mers cu copii, dar copiii sînt o povară grea, plus că nu știu să-și țină gura. De aceea o să ne descurcăm și fără copii. Dar o soție vreau neapărat. Să fie cum vreți voi, agentul vostru, numai să nu fi fost niciodată în Rusia, ca să nu aibă treabă cu KGB-ul. Însă trebuie să știe limba rusă, măcar o boabă. Ea, nu eu. Eu voi contracta o răceală și nu voi putea nici să vorbesc. În acest fel nu voi spune nici un cuvînt în engleză, plus că voi scăpa de accentul pe care l-am căpătat aici...

Mac Carrie și Carol adoptară ideea și chiar îl invidiară: cum de nu le-a trecut lor prin cap? Sigur, trebuie găsită o soție americană care să vorbească, puțin măcar, limba rusă. În acest fel se simplifică o groază de probleme la vamă. Stavinski va intra prin vamă fără să vorbească, iar Iurișev tot cu "răceala" va ieși prin vamă. Răceală – bună idee! Interesant, oare ce condiții mai are? Firește, nu va fi simplu cu tovarășa de drum: timp nu prea este, toate documentele trebuie falsificate, iar în două săptămîni, cîte au mai rămas, trebuie să primească viza de la Ambasada Sovietică. Acolo, orice caz urgent este analizat și puricat extrem de atent... Dar ideea cu femeia va plăcea șefului. Carol va trebui să meargă la Monterey și la San-Antonio, la școlile de spionaj. Să vadă care dintre femei...

— Ce-i? întrebă Stavinski. La ce vă gîndiți?

— Se acceptă, spuse Mac Carrie. O soție. Îmi place ideea. Se întoarse spre Carol: Ție?

— Și mie, spuse Carol.

— Bine! spuse Stavinski amenințîndu-i cu frigăruia. Aveți în vedere însă că nu vreau orice fel de muiere.

— La noi nu-i Hollywood, spuse Carol. Nu va fi un înger.

— De îngeri nici nu am nevoie, îmi ajunge "Miss Univers". Nu, gata cu gluma. Nu mă interesează înfățișarea ei, numai să fie o femeie inteligentă, de treizeci-treizeci și cinci de ani, OK? N-am să o sîcîi cu avansuri de mascul, în Rusia sînt din ăștia cu carul. Numai să ajung eu acolo! zise Stavinski înfulecînd cu spor.

"N-are gusturi rele Stavinski ăsta", își spuse Mac Carrie și își aminti de Barbara, bruneta senzuală de la magazinul *7/11*; la noapte va fi singură...

— A doua condiție, continuă Stavinski. În Rusia am nevoie de două rînduri de documente sovietice, pe numele a două familii. Unele curate, adică cu toate detașările și transferurile de serviciu, cu carnet de partid etc. Iar altele care să dovedească faptul că am fost în lagăr, undeva în nord, la Salehard, că am făcut pușcărie pentru omor din gelozie sau pentru furt.

— Dar pentru ce aveți nevoie de așa ceva? întrebă Mac Carrie înveselit.

Parcă că nu ei ar lucra la CIA, ci el, Stavinski, atît de bine calculase totul.

— Foarte simplu, răspunse Stavinski și trecu de la frigărui la crevetii cu legume chinezești, peste care turnă un sos roșu. În Moscova nu voi putea să rămîn, să fie clar. Măcar în primii doi ani mă voi retrage undeva prin Siberia, unde un om obișnuit de vîrsta mea nu s-ar duce în mod normal. Deci va părea ciudat că un om care nu mai este tînăr se duce în Siberia. Dar dacă sînt după lagăr, după pușcărie, e altă treabă. Mi-am omorît soția, am fost la gherlă, familie nu am, n-am ce face, așa că am venit în Siberia să îmi caut de lucru. Nimeni n-are să se apuce să verifice autenticitatea unor astfel de documente; e absurd să-ți aduci ție însuți învinuiri false, precum că ai fost la mititica pentru omor.

— Dar te poți întîlni cu vreunul care chiar a făcut pușcărie acolo. Siberia este plină de tipi eliberați din închisoare. Trebuie să cunoști amănunte despre pușcărie...

— Le cunosc. Slavă Domnului, mulți foști deținuți au ajuns în Occident! Mulți dintre ei au scris cărți despre pușcăriile din "Țara Sovietelor". În afară de asta, chiar eu am scris în ziarul *Miliția sovietică* un studiu despre lagărul de la Salehard și chiar am stat cîteva zile acolo. Ce-i drept, nu în baraca deținuților, ci într-o cameră de protocol, dar oricum în zonă. Deci, amănunte cunosc, plus că o rup puțin și pe limba hoților.

— Bine, o să vă dăm un dicționar de argou rus să vă pregătiți temeinic.

— Ultimul lucru, cel mai important, zise Stavinski punînd bețigașele pe marginea farfurioarei cu crevete, orez și legume chinezești. În afară de restul cheltuielilor, îmi trebuie o sută de mii de dolari. Nu cred că sînt mulți bani, dar am nevoie de ei pentru fiica mea și pentru viitorii mei copii. Da, închipuiți-vă, am de gînd să mai fac doi copii acolo, în Rusia. Și e posibil să vrea să vină cîndva aici. Dar nu vreau să înceapă cum am început eu, ca emigrant sărac. Dacă banii sînt depuși acum în bancă, în cincisprezece-douăzeci de ani se vor face un sfert de milion. Cu banii aceștia poți începe o viață nouă în America.

Capitolul 4

— Bugetul operațiunii pare acceptabil, spuse șeful. O sută de mii, soție, documente false, operație plastică... Dar de ce stă la *Astoria*? N-a găsit un hotel mai modest? Totuși, o sută treizeci de dolari pe zi...

— O sută o plătește el. Vrea să trăiască pe picior mare sau, cum zice el, "boierește". Are el șapte mii de dolari și vrea să-i fituiască pînă la plecare pe toți. A închiriat și o sală de sport.

— Bea?

— Acum nu. În Portland, obișnuia să bea de plictiseală; cîteodată, se îmbăta rău de tot, dar acum nu mai bea.

— Fetițe, ceva?

— Ieri a făcut o comandă la hotel: o japoneză și o filipineză, zîmbi Mac Carrie. Fetele astea costă o sută de dolari pe oră. Dimineață ne-a spus că în felul ăsta se desparte de Occident; în Rusia, zice el, nu sînt nici japoneze, nici filipineze.

— Ați verificat? N-a trăncănit cu ele despre misiune?

— Am verificat. Nimic.

— Mm... zece mii – spitalul, opt – drumul pînă în Rusia la clasa "lux". De ce la clasa "lux"? Nu se putea mai modest?

— Nu vrea mai modest, e dispus să plătească din banii lui. E important, pentru că Ambasada Sovietică dă mai repede viză celor care călătoresc cu "lux"; au nevoie de valută.

— Spune-mi, Mac Carrie, după părerea ta, cît ar plăti sovieticii pentru planurile strategice ale Pentagonului?

Mac Carrie strînse din umeri.

— Nu știu.

— OK, spuse șeful și semnă cererea, aprobînd astfel bugetul operațiunii. Cine va fi soția?

— Carol a luat avionul spre San-Antonio să vadă pe cine poate găsi.

— Nu cred că e o soluție bună. Rușii pot să aibă fotografiile personalului acestei școli. Știți doar, ei lucrează, nu glumesc. Știți ce-a spus Șevcenko: sînt trei mii de spioni sovietici numai la New York. Chemați-l înapoi pe Carol, avem nevoie de altă soluție. Trebuie să fie o femeie care nu a călcat pragul CIA.

— Dar nu mai avem timp să recrutăm o femeie instruită.

— OK, acum rezolvăm problema.

Șeful ridică receptorul și spuse:

— Fii drăguță, dă-mi centrala din Los Angeles. Mulțumesc. Centrala? Vă rog, faceți-mi legătura cu Uniunea Figuranților din Hollywood. Scuzați-mă, nu știu numărul... Numărul...672-7744? Vă mulțumesc. Alo? Departamentul Figuranților? Vă deranjează producătorul Mac Carrie din Washington. Încep să turnez aici un film despre ruși. Am nevoie de o femeie în jur de treizeci și cinci de ani care să știe cît de cît rusește. Pe ce termen vreau contractul? Hm, minimum o lună... *OK*, asistentul meu vă va telefona peste o oră. Cum vă numiți? Miss Rudolf? Încîntat. Mulțumesc, mai zise el și așeză receptorul în furcă. Asta-i tot.

— Dar... încercă să protesteze Mac Carrie.

— Totul va fi bine, zîmbi șiret șeful. Nu cred că există vreo actriță adevărată care să refuze un asemenea rol. Chiar și Greta Garbo și Marlene Dietrich au lucrat în spionaj. Sună peste o oră și vei avea cel puțin cinci soții pentru Stavinski.

Capitolul 5

Viața Virginiei Part fusese ruinată de celebra actriță germană Romy Schneider. Ce-i drept, Romy Schneider nu știa acest lucru, dar ce importanță avea? Problema era că Virginia semăna mult cu Romy: ochii, chipul și chiar mersul ei semănau cu cele ale lui Romy. Singura deosebire – Virginia era cu opt ani mai tînără. Dar ea era gata să-și schimbe vîrsta cu concurenta ei, să pretindă chiar că e mai în vîrstă. Atunci ar fi depășit-o pe Romy Schneider și ar fi devenit o actriță renumită, iar cealaltă ar fi auzit toată viața: "O, cît de mult semănați cu Virginia Part!" Pe scurt, tocmai această asemănare i-a tăiat calea spre rolurile mari. Cîte nu făcuse în tinerețe ca să-și schimbe înfățișarea! Își schimbase pieptănătura și culoarea părului, se îmbrăca altfel, își schimbase și mersul, dar de fiecare dată cînd impresarul dădea fotografia ei producătorilor, aceștia o țineau una și bună: "A, Romy Schneider a doua? Nu, dacă e să o luăm pe Schneider, o luăm chiar pe Schneider!" Drept urmare, au renunțat la ea trei impresari. Apoi a urmat școala de teatru a vestitei Sony Moore, unde a studiat sistemul lui Stanislavski cu un regizor rus emigrant.

A și trăit cu el un an și jumătate, a învățat limba rusă, dar nu i-a ajutat nici Stanislavski, nici aventura cu un alt impresar.

Așa că, la treizeci și patru de ani, Virginia Part s-a înscris la figuranți. În ultimul timp încetase să mai lupte cu soarta și cu dieta. Pe cine mai interesează talia unei actrițe cu roluri secundare? "Veniți în întîmpinarea eroului principal, dar încercați să nu vă distingeți!", "Beți cafeaua și purtați o discuție însuflețită cu prietena, dar nu dați din mîini, nu atrageți atenția în defavoarea actorului principal." "Aici stați cu spatele și, cînd trece eroina, mergeți înspre dreapta!" Da, eroii principali treceau mereu pe lîngă ea, în primul plan, la fel ca toată viața senină a Hollywood-ului. Iar ea deja se deprinsese să stea în umbră, pe planul doi nu numai la filmări, ci și în viață.

Locuia într-un hotel ieftin din Altadena (la distanță de o oră pînă la Hollywood, cu vechiul ei Pontiac) și avea în medie cinci-șase zile de filmare pe lună, adică nu cîștiga nici cît o secretară. Iar din acești bani îl întreținea și pe prietenul ei, un comic de douăzeci și trei de ani, care venise cu jumătate de an în urmă din Canada să cucerească Hollywood-ul. Nu s-ar putea spune că se îndrăgostise de el, sentimentele Virginiei pentru el erau mai degrabă materne. Voia foarte mult să reușească și îi pistona mereu pe impresarii cunoscuți să îl ajute. Serile, îl aștepta ore întregi la hotel, în timp ce el flecărea cu alți "cuceritori" ai Hollywood-ului, ca și el: actori, impresari, producători și regizori de filme încă inexistente.

Nu era geloasă nici măcar atunci cînd era aproape sigură că Mark o înșeală. Tăcea. Ar fi zis ceva dacă ar fi arătat la fel ca rivala ei, dacă ar fi ținut regim, dacă ar fi avut un cosmetician personal.

Mac Carrie îi telefonă într-una din aceste seri.

— Virginia Part? Vă deranjează din Washington producătorul Mac Carrie. Ce părere aveți de un contract pe o lună cu plecare în Rusia?

Ce părere are de un contract pe o lună?! Inima Virginiei începu să bată cu putere. Gîtul i se uscase. David Mac Carrie? Nu auzise niciodată de un asemenea producător, dar sînt o mulțime acolo, pe Coasta de Est. Filmări în Rusia! Nu cumva e

vorba de renumitul best-seller *Parcul Gorki*?

— E... e *Parcul Gorki*? întrebă ea răgușit.

— Nu, alt roman polițist, spuse Mac Carrie și ea înțelese după glas că producătorul zîmbise. Ce spuneți?

— Cînd sînt filmările?

— Dacă acceptați, am dori ca mîine să fiți la Washington.

O înlocuire! Desigur, o înlocuire: s-a îmbolnăvit vreo actriță sau a refuzat rolul, iar ei trebuie să schimbe rapid interpreta unuia din roluri. Zîmbi victorioasă. La naiba cu orgoliul ăsta exacerbat! Poate că e ultima ei șansă! Nu avea rost să o mai lungească inutil. Ar fi trebuit să întrebe de onorariu, să negocieze, dar...

— Sînt de acord, spuse ea.

— Minunat! Puteți lua avionul în noaptea asta? V-am face comandă imediat de un bilet și v-am întîmpina mîine dimineață.

Drace! Rochia ei cea mai bună era la curățătorie. Nici Mark nu era acasă și nu se știe cînd o să apară. Dar dacă mîine este filmare...

— Mîine este filmare?

— Cam așa. Ce spuneți? Puteți veni?

— Bine... Voi... voi veni. Cum se numește filmul?

— Filmul – Mac Carrie tuși – a, filmul nostru! Se numește *Străinul*. Ciao! Revin cu un telefon peste cincisprezece minute ca să vă spun cu ce avion veți călători. Vă ajung două ore pentru împachetatul bagajelor?

Capitolul 6

Stavinski stătea culcat în salonul său. Faţa îi era acoperită de un bandaj gros. Chirurgii îi modificaseră deschizătura ochilor şi îi făcuseră nasul puţin mai cîrn. Doctorul îi spusese că îi va scoate bandajul de pe ochi în trei zile, iar cel de pe nas peste o săptămînă. Stavinski va fi ca nou.

La început, se stabilise să îi fie eliminate şi ridurile de emigrant de pe faţă (în fotografii, Iurîşev avea o faţă bine îngrijită, de om sătul, părul tuns scurt, milităreşte), dar doctorul spusese că se poate renunţa la intervenţia chirurgicală. Oricum, ca să fie Iurîşev, Stavinski trebuie să se îngraşe cu vreo zece kilograme. Printr-o alimentaţie în supradoză, cu ajutorul aerului curat şi al plimbărilor, ridurile vor dispărea şi fără operaţie. Deocamdată nu se punea problema plimbărilor. Stavinski fusese operat abia ieri şi toată faţa îi era acoperită de bandaje. Stătea cu ochii închişi şi simţea cum îl mănîncă pleoapele şi cartilajele nazale. "Îl mănîncă, deci sînt vii," spuneau doctorii. Iar Stavinski – el însuşi pe jumătate doctor – ştia perfect acest lucru, dar nu se putea linişti. Să fii rupt de toate, nici măcar la televizor să nu te poţi uita!

Întinse mîna spre noptieră. Se lovi întîi de telefon, dar el căută mai jos și luă telecomanda televizorului: măcar să asculte știrile. După un minut în care căută pe toate canalele, înțelese că nu poate prinde programul de știri.

La ora douăsprezece, americanii se distrează cu tot felul de jocuri prostești, se interesează de prețul la mobilă și la pastă de dinți sau se destind cu desene animate și filme de groază. Poate că e mai bine decît să asculte "știrile de pe ogoarele colhozului" care se transmit la Moscova, dar e absurd să asculți un film de desene animate. Stavinski închise televizorul și ridică pe pipăite receptorul telefonului.

— Bună ziua, cu ce vă pot fi de folos? se auzi imediat vocea telefonistei.

— Cu doctorul Lawrence, vă rog, spuse Stavinski ținînd receptorul la cîțiva milimetri de urechea bandajată.

— O secundă...

A trebuit să aștepte mai mult de o secundă, dar auzi în sfîrșit glasul vesel al doctorului Lawrence, chirurgul care-l operase:

— Salut, domnule Stavinski! Cum merg treburile?

— Totul e în ordine, spuse Stavinski. Numai că mor de plictiseală.

— Să vă trimit o soră, să vă citească un roman? Sau doriți un somnifer?

— Am altă idee.

— Care?

— Vreau să chem o fată... mă înțelegeți...

— Înțeleg, domnule Stavinski. Dar încă nu aveți voie să faceți mișcări bruște și, în afară de asta, nu intră în contul spitalizării.

— Dar dacă plătesc eu însumi și nu fac mișcări bruște? Dacă e japoneză, face ea toate mișcările, se pricepe.

Lawrence rîse:

— O, după cîte văd, nu vă place să pierdeți timpul degeaba...

— Nu mi-a mai rămas prea mult. Așadar, îmi permiteți?

— Plăcerea asta vă costă trei sute de dolari, stimate domn: un taxi pînă la Washington și înapoi, plus serviciul. Vă pot

ajuta să economisiți ceva dacă nu insistați în privința japonezei. Aici este un spital particular și cîteodată avem pacienți foarte nerăbdători...

— Ce aveți?

— V-o trimit pe sora Ucu Tan, o coreeană specializată în fizioterapie. Prețul este de o sută de dolari. Și totul se va face în acele limite admise acum pentru dumneavoastră. În plus, vă puteți folosi de acest serviciu și pe credit, plătind cu un cec la ieșirea din spital. Nu se va preciza felul serviciului, așa încît, în viitor, aceste cheltuieli nu vor fi impozitate.

"A dracului America!" se gîndi Stavinski. "Banul și iar banul."

— Bine, trimiteți coreeana. Cîți ani are?

— Coreenele pînă la patruzeci de ani nu au vîrstă. N-are patruzeci, iar restul nu are importanță pentru dumneavoastră în momentul acesta. Nu-i așa?

— *OK*. Mulțumesc, doctore.

— Ne vedem mîine, la scoaterea bandajului.

Stavinski puse receptorul în furcă și se gîndi că nu avusese niciodată pînă acum o coreeană. O sută de dolari era cam mult.

Cînd a venit în America, a lucrat la o fabrică cu 2,25 dolari pe oră. Chiar și acum, o sută de dolari înseamnă două zile de muncă. Acolo, în Rusia, toate aceste plăceri vor fi gratuite, dar deocamdată... Principalul e ca doctorul Lawrence să raporteze băieților de la CIA faptul că el, Stavinski, își face de cap cu fetițe. Va raporta sigur și e cît se poate de bine. Fete și iar fete – japoneze, coreene, mulatre – astfel va fi foarte convingător că s-a hotărît să-și ia rămas bun de la lumea occidentală pentru totdeauna. Deși degeaba cred ei că el, Stavinski, e o oiță ascultătoare care va sta acolo tot restul vieții, sub securea gata să cadă a KGB-ului. Prostii! Nu, CIA trebuie să cunoască fiecare pas al lui la Moscova și să se convingă de purtarea lui ireproșabilă. Și atunci nu vor exista nici un fel de pretenții de la Olga. Tocmai de aceea a născocit această istorie cu soția, ca să aibă mereu lîngă sine un martor de la CIA. A cerut bani – cei o sută de mii de dolari – ca să-l creadă că nu va trăda, căci atunci ar pierde cei o sută de mii. Iar dacă dublura va fi demascată la ie-

șirea din URSS, nu va fi vina lui Stavinski.

Apoi KGB-ul va acoperi jignirile pe care el, Stavinski, le-a adus Uniunii Sovietice prin interviurile sale răuvoitoare de la postul de radio *Libertatea*, va acoperi totul cu vîrf și îndesat și vor rămîne așa-numitele "servicii aduse patriei prin demascarea agenților imperialismului". Atunci va putea trăi liniștit în Rusia. Și nu undeva în Siberia, ci chiar la Moscova. În acest fel, CIA nu va avea pretenții față de el.

Aproape pe nesimțite, ușa se deschise și o voce se făcu auzită:

— Bună ziua. Cum vă simțiți?

Venise Ucu Tan.

Capitolul 7

Ploua torențial, una dintre acele ploi care se abat asupra Washington-ului la sfîrșitul anotimpului cald. Mac Carrie și Carol, pe care-l chemase din San-Antonio, o întîmpinară la aeroport pe Virginia Part.

— Virginia Part, sosită cu avionul de la Los Angeles, sînteți chemată la biroul de informații.

Cei doi stăteau lîngă inscripția "Informații" și așteptau; pe cine să aleagă din torentul de pasageri? Ar fi bună, uite, bruneta asta cu fundul cam fleșcăit și cu fața mare, rotundă. Dar nu, nu se întorsese la auzul anunțului. Nu se știe de ce, poate din pură gelozie masculină, nici unul nu voia ca Stavinski să aibă parte de o frumusețe hollywoodiană. Mai întîi, acest fapt ar fi complicat misiunea; frumusețile astea de la Hollywood nu sînt foarte ortodoxe și pot face multe boacăne, iar în al doilea rînd... dracu' știe care era al doilea rînd...

— Iertați-mă, sînteți domnul Mac Carrie?

În fața lor stătea o șatenă calmă, cu ochelari, puțin cam prea plinuță pentru o actriță de la Hollywood, îmbrăcată într-o haină de ploaie deschisă la culoare și trăgînd după ea un geamantan

pe rotile. Parcă le amintea de cineva, dar nu-și dădeau seama de cine. O actriță cunoscută...

— Eu sînt Mac Carrie... Dumneavoastră?

— Virginia Part.

— Îmi pare bine de cunoștință. Asistentul meu, Carol.

Mac Carrie îi luă geamantanul din mînă.

— Să mergem la mașină.

Așteptară lîngă aerogară pînă ce Carol aduse mașina. Mac Carrie o privea dintr-o parte. Se apropia de ce le trebuia lor. Liniștită, deloc tipul femeii hollywoodiene, cu ochi căprui și blînzi, lentă în mișcări. Dar era greu de crezut că va accepta. Slavă Domnului, nu el trebuia să o convingă. Șeful și-a luat această sarcină asupra sa și acum îi aștepta la hotelul *Capitol Hilton*. CIA prefera să nu invite oamenii la sediu, ci să închirieze camere de hotel și să desfășoare acolo întîlnirile cu cei de care avea nevoie. Acest lucru nu se făcea atît pentru evitarea de spionajului estic, cît pentru a nu compromite colaboratorii. Dacă inviți un american obișnuit la CIA sau FBI, chiar pentru o simplă discuție, se va enerva și va refuza să vină; "legătura" cu CIA și FBI e similară cu un act rușinos. Dar dacă îl chemi pe același american într-o cameră liniștită de hotel, în așa fel încît nimeni să nu vadă și să nu știe, lucrurile se schimbă. Atunci, cel mai adesea, îți spune totul despre cunoscuți și necunoscuți, totul și chiar mai mult.

— Acum vom merge la hotel și vă vom face cunoștință cu șeful nostru, spuse Mac Carrie, evitînd, ca și la prima convorbire, terminologia cinematografică de genul "producător" sau "regizor". Și, tocmai pentru a se depărta de tema cinematografică, întrebă cînd se aflau deja în mașină:

— Vorbiți rușește?

— Da, puțin, răspunse ea în rusă, cu acel accent simpatic al americanilor, care îl lungesc și îl rotunjesc pe "o" rusesc, iar pe "j", inexistent în engleză, îl pronunță "ș".

— Unde ați învățat limba rusă?

— La New York, la un studio de teatru, cînd am studiat sistemul Stanislavski. Am avut un profesor rus... care mi-a fost și prieten, spuse ea simplu.

"Trebuie verificat acest prieten", gîndi Mac Carrie şi se întoarse spre Carol, care înţelese că va trebui să se ocupe de problema profesorului. Deşi posibilitatea unei legături a rusului cu KGB-ul este aproape nulă, trebuie verificat. Carol întrebă:

— O, aţi locuit în New York? Cînd?

— Acum opt ani. A trecut ceva timp.

— Dar ce studio era? *Juliard*?

— Nu, şcoala lui Sony Moore, răspunse ea oarecum mirată. Care cineast nu ştie că sistemul Stanislavski se predă numai aici?

Ajunseră la hotel şi o conduseră în cameră.

— Vă ajunge o oră ca să vă odihniţi după drum? o întrebă Mac Carrie şi se uită la ceas. Chiar şi mai mult: la 12,30 luaţi masa cu şeful. Credeţi că se poate?

— Desigur. Unde trebuie să vin?

— Jos, în restaurant. O să vă aşteptăm.

Virginia ar fi vrut să-i descoase în privinţa filmului, a rolului ei, să afle cine mai filmează, ce staruri, însă ei nu deschiseră subiectul, iar ea se jenase să pornească discuţia. Nu mai fusese niciodată invitată pentru un rol principal şi nu ştia cum să se poarte într-o asemenea situaţie. Mai bine să mai aştepte, producătorul îi va povesti totul.

Desfăcu geamantanul şi-şi trase sufletul: trebuie să-şi vină în fire şi să arate cum trebuie la această întîlnire hotărîtoare cu şeful. Totuşi, păcat că nu a întrebat ce fel de rol are, ca să nu dea chix cu rochia şi pieptănătura.

La aeroport văzuse cum se uita acel Mac Carrie. În ochii lui era o oarecare îndoială, poate neîncredere. Nu cumva vor să o trimită la plimbare? Dar au chemat-o tocmai de la Hollywood şi deja i-au propus un contract!

Trebuia să rămînă calmă, să nu se enerveze şi să fie ea însăşi. Asta-i tot. La urma urmei, nu mai visa de mult roluri principale şi, dacă nu îl va primi, nu va pierde nimic... Străduindu-se să fie liniştită, să nu se enerveze şi să nu se tulbure, Virginia se întinse în pat ca să aţipească un pic.

În pat îşi aminti de Mark.

Ar fi trebuit să-l sune, dar nu acum...

Capitolul 8

Șeful departamentului rus al CIA, Daniel Cooper, un bărbat de cincizeci și trei de ani, nu fusese niciodată în Rusia, deși iubea această țară la fel de mult ca și America. Știa totul despre Rusia, mai precis tot ce era frumos. Vorbea perfect rușește și îi plăcea să-i uimească cu asta pe subalterni și pe emigranții ruși cu care venea în contact.

Citea și știa pe de rost multe versuri din literatura clasică rusă și, nu numai din dragoste pentru literatura rusă, dar și din interes profesional, îi citise de mai multe ori pe Soljenițîn, Maximov și alți scriitori disidenți. Rusia însîngerată se deschidea astfel în fața lui și prin intermediul acestor pagini. O țară uriașă frîntă sub talpa KGB-ului și a conducerii PCUS, care înăbușiseră orice opoziție în țară și cuceriseră cu insolență sufletele naiv-încrezătoare ale popoarelor occidentale.

Chiar și el, șeful departamentului rus de la CIA, deși cunoștea situația de criză din Rusia în sute și mii de amănunte, era cuprins de o rezistență lăuntrică ce-l împiedica să ia toate aceste lucruri drept adevărate.

Căci astăzi, chiar și turiștii de la Buchenwald și Auschwitz,

văzînd munții de schelete umane, conductele de gazare și baloții din păr uman, exclamă: "Oare chiar așa să fi fost cu adevărat?" Știu că așa a fost, văd ce a fost și totuși...

În ultimii ani, spionajul sovietic luase amploare în America. Prin intermediul unor terțe țări, cumpăra din Statele Unite tehnică electronică de vîrf. Cu ajutorul unor firme fantomă, comanda firmelor americane elaborarea unor noi scheme pe computer pentru propria industrie de armament.

Acum, agenții lor profitau de o lege absurdă care stipulează că agenții CIA și FBI nu au voie să apară pe teritoriul Congresului și se plimbau nonșalant prin Congres. Cu zece zile în urmă, un agent al spionajului sovietic, Iuri Leonov, a intrat pur și simplu în cabinetul ajutorului unui congresman și a cerut să i se dea copia planului secret de amplasament al rachetelor strategice "MX". Această întîmplare a fost povestită pe larg în ziare, dar în cîteva zile a fost uitată și totul a continuat ca mai înainte.

Agenții sovietici spionau companiile americane de aparatură optică, tehnică, electronică, lasere; prin intermediul corupției, șantajului și al furturilor, obțineau prototipuri de produse a căror livrare în URSS era interzisă.

Nu trecea zi să nu primească noi și noi rapoarte pe această temă. Ba că o companie californiană – cu toate că președintele Statelor Unite interzisese – a vîndut Uniunii Sovietice oglinzi pentru aparatură laser, ba că doi agenți sovietici au pătruns într-o mare companie producătoare de apatură radio și au furat documente privind producția de tehnică radio secretă, ba că, în modul cel mai "legal" posibil, URSS cumpără din America aparatură seismografică pentru depistarea petrolului, dar că, de fapt, cu ajutorul acestor dispozitive nu caută petrol în mare, ci... submarine americane.

Se poate spune fără exagerare că URSS datorează Statelor Unite multe succese ale industriei militare. Agenții ruși se simt în America la fel ca peștele în apă: cumpără computere, utilaje secrete, proiecte tehnice, firme întregi și chiar... bănci!

Nu de mult, s-a reușit oprirea în ultimul moment a cumpărării unei asemenea bănci de către agenții KGB, dar cîte firme necunoscute, birouri de construcție, companii, bănci și alte or-

ganizații nu continuă să lucreze în America pentru URSS?

Nu cu mult timp în urmă, cu toate protestele Statelor Unite, Suedia a vîndut Uniunii Sovietice aparatură pentru filarea în avion, iar acum – țineți-vă bine – un submarin sovietic s-a împotmolit în apele teritoriale suedeze! Va fi o lecție pentru suedezi.

Dar ce operațiune pregătesc rușii? Principalul este să reușească "pescuirea" lui Iurîșev. Partida este simplă, dar aproape genială. Întotdeauna ce e genial e și extrem de simplu.

Daniel Cooper nu-și putea refuza plăcerea de a lua parte la această partidă. Mai ales la o treabă atît de plăcută cum este racolarea unei actrițe de la Hollywood. Doar fusese ideea lui.

De aceea, la ora 12,30 se afla deja la masa din restaurantul elegant al hotelului *Capitol Hilton* și se pregătea pentru o discuție destul de delicată. La recepție, lîngă lift, Virginia Part era așteptată de Mac Carrie. S-au întîlnit exact la ora 12,29. Virginia văzu că bărbatul îi examinează aprobator rochia închisă la culoare, cu decolteu decent, părul pieptănat corect și prins la spate într-o coadă. Mac Carrie o conduse la măsuța la care se afla șeful.

— Dați-mi voie să vă prezint: actrița Virginia Part... patronul nostru, *mister* Daniel Cooper.

Cooper se ridică și se înclină în timp ce-i strîngea mîna.

— Sînt încîntat, luați loc.

La cuvintele "actrița Virginia Part", inima femeii bătu mai tare. De mult timp, poate că sînt zece ani de atunci, nimeni n-o mai numise cu acest titlu simplu și mare. "Eterna reîntoarcere", gîndi ea în timp ce se așeza la masă.

Imediat apăru un chelner care se înclină și spuse:

— Ceva pentru apetit? Vin? Scotch?

— Suc de portocale, spuse ea ca răspuns la privirea lui Cooper.

Bărbatul zîmbi și comandă:

— Suc de portoale pentru doamna și două pahare de whisky.

Virginia comandă *filé-mignon*, iar Cooper și Mac Carrie – cîte un biftec. După ce chelnerul se îndepărtă, Cooper spuse:

— *OK!* Iar acum să ne întoarcem la oile noastre! Doamnă

Part, vă așteaptă o încercare serioasă. *Străinul* nu este un film, ci este chiar viață. Iar eu nu sînt nici un fel de producător, ci șeful departamentului rus al CIA, începu el punînd pe masă legitimația sa deschisă în așa fel încît Virginia să poată vedea numele și fotografia. Avem nevoie de ajutorul dumneavoastră, ajutorul unei actrițe cum sînteți dumneavoastră. Cred că știți la fel de bine ca și mine ce se petrece în lume. Rușii ne-o iau înainte prin forța armelor și a diplomației. Nu vreau să vă țin prelegeri, cred că știți și dumneavoastră: marea democrație americană este forța, dar și slăbiciunea noastră. Rușii pot colecta din ziarele noastre aproape orice informație declarată secretă, în timp ce ei țin sub lacăt pînă și schema copiatoarelor cele mai simple. Nu am să vă vorbesc acum despre patriotismul american. Pur și simplu vreau să vă cer în numele patriei noastre să jucați un rol principal într-o operațiune simplă, dar extraordinar de importantă, într-un film polițist cu tentă politică, dacă vreți. Numai că nu în film, ci în viață. Un moment, știu că nu ați venit aici pentru asta, dar acest zbor și o oarecare dezamăgire nu trebuie să vă facă să refuzați. Apropo, cine știe, poate că după aceea, la Hollywood, se va turna un film după această operațiune, iar dumneavoastră vă veți juca propriul rol. Veți avea dreptul la acest rol. Nu a existat niciodată această senzație în cinema: o actriță care la început a jucat rolul în viață, apoi în film. Da, aveți o asemenea posibilitate.

El o privi atent și așteptă.

— Dar nu știu... nu știu... spuse Virginia pierdută. Oare sînt potrivită? Ce trebuie să fac? Nu, nu se poate! Eu... eu nici măcar nu sînt actriță...

— Nu-i adevărat. Sînteți pur și simplu o actriță necunoscută. Toată viața v-ați pregătit să deveniți o actriță renumită, dar deocamdată... deocamdată acest lucru nu s-a întîmplat. Iar acum se poate întîmpla. În orice caz, pînă acum nu ați găsit un rol principal, iar acum, iată-l! E drept, nu în cinematografie, ci în viață.

La apariția chelnerului, Cooper tăcu, iar Virginia căzu pe gînduri. De fapt, nu gîndea; e greu de spus că ceea ce se petrecea în mintea ei erau gînduri. Mai curînd diseca toate acele cu-

vinte pe care i le spusese Cooper. Se mira ea însăși cînd se auzi întrebînd:

— Dar ce... ce trebuie să fac?

— Vă voi spune cinstit, deși, după cum cred că înțelegeți, e secret de stat. Trebuie să scoatem din Rusia un om care ne este extrem de necesar. Dacă vom reuși, întreaga lume va afla planurile militare sovietice cele mai secrete. Apoi, vreme de zece ani, le vom rupe toate punțile spre Occident. În felul acesta îi vom depăși și din punct de vedere al puterii militare. Măcar cu cinci ani. Dar, ca să cîștigăm acești cinci ani, avem nevoie de el.

— Și dumneavoastră doriți ca eu... ca eu să-l scot din Rusia pe omul acesta? îngăimă Virginia șocată, amintindu-și că Mac Carrie i-a pomenit la telefon despre plecarea în Rusia.

— Nu singură. Întrucît încă nu ați acceptat, nu pot să vă povestesc amănuntele misiunii. Dar imaginați-vă următoarea scenă de film: la Moscova vine cu avionul un cuplu de americani, turiști obișnuiți. Bogați. Locuiesc la cele mai bune hoteluri, vizitează muzeele, merg la teatru. Absolut nici un fel de acțiuni de spionaj. Numai că în ultima zi, înainte de plecare, undeva într-un muzeu sau la teatru, soțul își părăsește o clipă soția, pentru a merge – să spunem – la toaletă. Se întoarce peste un minut și ambii soți se uită la spectacol sau la balet. Și numai soția știe că acest om nu mai este cel cu care a venit în Rusia, ci dublura lui, un om cu aceeași înfățișare ca a soțului ei. El este omul de care avem nevoie și care va lua avionul să plece din Rusia, folosind documentele soțului ei. Aceasta este toată misiunea. Apoi, la Hollywood, se pot născoci acțiuni colaterale, povestea se poate colora în fel și chip, cu aventuri care mai de care mai gogonate, dar, în realitate, ar fi bine – și va fi – să fie fără aventuri neprevăzute. Operațiunea a fost elaborată în cele mai mici amănunte și e foarte simplă. Veți merge acolo cu un soț și vă veți întoarce cu copia sa perfectă. Iar dacă, Doamne ferește, se întîmplă ceva, nu știți absolut nimic. Sînteți actriță, jucați rolul ca și cum nu ați fi observat că soțul a fost înlocuit cu dublura sa!

— Stați un pic, dar eu nu am soț!

— O să vă dăm un soț, zîmbi Cooper. Chiar doi: unul acolo, în Rusia, și altul aici. Amîndoi vă așteaptă deja. Dragă Virginia, înțeleg că propunerea mea sună cam... Dar spuneți cinstit: ați fi refuzat un asemenea rol?

Femeia nu răspunse.

— Firește că nu, reluă el. Dar ce deosebire este între viață și film? Același sistem al lui Stanislavski: trebuie să știi a trăi în circumstanțele propuse. Asta-i tot. Iar în cazul nostru, circumstanțele propuse sînt foarte simple: o călătorie turistică la Moscova a doi soți. O călătorie de nuntă. Chiar mai mult! exclamă Cooper, căruia îi venise o idee. Poate fi o croazieră, de pildă, pe ruta Roma-Paris-Moscova și înapoi în America.

Cooper se uită spre Mac Carrie, iar acesta înțelese ideea: în cazul unei astfel de croaziere, Ambasada Sovietică va fi mai puțin bănuitoare la eliberarea vizei. O familie americană face o călătorie de nuntă tipică. Cooper se întoarse spre Virginia.

— Ei?

— Nu știu. Trebuie să mă gîndesc, spuse Virginia și, fără să se poată abține, întrebă: El va fi soțul meu? și se uită spre Mac Carrie.

— Nu, zîmbi acesta. N-aș avea nimic împotrivă să fiu soțul dumneavoastră, dar, cu regret, nu sînt eu.

— Desigur, vă înțeleg susceptibilitatea, spuse Cooper. Dar puteți fi liniștită: este vorba să jucați rolul unei soții, nu să fiți cu adevărat. Nimeni nu vă cere așa ceva, pe cuvînt. Facem în felul următor: vă gîndiți, iar mîine la ora nouă dimineața vă vom telefona. Dacă refuzați, la ora zece aveți un avion spre Los Angeles, puteți merge liniștită acasă, iar noi... vom căuta o înlocuitoare.

Capitolul 9

În ziua aceea, Virginia hoinări prin Washington, intră la Muzeul Național de Artă și vizită expoziția care cuprindea sculpturile lui Rodin, uitînd aproape de hotărîrea pe care trebuia să o ia. Mai bine spus, își impunea să uite pentru un timp această problemă. În muzeu, ascultă expozeul grăbit al unui ghid tînăr și entuziast. Una dintre sculpturile ce-l înfățișa pe Balzac a uimit prin cutezanță și precizia ideii aproape huliganice exprimate prin ea: pe un postament se înălța puternica siluetă a scriitorului, cu picioarele larg depărtate, cu burta scoasă în afară și umerii ascuțiți trași înapoi cu înfumurare.

Virginia rătăci mult timp prin expoziție, entuziasmată de talentul viguros al artistului, de zecile de sculpturi care te făceau să simți ironia maestrului aruncată asupra esenței vieții. Nici nu-i trecea prin minte că, din clipa în care s-a despărțit de Cooper și a ieșit din hotel, doi agenți CIA o urmăreau pas cu pas.

Pînă seara, la întoarcere, nu luase încă nici o hotărîre. Mai precis, *avea impresia* că nu luase nici o hotărîre. Cină în același restaurant, făcu un duș, se uită la televizor (la știri și la un

film de mîna a doua), amînînd mereu să-şi spună, în sfîrşit: "Ei, ce-i de făcut? Da sau ba?"

Ridică receptorul şi sună acasă. Hotărî ca, dacă Mark e acasă şi o aşteaptă, ...da, să refuze aventura. Dar Mark, firește, nu era acasă. Se uită la ceas. La Los Angeles era şapte seara, poate că mai întîrzie pe undeva. Chiar dacă nu credea că Mark va veni acasă, amînă să ia decizia cu încă o oră, apoi iarăşi o oră, dar cînd la Washington se făcu ora unu, ceea ce însemna zece la Los Angeles, şi telefonista îi spuse din nou "nu răspunde", înţelese că mîine dimineaţă îi va spune "da" lui Cooper.

La ora 8,40, Mac Carrie privi raportul referitor la ziua de ieri a Virginiei Part. Nu trecuse pe la Ambasada Sovietică, nu se întîlnise cu nici o persoană, cu atît mai puţin cu vreun rus. Doar în timpul nopţii încercase de mai multe ori să telefoneze acasă.

La ora nouă fix, Mac Carrie era deja la hotelul *Capitol Hilton* şi telefona.

— Bună dimineaţa, doamnă Part. Aici Mac Carrie. Cum aţi dormit?

Capitolul 10

Doctorul Lawrence îi scoase bandajul și-i spuse:

— Deschideți ochii. Hai, curaj! Acum veți vedea lumea cu alți ochi!

Stavinski ridică pleoapele și acestea se deschiseră fără nici o durere.

Nu se schimbase nimic în lume. Era o zi obișnuită, cu soare – 26 septembrie. Prin fereastra salonului se vedea o pasăre cu pieptul roșu, care se uita curioasă înăuntru, aplecîndu-și căpșorul într-o parte. Stavinski o imită, apoi ceru o oglindă.

— E prea devreme, îl refuză Lawrence. Aveți ochi normali, nu vă temeți. Peste trei zile o să scoatem bandajul de pe nas și atunci o să vă admirați cît veți dori. Dar acum pregătiți-vă, aveți oaspeți. A venit soția.

— Ce? se miră Stavinski. Soție? Ce soție?

— Păi dumneavoastră trebuie să știți ce soție, zîmbi doctorul și ieși împreună cu sora din salon.

Stavinski aruncă o privire superficială prin salon; era curat, măturat. "Ia te uită", își zise el, "ăștia mi-au și găsit nevastă!"

Ușa se deschise și în salon intră Mac Carrie, iar alături de el

era...

Stavinski mijì ochii ca în fața unei lumini orbitoare. Nu pricepea ce se întîmplă cu el. Dar îl răscoli o anume teamă lăuntrică, o angoasă, o tulburare.

O dată cu Mac Carrie, în salon intrase mama lui, mama lui la treizeci de ani. Nu se putea înșela. Același oval al feței, aceiași ochi adînci, căprui, ca două iezere misterioase, aceleași buze, același nas, același păr. Firește, semnalmentele acestea nu redau nimic. Dar era chiar ea, cea pe care o înmormîntase cu șaptesprezece ani în urmă la cimitirul din Seratov.

— Vă salut! spuse Mac Carrie. Cum vă simțiți?

Printr-un efort de voință, Stavinski reuși să deschidă ochii mai tare. Da, semăna cu mama lui, dar o privire atentă îi dezvălui deosebirile: tenul femeii avea altă nuanță, lipseau gropițele din obraji, iar culoarea părului era mai închisă. Totuși, semăna cu mama lui și chiar și cu bunica lui.

— Faceți cunoștință. Robert Williams, Virginia Part. Adică, începînd de astăzi, nu mai este Part, ci tot Williams. Iată certificatul de căsătorie. Luați loc, doamnă Part...

Virginia se uită la omul întins în pat, la bandajul alb; nu putea înțelege. De unde venea ciudata stare de neliniște care o cuprindea, din ochii lui întunecați, expresivi? Nu-și spuseseră nici un cuvînt, nici în rusă, nici în engleză, nu-i vedea fața și, totuși, ceva neclar își făcea loc în suflet. Milă sau altceva?!

Femeia se așeză. Nu știa ce să spună; și el tăcea, doar Mac Carrie încercă să scurteze pe cît posibil jena acestei pauze.

— OK! Pînă ce vă veți obișnui unul cu altul, eu am să vă spun în ce stadiu este operațiunea. În aceste zile, nu v-am găsit numai o soție, v-am găsit și un nou nume și o nouă biografie. N-a fost o muncă ușoară, dar de acum înainte sînteți o adevărată familie americană, cu o biografie americană. Acum sînteți medicul Robert Williams. Adevăratul medic Robert Williams e stomatolog și are cabinetul său în Potomac, statul Maryland. E aproape de Washington, dar nu cred că sovieticii vor merge la Potomac pentru a-l verifica. De telefonat îi pot telefona, dar el va ști ce să răspundă. În orice caz, alt stomatolog nu avem la dispoziție. În ziua plecării dumneavoastră va pleca și el în

concediu, în Florida, deci robotul va răspunde că doctorul este plecat în călătorie. Mîine, Virginia va merge la Ambasada Sovietică și, ca orice tînără și proaspăt căsătorită, va cere grăbirea perfectării vizei. Căci abia v-ați căsătorit și vă grăbiți să mergeți în călătorie de nuntă. Aveți aici biografia doctorului, sînt douăsprezece pagini în engleză și în rusă. Acum, aceasta este biografia dumneavoastră și trebuie să o învățați pe de rost pînă în cele mai mici amănunte. Virginia o cunoaște deja, dar n-are nevoie de amănunte, căci abia v-ați căsătorit și nu vă cunoașteți de mult. Despre ea vă va povesti singură, nu are nevoie să fabuleze pentru că se joacă pe sine. Da, am uitat să vă spun că ați îndeplinit exact cererea dumneavoastră. Soția dumneavoastră de la Hollywood vorbește și rusește. Sînteți mulțumit?

Jumătate din spusele lui Mac Carrie trecuseră pe lîngă urechile lui Stavinski. Robert Williams? Bine, Robert Williams. Ce-i păsa? Dacă ai intrat în joc, trebuie să joci. Remarcă în treacăt priceperea lor. Bravo, găsiseră un medic stomatolog, deci din branșa lui. Orice s-ar întîmpla, putea oricînd intra în pielea unui medic stomatolog. Restul flecărelii lui Mac Carrie nu îl mai interesa.

Se uita mereu la Virginia. "Oare ce gîndește despre mine femeia asta care seamănă atît de mult cu mama, în tinerețe? Și ce ar gîndi acum mama despre mine? Ar plînge, desigur, aflînd ce risc îmi asum. Ar încerca să mă facă să mă răzgîndesc, mi-ar interzice, de parcă eu i-aș fi respectat vreodată interdicțiile. Cîte prostii n-am făcut din cauza asta!" Ea voise ca fiul ei să se facă medic. Dar după anul al treilea la Institut, a abandonat medicina și s-a apucat de televiziune. Voia să fie celebru! Însă mama avusese dreptate, viața l-a constrîns să fie tehnician dentar, iar acum îl silește să fie chiar doctor – fals, ce-i drept. Și, fără să-și desprindă privirile de la Virginia, Stavinski-Williams își promise că atunci cînd va ajunge în Rusia, va merge cu prima ocazie la Seratov, la mormîntul mamei.

Virginia se gîndea la Stavinski, privindu-l în ochi. Omul din fața ei își asumase un risc teribil. Pentru ce? Riscul pe care și-l asumase Virginia era nul pe lîngă riscul lui. Ea se duce și vine înapoi – să dea Dumnezeu! – dar el rămîne acolo. Pentru

totdeauna. Știa cîte ceva despre Rusia de la fostul ei iubit. La fel ca Daniel Cooper, îl citise pe Soljenițîn, aflat în mare vogă.

De aici, din America, întreaga Rusie îi apărea ca un imens lagăr de concentrare. Să mergi acolo pentru cîteva zile era deja primejdios, dar să rămîi de bunăvoie... Astfel de oameni pot fi caracterizați cu un cuvînt japonez. Ce cuvînt? A, da, *kamikaze*! Dar de ce, de ce o face? Deocamdată nu putea înțelege...

Stavinski își dădu seama că pauza s-a prelungit nepermis de mult și că trebuie să spună ceva. Mac Carrie se ridică.

— Bine, pînă o să vă cunoașteți mai bine, eu am să vorbesc cu doctorul Lawrence, spuse el și ieși, lăsîndu-i singuri pe cei doi.

Dar nici el, nici ea nu se grăbiră să înceapă discuția. De fapt, nici nu știau despre ce ar putea vorbi. În sfîrșit, Stavinski zîmbi și spuse în rusește:

— Cred că arăt ca dracu' cu bandajul ăsta.

— Nu, răspunse ea tot în rusește. Arătați ca un copil julit la nas.

Lui Stavinski îi veni să plîngă. Glasul acesta dulce și blînd rostea cuvinte pe care nu le putea spune decît mama lui. Zîmbi pierit:

— Semănați foarte mult cu mama mea.

Sună telefonul și Stavinski ridică receptorul.

— Vă salut, spuse în rusește Carol, ajutorul lui Mac Carrie. Șeful meu este la dumneavoastră?

— E la doctorul Lawrence. Pot s-o rog pe telefonistă să vă dea legătura.

— Da, vă rog.

Se făcu din nou liniște.

— De unde știți limba rusă? întrebă Stavinski.

Virginia nu apucă să răspundă, deoarece în salon intră Mac Carrie.

— OK, doamnă Part, trebuie să plecăm. Veți mai vorbi cu soțul, acum însă mai avem o grămadă de treburi.

Virginia se ridică.

— La revedere, îi spuse ea lui Stavinski pe rusește.

— Pe curînd, răspunse el.

— Doctorul mi-a spus că peste trei-patru zile vă va scoate și acest bandaj, spuse Mac Carrie. Doamnă Part, așteptați-mă în hol, vă ajung din urmă; trebuie să-i spun soțului dumneavoastră două vorbe.

Cînd Virginia închise ușa, adăugă:

— A telefonat Carol. Poliția a găsit la New York cadavrul care ne trebuie, așa că a venit timpul să ne ocupăm de funeralii. Dacă vreți, puteți s-o sunați astăzi pe fiica dumneavoastră, pentru că mîine... poliția o va anunța telefonic că ați suferit un accident de automobil.

— Nu, mîine e prea devreme, se împotrivi Stavinski. Vreau să fiu și eu prezent la aceste funeralii.

— La propriile funeralii?! se cruci Mac Carrie.

— Da.

— Ascultați-mă, e o prostie. Va trebui să vă urmărim, ca să nu vă ieșiți din fire din cine știe ce cauză. E o pierdere inutilă de timp.

— N-am să mă dau de gol, nu vă temeți. Vreau pur și simplu să-mi văd fiica la mormîntul meu. Nu oricine are șansa asta, nu-i așa?

— Sînteți un om dificil, domnule Stavinski.

— Mă numesc Robert Williams. Stavinski a murit într-un accident de mașină, iar eu vreau să-l înmormîntez. Totuși, se poate spune că am avut unele raporturi cu el. Și vă rog să nu vă supărați. Dar este ultima posibilitate de a-mi vedea fiica, înțelegeți?

— Bine, mă voi gîndi cum să facem, spuse în cele din urmă Mac Carrie.

— Și încă ceva: nu-i spuneți Virginiei despre aceste funeralii. Bine?

— *OK*, consimți Mac Carrie. Nu uitați s-o sunați pe fiica dumneavoastră.

Capitolul 11

Pentru Virginia, următoarele zile au fost pline. Împreună cu Mac Carrie, a stabilit traseul călătoriei de nuntă, apoi a făcut comanda pentru biletele de avion.

A mers la Ambasada Sovietică, pentru vize. Cei de acolo au încercat s-o convingă să meargă în Europa cu un avion al companiei sovietice *Aeroflot*, dar Virginia, sfătuită de Mac Carrie, s-a interesat amănunțit despre meniu, despre diferența de preț și, abia cînd sovieticii au asigurat-o că ea și soțul ei vor economisi astfel peste o sută de dolari, a promis că din Europa va lua spre Moscova un avion al *Aeroflot*-ului. De la Moscova către casă vor zbura cu avionul unei companii americane.

— Fiecare țară începe cu avionul ei, spuse ea rușilor cu un zîmbet.

Consimți cu dragă inimă – tot după planul elaborat în prealabil de Mac Carrie – să meargă în Rusia cu clasa "lux" și nu cu clasa turistică. Costa cu șapte sute de dolari mai mult, însă vor avea cel mai bun apartament la hotelul *National*, masă la cerere, o călătorie de două zile la Leningrad, bilete la orice spectacol al teatrelor moscovite, inclusiv la *Balșoi Teatr* și, de

asemenea, oricînd vor dori, o mașină personală cu șofer și ghid care vorbește engleza.

Firește, acest lucru înseamnă, după cum spunea Mac Carrie, un ghid KGB-ist personal pe timpul zilei și nu era exclusă o ascultare non-stop a discuțiilor în camera de hotel. Dar tocmai asta intra în calculul lui Mac Carrie. Dacă soții Williams vor fi permanent în atenția KGB-ului, nu se vor apropia de ei tot felul de agenți secreți.

Pe scurt, după o oră de discuții cu funcționarii sovietici și consulul, Virginia – spre satisfacția lor– a telefonat direct de la Ambasadă agenției de turism și a rugat să fie schimbată comanda pentru bilete în favoarea companiei sovietice *Aeroflot*.

Apoi a luat toate chestionarele necesare – erau douăzeci și patru, jumătate pentru ea, jumătate pentru soț – și a spus că va trimite peste cîteva zile, din Potomac, fotografiile și chestionarele. Sovieticii au rugat-o să se grăbească, deoarece trebuie să anunțe sosirea lor la Moscova, pentru a li se rezerva cel mai bun apartament.

Virginia i-a asigurat că va trimite chestionarele și fotografiile chiar a doua zi. Cînd ajunse afară, oftă: oare cum era vremea la Moscova, cum să se îmbrace?

De la Ambasadă, Virginia porni prin magazine. Și asta intra în planul elaborat de Mac Carrie. Dacă rușii bănuiesc ceva, spusese el, o vor fila.

— De aceea trebuie să treceți pe la *Lord and Taylor* și pe la *Bloomingdale,* să comandați blănuri și ghete călduroase; nu strică să vă certați puțin asupra prețului. Asta îi va liniști.

Amîndoi – Virginia și Mac Carrie – înțelegeau că vizita ei la Ambasada Sovietică reprezintă o probă, o încercare la care e supusă. Se va descurca în acest rol sau nu? Mac Carrie își dădu seama că vizita s-a terminat cu succes cînd o văzu pe Virginia ieșind de la ambasadă. Nu era urmărită.

Dar alte gînduri îl nelinișteau pe Mac Carrie. A treia zi era programată înmormîntarea lui Stavinski (fiica lui venise deja la New York cu logodnicul ei), dar ce face Iurîșev?

Ce se va întîmpla dacă toate acestea vor fi doar un balon de săpun, dacă nici un submarin nu se va împotmoli în apele sue-

deze, iar KGB-ul le-a întins o capcană?

Prea simplu și ușor se desfășura totul, iar lui Mac Carrie nu-i plăcea acest lucru.

Pe 1 octombrie, îl puse pe Carol să urmărească telexurile venite din nordul Europei. Dar în Europa era liniște, dacă nu se puneau la socoteală, bineînțeles, Polonia, Franța și Irlanda. Dacă submarinul se împotmolește astăzi sau mîine, ei – Mac Carrie, Carol, Virginia și Stavinski – nu sînt pregătiți pentru începerea operațiunii.

Stavinski mai era încă în spital (nasul nu i se vindecase atît de repede cum promisese doctorul Lawrence) și vizele nu fuseseră încă obținute.

Singurul lucru care îi neliniștea era existența acelui submarin. În acest caz, Iurîșev nu ar fi fost o momeală a KGB-ului.

Mac Carrie îl chemă pe Carol prin stația radio, îi transmise să o fileze pe Virginia și apoi se îndreptă spre birou. Oricum ar fi fost, făcuseră primul pas. A doua zi, o dată cu chestionarele, vor trimite la Ambasada Sovietică fotografiile Virginiei și ale lui Iurîșev, autenticul Iurîșev.

În acest timp, Virginia, după ce a cumpărat îmbrăcăminte de iarnă pentru ea și pentru soțul ei, s-a întors la hotel. Prima zi de "filmare" se desfășurase cu succes, dar nu simțea nici o satisfacție. Firește, se descurcase cu rolul, se purtase drăguț și cu demnitate, dar o neliniște lăuntrică îi tulbura sufletul. Omul acela de la spital, cu ochii lui de sălbăticiune rănită mortal, nu îi dădea pace. Virginia se prăbuși obosită pe pat și se gîndi că nu are nici un chef să-l sune pe Mark.

Capitolul 12

"Cu adîncă durere, fiica anunță sfîrșitul tragic și prematur al scumpului tată ROMAN BORISOVICI STAVINSKI.

Înmormîntarea va avea loc sîmbătă, 3 octombrie, ora 10, la cimitirul mănăstirii «Sf. Vladimir», New-Jersey."

Conform unei vechi tradiții rusești, cotidianul rus *Novoie russkoe slovo*, care apare la New York din 1910, tipărește anunțurile funerare pe prima pagină, alături de comunicatele de la Casa Albă și evenimente politice senzaționale. Stavinski frunzări ziarul și îl aruncă pe bancheta din spate a mașinii. Iată, a ajuns să-și vadă și înmormîntarea. "Fiica îndurerată" îi găsise un loc în cimitirul mănăstirii rusești din New-Jersey. Stavinski nu crezuse niciodată în Dumnezeu și niciodată nu știuse ce să se considere: rus sau evreu, fiindcă mama lui era evreică, iar tatăl – rus.

În tinerețe, la primirea buletinului, Stavinski scrisese că este rus. Faptul îi deschise ușile institutelor și îi permise intrarea în televiziune. Abia în ultimii ani, la secția de cadre i s-au înmînat niște chestionare noi, mai ample, unde a trebuit să scrie, pe

lîngă naționalitate, numele de fată al mamei și numele întreg al unchilor și mătușilor pe linie paternă și maternă. Astfel, secțiile de cadre puteau descoperi evreii "ascunși". Acest lucru l-ar fi ajutat să primească viza de emigrare, căci – conform legilor israelite – el este evreu, pentru că mama lui a fost evreică. Dar el era căsătorit cu o rusoaică, iar Olea nu s-a considerat niciodată evreică. De fapt, ce fel de evrei sînt ei dacă nu știu nici o vorbă în evreiește, dacă au crescut și au fost educați în școlile rusești, dacă țin sărbătorile ortodoxe rusești pe stil vechi?

Nu știa și nici nu-l interesa cînd erau sărbătorile evreiești. Se despărțise de soția lui exact cu zece ani în urmă. Ea îl lăsase acasă cu amanta, trîntind ușa și numindu-l "jidan împuțit". Nu a avut nici un fel de pretenții asupra fiicei sale, pe care o numise "stîrpitură jidovească". Femeia avea treizeci de ani și lucra ca prezentatoare la televiziunea moscovită. După aceea, s-a căsătorit cu un regizor ucrainean și a plecat la Kiev. Stavinski și Olea, fiica sa, au mai stat în Rusia încă doi ani, apoi au emigrat mai întîi în Israel și apoi în America.

Stavinski zîmbi ironic. Din acest cimitir începea noua lui viață.

Mac Carrie se opri la o intersecție și întrebă un șofer unde este cimitirul rusesc. După hartă, ar fi trebuit să fie pe aproape. După intersecție se afla un parc vechi cu o biserică ortodoxă, iar în spatele parcului, după biserică, se vedeau cîteva cruci strîmbe, înfipte în pămînt. O văzură imediat pe Olea și pe logodnicul ei, Jack Croos, student la Universitatea din Portland. În afară de ei, de preot și de doi gropari, nu mai era nimeni. Mac Carrie își îndreptă lent mașina înspre ei.

— Puneți-vă ochelarii, îi spuse lui Stavinski. Și să nu vă treacă prin cap să ieșiți din mașină.

— Fiți fără grijă, îi spuse Stavinski.

Trecură încet pe lîngă ei. Olea și Jack se uitară lung după mașină. Poate că era unul dintre prietenii lui Roman Stavinski. Bărbatul privi îndelung chipul fetei: tras și plîns. I se strînse inima. O va mai vedea oare vreodată? Puțin probabil... Deși... Își făcuse planuri și în această privință.

Olea primise cetățenia, tatăl ei murise, iar autoritățile sovie-

tice nu au nici o legătură cu ea. De ce nu ar veni în Rusia, ca turiști, ea și soțul ei? Sau în vizită la mama ei? Le va plăti drumul din cei o sută de mii de dolari pe care CIA îi va depune în contul lui. Trebuia doar să se gîndească cum vor ajunge banii la ei. Dar acestea sînt detalii... Observă privirea atentă a lui Mac Carrie. Bine, va lua o figură de înmormîntare: multă tristețe. Da, așa! Cu atît mai mult cu cît Olea se întorsese și se uita în urma mașinii.

— Vă rog să nu ieșiți din mașină, spuse Mac Carrie din nou.

— Nu vă faceți probleme, nu ies!

Mac Carrie deschise portiera mașinii, ieși, scoase din portbagaj o coroană și o puse la întîmplare pe un mormînt. Așa se gîndise să distragă atenția. Veniseră la un alt mormînt, nu al lui Stavinski.

Mac Carrie stătu cîteva momente lîngă acest mormînt, iar Stavinski auzi prin geamul deschis cum acolo, lîngă mormîntul lui, Olea îi spune preotului:

— Nu cred că mai vine nimeni. Începeți, vă rog.

Preotul se îndreptă spre sicriul închis. Mac Carrie se întoarse, se așeză la volan și porni. Stavinski mai aruncă o privire către cei care participau la înmormîntarea lui. Trist tablou. Trist și deprimant...

Cînd ieșiră din cimitir, îi spuse lui Mac Carrie:

— Haideți să mergem la un bar. Trebuie să-l pomenim pe răposat. Oricîcît, l-am cunoscut destul de bine.

— Mda... spuse Mac Carrie. Sînteți un om tare.

Capitolul 13

La trei zile după vizita Virginiei la Ambasada Sovietică, poșta diplomatică a adus la Moscova chestionarele și fotografiile a șaptesprezece americani care au cerut vize de intrare pentru o călătorie turistică în URSS.

De la Ministerul de Externe, acest pachet a fost trimis printr-un curier special în Piața *Dzerjinski* nr. 2, la secția turistică din cadrul Direcției a Doua Generală a KGB-ului. Aici, la secretariat, chestionarele au fost scoase din pachetul sigilat cu ceară roșie, înregistrate și așezate în mape separate. Secretara care se ocupa de aceste chestionare se îndreptă spre cabinetul șefului sectorului american, maiorul Neznacinîi.

— Au venit altele noi, Frol Evseevici, spuse Katia, o fată de douăzeci și cinci de ani, cu ochi negri, care intrase în cabinet ținînd mapele la pieptul ei mare.

Katia închise ușa grea și se apropie de biroul lui Neznacinîi, plin de ziare și de hîrtii. Trecu pe lîngă birou, se opri chiar lîngă maior și-i puse în față cele șaptesprezece chestionare.

Apoi se uită la Neznacinîi cu ochii ei umezi, languroși, așteptînd: nu-i va spune nimic? Sînii ei aproape că atingeau umă-

rul maiorului. El știa că trebuie numai să pună mîna pe sînii sau pe șoldurile ei și Katia va înflori de fericire. Ochii ei întunecați și galeși se vor ascunde sub pleoape și tot corpul ei greu și fierbinte se va prăbuși peste el în fotoliu, pe masă, pe podea, unde ar vrea el. Dar trecuseră deja doi ani de cînd Neznacinîi devenise, la treizeci și trei de ani, șef de sector; înțelesese că zelul îl putea ridica și mai sus. Din acea zi o ținea pe Katia la distanță. Nu! Nu trebuia să se lase ademenit de tipa asta cu piept mare. Chestiunile lui militare și de partid trebuiau să fie curate.

— Du-te, Katia! spuse el.

Tînăra trase aer în piept, apoi îi dădu drumul zgomotos și se îndreptă spre ușă. Neznacinîi se uită la fesele rotunjite, fremătînd sub fusta verde, și se felicită în gînd pentru puterea lui de a se abține. "Bravo, așa să te ții, tovarășe maior!" Dar cînd ușa se închise după Katia, maiorul Neznacinîi oftă, imaginîndu-și cum femeia își revarsă acum surplusul arșiței trupești și sînii mari pe undeva pe la secția germană, franceză sau japoneză. Iar vreun ofițeraș oarecare, tăietor de frunze la cîini, dezgolește acum cu un simplu gest minunățiile îmbelșugate ale Katiei.

Neznacinîi trase din țigară, gelos și nervos.

De cînd căpătase funcția de șef de sector și avea deschisă calea spre posturi înalte, Neznacinîi își făcea o plăcere din a nu mai fuma Solicinîe sau TU-134, ci Kent.

Eliberînd un nor de fum, Frol Evseevici se gîndi că interpune între el și Katia o perdea de ceață și astfel își mai vine în fire. Trebuie să lucreze. Sigur, nu e nimic interesant în aceste mape pe care i le adusese Katia.

Sezonul de vară se încheiase deja, era 1 octombrie. În perioada aceasta nu pot veni în Rusia decît niște babe țicnite din America sau nostalgici ucraineni din Canada, născuți înainte de 1900. "Îndeplinește, frate, dacă poți, planul de racolări!" S-au împlinit doi ani de cînd tot încearcă să-l convingă pe colonelul Orlov ca planul racolărilor de turiști americani și canadieni să fie dat o dată pe an.

Neznacinîi deschise prima mapă. Exact cum știa. La prima pagină erau atașate fotografiile. Îl priveau din ele douăsprezece

babe (atîtea forografii se cereau), toate la fel, ca niște păpuși hîde.

Miriam Stewart, anul nașterii – 1903, singură, pensionară, locuiește în Madison. Trebuie să se uite pe hartă. Oare nu există lîngă acest Madison obiective de interes special? Chiar dacă ar fi, ce poate ști despre el Miriam Stewart, proprietara unui automat de spălat rufe?!

Bine, următorul. Iarăși douăsprezece fotografii color, iar o față de păpușă bătrînă din statul Florida: Rheea Vicks, anul nașterii – 1908. Neznacinîi nu putea pricepe deloc de ce călătoresc atît de mult moșnegii și băbuțele din America. Întotdeauna toamna și iarna. Știa, firește, că iarna și toamna prețurile călătoriilor cu avionul sînt mai scăzute, dar chiar luînd în considerare acest fapt, merita oare?

Încerca să-și imagineze mama de șaptezeci de ani plecînd din satul ei la Buhara, să spunem, la Riga sau chiar la Ialta!

Iar el n-o putea aduce nici măcar la Moscova. Locuiește într-o căsuță dărăpănată și nu vrea nimic altceva. Iar moșnegii și babele astea din Florida sau de prin alte părți, care nici măcar nu visează că există astfel de căsuțe, se tîrîie prin întrega lume, în orice anotimp, se urcă în autocare elegante și vizitează orașe și țări, umplu Kremlinul, bisericile rusești, *Balșoi Teatr*, merg zile întregi prin muzee și zîmbesc mereu cu dinții lor uimitor de albi. Pentru ei, totul este *wonderful*.

Dar nu face s-o racolezi pe octogenara asta, Rheea Vicks, de pildă, care a născut patru copii, a avut trei soți și acum se distrează călătorind în China, URSS, Stockholm, Paris, Roma și Londra.

Neznacinîi deschise altă mapă. Din cele douăsprezece fotografii îl priveau ochii doamnei Virginia Part-Williams. Ovalul frumos al feței, părul îngrijit, gura abia deschisă într-un zîmbet... Neznacinîi își aruncă privirea pe chestionar. Dumnezeule, actriță la Hollywood!

Extrem de interesant! Se cunosc numeroase actrițe care au fost spioane minunate. Mata Hari și... cum o cheamă? Marlene Dietrich?

Motivul sosirii în URSS: voiaj de nuntă. Cine este oare feri-

citul soț? Cu un vag sentiment de invidie, Neznacinîi răsfoi chestionarul: Robert Williams, medic în Potomac, Maryland. O față severă, de burlac, maxilar puternic, privire hotărîtă. Nu arăta rău. Sigur, ar fi fost mai bine dacă ar fi fost fizician sau chimist, în cel mai rău caz inginer de computere. Mai bine ar fi fost președintele unei firme de computere. Actrița asta ar fi putut agăța un senator, dar, după cum se vede, n-a făcut-o.

Oricum, Neznacinîi nu avea de ales, mai cu seamă într-un asemenea anotimp. Așadar, medic din Potomac. Maryland e aproape de Washington. Neznacinîi se ridică de la masă. Întinzînd piciorul amorțit, ocoli masa și seiful și se apropie de raftul cu cărți și reviste americane: *Life*, *Times*, *Newsweek*, *Playboy*. La un loc cu revistele se aflau *KGB* a lui Barron, *Marea teroare* a lui Conquest și rapoartele CIA către Congresul american. Dar, după ce se uită o vreme prin vrafurile de cărți și reviste, își scărpină cu ciudă ceafa. Gavin ăsta de la secția "științifico-tehnică" i-a luat iar atlasul geografic al SUA. Dar n-avea chef să-l sune și să se certe cu el. Neznacinîi avea o altă hartă "secretă" a SUA.

Merse pînă la ușă și o încuie încet, ca să nu fie auzit. Katia visa la acest gest de doi ani. "Dar", își spuse Neznacinîi zîmbind, "gestul nu e pentru ea". Scoase din buzunar cheia de la seif. În afară de tot felul de instrucțiuni secrete și dosare cu cazuri închise, în seif sau mai precis pe raftul cel mai de jos al lui se afla o sticlă de votcă învelită în ziarul *Izvestia*, alături de două mere pentru gustare. Dar Frol Neznacinîi nu deschisese seiful pentru votcă. În partea din spate a seifului, așezată cu grijă în volumul șaisprezece al *Enciclopediei sovietice*, se găsea o hartă specială, "secretă", a Statelor Unite și a Canadei, pe care Neznacinîi știa bine că trebuia de mult să o distrugă sau să o predea la documente secrete. Dar îi era greu să se despartă de ea.

Și asta pentru că pe harta simplă, de numai douăzeci de copeici, Neznacinîi își notase timp de nouă ani, cu semne și cifre cunoscute numai de el, orașele în care locuiesc "finii" lui – cei pe care el, Neznacinîi, i-a atras să lucreze cu KGB-ul în timpul călătoriilor lor de afaceri sau turistice în URSS. Nu avea drep-

tul să le țină evidența și nu știa dacă mai lucrează încă pentru KGB. Treaba lui era doar să-i racoleze pe cei veniți; apoi, dacă prima racolare se dovedea viabilă, "finii" treceau în seama altora, a colonelului Orlov, de pildă. Uneori, dacă vreun "fin" sau vreo "fină" venea din nou în URSS, Neznacinîi era chemat pentru a continua racolarea. Neznacinîi deschise volumul al XVI-lea al *Enciclopediei sovietice*, scoase harta împăturită și o întinse pe masă. Cu cerculețe verzi, roșii și albastre erau marcate orașe americane și canadiene, iar în interiorul cerculețelor se aflau cifre – 32 de oameni în New York, 27 la Los Angeles, 41 la Boston, 4 la Huston, 19 la Washington, 14 la Albany, 11 la Philadelphia...

Cifrele trebuiau înlocuite cu altele noi, iar această muncă îi făcea întotdeauna plăcere. Cu plăcerea unui grădinar hamic, Neznacinîi privea harta Americii. Oricum, pentru nouă ani de muncă nu e rău deloc. Iar el, Neznacinîi, era doar unul dintre "grădinarii" KGB-ului. Dacă s-ar aduna munca tuturor, dacă ar fi notați pe hartă toți rezidenții și agenții racolați – afaceriști, avocați, oameni de știință, ziariști, bancheri, președinți de companii, profesori universitari, funcționari, oameni politici, preoți – America ar sări în aer cu toată democrația ei și cu toate computerele ei performante...

Unde este acest Potomac din statul Maryland? Iată-l. Oho! Foarte aproape de Washington, minunat! Acum trebuie să-i telefonez lui Gavin.

Neznacinîi strînse repede harta, o puse la locul ei în enciclopedie, iar cu cealaltă mînă ridică receptorul și formă un număr din patru cifre.

— Gavin? Aici Neznacinîi. Iar mi-ai șterpelit atlasul Americii de Nord. Bine, lasă! Am urgentă nevoie de o informație despre localitatea Potomac din statul Maryland. Se pare că avem un candidat de "fin". E lîngă Washington? Asta știu. Altceva? Brockeri de bursă, diplomați, funcționari de rang superior, altceva? Baze militare, obiective speciale nu sînt? Îmi faci o informare scurtă, o hartă amănunțită cu puncte de interes deosebit. Imediat, peste zece minute, bine? Să ți-o trimit pe Katia?

Neznacinîi puse receptorul în furcă și trase spre el mapa cu

chestionarele americanilor. Pentru perechea asta de tineri însurătei trebuie o mapă specială. Flerul lui îi spunea că e ceva interesant. Un medic dintr-o suburbie bogată a Washington-ului! Înseamnă că acest Robert Williams are clienți printre rechinii bursei, înalții funcționari ai Administrației de la Washington, diplomați și cine mai știe pe cine! Iar o actriță la Hollywood înseamnă o mină de aur. Dacă abia s-au căsătorit, înseamnă că Williams va da recepții pentru prietenii săi.

Pe Neznacinîi îl cuprinse frenezia, dar experiența îl făcea să nu se aprindă prea tare. Acum e important să studieze cele douăzeci și patru de pagini ale chestionarelor celor doi. Scoase din mapă chestionarele familiei Williams, le puse într-o mapă specială și alături așeză blocnotes-ul lui.

Citi fără să se grăbească chestionarul completat de Virginia. Făcuse studii într-un studio new-yorkez, studiase sistemul lui Stanislavski și chiar învățase rusește pentru a citi Stanislavski și Cehov în original. Perfect. "Ehe, fetițo, ai să faci cunoștință cu regizori de teatru, cu actori, ai să ai bilete la cele mai bune teatre".

Neznacinîi se gîndea deja pe care dintre actori și regizori – informatori ai KGB-ului – să-i pună în legătură cu Virginia.

Femeia are un scris egal și rotunjit, fiecare literă e frumos buclată, "o"-ul e plin, rotund. Înseamnă că are o fire liniștită, egală cu ea însăși, fără extravaganțe, cu caracter integru, puțin reținut. Probabil că aici e necesar un om ferm, liniștit. Nu neapărat actor, mai degrabă regizor sau dramaturg. Aici e nevoie de Dimitri Lasadze.

Iar Robert Williams are scrisul ascuțit; capetele fiecărui rînd o iau în sus, sînt multe linii întrepătrunse. Se vede că e un om stăpîn pe sine, avînd complexul insatisfacției de sine, posibil un om talentat. Pînă la patruzeci și șase de ani a fost celibatar. Mai mult ca sigur îi plac fetișcanele. "Cui nu îi plac?" zîmbi Neznacinîi. "O să ai o asemenea fetiță, să te mai relaxezi! Nici o femeie tînără nu rezistă ispitei, iar Virginia ta nici măcar nu e așa tînără..."

Notîndu-și în carnet scurte observații privind viitoarele capcane pentru soții Williams, planul de abordare a lor, Neznacinîi

se uită iarăși și iarăși la chipurile lor și încercă să le însufleţească în imaginaţia sa.

Desigur, va da undă verde intrării lor în URSS. Din această zi, cele două persoane au devenit pentru el mai importante și mai apropiate chiar și decît propria lui soţie. Trebuie să le iubească la fel ca pe niște prieteni apropiaţi, trebuie să-și imagineze deprinderile, înclinaţiile, felul lor de viaţă, totul numai după fotografii și chestionare. Acest Williams nu a fost însurat pînă la patruzeci și șase de ani. Deci este obișnuit să trăiască pentru sine și, ca toţi celibatarii înnăscuţi, se îngrijește exagerat de sănătatea lui.

Neznacinîi ar fi vrut să îl invite la o ţigară. Și mai bine ar fi fost să se așeze la o masă, să bea o sticlă de votcă împreună și să se apuce de discutat. Însă așa ceva nu se putea întîmpla decît la sfîrșitul vizitei lor în URSS, cînd Neznacinîi îi va pune în faţă fotografiile aventurilor lui interzise cu fetiţele trimise de KGB în patul lui. Și atunci îl va strînge cu ușa! Rușine! A venit în URSS cu o soţie tînără, iar acum a dat-o în bară; urma pierderea soţiei, a clientelei. Fotografiile orgiilor unui stomatolog american la Moscova vor apărea în *Washington Post* sau chiar în *Playboy*. "Cum vă place, domnule Williams, o asemenea perspectivă? Drăguţule!" gîndi Neznacinîi. "Ce fel de fetiţe îţi plac mai mult? Blondele, brunetele, roșcatele, durduliile, femeile șnur, cele liniștite, languroase sau cele cu un temperament focos? Bine, o să te întîmpinăm la aeroport și o să vedem asupra cărora se va opri privirea ta. Și atunci vom alege. Deși... Pe Olenka Mahova n-a refuzat-o nimeni pînă acum, nici un străin!"

Neznacinîi o ţinea mereu în rezervă pentru cazurile mai deosebite, cînd "finii" refuzau alte variante. Însă, de dragul oaspetelui din Washington, se poate ataca direct cu regina, mai ales că familia Williams vine numai pentru zece zile, așa că nu trebuie să se piardă nici o zi; trebuie să se joace imediat atu-ul.

"E clar, ţi-o dăm pe Olenka", hotărîi Neznacinîi, "numai veniţi mai repede, dragii noștri americani! Am să vă primesc cu toată ospitalitatea noastră rusească, fiecare pas al vostru va fi calculat dinainte, totul va fi verificat așa cum se cuvine!"

Neznacinîi se apucă să decupeze fotografiile Virginiei. Una trebuia trimisă la arhiva operativă, una la cartotecă, două la hotelul unde vor locui cei doi, una la vama Șeremetievo, iar restul îi vor rămîne lui pentru "colaboratorii" care vor "conduce" familia Williams pe străzile Moscovei și ale Leningradului, în restaurante și teatre, în spitale, unde va fi invitat Williams pentru a face o vizită colegilor sovietici.

"Draga mea", i se adresă Neznacinîi în gînd Virginiei, uitîndu-se încă o dată la fotografia ei. "Ești tare zîmbăreață! Îți place să te distrezi? Îți vom găsi distracții, numai vino, vino mai repede și adu-l și pe dentistul tău... Te-aș face eu să rîzi și te-aș mîngîia ca la noi, pe rușește."

Ochii calzi ai actriței de la Hollywood îi umplură inima ca un narcotic. La urma urmei, de ce nu ar încerca?...

Cineva trase de ușă, întrerupîndu-l din visare.

— Cine-i acolo? întrebă Neznacinîi.

— Gavin v-a trimis informarea, Frol Evseevici, se auzi de după ușă glasul Katiei.

— Imediat...

Neznacinîi se ridică, se apropie de ușă și o deschise. Lîngă ușă se afla Katia, care avea în mîini atlasul Statelor Unite și cîteva coli de hîrtie: informații despre Potomac și o hartă a orașului, copiată din enciclopedia geografică a Statelor Unite. Neznacinîi întinse mîna după materiale, dar Katia parcă nu văzu acest gest.

— V-ați uitat să vedeți ce se întîmplă afară? spuse ea lui Neznacinîi și trecu repede pe lîngă el, furișîndu-se în cabinet.

Se opri lîngă fereastră. Neznacinîi se uită involuntar în urma ei și apoi aruncă o privire pe fereastră.

Într-adevăr, afară se petrecea ceva: ningea cu fulgi deși, era prima zăpadă. În cabinet se făcuse întuneric, dar el nu observase.

— Vai, priviți ce frumos e! se entuziasmă Katia, sprijinindu-și sînii pe pervaz. Priviți!

Neznacinîi se uită lung pe fereastră. De la etajul patru al clădirii se vedea intersecția străzii *Dzerjinski* cu podul *Kuznețki*. Acum însă, intersecția abia se mai vedea din cauza viscolului.

Stînd în spatele Katiei, care ocupa două treimi din lungimea pervazului, Neznacinîi se aplecă și el înainte pentru a privi afară. Fără să vrea, atinse cu pîntecele șoldurile fierbinți ale Katiei. Femeia amuți, cu respirația tăiată. Mîinile lui Neznačinîi, împotriva voinței lui, se așezară pe șoldurile fetei.

Dar chiar încălcînd propriul jurămînt și disciplina de serviciu, chiar frămîntînd sînii rozii eliberați de sub bluză, chiar făcînd dragoste cu ea, Neznacinîi se gîndea că, în curînd, îi va prinde în plasă pe noii "fini" americani: pe Virginia și Robert Williams.

Și jubila la acest gînd, transmițînd Katiei înfiorarea lui.

Capitolul 14

— Jack? Salut, Jack! Cum o mai duci? Aici David de la *Washington Night-review*. Ne-am întîlnit acum o lună la Stockholm...

— A, David!

Mac Carrie înțelese că Stevenson l-a recunoscut și telefonul lui îl surprinde.

— Cum merge treaba, David?

— Minunat, pe la tine ce mai e?

Mac Carrie nu știa nici el ce și cum să vorbească cu ziaristul. Dar este 6 octombrie; peste jumătate de oră trebuie să dea raportul șefului, dar ce să raporteze? Nu se auzea nimic de nici un submarin în apele teritoriale ale Suediei, deși Iurîșev promisese că accidentul se va produce la începutul lui octombrie. Dar poate că Iurîșev i-a dat un semn de viață lui Stevenson, a sunat și a anunțat că operațiunea se amînă. Nu se putea vorbi pe față cu Stevenson. Telefonul lui, ca de altfel telefoanele tuturor corespondenților străini la Moscova, este ascultat fără îndoială de către cei de la KGB. Totuși, cum să facă să-i dea de înțeles lui Stevenson ce vrea să afle de la el?

— Mi-ai promis un articol, Jack. Ții minte? spuse Mac Carrie. Ai spus că-l vei trimite la începutul lui octombrie. E deja 6 octombrie. Redactorul mi-a cerut să aflu dacă poate să planifice articolul tău pentru numerele următoare. Adică articolul tău va fi gata la începutul lui octombrie?

Mac Carrie vorbea fără oprire, apăsînd cuvintele "începutul lui octombrie" pentru ca Stevenson să priceapă despre ce este vorba:

— Dacă nu-i gata, nu-i nici o tragedie, Jack, dar vreau să știu dacă va fi vreodată gata. Ce zici, Jack? S-au schimbat cumva planurile tale? Alo! spuse Mac Carrie. Poate îmi spui un alt termen. Gîndește-te, Jack! Avem mare nevoie de acest articol!

— Hm, la drept vorbind, David, nu am posibilități să adun material pentru acest articol. Știi, aici, la rușii ăștia, totul este secret...

În sfîrșit, găsise forma și tonul convorbirii, iar glasul era convingător. Știa că toate convorbirile lui telefonice sînt înregistrate pe bandă de către KGB, dar își permitea să scape unele împunsături la adresa rușilor.

— Ieri am încercat să mă întîlnesc cu bucătarul-șef de la Kremlin, să scriu un reportaj despre servirea mesei la Kremlin, dar nu mi-au dat voie. Se vede că și meniul domnului Brejnev este secret. De aceea nu știu ce să spun. E foarte greu de lucrat aici, pur și simplu e imposibil să găsesc un material nou...

— Înțeleg, spuse mîhnit Mac Carrie. Păcat... Ei, bine, dacă afli ceva nou, sună-mă, *OK?* Cum e vremea la Moscova?

— Brr... spuse Stevenson. Toate cele bune, Jack!

— Și ție...

Mac Carrie nu-i telefonase lui Stevenson de la CIA, ci de la un telefon public, deoarece rușii de la Ambasada Sovietică au echipamente sofisticate care le permit să asculte convorbirile de la CIA.

"Ne-au ajuns!" își zise Mac Carrie. "Vorbești cu Moscova și te temi că te ascultă de la ambele capete ale firului: și de la Moscova, și de la Washington. Naiba să-l ia pe Stevenson ăsta, stă acolo, la un kilometru de Iurîșev, și nu-l poate contacta. Iar

noi stăm ca blegii și așteptăm să apară un submarin. Azi? Mîine? Sau niciodată?"

Ieși din cabina telefonică, se așeză la volanul Ford-ului său și se uită la ceas. Peste o jumătate de oră trebuia să dea șefului raportul despre pregătirea operațiunii "Străinul". Cînd ajunse la serviciu, urcă în lift și, din obișnuință, spuse liftierului:

— Salut Billy! Cum merge treaba?

Bill făcu ochii cît cepele și îl întrebă uluit:

— Cum, chiar nu știți nimic? A fost ucis Sadat în Egipt.

Capitolul 15

— Emigrația e o țară autonomă. Da, da, există Rusia, există America, Franța, China. Dar mai există o țară: Emigrația, spuse Stavinski. Cînd am plecat din Rusia, am crezut că plec în America. Din Rusia în America. Din întuneric la lumină. Din barbarie și înapoiere în secolul douăzeci și trei. Dar s-a dovedit că nu venisem în America. Venisem într-o țară crudă și străină, care nu există pe nici o hartă: Emigrația. În această țară nu există nici capitală, nici teatre, dar nici viață. E un fel de deșert sau ocean unde fiecare plutește pe ghețarul său separat și caută să se căpătuiască. Pe acești ghețari, unii și-au construit case cu garaje și chiar bazine de înot, cîțiva s-au adunat și au format un fel de arhipelaguri din acești ghețari, precum Brighton-beach în New York. Au chiar și restaurante și cinematografe rusești unde pot viziona filme sovietice. Însă e același lucru: viața pe ghețar. Rece și pustie. Copiii fug de pe acești ghețari. Fug în viața americană, prind rădăcini și devin oameni normali. Dar adulții ca mine... Nu. Noi vom rămîne pe ghețar, sîntem sortiți să plutim în derivă, singuri, pînă la sfîrșitul vieții. Iar în acest caz, America nu are nici o vină. Cred că dacă am fi emigrat în

rai, nu în America, s-ar fi petrecut același lucru. Fiindcă, atunci cînd se taie rădăcinile unui copăcel tînăr, el prinde altele. Dar dacă tăiați rădăcinile unui copac matur, acesta va pieri, se va usca. Eu nu vreau să mor încet pe ghețarul meu. Vreau vechea mea viață. Îmi amintesc că la Viena îmi spuneau că am ieșit din închisoare la libertate. Corect, dar ce să fac eu cu această libertate? În acea închisoare mă simțeam mai liber decît aici. Acolo trăiam, trăiam cu intensitate, am învins unele greutăți, mă mîndream cu asta, puneam la îndoială, împreună cu prietenii mei, ordinea din închisoare, mă zbăteam, iubeam femei, citeam literatură interzisă, aveam viața plină, înțelegeți?

Virginia nu-l întrerupse. Asculta. De trei zile își omorau timpul așteptînd să fie trimiși în Rusia. Mac Carrie le spusese că întîrzierea se datorează vizelor de la Ambasada Sovietică. În mod normal, vizele trebuiau date a doua zi după depunerea documentelor. Cineva de la Ambasada Sovietică a telefonat doctorului, la Potomac, să clarifice, chipurile, unele detalii din chestionarele lor. Însă doctorul Williams era pregătit, a răspuns clar la întrebările lor, iar sovieticii i-au promis că vizele vor fi eliberate în scurt timp. Acum Stavinski și Virginia aveau mult timp liber, pe care și-l petreceau împreună: hoinăreau prin Washington, mergeau prin cafenele scumpe, vizitau expoziții și muzee, dădeau de mîncare veveriților din parc. Iar Stavinski îi povestea Virginiei despre viața lui și despre Rusia.

— Voi, americanii, nu puteți înțelege acest lucru. Vi se pare că dacă omului îi este dor de țara lui, înseamnă că nu-i place țara voastră. Dar tocmai aici este problema. Această țară este a voastră. Nu a devenit a mea, deși am trăit aici atîția ani. Și nu va deveni niciodată, fiindcă nu am crescut pe acest pămînt, nu m-am bătut aici cu puștii de seama mea, n-am împușcat aici vrăbii, n-am stat aici la rînd la pîine, nu aici am sărutat prima femeie. Aici nu am ce face. De dragul cui? Pentru ce?

O veveriță neagră sări dintr-o tufă pe alee și se așeză pe labuțele din spate, ridicînd cu eleganță coada stufoasă și uitîndu-se întrebător la Stavinski și Virginia.

— Privește, spuse Stavinski. La voi, pînă și veveritele sînt altfel, sînt negre. În Rusia, veveritele sînt roșcate. Iar eu m-am

obișnuit cu veveriţele roșcate, ce să fac? Știți ce mi-a spus fiica mea cînd am venit în America? Aproape jumătate de an nu a ieșit din apartament nici măcar cît să se plimbe o jumătate de oră prin parc. Mi-a spus: "Tăticule, aici florile nu sînt parfumate, soarele nu mă încălzește, iarba nu mă mîngîie, te rog, du-mă înapoi!" Dar i-a trecut, acum abia de mai vorbește rusește... Pe mine, soarele nu mă încălzește... De aceea trebuie neapărat să mă întorc.

Capitolul 16

— Bine, să admitem că uciderea lui Sadat le-a schimbat niște planuri. Deși nu este dovedit că rușii sînt implicați în această ucidere, e clar că le-a fost la îndemînă. Dacă aș fi în locul lor, nu aș tensiona atmosfera în lume într-un asemenea grad: să îl ucid pe Sadat în Egipt și, în același timp, să îngrozesc Europa cu sumbarinul. Și eu aș schimba ceva, aș amîna. Dar sîntem deja în 20 octombrie, cît mai putem aștepta? Oare chiar nu putem lua legătura cu acest Iurîșev ca să aflăm ce se petrece?

Daniel Cooper se ridică brusc de pe fotoliu și se uită îngîndurat pe fereastră. Ploi sîcîitoare de octombrie brăzdau cerul Washington-ului. Uciderea lui Sadat dă rușilor noi atu-uri în jocul din Orientul Apropiat, Casa Albă cere de la CIA informații precise despre planurile rusești, iar el, Cooper, a dat de înțeles șefilor săi că în curînd va oferi președintelui o informare exactă. Dar... unde e blestematul ăsta de submarin și unde e colonelul Iurîșev?

— Am dat de două ori telefon la Moscova, lui Stevenson, spuse Mac Carrie. Nu are nici un fel de noutăți, iar el nu poate

lua legătura cu Iurîșev. E periculos să-l abordezi direct, se poate duce totul de rîpă. Singurul lucru pe care-l putem face este să așteptăm parada militară din Piața Roșie de pe 7 noiembrie. De obicei, la paradă vine întreg Statul Major. Dacă Iurîșev va fi prezent, Stevenson poate să-i apară "întîmplător" în cale și, profitînd de situație... Dar pentru aceasta trebuie chemat din Rusia și instruit. Ar fi mai eficient să vă ocupați chiar dumneavoastră de el.

— Mda... Slabă speranță! Bine, cunosc un redactor de la *Washington Herald*. Voi încerca să vorbesc cu el și să-l conving să-l cheme aici pe Stevenson peste două zile. Ce mai face dublura lui Iurîșev și "soția" lui?

— După mine, dragostea este în toi, zîmbi Mac Carrie. În orice caz, sînt tot timpul împreună și se pare că au luat căsătoria foarte în serios. Mă tem că el va refuza să mai plece sau că ea va dori să rămînă în Rusia.

— Asta ne-ar mai lipsi! CIA – în calitate de birou matrimonial. Mai bine închidem prăvălia și ne apucăm de cununii. Au primit vizele?

— Vizele au sosit pe adresa doctorului Williams cu patru zile în urmă, iar el a plecat de ieri la odihnă în Florida. Dar celor doi nu le-am spus de vize. Cum aș putea să le explic ce așteptăm?

— Bine. Să mai așteptăm puțin... să spunem cinci zile. Dacă nu auzim nimic de submarin și nu vom avea nici un semnal de la Iurîșev, le vom da drumul acasă.

— Virginia Part se va duce acasă. Dar Stavinski... El este deja înmormîntat, nu se poate întoarce la fiică-sa de pe lumea cealaltă, ba încă și cu altă figură.

— Mda... Într-adevăr. Ce-i de făcut?

— Cred că va trebui să-i plătim, drept compensație, o treime din suma promisă. Pe urmă să facă ce știe, nu ne mai interesează.

— Dar cum să locuiască în America? Sub ce nume? Cum le explici celor de la FBI o asemenea întîmplare? La naiba, am pățit-o rău de tot!

Cooper se ridică, oftă necăjit și se apropie de fereastră.

Deasupra Washington-ului se cernea o ploaie măruntă și cenușie. Acolo, la Moscova, șapte rezidenți lucrează în mai multe organizații sovietice pentru CIA. Cîțiva diplomați ruși și funcționari din Ministerul Afacerilor Externe de la Moscova nu pregetă să ia mită. Ar fi însă mult prea riscant să le propună să ia legătura cu Iurîșev. Nu, trebuia să aștepte.

— Bine, spuse el, așteptăm pînă pe 25 octombrie.

Capitolul 17

Mark i-a telefonat de cîteva ori Virginiei și i-a spus că se plictisește de moarte și vrea să vină la Washington. Cînd era acolo, lîngă el, Mark lipsea zile întregi și chiar nopți. Virginia i-a răspuns puțin nervoasă că este ocupată, că toată ziua se filmează și că trebuie să plece într-o deplasare. Mark i-a spus atunci că ar vrea să o vadă înainte de plecare. Nu se mai văzuseră de o lună.

Ultima convorbire dintre ei fusese penibilă. Mark, cu glas vioi, dar fals, a întrebat-o dacă nu cumva și-a găsit un amant, iar Virginia a trîntit furioasă receptorul. Nu-și dădea seama ce se întîmplă cu ea. Rațiunea îi spunea că nu trebuie să facă o pasiune pentru acest *kamikaze* rus, care va rămîne în Rusia. Nu se vor mai vedea niciodată.

Însă un cu totul alt sentiment o făcea să aștepte telefonul lui și să-și petreacă tot timpul împreună. Mila pentru el? Nu, nu era milă sau, mai precis, nu era numai milă, ci altceva, care nu se putea defini. Poate sentimentul inconștient al geloziei, gelozia față de Rusia? Virginia se considera americancă, o adevărată americancă, și chiar așa și era. Și iată că apare un om care

e gata să schimbe țara ei și să prefere o Rusie îndepărtată și înfiorătoare, exact ca și cum ar părăsi o prințesă pentru o cerșetoare.

Voia să-i arate țara ei, să-l oblige, dacă nu să o iubească, măcar să se emoționeze de lucrurile cu care ea era obișnuită să se mîndrească încă din copilărie, considerînd, ca toți americanii, că nu este în lume loc mai frumos ca America...

Au colindat împreună prin parcurile naționale, prin muzee, prin exoticele restaurante indiene tip *bungalow* și prin cele japoneze, chinezești, franțuzești și ucrainene. Au au mers la concertele orchestrei simfonice a lui Rostropovici, la baletul francez și la teatrul japonez. În America era întrega lume, toți și toate veniseră aici.

Relațiile dintre ei nu erau încă în stadiul pe care îl sugerase Mac Carrie șefului lui: nu erau nici măcar săruturi sau atingeri întîmplătoare de mînă, de umăr, priviri care trezesc instinctul sexual.

Stavinski se purta ca un frate sau ca un fiu.

După zile întregi petrecute împreună, după plimbările prin parcul național, unde ascultau murmurul rîului Potomac, după ce hoinăreau prin frunzișul crîngurilor, el o conducea la hotel și... "Noapte bună, Virginia. Ce planuri ai pentru mîine?" "Încă nu știu." "*OK!* O să te sun mîine. Noapte bună!"

Virginia mergea în camera ei, trecînd în revistă ziua petrecută cu el. Oare nu vrea să observe femeia din ea? Sau deja nu mai e în stare să atragă un bărbat? S-a ticnit atît de rău după Rusia lui încît vede toate acestea ca un simplu călător, fără să-l impresioneze nimic, nici parcurile, nici stîncile, nici cascadele, nici restaurantele, nici... nici ea? Atunci să se ducă la naiba în Rusia lui! Și cît mai repede! Oricum s-a săturat de CIA-ul ăsta.

Trecuse deja o lună; practic, "contractul" se încheiase. Nu au plecat încă în Rusia și nu se știe nici cînd o vor face. Poate să le spună foarte calm că a trecut o lună și că ea nu mai vrea să fie implicată în afacerea lor. Vrea să meargă acasă. La urma urmei, e treaba lor, nu a ei. I-au cerut o lună, luna a trecut... Da, așa va face. Chiar mîine. Îi va telefona lui Mac Carrie și îi va spune. Voia toți banii care i se cuveneau. Nu era vina ei

pentru că nu au mai făcut deplasarea în Rusia...

A doua zi dimineață, primi un telefon de la Stavinski. Avea un glas vesel și puțin ironic:

— Alo? Mă gîndeam să mergem astăzi în oraș. Vremea e minunată, soarele e cald...

"Bine, mai aștept o zi" își spuse ea în gînd, dar se mîntea. Fiindcă aștepta ca astăzi să se petreacă ceva cu Stavinski.

Bărbatul veni într-un Jaguar alb, închiriat. "Soțul" arăta bine: proaspăt, bărbierit cu grijă, îmbrăcat într-un costum franțuzesc pe care îl aleseseră amîndoi de la *Bloomingdale*. Au pornit din nou la drum, depășind viteza și aruncînd nepăsător pe bancheta din spate amenzile primite de la poliție. Să se descurce CIA.

Spre deosebire de Virginia, Stavinski știa bine ce-l atrage la această femeie. Se îndrăgostise de ea din prima clipă. Pentru că ea era femeia pe care o caută în tinerețe orice bărbat.

Și s-a întîmplat să o întîlnească atunci cînd i s-a făcut o operație plastică, atunci cînd s-a înmormîntat pe sine într-un cimitir din New Jersey și cînd nu mai era cale de întoarcere.

Îi erau atît de scumpe acele zile pe care le petrecea cu ea, cînd o însoțea prin campinguri, hoteluri, restaurante, parcuri. Cîteodată i se părea că, prin intermediul ei, îi dă mamei sale ceea ce nu putuse să-i ofere. Stavinski avea sentimentul că face acest lucru nu numai de dragul Virginiei, dar și de dragul mamei sale. Și aștepta cu nerăbdare călătoria în Rusia.

Acolo îi va arăta Virginiei ceea ce în copilărie visase să-i arate mamei sale: Leningradul și Moscova, teatrele și sălile de concert ale capitalei, hotelurile, expozițiile, *Balșoi Teatr*, Muzeul Pușkin, *Ermitaj*, *Nevski Prospect*, restaurantele cu bucătărie gruzină, Casa Filmului și Casa Presei. Cu bani, poți vedea totul, dar mama sa nu apucase să vadă toate acestea, murise fără măcar să-și îndeplinească visul tinereții: să meargă la Leningrad...

Știa de pe acum că nu va spune KGB-ului secretul acțiunii, că nu o va trăda pe această femeie. Firește, KGB-ul își va da seama și va începe să îl caute pe omul acela care va zbura în în America în locul său, iar el va fi pus în urmărire în toată țara.

Asta înseamnă că peste tot, la fiecare post de miliție, oricît de îndepărtat și oricît de amărît, se va afla fotografia lui. Nici măcar o nouă operație plastică nu-l va ajuta cu nimic. Mai devreme sau mai tîrziu, KGB-ul îl va găsi, îl va prinde în laț. Ei, și? Va putea să ia otravă și va încheia conturile cu viața. Însă pînă atunci își va trăi viața. Va reuși să mai supraviețuiască o vreme în Rusia, va reuși să o sărute pe Virginia. Acolo, la Moscova...

La drept vorbind, îi era frică, se temea și să o atingă pe Virginia, să-i arate dorința și patima sa. Cine este el pentru ea? Un ratat, un inadaptat la viața din țara ei, un om care nu a putut deveni american. Ea acceptă prietenia și sinceritatea lui pentru că amîndoi se află în aceeași barcă, pentru că așa este contractul ei cu CIA. Asta-i misiunea lor: să fie un timp împreună. Atît. Dar dacă își va permite mai mult, ea cum va reacționa? O să-l pălmuiască? O să-l învăluie în răceala disprețului american? Îi va întoarce spatele și se va întoarce în California? Nu, nu-și putea permite luxul de a o pierde pe Virginia.

Îi va vorbi ore întregi despre Rusia, despre sine, despre mama lui, despre fosta sa soție, despre Olea, despre televiziunea din Moscova, unde a lucrat doisprezece ani, despre Portland și primii ani de emigrație, chiar și despre Barbara. Apoi, cînd o va conduce la hotel, se va întoarce în camera lui, va chema o japoneză pentru o oră și își va alina patima care îl răscolise peste zi. Însă nu o va atinge pe Virginia, pentru a nu o pierde înainte de vreme.

În seara de 27 octombrie, cînd se întorcea cu Virginia de la un concert, în holul hotelului îi aștepta Mac Carrie. Avea o figură posacă și oficială.

Capitolul 18

Mac Carrie se întorsese de la Stockholm și reușise să discute cu Daniel Cooper. Redactorul de la *Washington Herald* nu era de acord cu venirea corespondentul la Washington.

L-a convins cu greu pe Stevenson să vină iar la Stockholm și a reușit numai pentru că ziristul avea acolo o amantă. Însă întîlnirea nu a adus nimic nou. Stevenson a refuzat să-l caute pe Iurîșev și s-a arătat sceptic la propunerea de a-l întîlni ca din întîmplare la parada militară din Piața Roșie:

— Acum, după uciderea lui Sadat, tribunele vor fi atît de bine păzite în timpul paradei militare din Piața Roșie, încît nici nu se pune problema unei întîlniri ca din întîmplare. Nici nu te poți apropia de tribuna militarilor. Am primit o invitație pentru tribuna ziariștilor, care se află la trei sute de metri distanță de tribuna guvernamentală. Tot ce pot face este să fotografiez ce prind cu teleobiectivul. Are vreun rost? Chiar dacă Iurîșev va fi la paradă, cum va afla că eu îl fotografiez de la o asemenea distanță? Va privi defilarea ca o stană cu mîna la cozoroc, ca toți ceilalți, și atît.

Așadar, Mac Carrie s-a întors în Statele Unite cu mîna goa-

lă și, împreună cu șeful său, a hotărît să pună capăt afacerii. Nu mai avea rost să spere că mîine sau poimîine submarinul va naufragia lîngă coastele suedeze. Dacă nu s-a împotmolit, probabil că rușii au schimbat data operațiunii și trebuie căutate alte mijloace de a-l contacta pe Iurîșev. Dar acest lucru durează și e ilogic să țină doi oameni degeaba: pe Virginia și pe Stavinski.

La bar, Mac Carrie comandă suc de portocale pentru Virginia și votcă cu lămîie pentru el și Stavinski.

— Din păcate, ne-am schimbat planurile, iar operațiunea se amînă sau... se renunță la ea pentru o perioadă nedeterminată, spuse Mac Carrie celor doi. Doamnă Part, vă mulțumim pentru colaborare, veți primi tot ce vi se cuvine pentru această lună și vom considera că filmul nostru s-a turnat. Mîine sau poimîine – cum doriți – puteți să vă întoarceți la Los Angeles. Poftiți biletul cu data în alb, aici aveți și cecul dumneavoastră. Nu vă neliniștiți, nu scrie că e de la CIA. Cecul provine de la un studio de cinema al armatei, așa că veți putea spune prietenilor că ați turnat un film pentru armata americană.

Mac Carrie văzu expresia de uimire și bucurie de pe fața Virginiei, la vederea sumei: 7.500 dolari.

— Vă mulțumim încă o dată, mai spuse și se întoarse către Stavinski: Desigur, cu dumneavoastră e puțin mai complicat... hm... Nici măcar nu mai știu cum să vă numesc. În orice caz, iată cecul dumneavoastră. Aveți aici o treime din suma asupra căreia ne-am înțeles. Cecul e fără nume de familie. E la purtător, deci nu-l pierdeți. Mai departe: înțelegem că avînd această figură, nu puteți să înviați din morți și să apăreți în fața fiicei, însă, dacă doriți, doctorul Lawrence vă poate reda vechile trăsături. Iar în privința morții dumneavoastră, cred că a fost vorba despre o greșeală a poliției. Ați fost jefuit de un bandit, lovit și apoi aruncat din mașină. Timp de două săptămîni ați stat la spital, iar cel care v-a jefuit a avut un accident de mașină. Documentele dumneavoastră au fost găsite la el și, astfel, poliția a anunțat moartea dumneavoastră. Se întîmplă. Unele cicatrici de pe urma loviturilor primite se vor aranja la clinica doctorului Lawrence. Sper că banii pe care vi-i oferim vor compensa prejudiciul moral.

Se vedea clar că pentru Stavinski era o lovitură puternică, un *knock-out.*

— Ce-i? Sovieticii nu ne-au dat viza? întrebă Stavinski.

— Nu, vizele sînt gata. Pur și simplu, după cum v-am spus, am schimbat planurile. Nu pot să vă spun mai mult.

— Dar dacă... refuz propunerea dumneavoastră?

— Adică? nu înțelese Mac Carrie. Banii?

— Nu, zîmbi șiret Stavinski. Banii nu. Refuz să mă operez din nou și să mă renasc ca Stavinski.

— Mă rog... Am luat în calcul și posibilitatea aceasta, replică Mac Carrie. Vă vom ajuta să vă schimbați numele. În principiu, conform legii americane, orice cetățean își poate schimba numele.

— Nu, nu m-ați înțeles. Eu deja am un nume de familie: mă numesc Williams. Dumneavoastră aveți actele mele și viza pentru URSS. Ce-ar fi dacă aș pleca acolo? Singur. Pe contul meu.

— Și ce veți face acolo? Stați o lună și vă întoarceți?

— Nu, spuse Stavinski, nici nu mă gîndesc. Dacă îmi dați documentele rusești despre care am vorbit, nu mă mai întorc.

— Și dacă nu?

— Dacă nu, tot nu mă întorc. Născocesc eu ceva acolo. În Rusia, cu bani poți să-ți procuri și documente.

— Ce să spun?! Trebuie să ne mai gîndim.

Mac Carrie se gîndi că tocmai Stavinski ar putea să intre acolo la Iurîșev. Nu știa încă în ce mod, sub ce motiv, erau detalii la care se mai putea gîndi, dar...

— Știți, îi spuse el, vă vom da documentele rusești. Cînd doriți să plecați la Moscova?

Stavinski o privi pe Virginia. Dacă femeia nu s-ar fi bucurat atît de sincer la vederea ceculuí primit și de posibilitatea de a se întoarce acasă, poate că nu s-ar fi năpustit așa, nebunește, să plece în Rusia. Dacă ar fi spus un cuvînt, dacă s-ar fi uitat la el într-un fel mai deosebit... Dar, nu. Pur și simplu și-a întors privirile, ca și cum nu i-ar fi păsat de soarta lui.

— Păi..., zise el și oftă din greu, privind în ochii lui Mac Carrie, pot să plec în Rusia chiar și mîine.

— Mîine este prea devreme. Haideți să ne întîlnim mîine, după prînz, și să punem lucrurile la cale, zise Mac Carrie.

Avea nevoie de timp pentru a aprofunda noua idee împreună cu David Cooper. Stavinski se uită la Virginia și o întrebă ca în treacăt:

— Cînd plecați la Los Angeles?

— Mîine, bineînțeles, spuse ea.

— Îmi veți permite să vă conduc?

— De ce? Voi lua un taxi.

— Da?! Mă rog... În acest caz, vă urez drum bun.

— Și dumneavoastră la fel. Succes în Rusia. La revedere, domnule Mac Carrie. Vă mulțumesc, mai spuse ea și îi întinse mîna lui Mac Carrie, apoi lui Stavinski, iar el... el nici măcar nu îi reținu mîna un pic mai mult!

Se întoarse și plecă în grabă spre lift.

Ajunsă în cameră, se prăbuși pe pat și începu să plîngă.

Capitolul 19

Avionul spre Los Angeles decola la ora unsprezece dimineață. Virginia își rezervase un loc prin telefon, iar acum își strîngea lucrurile. Avea o fărîmă de speranță că Stavinski va telefona dimineață sau va veni la hotel. Dar nu se întîmplă nimic. Cînd ieși din hotel, se uită pe furiș în toate părțile: nu se vede cumva Jaguar-ul lui alb? Nu era. Poate că e mai bine așa.

Romanul celor doi eroi s-a terminat înainte de a începe. Zîmbi amar și ironic. Trebuie să renunțe la această profesiune, să se facă mai bine secretară. Sau și mai bine: să se mărite cu un bărbat liniștit, la locul lui, cu un doctor sau un avocat, să-i facă vreo cîțiva copii și să trăiască o viață de om normal. La Washington ploua iar, o ploaie rece, rea, cu vînt. Acasă, în California, e cald, plăcut. Da, acasă, acasă, nicăieri nu este mai plăcut ca acasă.

Doar și Stavinski vrea să plece acasă. Da, acum îl înțelege. Drace, iar acest Stavinski. Trebuie să-l uite, să-l uite imediat!

Taxiul ajunse la aeroport. Virginia plăti șoferului și ieși din mașină.

Stavinski stătea lîngă ghișeul de înregistrare a biletelor.

Avea în mînă un buchet uriaș de garoafe roșii. Îl văzu imediat; era tensionat, nervos. Purpuriul florilor i se răsfrîngea pe față. O luă încet spre ghișeu, tîrîindu-și geamantanul pe rotile.

El rămase nemișcat, privind-o cîteva secunde în ochi. Apoi porni în întîmpinarea ei.

Și în timp ce se apropiau, se lăsară invadați de mii de întrebări nepuse, bucurie, teamă, speranță, încredere și amărăciune. Și, din aceste sentimente care se înfruntau reciproc, din aceste jumătăți de gînduri, din această înfiorare lăuntrică se născu ceva nou, pur, o contopire dureros de dulce.

Ridicară mîinile și se îmbrățișară de parcă nu s-ar fi despărțit abia acum cîteva ore, ci cu veacuri în urmă, cînd erau singuri pe pămînt, El și Ea. De fapt, cu o seară în urmă se despărțiseră pentru totdeauna, iar acest totdeauna trecuse.

Stingherit de avîntul lui, Stavinski îi dădu florile și o ajută să-și ducă geamantanul la ghișeu. Se uită la ceas: mai era o jumătate de oră.

— Putem să stăm puțin la bar? întrebă el.

— Da, te rog... răspunse femeia ferindu-și privirile.

Își reproșa în gînd bucuria cu care se aruncase în brațele lui. De ce să îi arate ce simte? Oricum el va pleca în Rusia.

— Parcă ar fi fost o scenă din film, zîmbi ea.

De ce îl minte pe omul pe care oricum nu are să-l mai vadă niciodată și pe care... îl iubește?

— Nu, mă bucur cu adevărat să te văd, spuse ea privindu-l în ochi.

— Mulțumesc, spuse el.

— Cînd vrei să pleci în Rusia?

— Nu știu... Asta ține de... Nimeni nu mă grăbește. Te așteaptă cineva la Los Angeles?

— Păi... spuse ea neclar.

Nici măcar ea nu știa: o așteaptă Mark sau nu?

— Păi, întotdeauna ne așteaptă cineva, undeva...

— Numai pe mine nu, spuse el.

— De ce? Poate că și pe dumneata...

— Da? întrebă el privind-o intens în ochi și repetă: Da?

— Da, spuse ea încet.

— Atunci, ascultă-mă! spuse el dintr-o dată hotărît. Peste douăzeci de minute pleacă un avion spre Florida. Sînt bogat. Hai să mergem împreună în Florida. Sînt bogat, am treizeci de mii de dolari, cumpăr imediat bilete.

— Ce tot spui?! se sperie ea.

— Liniște! ordonă Stavinski, ridicînd degetul la buze. Să mergem! mai spuse el și se îndreptă hotărît spre casa de bilete.

— Stai! Am trimis deja geamantanul pentru Los Angeles!

— Prostii! Îl aducem imediat înapoi. Dă-l dracului, cumpărăm altul.

— Ai înnebunit!

— Sigur. Dă-mi, te rog, biletul tău.

Îi luă biletul și se îndreptă spre casă, unde comandă autoritar:

— Două bilete pentru Florida, vă rog.

Capitolul 20

Propunerea lui Mac Carrie de a-l trimite pe Stavinski în Rusia pentru contactarea colonelului Iurîșev nu îl entuziasmă prea mult pe Daniel Cooper.

Una era să-l folosești pe acest emigrant pentru un "schimb de pioni" și alta era să-i încredințezi întreaga operațiune. Chiar dacă va putea să dispară în adîncul Rusiei ca turist american, iar apoi să se întoarcă la Moscova pentru a-l căuta pe Iurîșev, și chiar dacă îl va găsi, se pune din nou problema aducerii colonelului în Occident. Dacă Stavinski ține atît de mult la Rusia, să stea la Portland și să aștepte. A așteptat șase ani, va mai putea aștepta încă două luni. În acest timp, unul dintre rezidenții moscoviți ai CIA îl va contacta pe colonelul Iurîșev. La urma urmei, nu e chiar atît de greu. Rezidentul trebuie să facă cunoștință cu unul dintre lucrătorii cimitirului Novodevicie, unde e înmormîntat fiul lui Iurîșev. Cu mită sau cu o sticlă de votcă, va primi permisiunea de a se uita prin registrul cimitirului. Cu ajutorul registrului, va putea stabili unde a locuit fiul lui Iurîșev. Dacă nu va reuși să afle adresa colonelului pe această cale, mai există una.

Un rezident CIA va merge în regiunea Kirov, în "Codrul Hoților", va locui acolo ca vînător timp de o săptămînă și va încerca să afle adresa lui Iurîșev de la pădurarul de acolo. Și dacă Iurîșev confirmă dorința de a pleca în Occident, Stavinski se va duce în Rusia cu Virginia.

Firește, există riscul de a-l desconspira pe rezidentul de la Moscova. Însă, dacă se face totul fără grabă și cu precizie, merită să riște pentru adjunctul șefului Marelui Stat-Major al armatei sovietice în probleme strategice. Deocamdată trebuie ca Stavinski să stea calm și să aștepte, iar Virginia trebuie să sune la Ambasada Sovietică și să ceară prelungirea vizelor pe încă două luni, fiindcă...

Mac Carrie ieși de la Cooper și se îndreptă spre un telefon public, să-l sune pe Stavinski. Dar în locul lui Stavinski răspunse camerista, care vorbea cu un accent străin:

— Domnu' care a locuit aice nu mai locuiește. Tocmai îi strîngem lucrurile.

— Dar unde s-a mutat?

— Nu știu. Șefu' mi-a zis să strîng lucrurile și să le duc jos.

Mac Carrie închise și îl sună pe administratorul hotelului. Află că Stavinski telefonase cu o oră înainte din Florida și rugase să-i fie trimise lucrurile la hotelul *Ambasador*, camera 67.

"Stavinski s-a apucat de făcut poante. A luat bănuții și a fugit în Florida, fără măcar să ne anunțe", gîndi Mac Carrie. Se căută în buzunar după mărunțiș; avea nevoie de doi dolari ca să telefoneze în Florida. Nu găsi. Trebuia să dea telefonistei numărul lui de acasă, astfel încît convorbirea să fie trecută în contul lui. Era mai scump, dar...

La camera 67 a hotelului *Ambasador* nu răspundea nimeni. Mac Carrie lăsă un mesaj prin care îl ruga să-l sune imediat ce ajunge în cameră.

Comportamentul lui Stavinski îl nedumerea pe Carrie: spune că pleacă în Rusia, dar ia avionul spre Florida! Trebuia să se gîndească bine înainte de a-i încredința o astfel de operațiune. Va trebui să se consulte și cu Carol.

Mac Carrie rămăsese singur, deoarece Carol fusese transferat. Zîmbind amar, Mac Carrie plecă să-l caute pe Carol. Bine-

înțeles, Carol nu era la sediu, plecase la Biblioteca Congresului. În așteptarea lui, aruncă o privire prin telefaxuri. Aceleași informații zilnice, de rutină, însă nici un cuvînt despre submarinele sovietice. Da, hotărît lucru, ziua de astăzi nu-i este favorabilă.

Mac Carrie ieși în stradă, se urcă la volanul Ford-ului său și plecă la club. Saună, înot și apoi o porție dublă de gin cu gheață – iată ce-i trebuia acum! La urma urmei, e și el om ca toți oamenii și, lăsînd la o parte rutina zilnică a serviciului, se poate bucura și el puțin de viață. Dacă nimeni din America nu își face griji din cauza incisivității tot mai evidente a rușilor, de ce și-ar face el?

La club era liniște. Bărbați goi, înfășurați numai în prosoape, fumau și se uitau la televizor, la un meci de baseball. Sauna era aproape goală. Mac Carrie sări în bazin. Desigur, nu era apa oceanului în care se scaldă acum Stavinski, dar nici aici nu era rău. Mac Carrie se destinse și, cu mișcări lenețe, străbătu tot bazinul.

Mac Carrie nu știa că, peste exact zece ore, șeful departamentului rus al CIA, Daniel Cooper, îl va suna acasă și-i va spune:

— David! Submarinul rus "U-137" s-a împotmolit la mică adîncime în arhipelagul Karlskrona.

Capitolul 21

Declarația Guvernului suedez
Către Guvernul Uniunii Sovietice

La 27 octombrie 1981, s-a descoperit că submarinul sovietic cu numărul de bord "U-137" se află în apele teritoriale suedeze. Acesta s-a împotmolit în imediata apropiere a zonei de importanță militară de la intrarea în Hosefiord, arhipelagul Karlskrona.

La 28 octombrie, Guvernul Suediei a transmis ambasadorului sovietic un protest împotriva încălcării grosolane a suveranității Suediei.

La 28 octombrie, guvernul a însărcinat pe comandantul Forțelor Armate ale Suediei să facă cercetări asupra cauzelor și împrejurărilor intrării submarinului sovietic în apele teritoriale suedeze. În timpul cercetărilor, partea suedeză a anchetat pe căpitanul și pe ofițerul timonier al submarinului și a făcut o inspecție la bordul vasului. Cercetările au arătat că este exclus ca erorile de navigație să fie principala cauză a pătrunderii pe teritoriul suedez.

Pe baza acestor cercetări, Guvernul Suediei a ajuns la concluzia că echipajul submarinului sovietic a pătruns premeditat pe teritoriul suedez, în scopul desfășurării unor operațiuni interzise. Guvernul suedez se vede obligat să constate cu uimire și indignare faptul că submarinul, eșuat în apropiere de Karlskrona, are la bord unul sau mai multe focoase nucleare. Cercetările au arătat că în partea din față a submarinului se află elementul nuclear uraniu 238.

Luînd în considerare gravitatea extraordinară a celor petrecute, guvernul Suediei a cerut guvernului URSS explicații imediate privind existența armei atomice la bordul acestui submarin. Guvernul URSS a ignorat cererea guvernului suedez de a clarifica problema. Guvernul Suediei se vede obligat să interpreteze această atitudine ca o dovadă a faptului că URSS nu poate nega existența armei atomice la bordul submarinului. Guvernul Suediei cere Uniunii Sovietice să înceteze astfel de încălcări grosolane ale suveranității Suediei și a principiilor fundamentale ale dreptului internațional.

Stockholm, 5 noiembrie 1981

Capitolul 22

De ce are nevoie o femeie de treizeci și patru de ani pentru a fi fericită? De glorie? De adorația mulțimii? De rolul principal într-un film produs la Hollywood și de chipul ei în spoturile publicitare? De vile pe malul mării Mediterane, în Mexic și la Beverly Hills? De cinci, opt, douăzeci și trei de amanți, fiecare cu avion personal, limuzină de ultimul tip și iaht?

Sau îi trebuie doar un bărbat, unul singur?

Întinzîndu-se comod în pat, Virginia zîmbi acestor gînduri. Simțea că fericirea o luminează pe dinăuntru. Avusese un vis minunat. Se făcea că născuse un copil, un băiețel frumos, cu ochi negri, care semăna cu ea și cu Stavinski. Băiețelul alerga printr-o grădină și încurca mereu cuvintele englezești cu cele rusești.

Imediat după ce se trezi, își îndreptă privirea spre Stavinski, care stătea lîngă ea. Corpul lui emana căldură, trăsăturile îi erau acum destinse, iar Virginia încerca să ghicească cum arătase înainte de operația estetică. Și dacă vor avea cu adevărat un copil, cu cine va semăna? Cu Stavinski cel de dinainte sau cu cel de după operație?

Stavinski îi mărturisise în acea seară că nu se va mai întoarce în Rusia și că va reveni la figura lui de dinainte. Își va deschide un laborator de proteze dentare și își vor cumpăra casă. Ea era de acord cu tot ce spunea bărbatul. Da, numai că nu e nevoie să se opereze din nou. Îi plăcea chipul pe care îl avea.

Țîrîitul telefonului îi întrerupse gîndurile. Întrebîndu-se cine poate fi atît de dimineață, Virginia ridică receptorul.

— Alo?

— Scuzați, spuse un glas cunoscut, pot să vorbesc cu domnul Williams?

Era Mac Carrie; îi recunoscuse glasul și acum, derutată, nu știa ce să facă.

— Alo! insistă glasul lui Mac Carrie. Mă auziți? E camera domnului Williams?

Stavinski deschise ochii. Virginia acoperi receptorul cu palma și spuse în șoaptă:

— E Mac Carrie.

— La naiba! făcu Stavinski și luă receptorul. Alo! Da, eu sînt. Nu, nu pot. Ascultă-mă, David, am terminat cu treaba asta, nu? Acum mi-am schimbat planurile: rămîn în America. Da, e aici, dar nu vom merge nicăieri. Nu.

Aproape că trînti receptorul în furcă. Virginia îl privi întrebător, iar el spuse:

— Vor să mergem imediat în Rusia. Să aștepte! Vino, șopti Stavinski și o trase spre el.

Capitolul 23

Peste trei ore, în fața hotelului *Ambasador* din Sarassotas se opri un taxi. Mac Carrie plăti șoferul și intră să îl caute pe Stavinski. Portarul îi spuse că soții Williams pot fi găsiți fie la bazinul de înot, fie pe plajă, fie au plecat cu mașina la plimbare. La bazinul acoperit, Mac Carrie găsi cîteva femei aproape goale, cu pielea bronzată și cu ochii lascivi. În bazin, chiar în apă, se afla un bar. Puteai bea un pahar de gin tonic, un cocktail sau orice-ți trecea prin cap fără a mai ieși din apă. "Cum să convingi un om", se gîndi Mac Carrie, "să părăsească raiul de aici pentru a pleca Rusia, la frigul de acolo, la KGB și la alte asemenea minunății? Cu atît mai mult cu cît are bani și o femeie frumoasă lîngă el". Nu erau nici pe plajă. Mac Carrie se îndreptă spre chei, unde erau acostate o mulțime de iahturi. Îi găsi chiar la marginea cheiului, într-o cafenea. Trupurile lor nebronzate se deosebeau de ale celorlalți.

— Bună ziua, spuse Mac Carrie și se așează. Minunată vreme în Florida, nu? Coca-Cola și stridii, adăugă el spre chelner, după care se întoarse iarăși spre Stavinski și Virginia.

Femeia era tulburată, iar chipul lui Stavinski nu exprima

nimic încurajator. Mac Carrie înțelese că urmează o discuție grea:

— Uite ce e, prieteni... Eu știu că oaspetele neinvitat e mai rău ca tătarul, cum se spune în Rusia. Și tare aș vrea să nu vă stric clipele de odihnă. De aceea am să vă povestesc totul așa cum este. Exact acum două luni, la Moscova, corespondentul ziarului *Washington Herald* l-a întîlnit întîmplător, în cimitirul Novodevicie, pe adjunctul Marelui-Stat Major al URSS, colonelul Iurîșev. Acesta i-a spus că vrea să fugă din țară. Pentru a fugi, pentru ca noi să-l scoatem din URSS, el este gata să ne transmită secretele comandantului sovietic. Colonelul a stabilit și data fugii: la începutul lui octombrie, cînd la țărmul Suediei urma să naufragieze un submarin sovietic. Atunci, Iurîșev urma să plece în concediu în regiunea Kirov și, în cursul concediului, să aștepte un semnal de la noi. De aceea, în prima jumătate a lui octombrie noi am stat ca pe ace și am așteptat acest submarin. Submarinul nu a apărut și am crezut că totul s-a dus de rîpă. De aceea v-am dat drumul. Dar azi-noapte, submarinul a apărut. S-a împotmolit în apele teritoriale suedeze. Comandantul spune că este o întîmplare, că s-a defectat aparatura de bord și așa mai departe. Însă noi știm că este o minciună planificată cu două luni înainte, deși nimeni nu știe de ce. Știe Iurîșev, dar nu știe numai asta, știe toate planurile militare ale URSS. Iar Iurîșev seamănă perfect cu dumneata, Roman, privește!

Mac Carrie scoase din buzunar plicul cu fotografiile autenticului Iurîșev, făcute de Stevenson la cimitirul Novodevicie.

— Astăzi, în lume există un singur om care să-l poată scoate pe Iurîșev de acolo. Acela ești dumneata. Toată operațiunea este pregătită, toate documentele sînt în mîinile noastre, numărătoarea inversă a început. De acum înainte, avem la dispoziție trei săptămîni, durata concediului lui. Asta-i tot, acum știți despre ce este vorba. Sigur, e greu să pleci în Rusia și să renunți la soare, la ocean și la celelalte, dar acum două luni ați fost de acord. Nu avem timp să căutăm pe altcineva în loc. Întreaga operațiune depinde de dumneata.

— Degeaba ai venit, David, spuse Stavinski. Acum două

zile ne-ați dat drumul, ne-am achitat. Nu mai avem nici un fel de obligații față de voi. O să spui că a trecut doar o zi, dar, uneori, într-o zi se poate întîmpla ceea ce aștepți o viață. Iar cu mine s-a întîmplat. O iubesc pe femeia aceasta și de dragul ei voi rămîne în America. Vă spun și mai clar: o iubesc de o lună, din momentul în care am văzut-o, dar pînă alaltăieri am aparținut vouă. Alaltăieri am desfăcut contractul. Și de atunci nu vă mai aparțin. Nu v-am înșelat atît timp cît am avut un contract cu voi, acum n-o înșel nici pe ea. E logic, nu? Pe de altă parte, în șaizeci de ani a încăput pe mîna rușilor jumătate de lume: din China pînă în Iugoslavia, din Vietnam pînă în Nicaragua. Iar voi tot bîjbîiți după planurile lor? Dacă vreți să le aflați planurile, citiți-l pe Lenin, la el e scris totul: răsturnarea guvernelor capitaliste din întreaga lume. Deci, nu merg. Haideți să mîncăm creveți, cît mai sînt. Cînd rușii vor ajunge aici, totul se va termina. Dar pînă atunci... Am devenit și eu american, vreau să trăiesc ziua de azi. *Carpe diem*! În sănătatea ta!

Stavinski îi turnă vin italian, dar Mac Carrie împinse paharul într-o parte.

— Vezi, Roman, s-ar putea ca tot ce spui tu să fie adevărat. Dar nu uita că, dacă rușii vor veni cu adevărat, America se va sfîrși nu numai pentru americani. Se va sfîrși și pentru tine și pentru fiica ta. Sper că înțelegi că rușii îi vor suprima în primul rînd pe rușii emigranți. În cel mai bun caz, vă vor trimite în Alaska, în Gulag. Dacă o iubești cu adevărat pe Virginia și vrei să te întorci la ea din Rusia, noi o să te scoatem de acolo. A scoate un simplu medic stomatolog e mai simplu decît a scoate un colonel al Statului-Major. Apoi, ține minte, America, ți-a dat cetățenia cînd ai fugit din URSS. America ți-a crescut fiica, iar acum ți-a dat una dintre cele mai bune femei ale ei. Această țară are nevoie de tine. Tu știi ce înseamnă amenințarea sovietică. Gîndește-te la asta și telefonează-mi mîine la Washington. La revedere, Virginia. Vă rog să mă scuzați dacă v-am deranjat.

Mac Carrie se ridică și, fără să se uite înapoi, plecă de-a lungul cheiului. Stavinski și Virginia se uitau în urma lui.

Capitolul 24

Pînă seara, Stavinski nu a pomenit de discuția avută cu Mac Carrie. Nici Virginia. Au plutit departe, în larg, pe un iaht cu pînze, apoi au luat prînzul într-un restaurant cubanez, iar seara s-au oprit la un bar de noapte unde se transmiteau știrile la televizor.

Stavinski făcu semn chelnerului și comandă o porție dublă de votcă pură. Bău paharul pînă la fund, apoi comandă altul. După cel de-al treilea, Virginia îl opri:

— Roman, ajunge!

Bărbatul o privi în ochi și întrebă:

— Știi la ce m-am gîndit toată ziua?

— Știu.

— Trebuie să plec.

— Știu, spuse ea. Trebuie să plecăm.

— Altfel, nu mi-aș putea-o ierta toată viața...

— Știu, spuse ea. Mergem. Însă vreau... vreau ca tu să te hotărăști să-mi faci un copil.

— Poftim?

— Sigur vom avea un copil, l-am văzut astăzi în vis. Te rog

să nu mai bei mult.

El o privi, neștiind ce să spună. Cu două luni în urmă, ura această țară pentru că îl ademenise de la distanță și apoi îi ruinase viața, iar el voise să o trădeze, să dea în vileag KGB-ului scopul venirii lui în Rusia.

Deja începuse să plătească pentru această trădare: se despărțise de fiica sa, își transformase chipul, se înmormîntase pe sine însuși. Pentru că voia să trăiască; *să trăiască*, nu să vegeteze. Însă această femeie, atît de asemănătoare cu mama lui în tinerețe, a întors totul pe dos. Firește, acum nu mai poate fi vorba de nici un fel de trădare, de nici o colaborare cu KGB-ul. Acum are ce apăra în America de tancurile sovietice. Aici are o femeie pe care o iubește și... va avea un copil. Deja e o întreagă familie, e America sa în America! Pentru asta are de ce să meargă în Rusia. Apoi se va întoarce cu ajutorul celor de la CIA și va veni din nou cu Virginia pe această plajă.

— Știi, spuse el, te iubesc. Te iubesc foarte mult. Și te vreau...

— Și eu.

Capitolul 25

Notă informativă privind submarinul sovietic

Stockholm, 6 noiembrie, Agenţia Reuter

Redăm mai jos cronologia principalelor evenimente petrecute din momentul avariei submarinului sovietic "U-137" în apele teritoriale suedeze.

27 octombrie – un submarin sovietic de patrulare se împotmoleşte între insulele din apropierea bazei maritimo-militare baltice din Karlskrona.

28 octombrie – în decurs de douăsprezece ore, Forţele Armate ale Suediei nu reuşesc să găsească submarinul. Apoi, acesta este observat dintr-un vas pescăresc suedez. Ministerul Afacerilor Externe al Suediei trimite două proteste ambasadorului sovietic în legătură cu intrarea abuzivă în apele teritoriale suedeze. Forţe ale marinei militare sovietice se îndreaptă spre locul evenimentului.

29 octombrie – Suedia denunţă declaraţia ambasadorului sovietic conform căreia pătrunderea vasului în zona interzisă s-a petrecut ca urmare a unei erori de navigaţie. Guvernul dă

dispoziție să se facă o cercetare oficială, inclusiv o anchetare a căpitanului submarinului, Piotr Guşcin.

30 octombrie – Guşcin refuză să părăsească submarinul şi declară că va face depoziții numai în prezența consulului sovietic. Doi diplomați sovietici se îndreaptă către Karlskrona, dar nu sînt admişi pe teritoriul bazei militare.

31 octombrie – condițiile atmosferice se înrăutățesc şi submarinul se înclină într-o parte. Guşcin transmite că așteaptă noi indicații şi refuză, ca şi înainte, să părăsească submarinul.

2 noiembrie – după primirea indicațiilor de la Moscova, Guşcin se urcă la bordul unui cater suedez şi dă declarații experților militari suedezi. Timpul se înrăutățeşte şi echipajul submarinului dă semne de alarmă. În condiții de vînt puternic, două remorchere suedeze tractează "U-137" dintre stînci şi îl transportă în radă.

4 noiembrie – Moscova transmite pentru prima oară că "U-137" a eşuat din cauza sistemului de navigație. Specialiştii Ministerului Apărării al Suediei transmit informația secretă că în apropierea locului avariei submarinului au fost descoperite urmele trecerii unor torpile antisubmarin.

5 noiembrie – Primul ministru Thorbern declară că, după toate probabilitățile, submarinul avea la bord încărcătură nucleară.

6 noiembrie – submarinul "U-137" este transportat de către remorcherele suedeze în apele neutre.

Partea a doua

Kamikaze

Prolog

Moscova
Strict secret
Telegramă cifrată

În legătură cu ordinul dumneavoastră nr. SS939/7 de a afla numele pacienților doctorului stomatolog Robert Williams din orașul Potomac, statul Maryland, raportez:

Pretinzîndu-se medic stomatolog, concurent al doctorului Williams, agentul nostru a reușit să angajeze (pentru trei sute de dolari) doi infractori de origine cubaneză, care au pătruns în biroul doctorului Williams, birou închis pe timpul călătoriei de nuntă a doctorului, și i-au luat cartoteca. Apoi, cartoteca a fost pusă la loc, fără să rămînă urme de furt. Studierea cartotecii doctorului Williams a arătat că printre clienții acestuia se numără senatorii S. MacWain și D. Jeninson, congresmanii M. Walter și D. Parckson, funcționari de diferite ranguri ai Departamentului de Stat. Accesul la fiecare dintre aceștia ar avea o importanță uriașă pentru spionajul nostru.

Vă rog să luați toate măsurile posibile pentru racolarea

doctorului Williams. Însemnătatea acestei acțiuni este greu de determinat prin implicațiile ei.

Rezoluție
Către șeful secției turistice, colonelul Orlov

Urmăriți personal executarea racolării doctorului Williams. Răspundeți personal.

Prim-locțiitor al președintelui KGB al URSS,
general Semion Țvigun

5 noiembrie, 1981

Capitolul 1

Maiorul Neznacinîi se afla în holul Institutului de Teatru din Moscova și se uita cu o figură acră la studenții care treceau pe lîngă el.

Sunase de intrare de douăzeci de minute, iar trîntorii ăștia de-abia, de-abia se tîrîiau spre institut. Aveau fețele buimace de somn; fetele fumau, toți purtau blugi, scurte din piele și își aruncau hainele în cuier fără să le scuture de zăpadă. Apoi se împrăștiau prin sala de curs, perechi-perechi.

Pe vremea lui... Iar acum, pînă și băieții merg doi cîte doi. Ce dracu', or fi poponari? Maniera asta a lor de a merge îmbrățișați îl irita pe Neznacinîi. Cu zece ani în urmă, terminase și el facultatea de drept. Nu fusese o perioadă prea ușoară pentru el. Mergea la cursuri în niște pantaloni peticiți și mînca aproape numai cartofi. Ca să se întrețină, lucra pe un motostivuitor la gară, iar vara, ca toți studenții universității, mergea la munca cîmpului... Ah, ce i-ar plăcea să-i vadă pe studenții ăștia atît de spilcuiți cărînd prin ploaie, plini de noroi, saci cu cartofi!

Mai rău era că nici Olea Mahova nu mai apărea! Neznacinîi

se uită la ceas. Nouă și douăzeci și trei! Înseamnă că și-a pierdut timpul degeaba. Peste șase ore urma să aterizeze familia Williams. Încă de la începutul lui octombrie le aprobase vizele și toată operațiunea era pregătită. Ca un regizor, Neznacinîi făcuse repetiția generală înainte de premieră, folosindu-i pe toți colaboratorii și fără să uite nici un detaliu.

Era atît de încordat, încît ar fi fost în stare să-i întîmpine la scara avionului cu flori. În sfîrșit, veneau după ce întîrziaseră atîta timp. Dracu' știe pentru ce, că doar n-are să se apuce să-i întrebe de ce au întîrziat! Ăsta era necazul în meseria lui. Te pregătești, nu dormi nopțile, îți tocești creierii cu șmecherii, cu capcane, iei în calcul toate situațiile posibile, întrerupi de la treabă oameni foarte ocupați – pictori, artiști de tot felul, medici, savanți – vorbești cu ei cum și unde să-i primească pe niște magnați ai petrolului din Texas, iar blestemații ăștia de texani – poftim! – nu vin! Spectacolul se suspendă, pregătirea minuțioasă, făcută cu multe sacrificii, se duce pe apa sîmbetei, iar tu, ca un cîine turbat, mergi acasă și-ți descarci nervii pe nevastă. Iar pe șef îl doare în cot că Williams, Smith sau Jones a hotărît să-și amîne călătoria. Șefului trebuie să-i faci planul de racolări de noi agenți, altfel nu primești nici premii, nici avansări, nici steluțe noi pe epoleți.

Pe urmă, cînd te aștepți mai puțin, primești un mesaj cifrat de la Washington: vine familia Williams. Ziua nu e bine aleasă – 6 noiembrie.

Tot KGB-ul este mobilizat pentru păstrarea ordinii în zilele sărbătoririi Revoluției din Octombrie. A doua zi, în centrul Moscovei vor fi tot atît de mulți KGB-iști cît și milițieni: șase mii două sute, o treime din divizia Dzerjinski. Și peste tot, numai șefime.

E greu de crezut că vreun disident nebun rămas nedescoperit ori vreun evreu protestatar să mai poată scorni vreun tertip, să mai scoată vreo pancartă din sîn ori o sticlă cu benzină ca să își dea foc în fața străinilor prezenți. Firește, nu asta era grija lui Neznacinîi, alte departamente se ocupau de treaba asta. Toți disidenții, evreii protestatari și nemții de dincolo de Volga, care trezeau bănuieli, erau puși sub control, dar parcă poți ghici ce

ține sub haină un pletos din ăsta ochelarist? Poate că mîine are să vină cu o bombă în Piața Roșie, iar alături de el se nimerește un străin cum e Williams ăsta.

Drace, unde-i idioata asta de Mahova? Ce era mai rău e că ea nu știa nimic despre venirea familiei Williams și despre începerea operațiunii.

Însuși Neznacinîi aflase doar cu o zi înainte de venirea telegramei cifrate de la Washington, cînd primise de la *Aeroflot* lista pasagerilor de pe ruta Bruxelles–Moscova.

Și, în ultimele trei zile, Olea nu dormise la cămin și nici nu fusese la institut. Neznacinîi telefonase la Decanatul Facultății de Actorie, iar la cămin îi lăsase un bilet, dar ea parcă intrase în pămînt. Știind-o deja de un an pe Mahova, Neznacinîi nu se îndoia că iar își petrece zilele și nopțile la vreun bărbos – pictor sau fotograf.

Subțirică și înaltă, cu coapse înguste, cu sînii mici, cu plete blonde curgîndu-i pe umeri, cu ochii mari, albaștri și cu o feți-șoară de copil, îngloba în ea acea forță magică a ispitei sexuale. Era o mîncătoare de bărbați, evident. Nu era bărbat care să rămînă indiferent în fața ei.

Parcă în interiorul trupului ei bătea însuși pulsul sexualității, iar Mahova era doar un recipient ce deținea această forță demonică.

Șeful secției franceze, maiorul Gasparian, cînd o văzuse pe Mahova, plescăise din buze și-i propusese lui Neznacinîi orice schimb vrea el: trei, cinci, ori cîte prostituate ar vrea el de la secția franceză în locul Mahovei.

Dar Neznacinîi nu fusese de acord – era "cadrul" lui, comoara lui. Cu un an în urmă, în hotelul *Ucraina*, el cu mîinile lui o scăpase pe Mahova de un canadian de treizeci de ani. Plîngînd în hohote, ea îl implorase să nu spună nimic celor de la institut. Era dispusă să facă orice, numai să nu se afle nimic la institut. Venise de undeva, din Siberia, și intrase fără pile la cel mai bun institut de teatru din țară. Și ce concurs fusese: patruzeci și șapte de candidați pe un loc!

De la institut, avea cale liberă spre cinematografie și spre toate teatrele moscovite. Și, deodată, după două săptămîni de

la începerea cursurilor, KGB-ul o surprindea într-o cameră de hotel, într-o situație prea puțin decentă, cu un canadian. Asta însemna exmatricularea de la institut și o pată neagră în cartea de muncă, așa încît nu mai putea fi primită nici măcar într-un cămin cultural. Își distrusese viața!

De aceea nu fusese nici o problemă pentru Neznacinîi să facă din ea agent KGB. Ar fi putut atunci și oricînd să se culce cu ea. Pentru ea era floare la ureche, chiar îl ademenise cu fusta intenționat ridicată mai mult decît trebuie. Dar el o evitase.

— Dumneavoastră nu aveți nici un fel de sentimente! Oare chiar sînteți însurat? îl întrebase o dată.

Nu-i nimic, o dată și-o dată avea să-i arate el ce "sentimente" are.

Știa foarte bine că, dacă se va culca cu Mahova, își va pierde toată puterea asupra ei. Cu două luni în urmă, Michael Lenchardt, președintele unei firme de construcții din Toronto, amînase de trei ori plecarea din Moscova și de fiecare dată plătise în valută încă un bilet. L-ar fi plătit și pe al patrulea, dacă Olea nu ar fi trebuit să facă o pauză din cauza menstruației. Însă biletele erau un fleac. Lenchardt avea să plătească KGB-ului și mai mult – nu în bani – pentru plăcerile de la Moscova. Dar, deocamdată, el nici nu regreta, ci visa să vină din nou la Moscova.

Însă acum are de așteptat. Mahova va trebui să-l deservească pe Robert Williams. Dar unde poate fi? O va da afară din institut! Neznacinîi urcă nervos la etajul doi. Trebuia să verifice, poate că Mahova trecuse pe lîngă el fără să o observe. Prin ușa întredeschisă, se uită în amfiteatru la studenții care repetau scene din piesa *Un tramvai numit dorință*.

Neznacinîi se convinse că Mahova nu se află printre studenți. Închise ușa, aprinse o țigară și se întoarse în hol. Ce era de făcut?! Trecuse jumătate de oră, holul și coridoarele institutului erau aproape pustii, iar tipa nu apăruse încă.

Iar el avea o zi atît de încărcată! Încă de dimineață trebuia să meargă la Inturist să verifice dacă totul era în regulă cu aparatura de ascultat din camera unde urma să locuiască familia Williams, apoi trebuia să se întîlnească cu regizorul Dimitri

Lasadze.

În aceeași clipă, un taxi opri la intrarea principală a institutului și din mașină sări Olea Mahova, într-o blană neagră de oaie și cu o șăpcuță cochetă, tot din blană.

Neznacinîi zîmbi posac. Ghicise: după buzele umflate, întredeschise, după culoarea palidă a feței și după mersul țeapăn, se vedea că nu se ridicase din patul cine știe cui vreme de cîteva zile, iar acum venise la institut numai pentru că era vineri și avea oră cu marele Tabakov.

Alunecînd pe zăpadă, Mahova intră în clădire și începu să alerge pe holurile pustii, scoțîndu-și din mers blana și căutînd din ochi un cuier liber.

— Mahova! o strigă Neznacinîi.

Ea întoarse brusc capul și, deodată – ah, ce truc de actriță – ochii îi sclipiră de bucurie.

— Salut! Am fugit, am lecție de actorie cu Tabakov.

— Ajungi imediat, spuse plat Neznacinîi.

— Dar ce e? Ce s-a întîmplat? întrebă ea cu nevinovăție, înălțînd capul ca o plantă spre soare. Ai răbdare un sfert de oră și după aceea o să vorbim. Mă omoară Tabakov!

— Te omor eu mai întîi! Stai! N-am timp să aștept. Unde umbli aiurea de trei zile?

— Am fost la o mătușă. E bolnavă...

— Minți, spuse calm Neznacinîi. Uită-te la tine. De abia te ții pe picioare, iar ochii... *fuck you!*

— Cum ai spus? scăpărară ochii Oliei.

A introduce cuvinte englezești în limba rusă era o obișnuință printre cei de la KGB care se ocupau cu străinătatea, în special pentru tinerii locotenenți care urmau cursul intensiv de limba engleză. Și Olea urmase acest curs, însă convorbirile ei cu străinii, desfășurate în pat, se limitau la *more* sau *come in*.

— Uite ce e, îi spuse ferm Neznacinîi. Termini cursurile la două. La ora două și un sfert trebuie să fii la hotelul *National*. Spui administratorului cum te numești și vei primi cheia unei camere de la etajul doisprezece. Și ține minte: din această clipă ești la lucru. Dacă întîrzii un minut, aceasta va fi ultima ta zi de curs la institut, îți dau cuvîntul meu!

— Bine, bine! Dar... nu pot să mă mut la hotel fără bagaje. Trebuie să merg la cămin să-mi iau un geamantan cu niște lucruri. Și nu am bani de taxi. Cîte zile trebuie să stau? Cine e persoana?

— Robert Williams vine chiar azi. Ți-am vorbit despre el.

— Aaa! În două zile, îl dau gata! Numai să-l despărțiți două ore de soție.

— Așa o să facem. Deocamdată, instalează-te la hotel.

— Ultima dată mi-ai promis că ai să-mi faci rost de un rol într-un film. Pentru chestia asta era să ajung în pragul infarctului cu canadianul.

— Am să-ți fac rost. Rezolvă tu cazul ăsta, și-ți fac rost de rol.

— Pe cuvînt de comunist?

— Pe cuvînt de onoare.

— Nu, pe cuvînt de comunist, insistă Olea și, încet, fără să se grăbească, își umezi buzele cu limba trandafirie.

Neznacinîi simți cum îl străbat fiori pe piept și mai jos de talie.

— Bine, pe cuvînt de comunist, spuse el fără să vrea.

— Gata, am fugit! Te pup! Dă-mi trei ruble.

Apoi luă fără să se grăbească hîrtia de cinci ruble dată de Neznacinîi, se ridică pe vîrfuri și-și țuguie buzele, sărutîndu-l pe gît. Pe urmă, o luă la goană în sus, pe scări.

— Ai grijă, Olea! îi strigă din urmă Neznacinîi. Voi fi acolo la 14,25. Dacă nu te găsesc...

— Vin! Vin! Doar nu sînt idioată! strigă de pe scară Olea, etalîndu-și picioarele superbe.

— Proasto, n-ai nici chiloți pe tine! strigă Neznacinîi.

— Știu, n-am reușit să..., hohoti Olea și dispăru.

Neznacinîi zîmbi amuzat. Bună bucățică! Ah, ce picioare îl așteaptă pe domnul Williams...

Capitolul 2

— Atenție! Aterizează avionul companiei sovietice *Aeroflot* pe ruta Londra–Bruxelles–Moscova. Pasagerii sînt rugați să se deplaseze la ieșirea numărul cinci. Repet...

Vocea catifelată a femeii repetă informația în rusește, pentru pasagerii din sala de așteptare a aeroportului Bruxelles, accentuînd incorect și caraghios cuvintele, dar tocmai acest accent rusesc îi strînse inima lui Stavinski. Intrase singur în capcană. Sigur, își amintea ultimul instructaj făcut de Mac Carrie, precum și fotografia maiorului KGB-ist, Neznacinîi, care se ocupa cu racolarea turiștilor străini. Și fotografiile celor care îl ajutau. Înainte de plecare, Mac Carrie îl instruise vreme de cîteva ceasuri în privința capcanelor KGB-iste, fiindcă șeful departamentului rus CIA dăduse ordin ca Stavinski și Virginia să fie informați în legătură cu tot ce se știa referitor la sectorul american al KGB-ului. Ceva-ceva tot știau ei. Pe acea hartă "secretă" păstrată cu atîta grijă de maiorul Neznacinîi, nu toate cifrele corespundeau realității. Unii dintre "finii" lui Neznacinîi avuseseră suficient curaj ca, la întoarcerea în SUA, să vină la CIA și să povestească tot, adică să relateze cum au fost racolați în

URSS.

Mac Carrie le dezvăluise Virginiei și lui Stavinski întreg arsenalul de procedee folosite de Neznacinîi, arătîndu-le pînă și fotografii cu "atu-ul" său, ispititoarea Olea Mahova.

Iar acum, cele două servicii de spionaj începeau o partidă în care "regele" și "regina" erau Stavinski și Virginia. Mac Carrie îl pregătise pe Stavinski pentru această partidă atît cît reușise, dar înțelegea că nu poate să ghicească toate mutările adversarului. Singurul lucru de care putea fi sigur Stavinski era că pe 16 noiembrie, în cutia cu numărul 217 din stația de cale ferată Jaroslav, cutie care se deschidea cu cifrul 141516, îl așteptau, așa cum ceruse, două rînduri de documente sovietice, bani pentru prima perioadă de ședere în Rusia și indicații pentru a lua legătura cu CIA-ul în caz de strictă necesitate. Doar atît.

Doamne, nu va mai auzi glasurile plăcute ale stewardeselor și vînzătoarelor, nu va mai vedea strălucirea vitrinelor parcă spălate cu șampon, dincolo de care se găsea totul, dar absolut totul: radio-receptoare japoneze, porțelanuri chinezești, produse cosmetice pariziene, lînă scoțiană, încălțăminte italiană, blănuri canadiene, flori și fructe din Israel, țigări americane, votcă *Smirnoff* și sute de feluri de lichioruri, vinuri, coniacuri din întreaga lume. Nu va mai vedea nimic din toate acestea.

Stavinski și Virginia se aflau în spațioasa sală de așteptare a aeroportului din Bruxelles, sală decorată cu flori și reclame luminoase. La cîțiva pași de ei, se afla sala de îmbarcare, însă cei cîțiva pași care mai erau de făcut îi păreau lui Stavinski mai lungi și mai grei decît traversarea Atlanticului. Acolo, dincolo de pasajul de trecere, se afla avionul sovietic TU-154, capcana lui Stavinski. Doar cîțiva pași și ajungea la bordul avionului, în mîna puterii sovietice, în altă lume.

Dar dacă dădea peste o stewardesă cunoscută?

Alături, la doar cîțiva metri, se aflau ușile care dădeau spre Europa și micul birou de vamă. Era de ajuns să se apropie de el, să întindă pașaportul american și... "Vă rog, poftiți..." Adică poftiți în Suedia sau în Danemarca, în Australia, Japonia, Noua Zeelandă sau chiar în Jamaica. Ce idiot fusese că nu vizitase aceste țări! Mac Carrie îi lăsase două zile la Roma, apoi cîte

trei zile la Paris și Bruxelles, pentru ca rușii să rămînă cu impresia că familia Williams face o călătorie de nuntă.

Virginia îl apucă ușor de mînă și îl privi în ochi.

"Să mergem", ar fi vrut să spună Stavinski, însă un rictus provocat de durerea din gît îi schimonosi fața.

Gîtul îl durea cu adevărat, căci înainte de a pleca de la Paris spre Bruxelles, mîncase vreo douăzeci de înghețate ca să-și provoace o amigdalită. Amigdalele i se umflaseră atît de tare, încît acum nu putea nici să vorbească, nici să înghită, nici măcar să fumeze o țigară. Putea să-l pice cineva cu ceară și tot nu era în stare să rostească vreun cuvînt, nici în engleză, nici în rusă. În felul acesta, nimeni nu va observa la vamă engleza lui stricată.

Stavinski își legă mai bine compresa de la gît, prinsă cu un pansament cît toate zilele, apoi o luă de mînă pe Virginia și ambii făcură cei cîțiva pași care îi despărțeau de Occident.

Rămaseră în urmă, în trecut, vitrinele, vînzătoarele elegante și întreg Occidentul cu splendorile sale.

Capitolul 3

Teama că în avionul sovietic vreo stewardesă sau vreun pasager oarecare va exclama din prima clipă, plin de uimire: "O, Stavinski?! De cînd nu te-am mai văzut!" a fost un fleac în comparație cu ceea ce i-a fost dat lui Stavinski să trăiască în clipa cînd a pășit în interiorul avionului. Nu era vorba de nici un fel de stewardesă. Jumătate din pasagerii avionului făceau parte din viața lui de dinainte, mai precis, din visul vieții sale de dinainte. Spuma cinematografiei sovietice – actrițe cunoscute, regizori, scenariști și operatori cu și fără soții se întorceau cu această cursă dintr-o excursie prin Europa.

Avionul făcea escală doar la Bruxelles, iar pasagerii sovietici nu aveau permisiunea de a coborî din avion (nu din cauza autorităților belgiene, ci a conducătorului grupului, secretarul Uniunii Cineaștilor, Grigori Murianov, pe care îl apucase teama că cineva putea rămîne în Occident în ultima clipă). În avion domnea o gălăgie tipic rusească.

— Grișa, am călătorit prin jumătate de lume și nu am fugit! Ce, ai înnebunit? Noi nu sîntem *Balșoi Teatr!* spuse actrița Ina Krasavina posacului Murianov. Mi-a mai rămas valută, voiam

să-mi cumpăr un Chanel!

— Ai cumpărat Chanel de la Londra..., îi spuse printre dinți Murianov, fără să o privească.

Firește, nimeni nu-l cunoștea, mai bine zis, nu și-l amintea pe acel reporter, care cîndva le călcase pragurile studiourilor. Însă el, Stavinski, îi știa pe fiecare dintre ei; o dată, chiar băuse cu Volodea Bolșovîi la restaurantul Casei Cinematografiei. Iar acum, mort de frică, străbătu salonul avionului și se prăbuși în fotoliul său din rîndul șaptesprezece.

O transpirație rece îi umezise cămașa, iar compresa care îi înfășura gîtul îl împiedica să respire. Trase storul ca să nu rămînă cu fața în lumină și închise ochii, gîndindu-se că acesta e sfîrșitul!

Virginia își așeză palma peste mîna lui, fără să spună nimic. Gestul ei și faptul că nimeni nu-i dădea atenție îl făcură să se simtă mai bine. "De fapt", își zise el, "cum ar putea să-mi acorde cineva atenție, dacă am făcut o operație estetică? Sînt altul! Altul! Poate că seamăn cu acel Stavinski, dar, pardon, urechile sînt altfel; și nasul, și buzele."

Și, deodată, își dădu seama cît de caraghios fusese. Din gît i-ar fi ieșit un rîs nervos, aproape isteric, dacă nu ar fi avut amigdalită. Da, trecuse deja prin prima încercare.

— Atențiune! se auzi un glas feminin, vorbind în rusește. Echipajul avionului TU-154 vă spune "Bine ați venit". Vom decola peste cîteva minute. Vă rugăm să vă legați centurile de siguranță și să nu fumați.

TU-154 rulă spre pista de decolare, se opri, apoi toate turboreactoarele porniră, făcînd avionul să vibreze. Stewardesa porni printre rînduri, verificîndu-le centurile de siguranță.

Stavinski surîse amar; se legase singur, plecînd în închisoarea sovietelor. Însă pasagerii sovietici nu găseau nici o altă semnificație gestului de a-și lega centura de siguranță.

Numai actorul de comedie Evgheni Mordunov, incredibil de gras, spuse stewardesei:

— Drăguță, la burta mea nu ajung curelele astea. Va trebui să mă ții tu în brațe. Hai, vino, drăguță...

Capitolul 4

Radiograma cifrată trimisă de comandantul submarinului, Guşcin, venise dimineaţă. Era scurtă, doar cîteva rînduri:

Moscova, strict secret
Şefului Marelui Stat-Major, Oparkov

Misiunea a fost îndeplinită. Azi, 6 noiembrie, escortat de nave militare suedeze, am ieşit în apele neutre.

Căpitanul submarinului "U-137", Guşcin.

Această radiogramă însemna pentru proiectul "EMMA" începerea încercuirii Europei cu "grile energetice" submarine, capabile să provoace la semnale radio cutremure puternice, ghidate de la o distanţă de 400 de km.

Pentru adjunctul Şefului Marelui Stat-Major al Armatei Sovietice în probleme strategice, colonelul Serghei Iurîşev, radiograma însemna un premiu de 2.000 de ruble, avansarea la gradul de general şi un concediu de douăzeci şi patru de zile

lucrătoare.

Colonelul Iurîșev stătea la fereastra cabinetului său, fuma și privea Moscova cuprinsă de viscol. Iubea acest oraș.

Înzestrat cu o memorie vizuală fenomenală, cunoștea fiecare stradă din oraș, ba chiar și fiecare casă. Acum se uita la piața Arbat, la zăpada spulberată, la oamenii care, ridicîndu-și gulerele paltoanelor și ascunzîndu-și chipurile din fața vîntului, se grăbeau să facă cumpărăturile de dinaintea sărbătorilor.

Ca de obicei, în ajunul sărbătorii Revoluției, în magazinele Moscovei apăruseră fructe, salam, cîrnați și chiar carne congelată de vită. Iurîșev îi privea pe oamenii care mergeau aplecați înainte, împovărați de sacoșe.

Aceasta era țara lui, poporul lui, viața lui. Grea, amară era viața acestor oameni, cu grijile lor mărunte – unde se găsește lapte pentru copii, carne congelată sau un kilogram de castraveți. Dar ei trăiau, nu se plîngeau. Doar că beau tot mai mult; chiar dacă votca se scumpise, ei tot beau: votcă prefăcută, adică spirt medicinal strecurat prin pîine.

"De veacuri, orice nenorocire a Rusiei e înecată în votcă", gîndi Iurîșev. Orice durere se uită în alcool. Însă el nu putea bea; încercase, dar nu reușise să stingă în alcool nici măcar o picătură din amarul său.

Cu trei luni în urmă, fiul său de cincisprezece ani, Victor – singurul, iubit pînă la disperare, laureat al unor olimpiade de matematică, poet în devenire, un băiat care care compunea probleme de șah și încă nu sărutase în viața lui nici o femeie, în afară de mama sa – venise acasă dintr-o tabără cu o zi mai devreme și își găsise mama cu un alt bărbat. Nu în pat, sub plapumă sau măcar sub un cearșaf, ci jos, pe covor, într-o poziție obscenă și perversă.

Băiatul fugise din apartament, iar Galea, îmbrăcată la repezeală cu un halat, îl ajunsese din urmă și, în genunchi, vărsînd lacrimi prefăcute, îl rugase să nu povestească nimic tatălui său. Iar seara, cînd Iurîșev venise de la serviciu, ea pregătise o cină de sărbătoare în cinstea întoarcerii fiului lor din tabără. Era neobișnuit de iubitoare, grijulie, vorbăreață și supusă. Îl îmbrățișa cînd pe Iurîșev, cînd pe băiat. Ar fi putut părea o minunată

seară în familie, dacă n-ar fi fost tăcerea și paloarea feței lui Victor. Iurîșev glumise și îl întrebase dacă nu cumva s-a îndrăgostit acolo, în tabără. Galea preluase tema din mers și spusese că e timpul ca Victor să se împrietenească cu o fată, să se întîlnească cu ea și chiar să devină bărbat. În mijlocul tiradei ei, băiatul se ridicase de la masă și plecase în dormitor. Peste un minut, se auzise o împușcătură.

Iurîșev alergase în dormitor și mai apucase să vadă cum trupul băiatului se prăbușește de pe scaun, cu fața plină de sînge, ținînd în mîna albă pistolul de ofițer T.T. al tatălui său. În mîna cealaltă avea o coală de hîrtie pe care erau mîzgălite cîteva rînduri cu un scris repezit, contorsionat:

Tată, să n-o crezi. E o tîrfă. Am văzut cu ochii mei. Nu pot...

Aici se oprise și, ținînd pistolul la doi milimetri deasupra sprîncenei drepte, apăsase pe trăgaci.

Iurîșev a declarat că fiul său a decedat în urma mînuirii imprudente a pistolului tatălui său. La serviciu, a primit o mustrare pentru păstrarea incorectă a armei personale. Și-a alungat soția de acasă, după ce a forțat-o mai întîi să scrie cu mîna ei tot ceea ce văzuse Victor în acea zi.

Nu o înșelase niciodată în cei șaptesprezece ani de viață în comun; o iubise, iar fiul lui înțelesese. El însuși își iubea mama și se mîndrea – Iurîșev remarcase nu o singură dată – că are o mamă frumoasă, tînără și iubită de soțul ei.

Totul se terminase, se năruise într-o singură zi. Și nu-l ajutase nici alcoolul, nici munca istovitoare, nici modesta și tăcuta chelneriță de douăzeci de ani, Tania, cu ajutorul căreia încercase să uite totul.

Moscova însăși părea că se umpluse cu amintirile sale: aici, pe bulevardul Kroptkim, se plimbase cu Victor. Aici, la bazinul de înot, îl învățase să înoate...

Iurîșev se întoarse cu spatele la fereastră. Nu putea, nu voia să mai trăiască în orașul în care fiecare stradă îl chinuia cu amintiri legate de fiul său. În cruntele nopți fără somn ce au urmat, el a înțeles că nu va rezista acestei vieți, că nici un fel de muncă – nici studiile de strategie militară și nici planurile de ocupare a Europei în 24 de ore sau de ocupare a Chinei în

67 de ore, sau de cucerire a Afganistanului, de pătrundere în Golful Persic și nici chiar planul "EMMA" – nu-i va absorbi toate neliniștile, toată viața.

Înainte, totul avea un sens – o făcea de dragul familiei, al carierei, al încrederii în sine, în soția și în fiul său. Și întotdeauna reușise: la patruzeci de ani, ajunsese adjunctul cu probleme strategice al șefului Marelui Stat-Major.

Însă acum, la ce îi foloseau toate acestea? Înțelesese foarte clar că pentru el nu mai există și nu va mai exista nici o zi fericită în acest colț de lume unde fiecare piatră, fiecare stradă și chipul fiecărui copil îi aminteau de Victor. Aici nu avea viitor; viitorul era pentru el o rană sîngerîndă și o inimă frîntă de durere.

Și apoi, ce-l mai ținea aici, în această țară? Nici surori, nici frați, nici părinți. Într-una din nopțile fără somn, în mintea lui s-a închegat o hotărîre simplă, care a ajuns apoi să-i cuprindă toate gîndurile: Occidentul, America! Cîte nu ar fi putut face acolo, ce ar fi putut deveni! Era o altă lume, o cu totul altă lume, începînd de la oameni pînă la străzi și limba vorbită.

S-a interesat cu aviditate de viața americană și a citit toate cărțile din literatura americană pe care le-a găsit la Statul-Major. Mintea lui pătrunzătoare a trecut dincolo de viața actorilor de la Hollywood și a sesizat un dram din viața americană reală, cu șomajul, criminalitatea, grevele, concurența acerbă și teama pentru ziua de mîine. Poate că, dintre sutele de mii de emigranți potențiali din URSS, el era singurul care căutase, în limita posibilităților sale, mărturii despre laturile negative ale vieții americane. Și, găsindu-le, se bucurase.

Tocmai această luptă pentru viață, pe care va trebui să o înceapă de la zero, îl va absorbi și îl va salva. Șofer de taxi, camionagiu, orice, numai să ia viața în piept, să poată uita totul, să scape de insomniile ucigătoare și de amintirile dureroase...

Însă una este să visezi și chiar să împărtășești visul unui corespondent american întîlnit întîmplător, și alta este să pleci, ca acum, în regiunea Kirov și să aștepți acolo un semn de la CIA. Nu se îndoia că semnalul va veni. Acum, cînd Gușcin a împotmolit submarinul în Suedia, lîngă o bază NATO, și toată lumea

se întreabă ce caută rușii acolo, CIA va face tot ce poate pentru a-l scoate pe Iurîșev. Numai dacă acel corespondent a transmis propunerile lui.

Peste cinci minute se închide biroul serviciul secret. "E timpul, Iurîșev", se îndemnă pe sine. Trebuie să deschidă seiful, să scoată din el toate materialele și hărțile secrete. Sigur, nu ar strica să se mai uite o dată pe ele, dar ar fi de prisos. Știa și fără hartă coordonatele exacte ale gropilor marine din Europa, unde vor fi așezate "grilele energetice". Poate să dicteze pe de rost toate datele tehnice ale noii arme seismice.

Păcat numai că nici nu poate să se gîndească să scoată din URSS filmul strict secret numit *Proiectul "EMMA"*, făcut special pentru Biroul Politic al CC în studioul de filme militare. Atunci, Occidentul ar fi rămas ca trăsnit: ar fi văzut cu ochii lui cum, într-o bună zi, o serie de cutremure locale ar fi zguduit bazele navale și aeriene ale NATO, porturile și capitalele europene. Se vor nărui adăposturile rachetelor balistice, se vor sparge conductele de apă, gaz, canalizare și întreaga Europă Occidentală va cunoaște haosul unui cataclism.

Și atunci, îndeplinind "datoria umanitară de a ajuta țările sinistrate din Europa Occidentală", în aceste țări vor intra trupele sovietice – fără nici un foc de armă, fără obuze și rachete, ci cu aparatură tehnică, medicamente și stații electrice mobile.

Un telefon întrerupse gîndurile lui Iurîșev.

— Serghei Ivanovici, nu doriți să treceți pe la mine, să ne luăm rămas bun înainte de concediu? întrebă glasul cunoscut, puțin răgușit, al șefului Marelui Stat-Major, mareșalul Nikolai Oparkov.

Nici măcar în fața lui însuși Iurîșev nu voia să recunoască faptul că hotărîrea de a fugi în Occident este legată de acest om, mareșalul Oparkov, tatăl fostei lui soții. Tocmai prin această înrudire reușise Iurîșev să facă o carieră rapidă; dar după moartea fiului, cînd o alungase pe Galina din casă, era limpede că își putea lua la revedere de la carieră. E drept, mareșalul considera că este vorba doar despre o ceartă de familie temporară, accentuată de marea durere a morții fiului. Mareșalul nu cunoștea adevărata cauză a scandalului, iar Iurîșev nu putea să-i

spună bătrînului că fiica sa e o tîrfă și o criminală. Mareșalul spera să își împace fata cu Iurîșev.

Cînd Iurîșev nu va mai fi în Rusia, serviciul secret va deschide seiful lui și va găsi un plic sigilat cu destinația *Mareșalului Oparkov, personal.* În plic se află doar două foi de caiet: mărturia Galinei și bilețelul scris de fiul ei.

Capitolul 5

— În atenția publicului! A aterizat avionul *Aeroflot* sosit de la Bruxelles. Repet: a aterizat...

Glasul bărbătesc era atît de spart și de nedesluşit, încît Neznacinîi făcu o grimasă fără să vrea.

Cu un an și jumătate în urmă, fusese deschisă noua aerogară a aeroportului Șeremetievo, în cinstea desfășurării Olimpiadei de la Moscova. Era o operă de arhitectură modernă, un templu din sticlă și oțel al secolului XX. Pereții transparenți sporeau senzația de spațiozitate a sălilor. Nichelul barelor de susținere și al mînerelor de la uși lucea ca oglinda. Femeile de serviciu, îmbrăcate în uniforme elegante, din import, traversau sala la intervale regulate, mînuind aspiratoare silențioase.

Un glas calm, tandru chiar, cu o anumită insinuare nerusească, celestă parcă, anunța prin radio în engleză, în franceză și în germană aterizările și decolările avioanelor.

Călătorii străini, emanînd miros de spray-uri exotice și purtînd geamantane pe rotile, treceau prin săli uimiți că în Rusia îi întîmpină o deservire de nivel european. Iar cînd ajungeau la baruri, mirarea lor atingea apogeul: icrele negre se vindeau aici

la niște prețuri incredibil de mici.

Încă de atunci, din timpul Olimpiadei, Neznacinîi știa foarte bine că tot belșugul și toate prețurile erau un truc, pentru ca turistul venit din Occident să-și schimbe de la primul pas impresiile și să i se arate că zvonurile privind greutățile alimentare din URSS sînt pură propagandă antisovietică.

A înțeles că, imediat după închiderea Olimpiadei, bogăția va dispărea. Acum, de fiecare dată cînd venea la Șeremetievo să întîmpine turiști americani, avea un sentiment de ciudă și amar. Hai, nu mai sînt icre de 70 copeici sau pateuri de gîscă, dar ce s-a întîmplat cu glasul acela dulce, nepămîntean? De ce l-au schimbat cu glasul acesta metalic și răgușit? Și de ce femeile de serviciu cu fundul de doi metri pătrați nu mai poartă uniformele acelea albe, ci sînt îmbrăcate, ca toate femeile de serviciu, în niște halate urîte, cenușii? Și de ce aspiratoarele lor, silențioase altădată, zbîrnîiau acum ca niște motoare de avion? Și de ce personalul de serviciu atîrnă lacăte la toate ușile încăperilor?

— Of, harababura noastră rusească! îi spuse el Ludmilei Zvonăreva, ghida Inturist-ului, care, ca și Neznacinîi, venise să întîmpine familia Williams.

Se aflau la un bar și beau ceai cu tartine uscate, făcute alaltăieri. Frumoasa Ludmila Zvonareva – o șatenă scundă, la vreo patruzeci de ani, vioaie, veselă, fardată cu produse din import, îmbrăcată într-un *deux-pieces* bej – știa trei limbi străine și era socotită un foarte bun ghid al Inturist-ului și informatoare a KGB-ului. Nici un turist străin n-ar fi putut crede că Ludmila Zvonareva scria pentru KGB rapoarte lungi și amănunțite, cu caracterizări psihologice ale turiștilor de sub tutela ei.

— Nu prea sînteți în apele dumneavoastră, tovarășe maior. Cred că din cauza serviciului; acum sînt turiști puțini... Mă gîndeam la cei... de care avem nevoie.

— Aici este problema, răspunse Neznacinîi. Cînd erau mai mulți, aveai de unde alege. Dacă scăpai unul, nu era nimic, urmau alții la rînd. Dar acum nu sînt... Însă planul de racolări nu îl micșorează nimeni. Economic planificat, ce mai! Sparge-ți capul și fă norma, care e la fel de mare ca acum trei ani. De

aceea Williams trebuie luat din scurt din prima zi, mai ales că e o figură deosebit de interesantă.

Neznacinîi sublinie cuvîntul "deosebit"; Zvonareva n-avea nevoie să știe mai mult.

În sala de control vamal, cineaștii ruși veniți din Occident se înghesuiau gălăgioși și smulgeau de pe banda rulantă bagajele lor uriașe, burdușite cu lucruri din Occident. În afară de geamantane, mai aveau sacoșe de mînă, pachete, cutii, saci de voiaj.

Făcînd economie la hamali, tîrîiau toate bagajele pînă la masa de control vamal. Neznacinîi și încă trei dintre colegii săi de la secțiile belgiană, franceză și engleză ale KGB-ului se aflau în cămăruța "de serviciu", în spatele sticlei fumurii. Recunoscură cîteva personalități celebre: Bondarciuk, Bsytalov, Buriaev, Solovei, Mordunov, Krasavina. Lor nu li se deschideau bagajele și nici măcar nu li se verificau documentele, iar starurile rămîneau convinse de puterea gloriei lor. Într-adevăr, cine nu-l cunoștea pe vestitul comic Mordunov? Hazul ar fi fost ca el sau oricare dintre colegii lui să apese pe butonul roșu de la pupitrul din încăperea "de serviciu" și la masa vameșilor s-ar aprinde o luminiță roșie, nevăzută de călători. Atunci să te ții control! Indiferent că ești actor cunoscut ori altceva, ești "puricat" în amănunțime.

Dar o asemenea comandă nu veni, așa că grasul Mordunov înșfăcă în fiecare mînă cîte un geamantan burdușit și cîte o geantă, iar sub braț un covor făcut sul și, gîfîind caraghios, ieși afară, unde îl aștepta soția și doi copii.

În spatele cineaștilor ruși urmau străinii: un scriitor belgian prosovietic (Vasea Sobinov, șeful secției belgiene a KGB, apăsă butonul alb, iar la masa vameșilor se aprinse o luminiță albă, ceea ce însemna "verificare superficială"). Apoi doi comercianți francezi, cîțiva englezi și, în sfîrșit, la capătul coridorului de sticlă apăru perechea mult așteptată – soții Williams.

Cei doi pășeau pe coridor cu grijă și curiozitate. Neznacinîi zîmbi: aerogara frumoasă, nouă, cu adevărat europeană, le zdruncină acum convingerea că au venit într-un bîrlog de urși și că vor întîlni la fiecare pas sîrmă ghimpată și KGB.

Întinse deja mîna spre butonul alb, să-i dea semnal vameșului să-i lase să treacă fără probleme, dar văzu că gîtul lui Robert Williams este înfășurat într-o eșarfă de sub care se vedea un bandaj alb de tifon. Se gîndi o clipă, după care apăsă butonul albastru și vameșul ridică imediat receptorul:

— Ce are ăla înfășurat în jurul gîtului? spuse Neznacinîi în microfon.

Și auzi cum vameșul îl întreabă pe Williams în engleză, ținînd în mînă documentele:

— Ce aveți la gît, domnule Williams?

Williams deschise gura, bîiguind ceva nedeslușit, dar interveni soția lui cu umor:

— Tu să taci, scumpule! A răcit, continuă ea întorcîndu-se spre vameș. La Bruxelles era o vreme groaznică, plus că a băut whisky cu gheață.

"Minunat", se gîndi Neznacinîi, "te vom doftorici. Iată un motiv să faci cunoștință cu unul dintre medicii noștri." Apăsă butonul de legătură cu cabinetul medical și ordonă medicului:

— Olga Victorovna, imediat la vamă! Vedeți ce are americanul la gît și băgați-i în cap că are ceva deosebit de grav. Cu ocazia asta, să-i scoateți bandajul.

Prin sticla fumurie, văzu cum Virginia se face palidă la apropierea medicului și spune:

— O, nu! N-avem nevoie de doctor! E o răceală obișnuită!

— Nu vă faceți probleme, spuse Olga Victorovna într-o engleză aproximativă. Serviciul medical este gratuit. Veniți cu mine la cabinetul medical.

În acest moment, sări cu gura și Zvonareva, ciripind veselă și vioaie:

— Familia Williams? Bine ați venit! Sînt translatorul și ghidul de la Inturist. Examinarea medicală este o simplă formalitate. Dar dacă doctorul spune că trebuie să vă însănătoșiți... medicii noștri sînt foarte buni și totul este gratuit...

La cabinetul medical, Robert Williams deschise gura cu greu și se văzură, într-adevăr, amigdalele inflamate. Nu se arăta deloc neliniștit cînd o soră îi scoase bandajul de tifon și îi puse o nouă compresă. Olga Victorovna îi prescrise doctorului

Williams aspirină și gargară. O mai sfătui pe Ludmila să îl ducă neapărat a doua zi la clinică. Nu are temperatura prea mare (treizeci și șapte cu doi), dar poate crește pe timpul serii, iar la Moscova e periculos, fiind ger...

Zvonareva îi conduse pe soții Williams la o mașină.

În urma lor mergea hamalul, ducînd căruciorul de bagaje: doar două geamantane.

Capitolul 6

Chiar dacă vă întoarceți acasă dintr-o deplasare destul de scurtă, vi se pare că în orașul din care ați lipsit o vreme trebuie să se fi întîmplat ceva. Și, fără să vreți, căutați cu privirea semnele unor eventuale evenimente.

Stavinski nu mai fusese la Moscova de șase ani. În primii trei ani, Moscova îi apăruse în vis: străzile, piețele, parcurile, parfumul de liliac de la ferestrele caselor din cartierul lui, praful verii, bulevardul *Tverski*, forfota tinerilor pe strada *Gorki*. În nopțile pustii petrecute în Portland, sufletul său survola jumătate din globul pămîntesc și hoinărea pe străzile Moscovei. În vis, Stavinski vedea lucruri pe care înainte nu le observase: un gard de fier forjat, o poartă mai deosebită, o vilă veche de cărămidă...

Acum, Stavinski mergea aievea prin trecutul său. Mașina Volga a Inturist-ului străbătea bulevardul Leningrad. Ludmila Zvonareva, întoarsă pe jumătate spre Stavinski și Virginia, sporovăia despre faptul că, pe aceste locuri, acum douăzeci de ani, erau numai bălării. Stavinski aproape că nu asculta trăncăneala ei. Moscova, Moscova cea adevărată, nu cea din vis, se

afla în fața sa!

Curînd, un nou sentiment îi cuprinse sufletul ca într-o gheară: supărarea. Volga și Jiguli erau singurele mașini. Cocoșați de suflul vîntului și al zăpezii, oamenii cărau gîfîind genți și plase burdușite. Toți aveau paltoane cenușii, negre, fețe posace...

— Cred că e de-ajuns, deocamdată, spuse Zvonareva. Ferestrele de la camera dumneavoastră dau spre Manej și spre Piața Roșie. Mîine veți vedea parada! E foarte interesant! Însă mîine toate muzeele sînt închise, nici măcar nu știu ce să vă propun. Poate că ar fi bine să mergem în vizită la un pictor cunoscut. Vreți? Vor veni actrițe, scriitori...

Virginia se uită în ochii lui Stavinski.

Deodată, Stavinski simți aproape cu violență că nu are nevoie de această Moscovă, nici de această stradă *Gorki*, pe care o visase trei ani la rînd, nici de acel pictor, mai mult ca sigur informator KGB.

Nu, nu are nevoie nici de Rusia spulberată de vînt, nici de America cea vrăjită, ci de această femeie atît de asemănătoare cu mama lui. Dar aceste două țări parcă s-au vorbit să i-o ia pe Virginia. Au mai rămas zece zile pînă la despărțire, iar prima e deja pe sfîrșite.

Capitolul 7

De nouă ani, de cînd lucra Neznacinîi la KGB, nu mai văzuse turiști ca familia Williams. Nu-i interesau nici muzeele, nici vechile biserici rusești, nici o seară la pictorul Glazunov, nici teatrele, nici excursiile la studiourile cinematografice, nici întîlnirile cu colegii de breaslă.

La etajul doisprezece al hotelului *National*, într-o cameră cu ferestre spre Manej și Piața Roșie, făceau dragoste. Practic, își întrerupeau această ocupație doar de cîteva ori pe zi: pentru somn, prînz și cină.

Aflat în camera specială cu numărul 30 – încăperea de serviciu a KGB de la etajul trei al hotelului *National,* de unde serviciul special supraveghea ascultarea și înregistrarea convorbirilor – Neznacinîi asculta ceasuri întregi mîngîierile lor, respirația precipitată, gemetele tot mai accelerate ale Virginiei, apoi scurta tăcere ce urma și zgomotul apei din baie. După aceea urma liniștea sau pălăvrăgeala de la televizor, după care iarăși jocurile amoroase.

Degeaba se plictisea și Olea Mahova, cazată la același etaj

doisprezece, în camera 1214, prevăzută cu aparatură secretă de fotografiat și filmat. Degeaba apărea "întîmplător" Olea cea ispititoare și sexy la cafenea sau la restaurant în timp ce familia Williams era acolo. Degeaba a venit regizorul și agentul informator al KGB, Dimitri Lasadze, la serata pictorului Glazunov. Și degeaba îi suna în camera lor și vioaia Ludmila Zvonareva, propunîndu-le cele mai ademenitoare excursii prin Moscova, cunoștințe cu artiști, medici și artiști.

Virginia venea la telefon și spunea cu un glas obosit că soțul nu se simte prea bine și se teme să nu răcească din nou. De aceea nu au de gînd să iasă din hotel. Cît despre medicul sovietic, nu are nevoie, pentru că el însuși este medic și are toate medicamentele necesare. După aceea – Neznacinîi auzea foarte bine – se arunca în brațele lui și începeau mîngîierile și celelalte lucruri care îl excitau. Dar ce era mai interesant: cei doi vorbeau foarte rar. "Bine", se gîndea Neznacinîi, "pe Robert îl doare gîtul și îi este greu să vorbească, dar actrița, Virginia, în afară de *darling* și *I love you so much*, nu spunea nimic altceva. Se știe că actrițele sînt foarte vorbărețe. Poate că își șoptesc în timp ce televizorul este deschis? Dar, oricît își încorda auzul, Neznacinîi nu reușea să distingă nici o propoziție, însă auzea foarte bine scîrțîitul patului, fiecare geamăt și hîrjoneala lor febrilă. Chiar și după ce se lăsa tăcerea, lui Neznacinîi i se părea că americanii nu dorm, ci se uită unul la altul, iar cîteodată i se părea că Virginia plînge. Microfoanele ascunse în cameră aduceau pînă la el niște suspine feminine, care, e drept, se transformau rapid în sărutări pasionate și în noi gemete și mai pătimașe.

În ziua de 7 noiembrie, Neznacinîi auzi din nou gemetele împreunării lor pasionate, aproape chinuitoare. Pe strada *Gorki* se deplasau spre Piața Roșie coloanele paradei militare. Orchestrele militare bubuiau, iar megafoanele puternice, instalate pe acoperișul Centrului de Telecomunicații și al hotelului *Moscova* retransmiteau din Piața Roșie chemările mobilizatoare ale cunoscutului crainic radio Levitan: "Trăiască Partidul nostru comunist!!!", "Trăiască guvernul nostru sovietic!!!", "Trăiască tanchiștii sovietici!!!". La fiecare chemare, răsuna ca

un ecou prelung un "Uraaaa!" soldățesc.

Iar acolo, în camera 1202, în timp ce alții rosteau aceste cuvinte sacre și triumfătoare, se petrecea dracu' mai știe ce: Robert și Virginia Williams își pierdeau timpul făcînd dragoste pătimaș, fără să le pese de nimic. Oftaturile lor, respirația lor sacadată îl făcură pe Neznacinîi să arunce căștile de la urechi, să tragă un gît zdravăn de coniac și să iasă din camera de serviciu.

Liftul rapid îl duse la etajul doisprezece, în camera 1214, la Olea Mahova. Și, pe fondul muzical al paradei militare din Piața Roșie, Olea Mahova ușură excitarea chinuitoare a maiorului Neznacinîi. Totul se petrecu pe tăcute, cu o anume ură nedeslușită din partea lui și cu un dispreț abia ascuns din partea ei...

Cînd se întoarse în camera de serviciu, își găsi aici colegii ascultînd excitați desfătările sexuale ale Virginiei și ale soțului ei. Excitat la culme, căpitanul Kozlov de la secția engleză ieși repede din cameră, ferindu-se de privirile lui Neznacinîi. Peste un minut, îl urmă locotenentul major Kulemin, apoi căpitanul Zagoskin, iar curînd nu mai rămase în cameră decît maiorul. Nedumerit unde au plecat colegii lui, Neznacinîi apăsă intuitiv pe butonul de legătură cu camera 1214. Și înțelese totul.

În ritmul marșului triumfal și al chemărilor la întrecere ale lui Levitan, Olea Mahova oblojea hormonii stîrniți ai colegilor lui. La toți deodată. "Căței aua!" își spuse obosit Neznacinîi și, profitînd de faptul că este singur, apăsă butonul "pornire" al aparatelor de fotografiat și de filmat. "Cine știe", cugetă el, "poate că îmi vor folosi vreodată fotografiile și filmele compromițătoare pentru Kozlov, Zagorskin, Kulenin și toți ceilalți."

Între timp, din camera familiei Williams se auzeau aceleași sărutări neostoite...

"Mă rog", își zise maiorul, "dacă muntele nu vrea să vină la Mahomed, va veni Mahomed la munte..."

Capitolul 8

Zilele fericirii din camera de hotel erau pe sfîrșite. Dacă primele trei zile au fost pline de setea dorinței sexuale, exacerbată prin sentimentul primejdiei (în prima zi, Stavinski a remarcat-o pe Olea Mahova și și-a amintit-o imediat din pozele arătate de Mac Carrie), în a patra zi, torentul se liniști. Obosiseră deja, iar despărțirea apropiată le umplea sufletele de o tristețe amară.

Practic, își îndepliniseră prima parte a misiunii. Au primit vizia lui Jacob Stevenson, cafe s-a convins că Stavinski alias Williams seamănă perfect cu Iurîșev.

Virginia îl informă pe Jacob că se vor întoarce, pe 16 noiembrie, cu expresul "Săgeata Roșie".

Stavinski și Virginia își petreceau serile privind pe fereastră, șezînd pe pervaz și uitîndu-se îngînduraţi și triști la arborii din grădina *Aleksandrovski*, la mașinile și troleibuzele de pe stradă.

La fiecare jumătate de oră, prin Piața Roșie treceau soldați în pas cadențat, îndreptîndu-se către Mausoleul lui Lenin. La Mausoleu avea loc schimbarea gărzii. Iar cînd în gerul serii răsuna orologiul din turn, lui Stavinski și Virginiei li se părea că

aud acordurile finale al despărțirii lor. Și fiecare se gîndea, se ruga că poate – poate! – Iurîșev nu va primi bilete de tren sau va pierde trenul. Atunci, ei s-ar putea întoarce cu conștiința împăcată în America...

Se auzi un ciocănit puternic în ușă. Uitîndu-se alarmată la Stavinski, Virginia se apropie de ușă. Se auzeau glasuri vesele și un cîntec țigănesc.

— Cine e? întrebă Virginia.

— Eu sînt, Ludmila Zvonareva, se auzi glasul vesel al ghidului de la Inturist. Vreau să-l felicit pe Robert cu ocazia zilei de naștere!

— O clipă! spuse Virginia.

Doamne, cum au putut să uite că astăzi este ziua de naștere a adevăratului Williams! Știau doar din toate materialele pe care le-au învățat pe de rost la Washington!

Virginia se repezi la garderobă și îmbrăcă cea mai frumoasă rochie pe care o avea. Stavinski aruncă o privire în pașaport: într-adevăr, Robert Williams s-a născut pe 10 noiembrie 1935. Pe masă nu aveau nimic: nici flori, nici șampanie...

— Doamne, Robert, cotcodăci fals Ludmila Zvonareva, intrînd ca o furtună imediat ce Virginia întredeschise ușa. Într-o asemenea zi voi stați acasă!?

În mînă avea un buchet de flori pe care i-l dădu lui Robert. După ea intrară încă alte șapte persoane, cu un tort și cu sticle de șampanie, cîntînd în cor:

— *Happy birthday to Robert, happy birthday to you...*

— Mulțumim! Vă mulțumim!

— Prietenii mei! își prezentă Zvonareva suita. Trei ghizi de la Inturist care vorbesc engleza, două actrițe de la Teatrul Țigănesc și medicul stomatolog Semion Bobrov. Oleg, nu te mai holba la Virginia, e ocupată! Și încă un prieten de-al meu, regizorul de film Dimitri Lasadze. Apropo, astăzi este și ziua mea de naștere, Robert. Ghici cîți ani am? Șaptesprezece, firește! Am chefuit niței la restaurant, iar acum mergem la vila lui Dimitri. Mergeți cu noi, nici nu încape discuție! Acolo avem și sanie, o troică rusească! Ați mers vreodată cu troica? Ba încă și cu muzică țigănească! Dar mai întîi – șampanie! Doamne, unde

aveți paharele, Virginia?

Cu îndrăzneala oamenilor cercheliți, toți se împrăștiară prin cameră. Găsiră trei pahare, iar unul dintre musafiri plecă să mai aducă alte cîteva. Acompaniate de chitară, țigăncile începură să cînte, unduindu-și pieptul atîtător spre Stavinski. În acest timp, Zvonarova vorbea întruna:

— Nici nu vreau să aud! Îl înfășurăm pe Robert într-o blană și n-o să răcească! Robert, îmbracă-te! Virginia, unde ai blana? Dimitri, acum ai ocazia să-i faci curte Virginiei! Dă-i șuba ta!

"Atac! Atac năvalnic!" insistase Neznacinîi cu douăzeci de minute în urmă. "Intrați în cameră ca o furtună și nu le dați nici o secundă de gîndire. Îi scoateți din cameră și le intrați în voie toată seara: plimbați-i cu sania, obligați-i să bea șampanie, oferiți-le icre, distrați-i. Cel mai important: spargeți gheața, împrieteniți-vă! Prietenie și numai prietenie!"

Zvonareva își interpreța rolul cu pasiune. La marginea orașului îi aștepta o vilă cu etaj, icre, votcă și șampanie. Sigur, dacă cei doi Williams nu vor merge cu ei, beția nu va mai avea loc. De aceea nu insista numai Zvonareva, ci toată suita aleasă personal de Neznacinîi...

Însă cînd frumosul gruzin, regizorul Dimitri Lasadze, îi dădu Virginiei șuba sa, femeia spuse:

— O clipă!

Apoi deschise șifonierul și scoase din geamantanul ei o sticluță de Chanel No. 5, pe care îl cumpărase de la Paris.

— Ludmila, e pentru tine. Te felicit cu ocazia zilei de naștere și îți doresc să fii întotdeauna ca la șaptesprezece ani! Însă noi nu putem merge...

Cu un gest al mîinii, opri glasurile care protestau.

— Pentru mine, astăzi este zi de doliu. Acum zece ani, în această zi, a murit fiica mea. Avea doar șapte luni...

Și, în tăcerea care se lăsase brusc, Virginia, cu lacrimi în ochi, îl îmbrățișă pe Stavinski. Apoi își șterse repede lacrimile și se întoarse către musafiri:

— Iartă-mă, Ludmila, n-am vrut să-ți stric ziua de naștere, dar am fost obligată s-o spun... De aceea nu sărbătorim ziua de naștere a lui Robert... Iertați-ne...

Capitolul 9

Secret
Primului locţiitor al preşedintelui KGB
Generalului Ţvigun, S.K.

În legătură cu dispoziţia dumneavoastră de a lua toate măsurile pentru racolarea turistului american Robert Williams, raportez:

În cursul a şapte zile de şedere în Moscova, soţii Williams duc o viaţă excesiv de retrasă şi părăsesc camera doar pentru scurt timp, de două-trei ori pe zi, pentru a lua masa. Restul timpului şi-l petrec în pat ca doi tineri căsătoriţi în luna de miere. În cele şapte zile de şedere în Moscova, s-au întîlnit cu un singur american, Jacob Stevenson, corespondentul ziarului Washington Herald, *care pe 9 noiembrie, la ora 13, a petrecut cu ei 12 minute în barul pe valută de la etajul trei al hotelului. Ascultarea convorbirii a arătat că întîlnirea a avut un caracter amical, Robert Williams întîlnindu-se cu prietenul său din Washington. Întîlnirea nu a dat naştere la nici un fel de bănuieli. Stevenson l-a felicitat pe Williams cu ocazia căsătoriei, l-a*

sfătuit să viziteze cîteva expoziții interesante, i-a propus o plimbare prin Moscova și l-a invitat la o serată la Ambasada Americană. Dar, motivînd răceala lui Robert, Virginia a refuzat invitația și l-a informat pe Stevenson despre călătoria lor de două zile la Leningrad, care a fost fixată de Inturist pe 13 noiembrie. Jacob Stevenson a promis să-i conducă la plecarea la Leningrad și să-i întîmpine la întoarcere.

Toate încercările agenților noștri de la secția americană de a se apropia de familia Williams au eșuat.

Întrucît pînă la plecarea familiei Williams din URSS au mai rămas doar două zile – pe care cei doi le vor petrece în orașul Leningrad – vă rog ca operațiunea să fie trecută în seama KGB-ului la Leningrad.

Șeful departamantului turistic
al direcției a doua KGB
colonel Orlov, P.T.

Moscova, 13 noiembrie 1981

Generalul Țvigun, cumnatul lui Leonid Ilici Brejnev, un bărbat de șaizeci de ani, gras, cu un cap mare și ochii roșii datorită consumului zilnic de coniac, citi pe îndelete raportul, ascultă planul operațiunii de la Leningrad și se uită la Orlov și Neznacinîi:

— Așadar, au venit aici să se reguleze?

Orlov și Neznacinîi tăceau.

— Dar tu ce-ai făcut zilele astea? îl întrebă colonelul pe Neznacinîi. Ai ascultat cum se chițcăiesc în cameră și atît?

— Nicidecum, tovarășe general!

Neznacinîi făcu un pas în față și îi expuse generalului tot ce întreprinsese în legătură cu familia Williams: despre Olea Mahova, despre ziua de naștere care nu a mai avut loc și despre ultima încercare: cu o zi în urmă, a fost trimis în camera lor agentul Sirodin, care s-a dat drept instalator. Acesta le-a povestit celor doi o istorie melodramatică a iubirii sale cu o americană venită aici vara trecută pentru a studia limba rusă la Institutul

Puşkin. Autorităţile sovietice au întrerupt, chipurile, viza studentei la trei zile după încheierea logodnei lor, iar ea a trebuit să plece. Scrisorile ei nu ajung la el, sînt oprite de cenzura sovietică. Iar el a fost dat afară din institut din cauza relaţiilor cu străinii. Instalatorul l-a rugat pe Williams s-o găsească pe iubita lui în America şi să-i înmîneze o scrisoare de la el.

— Am racolat-o pe această studentă, continuă Neznacinîi, încă din vara trecută. E o comunistă înverşunată. Ea ar putea să se lipească de Williams, să-i ceară medicului să-i facă cunoştinţă cu pacienţii lui, congresmani, chipurile pentru a-şi salva logodnicul. Dar nu am reuşit nici de data asta. Ştiţi ce i-a spus căţeaua de Virginia locotenentului Sirodin? Că l-ar ajuta cu plăcere, dar, cînd se vor întoarce în America, vor fi foarte ocupaţi cu vînzarea casei din Potomac şi cu mutarea în California.

— Doctorul vrea să plece din Washington? întrebă generalul.

— Fleacuri! spuse colonelul Orlov. Care doctor îşi lasă clientela şi pleacă în California, unde nu-l cunoaşte nimeni şi unde sînt stomatologi cu duiumul?! Pur şi simplu este vorba de laşitatea şi indiferenţa tipic americană. Au citit tot felul de chestii despre KGB şi se tem de orice. De mult ar fi trebuit lichidaţi tipi de genul Barron şi Conquest, ca să nu le mai vină şi altora cheful să ne împroaşte cu noroi!

— Se poate pune şi aşa probema, zîmbi generalul. Pe de o parte poate fi vorba şi de noroi, pe de alta ridică prestigiul nostru internaţional. Dar e caraghios că faimosul KGB nu se poate descurca deloc cu doi bieţi tineri căsătoriţi! Dar crezi, îl întrebă el pe Neznacinîi, că o să-i dai gata în ultimul moment, înainte de plecare?

— E metodă verificată, tovarăşe general, replică Neznacinîi. M-am folosit de ea nu o dată. La început îi sperii cu închisoarea, cu anchete dure. Aştia, după atîtea zile de zbenguială în pat, au slăbit în aşa hal încît, dacă îi strîngi cu şurubul cum trebuie...

— Mda, spuse Ţvigun. Metodă de forţă... presiunea psihologică... Maiorule, înainte parcă lucrai mai cu talent şi mai cu folos...

— Era afluență de turiști, tovarășe general, sări în apărarea subordonatului său colonelul Orlov.

— Lasă-mă, am mai auzit eu scuzele astea.

Generalul luă receptorul și formă un număr.

— Solomin, spuse el, aici Țvigun. Mîine va veni la tine maiorul Neznacinîi de la secția americană. Are o misiune specială cu doi străini.

Capitolul 10

Jacob Stevenson veni la gară la ora 11,45, cu zece minute înainte de plecarea spre Leningrad a expresului "Săgeata Roșie". În apropierea lui, într-o Volgă neagră, venise și "garda de corp", cum îi plăcea lui să-i numească pe KGB-iștii care-l filau.

Stevenson luă buchetul de flori pentru Virginia de pe bancheta din spate și, sărind peste troiene, intră cu aerul unui om lipsit de griji în clădirea gării. Încetini o vreme pașii pentru ca păzitorii săi să nu-l piardă în mulțime. N-avea de ce se ascunde. Dimpotrivă, intenționa să-i lase să-l vadă că a adus un buchet de flori pentru Virginia, mai precis un buchet de garoafe roz, că flecărește o vreme cu cei doi și apoi pleacă acasă. Totul trebuie să fie simplu, nimic conspirativ. Și, cu toate acestea, Stevenson era emoționat. Se simțea participant la un film de spionaj și, din obișnuință jurnalistică, urmărea totul ca făcînd parte din viitorul său roman.

"Peronul gării", scria el în gînd, "era plin de turiști străini și de elita moscovită: actori, actrițe, pictori, diplomați, funcționari de rang superior în paltoane elegante, colonei și generali cu căciuli căzăcești și KGB-iști peste tot. Doi dintre ei mă ur-

măreau pas cu pas, dar eu îmi continuam liniștit drumul de-a lungul vagoanelor roșii.

Gărzile mele nu bănuiau că în buchetul de flori se afla cheia întregii operațiuni. Într-o felicitare cu urări prea puțin importante existau două cifre: "6" și "3", numărul vagonului și al cupeului în care va pleca din Leningrad colonelul Iurîșev. Cu cinci zile înainte am fost nevoit să întind puțin coarda cu păzitorii mei. Atunci am mers cu Volvo-ul meu la marele magazin alimentar din Piața *Smolensk*, magazin care are o intrare pe *Arbat* și alta spre *Sadavoie Kolțo*. Am intrat în magazin dinspre *Arbat*, făcînd în așa fel ca păzitorii mei să vadă acest lucru. M-am amestecat în mulțimea care stătea la trei rînduri – la cîmați, castraveți și votcă – și am prins rînd la castraveți. După ce m-am convins că leneșii mei "arhangheli" stau în mașină lîngă Volvo-ul meu, am ieșit repede din magazin pe ușa dinspre *Sadovoie Kolțo*. Aici mă aștepta soția mea, Lucy. Pe bancheta din spate a mașinii se afla o sticlă de votcă. Am băgat sticla în buzunarul vestei, iar peste trei minute, în Piața *Maiakovski*, am luat un taxi pentru orice eventualitate și, plătind cinci ruble, am ajuns la gara Leningrad. A trebuit să stau la bilete șaptesprezece minute (aici a fost momentul cel mai enervant). «Vă rog, dați-mi două locuri de la Leningrad la Moscova pentru data de 15 noiembrie. De preferință, vagonul 6. Rețineți restul.» În loc de 37 ruble pentru două bilete, am dat casierei 45, rezolvînd astfel problema într-o clipă. M-am asigurat încă o dată că nu sînt filat, am cumpărat un plic și un timbru, am scris pe plic: «Regiunea Kirov, rezervația "Codrul Hoților", pădurarului Anikin, pentru Iurîșev», am pus biletele în plic și plicul l-am pus într-o cutie poștală. Am hotărît amănuntele operațiunii împreună cu Mac Carrie, încă de la Stockholm, însă pentru un străin la Moscova, fleacuri precum libertatea de deplasare și inviolabilitatea corespondenței devin probleme aproape insurmontabile.

Peste douăzeci de minute, schimbînd de două ori taxiul, am ajuns în fine la Piața *Smolensk*, am intrat în magazin dinspre *Sadovoie Kolțo* și am dat nas în nas cu păzitorii mei, de-acum dezorientați. Sticla de votcă ce se vedea din buzunarul meu i-a

liniştit: au crezut că stătusem la rînd la votcă, iar acum îmi caut rîndul la castraveţi. Firește, erau miraţi, căci puteam să cumpăr votcă şi castraveţi fără rînd de la magazinul pe valută, inaccesibil unui simplu cetăţean sovietic.

De aceea, am scos din buzunar blocnotes-ul şi am început să pun întrebări celor de la rîndul pentru castraveţi. "Sînt ziarist american. De cîte ori pe săptămînă trebuie să staţi la rînd pentru alimente?" am întrebat pe o bătrînă înaltă. Femeia s-a dat înapoi speriată şi nu mi-a răspuns. M-am îndreptat spre un bătrîn cu căciulă din blană de iepure. L-am întrebat acelaşi lucru şi am obţinut aceeaşi reacţie. Sovieticii se tem să intre în contact cu străinii şi cu atît mai mult să răspundă la astfel de întrebări "lunecoase", şi încă în public.

Am văzut cum, în spatele oamenilor care stăteau la rînd, "arhanghelii" – care îşi dăduseră seama că am de gînd să fac un articol "rău-voitor" despre viaţa oamenilor sovietici – se îndreaptă spre cabinetul directorului magazinului. După un minut, vînzătoarea a anunţat brusc: «Gata! Castraveţii s-au terminat!» Cei din rînd au început să vocifereze, dar vînzătoarea nu i-a luat în seamă. Oamenii au mai înjurat un timp, apoi au plecat.

Cînd am ajuns la maşină, am văzut că cele două cauciucuri din spate sînt sparte, iar «arhanghelii» mei, aflaţi în maşina din spate, se distrează de minune. Era evident că sînt pedepsit pentru încercarea mea. De acum înainte, va trebui să-mi demonstrez loialitatea timp de alte cîteva luni; altfel, huliganii îmi vor boţi maşina în fiecare noapte. Totuşi, am reuşit să-i duc de nas.

Dar iată şi familia Williams; îi văd prin fereastra unui compartiment din vagonul cinci. Sînt însoţiţi de o femeie şatenă, drăguţă, la vreo patruzeci de ani, care stă în uşa compartimentului şi spune ceva vesel, fără întrerupere. Bat cu buchetul de flori în fereastră; ei mă observă, iar eu le fac semn să coboare pe peron. Să vadă şi «arhanghelii» mei, care s-au postat la doi paşi de mine, că nu vreau să ofer Virginiei nimic altceva decît acest buchet de flori. Însoţiţi de aceeaşi şatenă drăguţă, Robert şi Virginia ies din vagon, îmi fac cunoştinţă cu ea – e ghid la Inturist şi o cheamă Ludmila. Robert are gîtul înfăşurat într-o

eşarfă.

Şi Robert şi Virginia sînt palizi, iar ochii căprui şi calzi ai femeii ies în evidenţă – trişti şi îngrijoraţi pe fondul feţei obosite... Da, bine s-au gîndit născocind boala lui Robert. Dar amigdalita lui i-a făcut să slăbească, să devină palizi, iar colonelul Iurîşev e acum la odihnă, la aer curat, va apărea mîine sau poimîine rumen şi proaspăt... Mi-am dat seama cît de periculos este acest fapt pentru întreaga operaţiune: în cursul unei singure nopţi, în trenul Leningrad–Moscova, Robert Williams se va preface dintr-un tip palid, obosit de boală şi de luna de miere cu Virginia, într-un tip zdravăn, rumen şi – Doamne fereşte! – bronzat. Ce-i de făcut?

Cum să le spui acest lucru cînd alături stă femeia de la Intourist, iar la doi paşi KGB-iştii?

— Doamne, Robert, ai slăbit îngrozitor! îi spun. Virginia, trebuie să-l laşi la Leningrad să se plimbe şi să respire aer curat. Nu se poate să se întoarcă din Rusia cu o asemenea înfăţişare! Ce vor spune la Washington despre Moscova şi Rusia? Compromiteţi tot Intouristul rus! Te rog, Virginia, mai sînt încă două zile pînă la plecare, alimentează-l! Aer curat, plimbări! Neapărat să mergeţi şi în afara oraşului – la Repino sau la Peterhof. Leningradul este un oraş minunat! Plimbări şi alimentaţie corespunzătoare. Nu se poate să te întorci din Rusia cu o aşa faţă palidă, nu-i aşa, Ludmila?

Mă întorsesem spre ea, luînd-o drept martoră, dar de fapt ţipam cu privirea, ordonînd Virginiei şi lui Robert să mă înţeleagă.

— Trenul Moscova–Leningrad pleacă peste un minut, anunţă un glas prin staţie. Rugăm pasagerii să-şi ocupe locurile, iar însoţitorii să coboare din vagoane.

Robert şi Virginia au urcat în vagon, iar eu şi Ludmila am rămas pe peron. Trenul porni încet, iar cînd Robert şi Virginia apărură la fereastră, le-am făcut semne precum că trebuie neapărat să mănînce, să plimbe... Dracu' ştie dacă m-au înţeles sau nu...

— Aveţi dreptate, spuse Ludmila. Au slăbit săptămîna asta, că nici nu-i mai recunoşti!

Dacă ar ști că nu sănătatea lor este în pericol, ci misiunea..."

Jacob Stevenson nici nu bănuia (iar familia Williams nu putea să-i spună) că paliditatea lor era provocată și de faptul că, pe coridorul vagonului 5, îl văzuseră pe maiorul Neznacinîi, a cărui fotografie o văzuseră la Washington, arătată de David Mac Carrie. Maiorul rus se afla în compartimentul vecin.

Capitolul 11

La Leningrad, l-au văzut pentru a doua oară pe Neznacinîi. Cu toate că Robert Williams avea încă gîtul bandajat, au comandat o mașină și și-au petrecut toată ziua la Peterhof. Acolo s-au plimbat ținîndu-se de mînă pe aleile înzăpezite al fostului palat al țarilor și au stat mult timp îmbrățișați lîngă o fîntînă arteziană părăginită sau într-un colț al parcului pustiu. Chiar și reperați de radioreceptoarele de distanță, nu s-a putut afla ce-și șopteau, iar Neznacinîi a renunțat să le mai asculte convorbirile.

Se afla într-o Volgă a KGB-ului și fuma nervos, blestemîndu-și ziua în care a pus ochii pe familia Williams. A cerut informații suplimentare despre ei la Washington. Acum, dosarul a ajuns la generalul Țvigun! Cum a spus? "Înainte, maiorule, lucrai mai bine..." Ce însemna asta? O amenințare?

Rezultă că, dacă nu se descurcă cu familia Williams, poate fi schimbat din funcția de șef de sector. Și-a făcut-o cu mîna lui. Nu! Trebuie să-i prindă, trebuie neapărat! Alături, lîngă palatul Peterhof, se afla mașina de la Inturist, plătită de cei doi. În ea se plictiseau de cinci ore ghidul de la Inturist și șoferul,

care dormea dus, ambii informatori ai KGB-ului din Leningrad.

Pentru prima oară în viață, Neznacinîi îi invidia pe cei ce aveau alte profesii. Nu tu plan de racolare a străinilor, nu tu frecușuri de la șefi... Sucești covrigul în mînă, pe urmă dormi cît clienții se plimbă prin muzee și parcuri. Dacă te-ai certat cu șeful, te transferi în alt loc – de șoferi este nevoie peste tot. La KGB însă nu te poți certa cu șeful. Sigur, poți să faci, de pildă, avocatură, nu degeaba făcuse facultatea de drept. Dar Neznacinîi știa că de la KGB nu pleci cînd vrei. KGB este o putere, o forță în fața căreia tac cu toții mîlc, de la ultimul coate-goale pînă la miniștri. E suficient să scoți din buzunar legitimația roșie cu înscrisul "KGB" și imediat, fără rînd, ești primit în spitale, în service-uri, în unitățile comerciale, în magazine, în hoteluri și în stațiuni. La vederea legitimației, șefii de magazine și de restaurante se agită ca niște gîndaci, milițienii dau "verde" și toți judecătorii îndeplinesc ordinele tale. Și să piardă el toate astea numai din cauza celor doi Williams!? Nu, Neznacinîi nu renunță, nu a renunțat niciodată; știe să aștepte pînă în ultima clipă. Să vedem ce va zice la vama de la Șeremetievo...

A doua zi, 15 noiembrie, șoferul Volgăi care deservea familia Williams a primit o instrucțiune: la întoarcerea din plimbarea din afara orașului, trebuia să însceneze o defecțiune la mașină, în așa fel încît familia Williams să fie obligată să străbată cei trei sute de metri pînă la hotelul *European* pe jos. Ghidul de la Inturist avea misiunea ca, motivînd o indispoziție oarecare, să coboare din mașină înainte ca aceasta să se "defecteze".

La intersecția bulevardelor *Nevshi* și *Lieteinîi*, șoferul opri mașina și, într-o engleză stricată cu adaosuri de rusă, explică pasagerilor că mașina s-a defectat, are ceva la motor. În concluzie, vor trebui să meargă pînă la hotel pe jos; hotelul este aproape, la o distanță de cîteva sute de metri. Familia Williams ieși din mașină și porni pe bulevardul *Nevski*. După un timp, se apropiară de ei trei persoane: o fată cu un palton bej și doi băieți în scurte sport, din material sintetic.

— Bună ziua, sînteți americani? o întrebă în engleză fata pe Virginia și, fără să mai aștepte răspunsul, se porni să vorbească foarte repede. Sîntem disidenți sovietici, trebuie să ne ajutați în

numele libertății! Luați asta! Este o scrisoare către președintele american. Și astea sînt materiale despre constrîngerile la care sînt supuși studenții sovietici. Nu ne lasă să studiem. Evreii sînt dați afară din facultăți. Vă rog, luați...

Femeia îi vîrî în mîna Virginiei un pachet, iar cei doi băieți încercau să-i bage în buzunar lui Robert niște hîrtii. După figurile lor insolente și buhăite din cauza vieții desfrînate pe care o duceau, Stavinski înțelese prea bine că nu sînt studenți și nici disidenți. Și Virginia înțelese că are de-a face cu una din acele provocări despre care îi prevenise Mac Carrie. De teamă că, înfierbîntîndu-se, Stavinski va începe să vorbească în rusește, începu să dea mînioasă din mîini.

— *Get out! Get out! Police!!! Help!*

Dar nu se vedeau milițieni în jur, iar trecătorii îi evitau ca pe niște ciumați și doar pe cealaltă parte a străzii, într-un microbuz al KGB-ului, se auzeau clic-urile aparatelor de fotografiat și fîșîitul camerei de luat vederi.

Ieșind din încercuirea celor trei tipi, Virginia și Robert o luară la goană spre hotel. De la hotel, Virginia telefonă imediat la Inturist, apoi la Consulatul American, ca să anunțe incidentul. Însă era ora șapte seara, iar de la Inturist și de la Consulat i s-a spus că nu merită să se îngrijoreze pentru un asemenea fleac, pot face o cerere oficială și mîine la Ambasada Americană de la Moscova.

Tăcut, cu buzele strînse, Stavinski stătea la masă. Incidentul era un semn rău. La început, la Moscova, îi defilase prin fața ochilor acea ispită KGB-istă, studentă la teatru, și Ludmila Zvonareva le propusese în fiecare zi tot felul de chefuri și cunoștințe cu elita moscovită. Apoi a fost "ziua de naștere", apoi "instalatorul", iar în tren – chiar șeful sectorului american, Neznacinîi. Oricărui străin adevărat, aceste fapte i-ar fi părut fleacuri, rezultate ale unui lanț al întîmplărilor. Însă nu și lui Stavinski, care crescuse în URSS. Ca orice persoană crescută în această țară, știa foarte bine că ghidul Inturist-ului nu cheamă turiștii străini la picnic fără permisiunea sau fără indicația directă a KGB-ului. Apoi "instalatorul"și, în sfîrșit, "disidenții". Ceva nu e în regulă!

Oare să-i telefoneze lui Stevenson, să-l anunțe că operația se sistează? Dar ce poate face Stevenson, dacă deja a trimis biletele lui Iurîșev, iar Iurîșev este cumva undeva pe aici prin Leningrad și așteaptă plecarea trenului? Iar pe de altă parte, dacă KGB-ul se ocupă de ei, ba prin ghid, ba prin "instalator", ba prin "disidenți", înseamnă că – totuși – sînt luați drept americani. Ce anume s-a întîmplat? N-au reacționat nici la invitațiile Ludmilei, nici la balivernele "instalatorului", nici la "disidenți". Sînt curați.

Cu toate acestea, știind că apartamentul lor este ascultat de KGB-iști, Stavinski desenă cu degetul pe fața de masă cuvîntul "Stevenson" și arătă Virginiei cu ochii telefonul. Ea înțelese și comandă o convorbire interurbană cu Moscova. Liniștită, fără panică, îi explică lui Jacob ce s-a întîmplat și îl rugă să vină dimineață la gara Leningrad, pentru a petrece cu ei cîteva ceasuri înainte de plecarea lor din Rusia.

— Nu vreau să mai avem probleme sau incidente. Și așa Robert nu se simte prea bine.

Stevenson o înțelese. Fără îndoială, dacă el va fi cu Virginia și cu falsul Williams, KGB-ul nu va putea să întreprindă la fel de ușor noua provocare.

— Nu vă faceți griji, vă voi întîmpina la Moscova, spuse el.

Capitolul 12

În vagoanele confortabile ale expresului, pasagerii beau coniac și șampanie, jucau cărți, flirtau cu tovarășele de drum și cu chelnerițele. Pe un cărucior, un chelner aducea de la vagonul restaurant vin, coniac, sandvișuri cu icre, ciocolată și țigări. Pe la ora trei noaptea, se făcu liniște.

În compartimentul său, maiorul Neznacinîi dormea cu conștiința împăcată. Ieri seară, în timp ce Virginia și Robert cinau la restaurantul hotelului *European*, camerista, din ordinul lui Neznacinîi, a intrat în camera lor, a descusut căptușeala paltonului lui Robert Williams și a blănii Virginiei și a introdus cîteva coli de hîrtie subțire, cu texte antisovietice. Acum, cei doi nu vor scăpa la aeroport de învinuirea de acțiuni antisovietice. În compartimentele alăturate sforăiau generali și colonei care își luaseră înainte de somn obișnuita doză de coniac și cartoforii trișori ce "tapaseră" pînă la ultima copeică cîte un general imprudent.

Pe la ora cinci, coridoarele vagoanelor erau goale; doar rareori alergau la toaletă femei pe jumătate dezbrăcate, iar între două vagoane, un locotenent tinerel care se întrecuse cu băutu-

ra vomita surplusul de icre negre amestecate cu votcă. Pe la ora șase, încetară și aceste manifestări de viață.

Doar trei oameni în tot trenul nu dormeau. În compartimentul 7, Virginia și Stavinski stăteau unul lîngă altul, ținîndu-se de mînă. Își vorbeau din ochi. La ora șase și zece, Stavinski se ridică oftînd și, o dată cu el, se ridică de pe locul ei și Virginia. Stavinski deschise cu grijă ușa glisantă și ascultă.

Nu era nimeni pe coridor. O ultimă privire spre Virginia și... Trase aer în piept și ieși pe coridor. Trecu în vagonul 6; primul compartiment, al doilea, al treilea... La al treilea se opri și ascultă. Nu se auzea nici cel mai mic zgomot de dincolo de ușă. Plecă mai departe, spre vagonul restaurant. Era doar bufetierul care întindea icre roșii pe felii de pîine.

— *Tea!* spuse Stavinski în engleză și adăugă într-o rusă pocită: Ceai... Două...

Apoi, ținînd în mînă două cești cu ceai, Stavinski se întoarse în vagonul 6. Oricine l-ar fi întîlnit, l-ar fi luat drept un pasager oarecare ce își duce ceaiul de dimineață în compartiment. Dar această scenă nu avea spectatori – coridorul era absolut gol.

Stavinski se opri în fața ușii de la compartimentul al treilea. Ascultă iarăși, dar nu se auzea nimic. Dacă Iurîșev nu este în compartiment, Stavinski își va cere scuze că a greșit ușa. Și, sperînd din tot sufletul că Iurîșev nu va fi acolo, apăsă încet mînerul și trase spre dreapta. Ușa glisă cu zgomot. În compartiment era întuneric, dar becul de pe coridor lumina patul gol de deasupra și figura unui bărbat îmbrăcat, aflat pe patul de jos. Bărbatul stătea culcat, cu ochii închiși, dar o privire a fost suficientă pentru a-l recunoaște.

Intră în compartiment și închise ușa cu grijă. Aprinse lumina. Privirea directă și aspră a lui Iurîșev îl fixă cu nedumerire, apoi cu uimire: Iurîșev se recunoștea în acest om. Uimirea îl făcu să se așeze în capul oaselor pe patul extensibil. Era îmbrăcat într-o scurtă uzată din piele, cizme vechi de vînătoare și pantaloni vătuiți. Sub măsuță se afla un rucsac îndesat cu lucruri. Stavinski așeză pe măsuță cestile cu linguriței și spuse încet, aproape în șoaptă:

— Bine v-am găsit. Avem două sau trei minute. Ascultați și rețineți. Din această clipă deveniți eu, turistul american și medicul stomatolog din Washington, Robert Williams. În compartimentul 5, vagonul 7, vă așteaptă soția mea, Virginia, acum a dumneavoastră. Dimineață veți lua avionul spre America, pe baza documentelor mele. Asta-i tot. O să vă îmbrăcați în costumul meu.

Stavinski începu să se dezbrace și continuă:

— Da! Cel mai important este asta – și își scoase eșarfa și compresa. Aveți amigdalită, de aceea nu puteți rosti nici un cuvînt. Va vorbi Virginia, dumneavoastră nu veți deschide gura. Vorbiți engleza?

— Citesc cu ușurință, dar vorbesc prost, n-am practică, răspunse Iurîșev răgușit.

— Ce e cu vocea dumneavoastră?

— Acum șapte ani mi s-a extirpat o tumoare de pe corzile vocale și de atunci vorbesc răgușit. Ce părere aveți, în Occident pot să mă tratez?

— Deocamdată, nicăieri în lume nu se tratează așa ceva, zîmbi Stavinski. Așa! Înainte de zbor trebuie să mîncați înghețată, pentru ca amigdalele să se umfle. E posibil ca la vamă să vi se facă un control medical. Gheață găsiți la hotel, în frigiderul din camera noastră. Iată eșarfa și bandajul, înfășurați-vă gîtul ca și mine...

Schimbară îmbrăcămintea și, cînd se încălță, Iurîșev făcu o grimasă de durere.

— Strîng? întrebă Stavinski.

— Puțin...

— Răbdați. În geamantanul meu există o pereche puțin mai mare, am prevăzut. Gata. *Good luck* în America!

— Iar dumneavoastră veți lucra în locul meu la Statul-Major? întrebă brusc Iurîșev, oprindu-se din îmbrăcat.

— Nu. Sînt nebun, dar nu chiar într-o așa măsură. Mîine voi pleca cu primul tren din Moscova. Îmbrăcați-vă! Se pare că v-am spus totul. Dumneavoastră sînteți Robert Williams, aveți gîtul bolnav, soția dumneavoastră, Virginia, se află în compartimentul 5, vagonul 7. Luați ceaiul și mergeți ca un om abia

trezit din somn. La gara din Moscova vă va întîmpina Jacob Stevenson. Vă va însoți și la decolare. Și încă ceva: să nu vă treacă prin cap să vă luați de soția mea, mă voi întoarce la ea! Ați înțeles?

— Nici dumneavoastră de a mea, spuse răgușit Iurîșev. Nu mă voi întoarce la ea, am alungat-o pentru că e o tîrfă. N-aveți nevoie să știți amănunte.

La despărțire, Iurîșev îi strînse mîna lui Stavinski.

— Cînd or să înceapă să vă caute? întrebă Stavinski.

— Am concediu douăzeci și patru de zile lucrătoare. Prin urmare, trebuie să fiu la serviciu pe data de 3 decembrie. Încă vreo două zile după, nu se vor alarma, însă după aceea... Pădurarului Anikin i-am spus că mi-am găsit o muiere la Kirov și că mă duc la ea. Așa că mă vor căuta în primul rînd la Kirov...

— Pînă atunci nu voi mai semăna cu dumneavoastră. În Occident să nu faceți nici un fel de declarații în presă, să vă ascundeți... De fapt, se va ocupa Mac Carrie de asta... Gata! Plecați, ceaiul s-a răcit. Din această clipă, nu mai înțelegeți limba rusă, iar cu Virginia nu vorbiți nici în compartiment și nici în camera de hotel. Ați înțeles?

Iurîșev aprobă dînd din cap și luă în mînă cele două cești de ceai. Se îndreptă către ușă, apoi se întoarse către Stavinski.

— Sînteți un om disperat. Ar trebui să bem amîndoi!

— Tăceți din gură! îi răspunse grosolan Stavinski. Vă doare gîtul!

— Știu. Dacă vreți să beți ceva – și trebuie să beți, căci văd că tremurați – am votcă în rucsac.

Își legă la gît bandajul și eșarfa. Acum stăteau amîndoi în fața ușii compartimentului, acoperită pe trei sferturi cu o oglindă. Semănau incredibil de bine, ca doi frați gemeni. Se uitau unul la celălalt în oglindă, ochi în ochi. Iurîșev trase încet ușa. Ascultară amîndoi. Pe coridor nu se auzea nici un zgomot. Deschizînd ușa mai tare, Iurîșev ieși din compartiment. Acum devenise Williams, Robert Williams, care ducea ceaiul pentru soția sa, Virginia. Pe platforma dintre vagoane, rupse o bucată groasă de țurțure și o bagă în gură, o sparse cu dinții și o înghiți. Apoi porni mai departe.

Coridorul era gol... Ușa compartimentului era închisă... Rusul apăsă pe mîner și trase. În compartiment, pe patul de deasupra, stătea culcată dar îmbrăcată o femeie frumoasă. Din această clipă, era soția lui. Iurîșev văzu că pe obraji îi curg lacrimi. Ridicîndu-se în capul oaselor, ea îl privi cu ochii mari, căprui, și spuse în engleză, abia auzit:

— Ești chiar tu?

Oricît de pregătită era Virginia că noul Williams va fi identic cu celălalt, se înșelă. Visase și se rugase atît de mult să se întoarcă Stavinski, încît... se întorsese?

Iurîșev închise ochii afirmativ.

Sărind de bucurie, Virginia aproape că se prăbuși pe pat și-l îmbrățișă, răsturnînd cănile cu ceai. El o prinse speriat de mînă. Femeia se lipi de el cu tot trupul, dar în clipa următoare sări înapoi. Acesta mirosea altfel, a pădure parcă. Sau inima îi spusese adevărul? Uitîndu-se fix la el, spuse:

— Îmi pare rău... Ajută-mă, te rog...

El îi dădu mîna și ea se ridică tăcută pe patul de sus. Se întinse, trase cearșaful deasupra și nu-i mai aruncă nici o privire lui Iurîșev. Nu mai avea febră și nici lacrimi pe obraji. Stătea culcată pur și simplu, cu ochii închiși, fără să se frămînte. În aceste clipe, în sinea lui, Iurîșev îl invidia pe Stavinski...

Ridică de pe covor cești le și farfurioarele, le așeză cu grijă pe masă, se așeză pe patul de jos, lîngă fereastră, și dădu la o parte un colț al perdelei groase. Dincolo de fereastră se întindea Rusia întunecată, dinaintea zorilor, cu pădurile și satele ei troienite...

La aceeași Rusie se uita și Stavinski, de la fereastra compartimentului său. Pe măsuța din fața lui se afla deja o sticlă de votcă. Alături se afla rucsacul lui Iurîșev, deschis pe jumătate, în care se aflau cîteva pulovere călduroase, pantaloni vătuiți și toate documentele: buletinul, legitimația de ofițer și cheile de la apartament. Privind pe fereastră la Rusia cea înzăpezită, Stavinski bău cu noduri din sticlă, scărpinîndu-se mașinal la gîtul eliberat de compresă.

Capitolul 13

"Sosirea expresului de la Leningrad se deosebeşte frapant de plecarea spre Leningrad", îşi ticluia Jacob Stevenson frazele romanului său, grăbindu-se prin şuvoiul de pasageri. "Nu există nici acel mister al nopţii, nici caracterul sărbătoresc al plecării spre Leningrad. Feţe preocupate, adormite, îmbulzeală spre taxiuri, spre metrou, hamali cu cărucioare, lumina cenuşie a dimineţii. Din vagonul care mă interesează coboară cîţiva generali cu căciuli brumării, apoi cunoscutul actor de comedie Iuri Leonov, apoi o femeie neastîmpărată ca o zvîrlugă, doi muzicieni cu vioară şi violoncel şi, în sfîrşit, Robert şi Virginia Williams. Îi dau din nou Virginiei un buchet de flori şi îi îmbrăţişez pe amîndoi. Şi doar atunci cînd îl cuprind în braţe simt cît de încordat este fiecare muşchi al corpului său antrenat şi mă conving că acesta este Iurîşev. Iată că ne vedem iar, la două luni de la întîlnirea din cimitirul Novodevicie... Însă nu-mi pot exprima bucuria printr-o vorbă sau printr-un gest; "arhanghelii" mei de la KGB se află la doi paşi şi ne privesc insistent. Înţelegînd tensiunea situaţiei, nici nu mă mai uit la Iurîşev, ci strig după hamal, iar Virginia, înţeleaptă, ne ia de mînă pe

amîndoi și ciripește mereu, exact ca o actriță pe scenă.

— Sînt pur și simplu vrăjită de Leningrad! Ce minunăție! Ah, Jacob, am fost la Peterhof și la golful Finic. Am dat ciocolată la veverițe! Imaginează-ți, Jacob, aici veverițele sînt roșcate! Dragule, acoperă-ți gîtul cu eșarfa! Însă am avut și necazuri, istoria asta cu disidenții! Cică să le luăm nu știu ce documente! Nu-i treaba noastră să ne amestecăm în treburile interne ale Uniunii Sovietice!

Ascultam flecăreala ei destinată clar celor care mă supravegheau și, în acest timp, îl căutam din ochi pe celălalt Williams, care rămăsese în compartimentul 3 al vagonului 6. Dar nu l-am văzut. Mi-am întors capul și am surprins privirea unui bărbat cu față rotundă și cu ochi albaștri-cenușii. Mi s-a părut că și Virginia, în timp ce sporovăia, arunca priviri în jur, căutînd pe cineva. Ca să nu se întoarcă și să nu vadă acea figură evident KGB-istă care ne urmărea, am prins-o strîns de braț și am condus-o la mașină."

Capitolul 14

Stavinski ieşi ultimul din vagon. Însoţitoarea de tren strîngea din vagon resturile lăsate de călători cînd Stavinski, motivînd că a adormit, îmbrăcă scurta de blană a lui Iurîşev, îşi îndesă pe cap căciula şi strînse cataramele rucsacului. Oricît de mult ar fi dorit să o mai vadă o dată pe Virginia, nu-şi putea permite să iasă pe peron înainte de a fi plecat toată lumea.

— Ai adormit, puişor? Mai bea puţin, spuse însoţitoarea văzînd sticla de votcă de pe măsuţă.

Înainte, în timpul călătoriilor sale prin Rusia, Stavinski intra uşor în vorbă cu tot felul de oameni şi putea scăpa de orice situaţie cu o glumă. Dar teama suprinzătoare că va vorbi cu accent nerusesc îl înlemnise.

Coborî pe peronul pustiu, acoperit cu morman de zăpadă. Intră în gara Leningrad, îngrozit de toate: strigătele şi privirile hamalilor, care acum nu mai aveau ce face, ale miliţianului de serviciu. Mergea ca pe un teren minat, iar dacă în spate s-ar fi auzit o plesnitoare de copii, ar fi căzut secerat ca de un glonte adevărat. Însă nimeni nu-i acorda atenţie, nimeni nu se interesa de acest ţăran cu cizme de vînător şi cu un rucsac în spate.

Devenise un cetățean sovietic cenușiu, ca sute și mii la fel care coboară din tren și se grăbesc spre metrou sau autobuz. Foarte aproape, în stînga, la două sute de pași, se afla gara Iaroslav, și mai aglomerată decît gara Leningrad. Acolo, într-un seif, îl așteaptă documentele și banii. De la această gară, trenurile pleacă în adîncurile Rusiei, în Zagorsk, Kostroma, Kirov. Aici, la cele douăsprezece linii vin trenuri cu mii și mii de oameni, îmbrăcați ca și Stavinski, în scurte de blană și cu căciuli cu urechi.

Ieșind din gară, acești oameni – muncitori, studenți, gospodine – se grăbesc care mai de care în toate direcțiile.

Stavinski se amestecă în mulțimea care se îndrepta spre metrou. Era împins, înghesuit. Cineva îl călcă pe picior. În această mulțime i se putea pierde urma, nu mai putea fi filat. Se lăsă dus de val, dar coti și se îndreptă spre gara Iaroslav. Fu întîmpinat de un alt șuvoi de lume. Reuși să se apropie de clădirea gării, iar o bătrînă îl atenționă:

— Uită-te, omule, ți-au tăiat rucsacul.

Stavinski se uită peste umăr și văzu: îi tăiaseră cu o lamă buzunarul rucsacului în care se afla sticla de votcă. Acum înțelese că se află în Rusia.

Intrînd în clădirea gării, se convinse că nu se schimbase nimic de cînd părăsise țara: în uriașa sală a gării era aceeași aglomerație și aceeași duhoare. Pe bănci sau direct pe podea se înghesuiau oameni cu geamantane, saci, colete. Copiii plîngeau.

O tristețe neagră umplu inima lui Stavinski. Unde a venit? Pentru ce? Într-o țară rece, înghețată, flămîndă... Iar peste trei ore, Virginia va pleca de pe aeroportul Șeremetievo. Poate că pentru totdeauna... nu, trebuie să o vadă, să o vadă chiar și de departe! O va vedea și gata. Va rămîne aici și va înota din răsputeri prin această cloacă în care el singur se afundase și va căta o cale să ajungă în Occident. Însă acum trebuie să o vadă pe Virginia, pur și simplu să o vadă. Este încă în Rusia, la Moscova! Nu se va întîmpla nimic dacă va pleca din Moscova peste trei ore și nu peste una...

Entuziasmat de această hotărîre neașteptată, Stavinski examină sala. Nu-l urmărea nimeni. Fără să se grăbească, alene, se apropie de seiful cu numărul 217 și, cu teama că va fi arestat

sau atacat, formă cu mîna tremurîndă cifrul comunicat de Mac Carrie: 141516. Nimeni nu se repezi asupra lui, nimeni nu-l arestă, ci doar o femeie îl întrebă:

— Îl laşi liber?

— Nu, răspunse el cu glas gîtuit, iar femeia plecă mai departe.

Şi, fără să se uite in jur, Stavinski dădu la o parte uşiţa seifului. În locul pachetului cu documente şi bani, se afla o valiză mică, din piele neagră. Oarecum neîncrezător, Stavinski scoase valiza şi încercă să deschidă lacătul. Încuietoarea cedă uşor, iar Stavinski deschise valiza. În valiză se aflau cămăşi, un costum, un pulover de lînă, pantaloni. Ciudat, Stavinski nu vorbise cu Mac Carrie despre îmbrăcăminte. Femeia veni din nou şi îl rugă:

— Poate, totuşi, eliberezi seiful?

— Nu, e ocupat, reacţionă aproape grosolan Stavinski, neştiind ce să facă cu valiza.

Femeia oftă din greu şi îşi tîrîi bagajele spre sala de aşteptare. Stavinski îşi băgă mîna în valiză, sub lucruri, şi găsi în cele din urmă ceea ce căuta: un pachet. Un pachet doldora. I se ridică o piatră de pe inimă şi chiar zîmbi; nu cumva Mac Carrie se arăta prea grijuliu trimiţîndu-i în afară de documente şi bani şi îmbrăcăminte? Însă era perfect. Nu se putea duce pe aeroportul Şeremetievo în cizme de vînătoare, în pantaloni vătuiţi şi într-o scurtă grosolană. Dar unde să se îmbrace? Se uită la ceas. Era ora 8,30; pînă la plecarea avionului mai erau vreo trei ore. Dar unde dracu' să se schimbe? La WC? Era puţin cam bizar, putea atrage atenţia cuiva: intră în cabină un ţăran şi iese un domn. Şi ce să facă cu rucsacul? Era primejdios să-l lase în seif. Mac Carrie îi spusese să nu se mai întoarcă la seif. Iar seifuri libere nu se găseau. Drace!

Stavinski închise seiful, învîrti dispozitivul cifrului pentru ca numărul să se încurce şi merse la ghişeul deasupra căruia scria "bagaje de mînă". Aici era coadă şi aceeaşi femeie se uită lung şi cu reproş la Stavinski. Apoi scuipă demonstrativ pe jos şi îi întoarse spatele. Peste douăzeci de minute, dădu la ghişeu rucsacul şi primi un jeton de carton. Doar cu valiza în mînă,

părăsi gara Iaroslav și luă un taxi.

— La baia din *Krasnaia Presnea*, îi spuse el taximetristului.

— Poate mai bine la băile *Sandunovski?* întrebă acesta.

Băile *Sandunovski* erau cele mai vestite din Moscova; tocmai de aceea, Stavinski nu voia să meargă acolo. Se putea întîlni cu foștii săi cunoscuți sau cu cine știe ce amici de-ai lui Iurîșev. Baia de la *Krasnaia Presnea* e pentru proletariat, aici nu merge elita moscovită.

— Nu, îi spuse șoferului, la *Sandunovski* trebuie să stai toată ziua, iar eu vreau doar să mă spăl...

— De unde vii? îl întrebă șoferul. Din Iaroslav?

— Îhî, bîigui Stavinski, nedorind să mai lungească discuția.

După douăzeci de minute, într-un separeu al băii *Krasnaia Presnea*, Stavinski răstumă pe banca de marmură conținutul valizei de piele: un costum *made în Hungary*, șase cămăși produse în India, două pulovere din Cehoslovacia, pantofi și bocanci, mașină electrică de bărbierit... Însă cel mai mult îl interesa pachetul gros, înfășurat în *Pravda* de ieri. Desfăcînd pachetul, găsi tot ceea ce-i făgăduise Mac Carrie: două rînduri de documente sovietice – două pașapoarte, două cărți de muncă, două livrete militare și două legitimații de sindicalist pe numele Boris Victorovici Romanov, născut în 1937, și cealaltă pe numele Ghenadi Mateevici Rozov, născut în 1938. Era și o diplomă de medic stomatolog. Stavinski află din diplomă că el, Rozov, a terminat în 1960 Institutul de Medicină din Saratov. Pe toate documentele, și pe cele ale lui Rozov și pe cele ale lui Romanov, erau fotografiile lui, ale lui Stavinski. În pașaportul lui Romanov era înscris că de la 7 iunie 1977 pînă la 9 iulie 1981 a ispășit o perioadă de detenție în baza articolului 10 din Codul Penal al RSFSR la tabăra de muncă și reeducare nr. B-672-OR, Salehard, regiunea Hanti-Mansiisk.

Examinîndu-și minuțios documentele, Stavinski nu se putea hotărî cine să devină: Romanov sau Rozov. Apoi numără banii. Erau șapte mii. "Puteau să dea mai mult", își zise Stavinski, după care își aminti că șapte este un număr cu noroc. Dacă mai pune la socoteală și cele două sute de ruble găsite în hainele lui Iurîșev, poate începe în Rusia o nouă viață, fără să ajungă să

doarmă pe dalele de piatră din gări. Dar unde era însemnarea privind modul în care putea lua legătura cu Mac Carrie? Controlă cu atenție toate buzunarele interioare ale valizei. Nu găsi nimic. Răsfoi încă o dată documentele, banii, se uită chiar și în bucata de ziar – nimic.

"Ticăloșii! Ticăloșii! Ticăloșii!" își repetă Stavinski disperat. "M-au aruncat în fundul Rusiei... Desigur, la ce le-aș putea fi de folos? Ei știu că acum nu pot merge la KGB și nu pot să o trădez pe Virginia."

Cu durere în suflet, Stavinski lipăi cu picioarele goale pe podeaua rece de piatră, merse la duș, dădu drumul la apa caldă și abia acum își dădu seama că nu are săpun. Uitase să cumpere. "La naiba", se gîndi el, "o să meargă și fără săpun..."

Peste zece minute, după ce se șterse cu un prosop și îmbrăcă în silă noul costum, începu să-și pună în buzunarele hainei noile documente și actele lui Iurîșev. Într-un buzunar interior al hainei găsi o vedere uzată cu un peisaj de la Ialta. Pe dosul vederii erau cîteva rînduri cu un scris rotunjit, feminin:

"Dragul meu! Scumpule! Oriunde ai fi, să știi că îmi aduc aminte de tine și te iubesc și, ca întotdeauna, aștept scrisori de la tine la vechea adresă pe care o știi: Ialta, post-restant, pentru Olga Nicanorovna Krîlova. Bătrîna și bolnava ta mătușă, Olea, care te iubește mereu."

Citi o dată rîndurile și se uită pe dosul vederii. Se vedea Ialta, orașul însorit de pe malul Mării Negre. La chei se vedeau vapoare, iar în zare, iahturi. La fel ca în Florida, la Sarattoga...

Capitolul 15

— Peste zece minute va decola avionul companiei americane *Metroliner* pe ruta Moscova–New–York. Pasagerii sînt rugaţi să urce în avion... spuse acelaşi glas bărbătesc, metalic, după care începu să dea anunţul şi în limba engleză.

Virginia îl luă pe Iurîşev de mînă şi îl privi liniştitor. "Gata!" spuneau ochii ei. "Nu te mai teme, colonele! Totul a trecut! Controlul vamal al bagajelor, verificarea documentelor, totul a rămas în urmă. Ne aşteaptă un *Boeing* american! De pe banda transportorului vom trece prin galeria de sticlă, apoi direct la trapa avionului, iar acolo vom fi deja în America." Însă cu glas tare nu spuse decît:

— Dragă, te simţi bine?

El dădu din cap. Ştia că trebuia să se stăpînească să nu zîmbească. Trebuia să-şi ia rămas bun de la Stevenson, care se afla dincolo de bariera de sticlă şi făcea cu mîna. Dar ceva îl împiedica să se destindă, presentimentul lăuntric al unei primejdii de moarte. Dar aici, în atmosfera aceasta, printre bătrînele americane cu chipuri de păpuşi vopsite, în sălile spaţioase din sticlă şi oţel, în rutina zilnică a activităţii vamale, nu înţelegea de ce

îl apasă simțământul primejdiei. Căci, într-adevăr, totul rămâsese în urmă: controlul pașapoartelor, controlul vamal, iar alături se afla avionul american, teritoriul american.

Șirul de pasageri americani și sovietici se îndrepta către trapa avionului. Iurîșev știa că acest avion era scăparea, dar sentimentul pericolului îl ținea pe loc.

În schimb, cel care-i provoca acest sentiment era liniștit. Maiorul Neznacinîi stătea la capătul galeriei de sticlă și își aștepta victima. Ținea în mînă o mapă cu fotografiile făcute la Leningrad. Și încă un om, neștiut de Neznacinîi și nici de cei doi Williams, se afla în clădirea extrem de aglomerată a aeroportului Șeremetievo – Stavinski.

Obținuse ce voia: o văzuse pe Virginia, cînd mergea braț la braț cu Iurîșev și Stevenson în urma cărucior ului de bagaje, spre sala de control vamal. Ar fi fost timpul să plece din acest loc primejdios, să ia un taxi și să plece la gara *Kazan* pentru a lua primul tren spre Siberia, dar... Nu-și putea impune să plece. Se afla la etajul doi, la balcon și privea avionul prin peretele de sticlă. Aplecîndu-se din cauza vîntului tăios, primii călători urcau deja în avion. Se încărcau bagajele. Lui Stavinski i se păru că vede și cele două geamantane din piele ale lui intrînd în burta *Boeing*-ului. America era aproape, dincolo de peretele de sticlă, dar...

— Să mergem, spuse Virginia lui Iurîșev și păși rămîndoi pe banda neagră.

Și cînd trecură de ultima verificare – controlul obiectelor metalice – la cinci pași de avion, apăru maiorul Neznacinîi.

În spatele lui se afla un grănicer voinic.

— Doamna și domnul Williams? spuse Neznacinîi într-o engleză acceptabilă. Mă numesc Neznacinîi și sînt maior în Comitetul de Securitate a Statului. Prezentați documentele, vă rog.

Luă din mîna Virginiei pașapoartele, dar, fără să se uite în ele, deschise mapa pe care o avea la el. În zece fotografii alb-negru erau imortalizate diferite momente ale întîlnirii lor de ieri cu "disidenții".

— Vă recunoașteți în aceste fotografii? întrebă Neznacinîi.

— Da, spuse Virginia. Ieri, la Leningrad, am fost abordați de niște huligani. Am telefonat la Inturist ca să protestez.

— Acești oameni sînt infractori. Pe unul dintre ei l-am arestat, ceilalți doi au reușit să dispară. Va trebui să rămîneți la Moscova să dați niște declarații...

— Nu putem rămîne, spuse Virginia, încercînd să păstreze un ton politicos. Iată avionul, decolăm în cîteva minute.

— Din păcate, sîntem nevoiți să vă reținem. Cel arestat a declarat că ați luat de la el niște materiale antisovietice.

— N-am luat nimic, vă jur, spuse Virginia încremenită de frică.

— Eu vă cred. Dar va trebui să vă confruntăm cu infractorul și să vă verificăm îmbrăcămintea. Vedeți și dumneavoastră că în fotografii, domnul Williams își vîră niște hîrtii în buzunare...

— Nu putem rămîne, soțul meu este bolnav! Nu aveți dreptul să ne arestați, sîntem cetățeni americani!...

— ...care au venit în URSS cu o misiune specială: să intre în contact cu niște conspiratori antisovietici, continuă fraza Neznacinîi.

Știa foarte bine ce urmează: un mic scandal, nervi, lacrimile Virginiei și cererea soțului de a lua legătura imediat cu Ambasada Americană. Însă documentele găsite în hainele lor vor fi o dovadă indubitabilă a activității lor antisovietice. Două zile vor sta în celulele închisorii *Lubianka*, în așteptarea "complotistului" arestat la Leningrad, chipurile, apoi urma confruntarea, lungile interogatorii. Toți ceilalți anchetatori se vor purta grosolan cu ei, îi vor amenința cu închisoarea. Însă numai el, Neznacinîi, îi va "crede" că nu sînt vinovați și le va propune un schimb: libertatea în schimbul colaborării cu KGB-ul. O, nimic deosebit, și nu acum, ci în viitor, o pură formalitate: să noteze pe hîrtie niște informații care vor rămîne strict secrete. Altfel, el nu poate convinge conducerea să-i elibereze și să închidă dosarul. Va deveni cel mai bun prieten al lor. Virginia îl va privi rugător în ochi, iar el îi va spune că o va ajuta să se elibereze de dragul ochilor ei minunați și al unor întîlniri "cîndva, undeva". Iar ei îi vor mulțumi că i-a salvat, așa cum i-au

mulțumit de atîtea ori și alți "fini".

— Vă rog să mă urmați, spuse el zîmbind Virginiei și lui Robert.

Însă ceea ce s-a întîmplat în următoarele secunde a fost un lucru complet neașteptat pentru Neznacinîi și pentru Virginia. Încă de la începutul discuției, Iurîșev se calmase, ca întotdeauna în clipa primejdiei de moarte. Și în timp ce Virginia discuta cu Neznacinîi, mintea rece de militar a lui Iurîșev calcula variantele de salvare. Nu putea să rămînă la Moscova nici o clipă, pentru că pronunția îl va da de gol chiar de la primul interogatoriu. Atunci... Citise undeva că, odată ajuns la bordul unui avion american, însemna că se afli pe teritoriul american, ocrotit de legile americane. Chiar să nu fi fost așa, singura salvare rămînea tot avionul. Cei cîțiva diplomați sovietici care se aflau deja în avion puteau fi prizonierii lui, dacă autoritățile sovietice interziceau decolarea. Avea nevoie de o armă. Nu știa dacă sub mantaua maiorului KGB se află o armă, însă alături era o altă armă: automatul *Kalașnikov* de la umărul soldatului grănicer, cu treizeci de gloanțe în încărcător. Și n-ar fi rău să-l ia prizonier în avion chiar pe maior... S-ar mai putea oare salva astfel?

Nu, altă cale nu există. Sau camera de tortură a KGB-ului, sau...

Făcu doi pași ca din întîmplare în spatele maiorului. Văzu ochii disperați ai Virginiei. Apoi se întoarse brusc spre soldatul din spatele maiorului. Execută vechiul procedeu de luptă corp la corp pe care îl învățase încă de pe vremea școlii de ofițeri: lovitura cu piciorul în zona inghinală. Iar cu mîna trase automatul de pe umărul soldatului.

Virginia oftă, iar Neznacinîi se întoarse uimit. Automatul răspunse în imediat la armarea făcută cu mînă de specialist de către Iurîșev. Fără să știe de ce, Iurîșev îi strigă lui Neznacinîi în germană:

— *Halt!*

Poate că așa striga în copilărie, cînd se juca cu băieții de seama lui de-a partizanii și fasciștii.

— Ați înnebunit! îi aruncă Neznacinîi, înțelegînd că un tu-

rist american nu va trage niciodată.

Și, jubilînd din cauza noului curs al evenimentelor, se gîndi că acum îl are la mînă pe Williams! Și încă cum! Atacarea unui grăniceri sovietic!

Însă acesta fu ultimul gînd al lui Neznacinîi și ultima greșeală din viața lui. Nici nu apucă să întindă bine mîna ca să ia automatul din mîna americanului idiot, că Iurîșev și apăsă pe trăgaci. Răsună o rafală scurtă de foc automat, care perforă mantaua lui Neznacinîi. Șuvoaie de sînge țîșniră din spatele maiorului, dar pe chipul lui Neznacinîi, în timp ce se prăbușea, se citea nu durerea, ci uimirea.

Apucînd-o pe Virginia de umăr, Iurîșev o trase spre trapa avionului, unde stewardesele și pasagerii se îmbulzeu îngroziți în avion. Cîțiva grăniceri și ofițeri ieșiră din clădirea aeroportului, dar înlemniră sub amenințarea automatului lui Iurîșev.

Dar ceea ce nu vedea acum Iurîșev, vedeau – prin peretele de sticlă al aerogării – Stavinski și sutele de pasageri atrași de focurile de armă. Vedeau cum din partea laterală a trapei, lîngă chepengul de bagaje, un hamal scoate un pistol și, ochind cu calm, trage în Iurîșev, care ajunsese la doi pași de trapă. Era un trăgător bun. Glontele pătrunse în capul lui Iurîșev. Acesta scăpă automatul din mînă și se prăbuși pe scările trapei, fără să lase din mînă blana Virginiei și tîrînd-o și pe aceasta pînă jos.

Iurîșev și Virginia fură înconjurați de ofițeri KGB și grăniceri ce veniseră în fugă la fața locului. Cuprinsă de isterie, Virginia îl lovi în față cu toată puterea pe unul dintre grăniceri. Încercă să ia automatul lui Iurîșev, însă îi legară mîinile la spate și o tîrîră în clădirea aerogării.

Soldații luară în spate cadavrul lui Neznacinîi și pe cel al lui Robert Williams.

Stavinski, transpirînd abundent, ședea într-un fotoliu. Trebuia să plece, cît nu era prea tîrziu, dar picioarele nu-l ascultau.

Partea a treia

Capcana

Prolog

Ambasada Statelor Unite ale Americii
Moscova, str. Ceaikovski, 19–23

Ministerul Afacerilor Externe al URSS
Către primul locțiitor al ministrului Afacerilor Externe al URSS, Victor Atanasievici Kozlov
18 noiembrie 1981

Ambasada Statelor Unite ale Americii își exprimă respectul său față de Ministerul Afacerilor Externe al URSS și atrage atenția că, în data de 16 noiembrie 1981, pe aeroportul internațional Șeremetievo din Moscova au fost reținuți la plecarea din URSS doi cetățeni americani, turiștii Robert și Virginia Williams. Conform martorilor oculari – pasagerii cursei nr. 32 Moscova–New York – în timpul reținerii a fost ucis cetățeanul american Robert Williams, iar soția sa, Virginia Williams, a fost arestată de agenți ai organelor Securității Statului.

În ciuda ***Principiilor*** *stabilite de Conferința Consulară dintre Guvernul URSS și Guvernul Statelor Unite, a normelor legis-*

lației sovietice și a practicii internaționale general acceptate, de trei zile personalul Consulatului nostru n-a putut contacta reprezentanții Comitetului Securității Statului al URSS pentru a intra în legătură cu cetățeana americană Virginia Williams și a afla cauzele arestării acesteia. Nenumăratele intervenții ale Consulatului nostru la instanțele sovietice corespunzătoare au rămas fără rezultat. Ambasada Statelor Unite ale Americii își exprimă convingerea că partea sovietică va lămuri în cel mai scurt timp acest incident, va prezenta explicația cauzelor reținerii turiștilor americani mai sus numiți și a împrejurărilor morții cetățeanului american Robert Williams. Totodată, Ambasada Statelor Unite ale Americii cere să se dea posibilitatea personalului Consulatului nostru să se întîlnească neîntîrziat cu cetățeana americană Virginia Williams, reținută de autoritățile sovietice, și să dispună eliberarea acesteia.

Cu stimă,
Consilierul Ambasadei Statelor Unite
Hubert N. Green

Capitolul 1

În ziua de vineri, 20 noiembrie, la adjunctul secretarului de stat, Richard Malwick, a avut loc întîlnirea cu șeful departamentului rus al CIA, Daniel Cooper.

Chiar Cooper ceruse întîlnirea, deși nu îl simpatiza pe celălalt încă din vremea studenției lor la Universitatea Princeton. Dar moartea lui Iurîșev și arestarea Virginiei Part-Williams au pus CIA într-o situație dificilă. Pe lîngă faptul că se dusese de rîpă o operațiune atît de importantă, istoria arestării doamnei Williams și moartea "soțului" ei ajunseseră în paginile ziarelor. Din fericire, singurul ziarist care cunoștea dedesubturile afacerii și ale întregii operațiuni, Jacob Stevenson, corespondentul de la *Washington Herald*, s-a dovedit a fi un om inteligent și s-a limitat la un scurt anunț formal, fără să publice un material senzațional despre eșecul suferit de CIA. De fapt, ar fi fost primejdios pentru el însuși, căci și el era amestecat în operațiune. Dacă ar fi descris în ziar această operațiune, rușii l-ar fi închis pentru activitate de spionaj antisovietică.

Însă și cele douăzeci de rînduri apărute în ziare au fost de ajuns pentru ca ieri, la cartierul general al CIA, să apară adevă-

ratul Robert Williams, medicul stomatolog din Potomac. Ținea în mînă un ziar cu anunțul propriei sale morți de la Moscova. A trebuit să i se dea o compensație deloc neglijabilă și să fie convins să plece din nou urgent, fie și numai pentru o lună, în Hawaii sau Bermude, bineînțeles pe banii CIA.

Medicul stomatolog a fost de acord doar atunci cînd Mac Carrie i-a arătat fotografia Virginiei și i-a dat de înțeles că, în cazul în care ziarele vor "mirosi" adevărata cauză a călătoriei ei la Moscova, această femeie încîntătoare va rămîne într-o închisoare sovietică pentru mulți ani, sub acuzația de spionaj.

Cînd se va întoarce din Rusia, frumoasa actriță spioană va deveni, firește, un subiect de senzație în ziare, iar el, Williams, are șansa nu numai de a ajunge în paginile revistelor, dar și să aibă o asemenea femeie! De dragul ei poți pierde cîțiva pacienți, mai ales că CIA e gata să plătească și compensații.

Trimițîndu-l pe Williams în Bermude, Daniel Cooper și David Mac Carrie l-au asigurat că, imediat ce Virginia va fi eliberată din URSS – "fără îndoială, în următoarele două săptămîni, domnule Williams; vom depune toate eforturile, înțelegeți, sîntem extrem de interesați" – ei îl vor chema din concediu și, împreună, o vor întîmpina la New York, pe aeroportul Kennedy.

Însă Daniel Cooper nu era nici pe departe convins că vor reuși să o elibereze pe Virginia atît de repede. De fapt, multe depindeau de ea. Dacă nu va spune la interogatorii că răposatul Williams nu este Williams, ci un colonel din Marele Stat-Major sovietic, ar mai fi șanse. Mac Carrie avea convingerea că, pentru a-l salva pe Stavinski, nu va face acest lucru.

Însă convorbirea cu adjunctul Secretarului de Stat, Richard Malwick, nu a avut rezultatul scontat. Abia a apucat Cooper să-i spună că "din cauze bine determinate, CIA este interesată în acțiuni imediate și active ale Departamentului pentru eliberarea doamnei Virginia Williams, reținută ilegal", că Richard Malwich i-a pus în față copia xeroxată a următorului document, abia sosit de la Moscova:

Ministerul Afacerilor Externe al URSS
Moscova, Piața Smolenskaia – Sennaia, 32/34
Către consilierul Ambasadei Statelor Unite ale Americii
Domnului Hubert N. Green
19 noiembrie 1981

Ministerul Afacerilor Externe al URSS își exprimă respectul său față de Ambasada Statelor Unite ale Americii și, din însărcinarea Guvernului sovietic, declară:

La 16 noiembrie, pe aeroportul internațional Șeremetievo, F.E.Neznacinîi, maior al Securității Statului URSS, a reținut la decolarea avionului pe turiștii americani Robert și Virginia Williams, din cauza dovezilor incontestabile deținute de organele de securitate privind relațiile sus-numiților cu elemente criminale antisovietice. Astfel, în ajunul plecării din URSS, pe 15 noiembrie a.c., aflîndu-se în orașul Leningrad, sus-numiții s-au întîlnit cu trei infractori antisovietici și au luat de la ei materiale ilegale și scrisori pentru a fi transmise în Occident. Fotografiile acestei întîlniri, depozițiile martorilor și ale infractorilor învinuiți de activitate antisovietică și antiguvernamentală confirmă pe bază de documente acest fapt.

La reținerea soților Williams pe aeroportul Șeremetievo, maiorul KGB F.E.Neznacinîi le-a prezentat fotografiile incriminatoare și le-a cerut explicații, întrucît relația turiștilor americani sus-numiți cu elemente criminale antisovietice constituie o încălcare grosolană a înțelegerilor existente între țările noastre privind scopurile turismului și un amestec inadmisibil în treburile interne ale Uniunii Sovietice.

În momentul reținerii, la trapa avionului american, cetățeanul american Robert Williams a atacat un grănicer sovietic, a luat din mîna acestuia un automat și l-a ucis pe maiorul KGB F.E. Neznacinîi, apoi, împreună cu soția sa, Virginia Williams, care s-a opus și ea organelor sovietice (provocîndu-le vătămări corporale) a încercat să se ascundă la bordul avionului. În scopul reprimării acțiunilor criminale ale soților Williams, întreprinse cu intenții vădit teroriste și, de asemenea, cu scopul apărării vieții pasagerilor americani și sovietici, personalul

serviciului de securitate al aeroportului a fost nevoit să folosească armamentul din dotare. Drept rezultat al acestui fapt, cetățeanul Robert Williams a fost ucis, iar soția sa, Virginia Williams, a fost arestată.

La verificarea îmbrăcămintei celor doi, s-au găsit în căptușeală materiale antisovietice primite de la infractori, în întîlnirea de la Leningrad, fapt ce dezvăluie adevăratul scop al venirii în URSS a soților Williams și explică motivul împotrivirii la reținere.

Pentru participare la un act terorist și activitate antisovietică, cetățeana americană Virginia Williams, născută Part, de profesie actriță, va apărea în scurt timp în fața Tribunalului Popular.

În legătură cu incidentul prezentat mai sus, Guvernul URSS însărcinează Ministerul Afacerilor Externe al URSS să-și prezinte protestul ferm părții americane și își exprimă convingerea că partea americană va lua toate măsurile care depind de ea în scopul încetării trimiterii în URSS drept turiști a unor persoane ostile țării noastre și Guvernului sovietic.

Cu respect,
Prim-locțiitor al Ministerului Afacerilor Externe
V. A. Kozlov

— Interesul dumneavoastră pentru această afacere, spuse glacial Malwich lui Cooper, încalcă dreptul părții sovietice. Dacă acești Williams au mers în URSS din însărcinarea dumneavoastră, iată sfatul meu: țineți-vă cît mai departe de afacere. După cîte înțeleg eu, în ochii rușilor ea e o actriță descreierată care a luat niște documente ilegale de la disidenți sovietici, iar bărbatul său – un idiot care s-a crezut James Bond. Încet, fără presiuni, vom cere indulgență pentru femeie... Însă va mai dura...

— Dar nu au luat nici un fel de documente ilegale! exclamă din tot sufletul Cooper. E o clară provocare KGB-istă. Li s-au strecurat documentele în haine fără ca ei să știe...

— Ce interes are KGB să strecoare documente antisovietice

în buzunarul unor turiști americani? întrebă sec Malwich. De fapt, dacă insistați că este vorba de o provocare, CIA va trebui să prezinte un raport asupra acestei chestiuni. Însă atunci nu vom avea nici un fel de garanții că totul nu va ajunge în ziare, iar consecințele pot fi triste atît pentru agenta dumneavoastră, cît și pentru dumneavoastră personal. V-o spun din prietenie, în amintirea anilor noștri de studenție...

Înjurînd, Cooper ieși din clădirea Departamentului de Stat.

Capitolul 2

Curtea înzăpezită a închisorii. Tragi o gură de aer proaspăt, înghețat. Apoi urmează coridoare, de data aceasta nu de închisoare. Prești lungi, roșii. Sîntem în cartierul general al KGB-ului. După celula umedă, cu ciment pe jos, cu ziduri fără ferestre, cu salteaua care de la ora șase dimineața pînă la ora zece seara se ridică la perete și se încuie cu lacăt, încît nu poți ședea decît pe o mică ieșitură din zid, și după interogatoriile zilnice și îndelungate, Virginia nu mai era încurajată decît de un singur lucru: "Sînt cetățeană americană și cer o întîlnire cu reprezentanții Ambasadei Americane." După hrana grețoasă și lipicioasă – dacă zoaiele din mazăre sau terci de ovăz și bucata de pîine neagră se pot numi hrană – și ceaiul pe care le primea de la supraveghetor, după acest iad care dura de patru zile, se trezi dintr-o dată într-un cabinet cald și elegant, cu ferestre largi și luminoase. Pereții cabinetului erau plini de rafturi cu cărți; la prima privire, Virginia reținu o serie de titluri englezești: *Teroarea roșie*, *KGB*, *Parcul Gorki*, *Lolita*, *Aeroportul*, *Roțile*, *Clipe de dragoste*.

Deasupra rafturilor se aflau portretele lui Lenin și Brejnev,

iar pe birou se aflau ziare și reviste americane: *Sunday Times*, *Washington Post*, *News Week*, *Playboy*, *Wall Street Journal*.

La birou stătea un bărbat care semăna cu Marlon Brando din *Nașul*, cu deosebirea că ochii îi erau ascunși de ochelari fumurii. Ținea în mînă dosarul Virginiei Williams și îl citea cu atenție. În afară de el, în cabinet mai era locțiitorul său, generalul Țvigun – un bărbat de șaizeci de ani, cu fața plină și cu sclipiri în privire, îndesat, mai degrabă gras, un bărbat brunet de vreo cincizeci de ani, pe care Virginia îl văzuse la interogatorii, colonelul Orlov, și doi tineri ziariști cu blocnotes-urile deschise pe genunchi. Toți o examinau cu interes, iar ea, pentru prima oară în aceste zile, se vedea pe sine: rochia mototolită, ciorapul rupt în genunchi, fața nefardată, părul nespălat și nepieptănat (agrafele de păr și pieptenele, ca și toate lucrurile pe care le avea, îi fuseseră luate din prima zi de închisoare). Însă cel mai important era că în aerul proaspăt al cabinetului își simțea violent mirosul trupului nespălat. Trecuseră patru zile fără să facă duș! De două ori pe zi i se permitea să se spele pe față la un robinet. Apa era rece ca gheața. Simțindu-și mirosul urît al trupului, își aminti de acei vagabonzi care bîntuie prin cartierele mizere ale New York-ului; acum semăna cu ei, putea ca ei.

Între timp, bărbatul de la birou, fără să ridice privirea din dosar, concedie cu un gest leneș garda și pe secretarul său, apoi spuse Virginiei în engleză:

— Luați loc.

— Cer o întrevedere cu reprezentanții Ambasadei Americane, spuse Virginia fără să se miște din loc.

El ridică ochii. Erau ochi calmi, de om obosit și încrezător în sine.

— Cereți... îi răspunse fără să se grăbească.

Avea un glas răgușit, de bariton fumător.

— Puteți cere și șezînd... Doriți să mîncați ceva?

Și, fără să aștepte răspunsul, întinse mîna și apăsă pe un buton.

— Ceai și sandvișuri, dădu el dispoziția în rusește. Fumați?

Vorbea într-o engleză corectă, cu accent evident britanic.

— Nu, nu fumez...

— Totuși, ar fi mai bine dacă ați lua loc, spuse el. Altfel, vom fi nevoiți să stăm cu toții în picioare, dumneavoastră fiind femeie...

— Nu mai sînt femeie, spuse provocator Virginia. Dacă citiți în engleză, ați observat desigur din aceste cărți că o femeie trebuie să facă duș cel puțin o dată pe zi. În închisoarea dumneavoastră însă m-ați prefăcut într-o vită. Așa că nu-mi mai vorbiți de codul manierelor elegante. Cer o întrevedere cu reprezentantul Ambasadei Americane.

Bărbatul o ascultă în tăcere, aplecînd capul și, în același timp, apăsînd din nou pe un buton. În același moment, în ușă apăru secretarul: un maior tînăr, nepăsător, cu o tavă în mînă. Pe tavă se afla un pahar cu ceai tare, iar pe o farfurie se aflau sandvișuri cu icre negre și roșii.

Secretarul așeză tava pe marginea biroului, iar bărbatul de la birou îi spuse și lui, tot în engleză:

— Condu-o pe doamna Williams la dușul meu.

Virginiei nu-i venea să creadă și se uită mirată la el. Bărbatul zîmbi:

— Într-adevăr, trebuie să faceți un duș. Vă rog. Sau nu vreți?

— Eu... spuse confuză Virginia.

Nu putea rezista ispitei de a face un duș. Menstruația îi întîrziase cu nouă zile; în primele cinci zile, se gîndise că e o întîrziere fără însemnătate și nu-i spusese nimic lui Stavinski; apoi a urmat arestarea, închisoarea, celula. Și în ceasurile de disperare din noapte, simțise o durere în piept și înțelese cu groază că visul ei se împlinise: era însărcinată. Dar, Doamne, de ce s-a întîmplat aici, în țara asta blestemată?!

— Vă rog, veniți cu mine... îi spuse maiorul-secretar și deschise o ușă laterală.

Virginia îl urmă. Intrară într-o altă cameră cu canapele și fotolii moi, cu o măsuță, un televizor color și o combină muzicală *Grundig*. Urma o altă cameră: un dormitor mic cu un pat și o noptieră. Alături de dormitor era baia. Cînd intră în baie, Virginia rămase trăsnită. O clipă, i se păru că a nimerit într-unul

din somptuoasele apartamente ale starurilor hollywoodiene, undeva în Beverly Hills: o cadă uriașă, ca un mic bazin din marmură neagră, sticlă pe toți pereții, duș, mirosul cunoscut al săpunului franțuzesc *Lancome*, podea încălzită, prosoape mari, plușate și chiar... bideu. "De ce au nevoie de bideu?" se gîndi Virginia.

— Vă rog... spuse nepăsător maiorul-secretar, răsucind robinetul de la cadă.

Ieși și închise ușa după el.

Rămasă singură, Virginia se apropie încet de oglindă. De patru zile nu văzuse cum arată, dar... Doamne-Dumnezeule, cît se schimbase! Ce făcuseră din ea! Lacrimile îi țîșniră din ochi. Plîngînd în hohote, se lăsă să cadă în genunchi pe podeaua din teracotă. Pentru prima oară în aceste zile, nu se mai stăpîni; numai clipocitul apei acoperea hohotele ei de plîns...

În acest timp, bărbatul de la birou dicta în rusește celor doi ziariști:

— Principala temă a articolului dumneavoastră trebuie să fie următoarea: țara noastră s-a pronunțat întotdeauna pentru dezvoltarea unor relații de prietenie cu țările occidentale. Însă în ultimii ani, imperialiștii și noul guvern american întreține în lume o isterie antisovietică. Și zeci de capete imature și înfierbîntate din Occident se lasă înșelate de această propagandă și chiar iau parte la acțiuni antisovietice. Acestea aduc în țara noastră literatură furnizată de CIA, de organizațiii sioniste și din emigrație. La vama Șeremetievo se găsesc în bagaje cărțile unor renegați precum Soljenițîn, Voinovici, Bukovski și alții. Iar reviste precum *Posev*, *Continent*, *Grani* cheamă fățiș la răsturnarea puterii sovietice. În timpul Olimpiadei de la Moscova, zeci de astfel de turiști au încercat să introducă în Uniunea Sovietică foi volante și mii de exemplare ale unui pseudo-ziar *Pravda* editat în Italia, avînd articole cu conținut antisovietic. Aceste materiale trebuiau răspîndite pe stadioane și pe străzile din Moscova. Întîmplarea cu soții Williams arată cît de departe au mers aceste capete înfierbîntate în intențiile lor antisovietice. Nici o țară din lume nu ar putea accepta turiștii străini care vin cu scopul atîtării stărilor de spirit antiguvernamentale

și care sînt gata să distrugă lucrul serviciului de securitate din țara respectivă. Condamnarea exemplară a Virginiei Williams va fi o bună lecție pentru acei turiști care ascund în geamantane materiale antisovietice și sioniste primite de la CIA...

Bărbatul de la birou rostea aceste cuvinte fără să se grăbească, cu un glas egal, indiferent, ca pe ceva de mult chibzuit și hotărît. Cei doi ziariști notau cu repeziciune.

— Asta-i tot. Dezvoltați această teză. După ce scrieți articolul, să mi-l arătați și mie.

— Neapărat! Firește, spuse unul dintre ziariști. Putem să-i punem cîteva întrebări? mai adăugă, arătînd cu capul spre ușa prin care ieșise Virginia.

— Ce fel de întrebări? întrebă calm bărbatul.

— Păi, de pildă, de ce ea, o actriță de la Hollywood, a hotărît să desfășoare acțiuni antisovietice? sugeră unul din ziariști.

— Și în ce mod a intrat în contact cu disidenții recidiviști? întrebă al doilea.

— Nu trebuie să-i mai puneți nici o întrebare. Puteți pleca, spuse el și le făcu semn către ușă.

Apoi, atenuînd tonul, explică:

— Ați văzut-o, e destul. Compuneți singuri răspunsurile ei la întrebările dumneavoastră...

Cînd se închise ușa în urma ziariștilor, se întoarse spre cei rămași, generalul Țvigun și colonelul Orlov, și spuse gînditor:

— Acum trebuie să ne gîndim unde o închidem, în ce lagăr. Asta o dată. Nu avem lagăr pentru femei străine și n-o să facem unul pentru ea...

— O închidem la comun. Au mai fost cazuri... zise colonelul Orlov și tăcu brusc, amintindu-și că bărbatul de la birou nu suferea să fie întrerupt.

În general, nu dădea nici un ban pe opiniile subordonaților săi. Își manifesta un maximum de încredere gîndind cu glas tare în prezența lor.

— În al doilea rînd, spuse el lăsînd observația lui Orlov să-i treacă pe lîngă urechi cu o expresie atît de impasibilă de parcă Orlov nici nu s-ar fi aflat în cabinet. Nu pot înțelege de ce Williams a reacționat atît de violent la arestare. Doar nu știa că

are în palton materiale antisovietice...

Acum, cînd el tăcu și se uită întrebător prin sticla ochelarilor, Țvigun și Orlov aveau posibilitatea să se pronunțe.

— Cel mai sigur e că era psihopat, spuse generalul Țvigun.

— Nu știu... Nu știu... În orice caz, trebuie să sporim pregătirea de luptă a corpului ofițeresc. Văd că pînă și ofițerii operativi s-au îngrășat ca niște porci, adăugă el și se opri cînd o văzu pe Virginia intrînd.

Chiar și nefardată era frumoasă. Dușul îi readusese prospețimea din obraji. Părul spălat și uscat îi flutura pe umeri, iar rochia mototolită sublinia și mai mult contrastul dintre frumusețea și îmbrăcămintea ei.

Doar întreruperea propoziției îl dădu de gol pe bărbatul de la birou. Expresia nepăsătoare de pe chipul său nu se schimbase cu nimic. Împinse paharul cu ceai spre Virginia și spuse în engleză, cu același ton baritonal, egal și indiferent:

— Ceaiul nu s-a răcit. Luați loc și serviți. Serviți și cîteva sandvișuri. KGB-ul nu e așa de îngrozitor pe cît se scrie în Occident. Noi pur și simplu ne facem treaba, apărăm interesele țării. Luați loc.

Pentru că în tonul lui era mult calm, multă putere și încredere că ea se va supune sau pentru că după duș foamea îi dădea vertijuri, Virginia se așeză în liniște pe o margine a fotoliului și acceptă ceaiul și sandvișurile.

Toți tăceau. Se uitau la ea cum mănîncă și, deși Virginia se străduia din toate puterile să nu se grăbească, mînca repede și lacom, fără să se poată abține. Rușinată de această grabă înjositoare, arunca priviri scurte spre bărbații din jurul ei. Aprinzînd o țigară, generalul Țvigun se îndreptă spre fereastră. Bărbatul de la birou apăsă pe un buton și spuse la microfon în rusește:

— Mai aduceți sandvișuri și ceai.

Virginia nu terminase de băut ceaiul cînd în cabinet intră același maior-secretar cu sandvișuri și ceai. Însă acum, după ce își potolise primul acces de foame, Virginia se stăpîni. Rezistînd ispitei, dădu la o parte a doua farfurie cu sandvișuri și bău ceaiul.

— Mulțumesc, spuse. Cer o întrevedere cu un reprezentant al Ambasadei Americane.

Bărbatul de la birou zîmbi, în timp ce Orlov și Țvigun rîseră copios. Era un contrast comic – li se părea lor – între înfățișarea de pisică sătulă a femii și "cererea" ei.

— Bine, spuse bărbatul de la birou. Voi aduce la cunoștință cererea dumneavoastră. Dar acum spuneți-mi de ce soțul dumneavoastră l-a ucis pe ofițerul nostru? El nu voia decît să vă rețină pentru două ceasuri, ca să se lămurească unele amănunte.

Virginia se uită în ochii bărbatului. Îi puseseră de zeci de ori aceeași întrebare la interogatorii, și colonelul Orlov și ceilalți anchetatori. Nu le răspundea; la toate întrebările, susținea un singur lucru:

— Cer o întrevedere cu reprezentantul Ambasadei Americane.

Însă nopțile, șezînd în celulă, înțelegea că va trebui să explice cumva această ieșire inexplicabilă a lui Iurîșev-Williams, pînă nu se vor apuca ei să dezlege misterul. Nu cumva o va întreba același lucru și reprezentantul Ambasadei Americane? Stînd și chibzuind noaptea, găsise un motiv pe care să-l invoce. Acum, uitîndu-se în ochii acestui bărbat plin de sine, spuse:

— Robert nu era prea echilibrat. Nu am scris în chestionar că a luptat în Vietnam și a fost rănit. Ne-am temut că nu vom primi viza de intrare în Rusia. Iar cînd am venit aici, Robert a văzut deodată că ne urmărește peste tot maiorul acela...

Generalul Țvigun și colonelul Orlov se uitau mirați la ea, dar figura bărbatului de la birou continua să fie impasibilă și numai niște mici pete albe – semne ale mîniei – îi apărură pe obraji. Virginia înțelegea că riscă și că se joacă cu focul, dar parcă putea să o contrazică defunctul Neznacinîi?

— Da, da, spuse ea, ne-a urmărit la hotel și chiar a mers cu noi la Leningrad, l-am văzut în tren! Și Robert s-a enervat îngrozitor. În plus, era bolnav, avea tot timpul febră și mereu i se părea că vom fi arestați pentru ceva. De exemplu, pentru faptul că a luptat în Vietnam împotriva comuniștilor. Altfel pentru ce să fim urmăriți? Robert se temea pînă și să iasă din hotel. Doar la Leningrad am hotărît să ne plimbăm puțin. Însă cînd ne-au

oprit pe stradă niște huligani, Robert mi-a spus imediat că este o provocare și că, dacă ne vor aresta, el nu se va preda. De aceea, la aeroport...

Bărbatul de la birou apăsă pe butonul de chemare a secretarului și îi spuse maiorului ce apăruse în ușă, arătînd spre Virginia:

— Duceți-o...

— Urmați-mă, spuse în engleză maiorul.

Virginia se ridică și se uită pierdută spre bărbatul de la birou:

— Voi putea avea o întîlnire cu un reprezentant al Ambasadei Americane?

— O să primiți minimum trei ani de închisoare pentru complicitate la uciderea unui ofițer sovietic. Mergeți și... puteți să luați în celulă sandvișurile.

Virginia se simțea de parcă ar fi primit o lovitură de cravașă peste față. Tonul lui dovedea disprețul celui bogat dînd de pomană unei cerșetoare.

— Ascultă-mă! spuse ea. Dacă aș putea să vomit tot ce am mîncat aici, aș face-o cu toată plăcerea pe biroul tău...

Speriat, maiorul-secretar o apucă de braț și o scoase din cabinet, însă ea mai reuși să se întoarcă o dată și să spună disprețuitor:

— Îți dai aere de gentleman? Sărăntocule!

Maiorul o trase în anticameră, unde aștepta escorta.

Iar în cabinet, dincolo de ușa grea, acoperită cu piele bătută în ținte, bărbatul de la birou, palid de mînie, bătu cu palma în birou și spuse colonelului Orlov:

— Ce-i rahatul ăsta? La departamentul vostru lucrează numai idioți? Un doctor din Washington descoperă că e filat din prima zi...

Un glas din interfon îl întrerupse:

— Permiteți să raportez, tovarășe general...

— Cine e? întrebă mîniat omul de la birou.

— Brusko, șeful Secției de Documentare Secretă.

— Ce vrei?

— La verificarea seifului maiorului Neznacinîi am desco-

perit o hartă ciudată a Americii și Canadei, tovarășe general. După părerea mea, Neznacinîi își nota pe această hartă toți turiștii cu care a lucrat în ultimii ani...

Generalul răsuflă din greu, clătinînd mîhnit din cap. Doamne, cu ce tîmpiți trebuie să lucreze!

— De ce îi nota pe hartă? întrebă obosit prin interfon.

— Cine știe, tovarășe general? Poate că voia să vîndă harta americanilor. Îmi permiteți să mă ocup în amănunt de problemă?

— Mda..., spuse leneș generalul. Ocupă-te...

Capitolul 3

După două ore, în cabinetul directorului închisorii *Lubianka*, colonelul Orlov aduse la cunoștință reprezentantului Ambasadei Americane, Larry Coogel, materialele acuzatoare referitoare la cetățeana americană Virginia Williams. Într-o mapă gri legată cu șnur se aflau fotografiile întîlnirii soților Williams și, în sfîrșit, fotografia paltonului lui Robert Williams și a blănii Virginiei, căptușeala ruptă și în această căptușeală "materialele antisovietice". Citind materialele și privind fotografiile, Larry Coogel înțelese că vina soților Williams este evidentă. Acum trebuie ca această chestiune să fie mușamalizată cumva, frînată. Trebuie să apeleze la umanismul autorităților sovietice s-o ierte pe femeie. La urma urmelor, toată vina poate să cadă pe Robert Williams, și așa e mort...

— Cînd pot s-o văd pe doamna Williams? îl întrebă pe colonelul Orlov.

— Chiar și acum, răspunse colonelul și se întoarse spre directorul închisorii. Chemați arestata!

Peste cîteva minute o aduseră pe Virginia. Nici colonelul Orlov, nici directorul închisorii nu se grăbeau să iasă din cabi-

net, iar Coogel nu insistă asupra acestui lucru. Oricum, convorbirea lui cu Virginia va fi ascultată și înregistrată prin intermediul unui microfon ascuns. Coogel se uită la femeie. Nu arăta rău deloc cu toate cele patru zile de celulă. Însă era greu de crezut că această femeie cu un aer atît de domestic ar fi fost capabilă să ia parte la o ucidere.

— Luați loc, spuse Virginiei colonelul Orlov. Ați cerut o întrevedere cu reprezentantul Ambasadei Americane.

Coogel se prezentă, arătă Virginiei documentele sale, apoi întrebă:

— Vreți să dați vreo declarație?

— Vreau, spuse Virginia. Declar că nici Robert Williams, nici eu nu am luat materiale de la disidenți și nu am avut idee de ce se află în căptușeala hainelor noastre. Cred că aceste materiale antisovietice au fost puse în îmbrăcămintea noastră după arestare. În orice caz, nu au fost scoase din căptușeală în prezența mea. Cîte nu s-ar fi putut găsi acolo! Diamante, secretul bombei atomice!

"Mda", se gîndi Coogel, "nu a adoptat nici pe departe tactica cea mai bună." Însă spuse cu glas tare:

— În acest caz, de ce Robert l-a atacat pe ofițerul KGB? Nu știa despre aceste documente...

— Le-am explicat astăzi... Robert a luptat în Vietnam și a fost rănit, însă noi am trecut sub tăcere aspectul acesta în chestionar, ne-am temut că nu ne vor permite să călătorim în Rusia. Însă sînt convinsă că dumneavoastră veți confirma că el a fost rănit în Vietnam, strigă ea, sugerîndu-i lui Coogel să confirme. Iar cînd am venit aici, am remarcat că sîntem filați. El chiar a vrut să se întoarcă, dar s-a temut că acest lucru va da și mai mult de gîndit. Totodată era bolnav, avea febră. Iar cînd ni s-a înscenat provocarea, el mi-a spus că, dacă vom fi arestați, nu se va preda. Cred că, dacă vă interesați la Washington, vă vor trimite acte care să demonstreze că Robert a fost rănit în Vietnam, iar dumneavoastră veți arăta aceste documente rușilor...

"Da", se gîndi Coogel, "ciudată femeie". Și curios mod de apărare, căci ea va fi judecată, nu răposatul Williams. Și chiar dacă acest Robert Williams a luptat în Vietnam, de ce să îi as-

cundă rușii în căptușeală documente antisovietice? Prostii! De bună seamă că Williams a luat legătura într-adevăr cu disidenții. Mai ales dacă a fost rănit în Vietnam de explozia unei grenade rusești sau a unui obuz rusesc. A vrut să joace o festă sovieticilor, e clar. "Iată latura negativă a libertății noastre", se gîndi Coogel. E absurd să-ți închipui că un cetățean sovietic, din proprie inițiativă, fără ordinul KGB-ului, merge cu avionul într-o țară străină și organizează acolo o acțiune antiguvernamentală. Iar americanii zboară unde vor, fac ce vor, pe urmă scoate-i din închisorile rusești. Da, trebuie să se gîndească la ceva pentru ea, trebuie să-i sugereze o altă versiune de apărare. Dar care?

— Cred, spuse el, că nu ți-ai cunoscut suficient soțul. Vă cunoșteați de puțin timp, nu-i așa? Dacă a luptat în Vietnam, înseamnă că putea să aibă de plătit niște conturi rușilor, conturi despre care nu știai. Și nu este exclus ca el într-adevăr să fi luat materialele de la disidenți, să le fi cusut în palton și în blană, iar tu să nu știi nimic, înțelegi?

Acum încerca el să-i inoculeze versiunea sa: ea nu știe nimic, răposatul soț este vinovat de toate.

— Îți face cinste că-l aperi, însă el oricum a murit, înțelegi?! Temîndu-se să fie demascat, a acționat nebunește, ținînd cont și de faptul că era dezechilibrat, dar tu nu știai nimic, mă înțelegi?

Virginia se uită în ochii lui. Îl înțelegea. Se pare că nu-și mai puteau spune nimic altceva în prezența colonelului Orlov și a directorului închisorii.

— În orice caz, continuă Larry Coogel, nu trebuie să disperi. Guvernul american va lua toate măsurile pentru eliberare. Sînt convins că partea sovietică va manifesta spirit umanitar în relația cu o femeie care a devenit victimă a dezechilibrului de caracter al soțului ei.

— Mi s-a spus astăzi că voi fi închisă cel puțin trei ani.

— Trebuie să te înarmezi cu răbdare, Virginia. Vom face uz de toate mijloacele ca să scurtăm acest termen. Vom insista să fii apărată de apărătorul nostru. Cred că partea sovietică nu va refuza acest lucru. Ce părere aveți, domnule Orlov?

— Nu e de competența mea, răspunse colonelul, știind foarte bine că nici unui avocat străin, cu atît mai puțin american, nu-i era permis să susțină apărarea într-un tribunal sovietic.

Coogel se ridică cu intenția vădită de a-și lua rămas bun. Spuse în cele din urmă:

— Virginia, ai vreo rugăminte? Ți-am adus un pachet cu produse americane de la Ambasadă. Îl vor verifica și sper că ți-l vor da. Ce să-ți aduc data viitoare?

Ea strînse din umeri.

— Nu știu. Ceva alimente. Mi se pare... mi se pare că sînt însărcinată... adăugă Virginia tulburată.

Colonelul Orlov se întoarse surprins spre ea, iar Coogel jubila.

— O, asta-i altă treabă! E minunat! De ce nu mi-ai spus de la început, Virginia? Sînt convins că partea sovietică va manifesta omenie față de o femeie însărcinată! Asta schimbă toată treaba!

Ajunsă în celulă, Virginia se prăbuși pe podea și izbucni în plîns pentru a doua oară în aceeași zi. În același moment se deschise ferestruica din ușă și supraveghetorul îi ordonă:

— Drepți! Se interzice statul jos. Luați pachetul...

Și aruncă în celulă prin ferestruică pachetul lui Larry Coogel. Căzînd pe podeaua de ciment, pachetul se rupse, iar pe podea începu să se prelingă lapte. În băltoaca de lapte se rostogoliră apoi portocale din Florida – semne ale unei vieți trecute.

Ștergîndu-și lacrimile, Virginia luă o portocală, dar în acel moment ușa celulei fu trîntită de perete; doi supraveghetori solizi o ridicară și o tîrîră iar pe coridor, pe scară, dar nu la interogatoriu, ci la cabinetul medical. Medicul ginecolog chemat de colonelul Orlov o examină pe Virginia de față cu Orlov, dar spuse că, într-o fază atît de timpurie, nici un medic nu poate să determine vizual graviditatea, iar pentru analiza urinei trebuie preparatul german "gravimun", care este deficitar.

— Bine, la naiba! spuse colonelul. Ne descurcăm și fără analize.

Capitolul 4

Trenul mergea spre sud, spre Ialta. De patru zile, Stavinski bîntuia pe căile ferate ale Rusiei, schimbînd mereu trenurile. La început îl mînase teama animalică pentru viața sa și mersese numai în vagoane comune, mirosind a cizme soldățești și a lenjerie nespălată. Mîncau care pe unde puteau cartofi fierți cu ceapă și scrumbie.

Se simțea apărat numai în mulțime. Era puțin probabil că îl va căuta KGB-ul în astfel de vagoane. De fapt, era sigur că, dacă vor începe să-l caute, îl vor căuta peste tot; nu-l va ajuta nici faptul că e nebărbierit, nici pufoaica pe care a cumpărat-o dintr-o stație ca să nu se deosebească de pasagerii din vagoanele comune. Și totuși, pe patul de sus al vagonului comun, în așternutul gri-murdar, se simțea mult mai liniștit decît într-un cupeu separat, unde spaima îi ținea în gheare inima. Aici însă spaima îi era înăbușită de discuțiile permanente ale pasagerilor de pe paturile de jos.

În patru zile, Stavinski aflase mai mult despre țară decît dacă ar fi trăit la Moscova un an întreg. Oamenii aflați în concediu, din Siberia și de dincolo de Cercul Polar, care mergeau

în sud să mai simtă soarele cald, povesteau despre salariile mari primite în nord, care însă dispăreau nu se știe unde, fiindcă votca e de două ori mai scumpă. Carne nu prea este, doar carne de ren congelată.

Și Stavinski își aminti *supermarket*-urile americane pline de carne de toate felurile, de brînzeturi și mezeluri, de fructe și legume, de băuturi răcoritoare și delicatese! Își aducea aminte că, acum șase ani, mergea cu fiica sa prin Viena și se oprea la fiecare pas în fața vitrinelor pline cu lucruri nemaivăzute în Rusia.

Să mănînci carne pînă te saturi – ce vis simplu și greu de înfăptuit în Rusia! Ce tîmpit a fost că s-a întors, ce idioțenie – acea nostalgie pe care a purtat-o șase ani în suflet! E destul să îți petreci o singură zi în vagonul comun al oricărui tren din Rusia ca să îți dispară orice nostalgie în mirosul stătut de sudoare. "Idiotule, idiot fără minte! Ai visat să te întorci în tinerețe și... ai căzut în capcană. Iar cel mai bun mijloc să scapi din ea este să ieși o clipă pe platforma dintre vagoane și să-ți dai drumul sub roțile trenului. Lașule, aventurierule!" își spunea Stavinski.

Începînd din a treia zi, spaima de arest slăbi și nu mai aștepta nerăbdător prima stație ca să schimbe trenul. Nu, nu devenise mai curajos și nici nu își înfrînsese frica, pur și simplu se obișnuise cu ea, așa cum se obișnuiește rănitul cu schijele din coloana vertebrală... Atunci se hotărî să meargă la Ialta, la "mătușa Olea, care te iubește întotdeauna", aflată în legătură cu Mac Carrie. Să-l scoată de aici, să-l ascundă în cala oricărui vapor străin, o săptămînă, chiar și o lună, pînă ce va trece peste Bosfor și Dardanele! Da, la Ialta! Neîntîrziat! Pînă ce nu-l vor recunoaște și aresta...

La o stație înainte de Ural, Stavinski schimbă trenul de Haborovsk cu altul spre Simferopol; acum mergea spre sud, spre "țările calde", spre mare și spre "mătușa Olea".

Dar cu cît îndepărta frica, cu atît mai des îi venea în minte Virginia. Ce e cu ea? Oare nu au torturat-o la KGB, iar ea nu l-a trădat? Sau și-a jucat rolul foarte bine în fața KGB-iștilor și aceștia, cerîndu-și scuze, au eliberat-o, iar acum e deja în

America? Atunci el este salvat sau aproape salvat... Dar cum să afle? Chiar dacă "mătușa" îl va certa că a venit la Ialta fără să se anunțe, el trebuie să se lămurească în ce situație se află...

Biata Virginia! Sigur i-au dat drumul.

Un scandal de proporții internaționale: uciderea unui turist american! Probabil că Guvernul american a adresat un protest Uniunii Sovietice, poate că însuși Reagan a telefonat personal lui Brejnev!

Iar el, idiotul, tremură de frică. Mai mult ca sigur, Virginia e acasă, în America, iar KGB-ul nu caută pe nimeni; nici pe autenticul Iurîșev, care este încă în concediu, nici pe el, pe Stavinski, care a plecat acum șase ani din URSS, a emigrat cu fiica sa și de atunci locuiește în Statele Unite.

"Totul e normal, nimic nu e chiar atît de îngrozitor", își zise Stavinski. "Dacă te-ar fi căutat KGB-ul, te-ar fi găsit de mult, iar dacă nu te-a găsit, înseamnă că nu te caută și nici nu se gîndește să te caute! Trăiești, Stavinski, trăiești! Înmormîntat în New Jersey, împușcat pe aeroportul Șeremetievo, stai în vagonul-restaurant murdar din trenul Irkutsk–Simferopol, bei bere răsuflată, mănînci ostropel sleit, dar trăiești! Și înseamnă că ai să trăiești, dracu' să te ia!"

Sufletul lui Stavinski oscila de la teamă la speranță și iarăși de la speranță la disperare. La ferestrele trenurilor se vedeau aceleași păduri rusești înzăpezite și mohorîte, aceeași cîmpie tristă, albă, cu ochiuri negre de cernoziom, același cer plumburiu, același soare roșu, înghețat.

În aceste vagoane-barăci, oamenii dorm și beau, spun bancuri și înjură încet colhozurile și șefii; prin colțuri, soldați în permisie giugiulesc fete pline de coșuri, iar în stații, călătorii din vagoanele comune se uită cu ură tăcută la pasagerii din cele două vagoane de lux, îmbrăcați cu haine de import. Unii dintre acești pasageri se plimbă pe peron de-a lungul vagoanelor comune, pun ochii pe fetișcane mai drăguțe și le invită în compartimentele lor...

Acum Stavinski știa, înțelegea că toată acea nostalgie după Rusia era dorul pușcăriașului după pușcăria lui, în care nu era pur și simplu deținut, ci pușcăriaș. Nu era un deținut obișnuit

pentru că nu lucra la uzină și în colhoz, ci la televiziune. "Să fii privilegiat, iată toată nostalgia ta, Stavinski", își spuse el în bătaie de joc. "Din cauza asta ți-a fost dor de lagăr, idiotule!"

Între timp, pentru că la stația Bursok se încărcase bere, vagonul-restaurant se umpluse de tineri cheflii. Unul din ei avea un radio *Spidol*, care difuza muzică jazz de peste Ocean.

Stavinski plecă nemulțumit cînd doi tineri ocupară locurile libere de la masa lui. Știa ce urmează: vor bea bere și apoi, ascunzîndu-se de chelneriță, vor turna în halbe votcă și samahoancă adusă de ei. Apoi vor bea, vor lălăi și vor înjura pînă la următoarea stație. Acolo vor coborî și vor aștepta un tren din sens invers ca să se întoarcă în stația lor. Iar în această stație sau în următoarea se va urca altă gașcă veselă de amatori de bere...

— Aici Liverpool, se auzi deodată la radio, în spatele lui Stavinski.

Crezu că tinerii vor închide, o dată ce jazzul se terminase. Însă gașca nu era atentă la crainic, toți continuau să vorbească despre nu știu ce bătaie din sat de la ei, iar tranzistorul continua să transmită în engleză, în maniera foarte liberă a comentatorilor occidentali: *"Nicăieri nu se transmite atîta muzică precum la Liverpool, patria Beatles-ilor. Însă acum vom transmite o veste picantă. Ziarul american* Baltimore Evening Sun *anunță că tatăl lui Sean Hinkley vrea să dea în judecată guvernul, întrucît, după părerea sa, fiul său se simte rău în închisoare și este surmenat de atîtea interogatorii. Sean Hinkley, care a tras cu arma în președintele Reagan, este anchetat de cîteva luni și, după cum spune tatăl său, "îl extenuează care cum vrea!"...*

La Viena a fost arestat un funcționar al poliției austriece. Este invinuit de spionaj în favoarea României...

Acum patru zile, la Moscova, pe aeroportul Șeremetievo, au fost uciși ofițerul KGB Neznacinîi și turistul american Robert Williams. Robert Williams și-a petrecut la Moscova luna de miere cu actrița hollywoodiană Virginia Part. Astăzi, Agenția UPI a anunțat că Virginia Williams, care a încercat să-și apere soțul, va compărea în fața unui tribunal sovietic pentru complicitate la uciderea ofițerului KGB. Din surse neautorizate aflăm

că autoritățile sovietice au intenția să o condamne la trei ani privare de libertate și să o închidă într-un lagăr sovietic.

Avocatului american i s-a interzis să ia parte la proces. Se naște întrebarea: cine i-a pus pe soții Williams să-și petreacă luna de miere în Rusia, cînd United Airlines propune tinerilor căsătoriți o călătorie ca în basme în insulele de vis ale Mării Caraibelor? Și toate acestea numai cu 399 de lire sterline pe săptămînă! Numai 399 lire de și aveți la dispoziție mașină gratis, mic dejun și cină gratis, fără KGB peste tot! Folosiți serviciile companiei United Airlines...

Iar acum transmitem melodia dumneavoastră preferată, «Meet me at the corner»."

Și muzica începu din nou, iar tinerii dădură sonorul mai tare. Dar acum Stavinski nu mai asculta. Era distrus. Virginia e în închisoare! Nu-l trădase!

Capitolul 5

Stavinski nu mai ajunse la Ialta. În dimineața următoare, coborî din tren la Krasnodar, reședința Kubanului.

Aici era cald, +8° Celsius. Un soare cald de toamnă scălda piața goală din apropierea gării.

Stavinski se bărbieri la toaleta din gară, îmbrăcă o cămașă și costumul și îndesă pufoaica de care nu mai avea nevoie într-o ladă de gunoi. Lăsînd geamantanul la "Bagaje", ieși în piața de lîngă gară.

Stavinski urcă într-un troleibuz și merse în centru. Fusese în Krasnodar cu zece ani în urmă și își amintea tulbure că undeva, în centru, există un mare magazin universal. De fapt, astfel de magazine erau în toate orașele. Cînd auzi anunțîndu-se prin stație "bulevardul Lenin", coborî.

Pe băncile de pe marginile bulevardului stăteau bunici cu copii în cărucioare. La o sută de metri se aflau panouri cu portretul lui Brejnev și lozinci: "Să dăm țării un milion de tone de orez din Kuban!", "Cincinalul în patru ani!", "Înainte, pentru victoria comunismului!" și multe altele asemănătoare.

La primul etaj al magazinului universal se formase o coadă

lungă la vase emailate. La etajul doi, la raionul de aparate electrice, nu era nimeni. Pe rafturi erau îngrămădite televizoare color *Rubin* și *Temp* și aparate de radio *Riga-10*.

— Dar *Spidol* nu aveți? o întrebă Stavinski pe vînzătoarea somnoroasă.

— Nu avem!

Spidol, un mic tranzistor compact, se găsea greu dintotdeauna; nimic nu se schimbase în șase ani.

— Dar *Riga-10* cu unde scurte?

— Cu scurte... Îl luați?

— Îl iau.

— Plătiți la casă patruzeci și patru de ruble.

Ținînd în mînă aparatul, Stavinski ieși din magazin. Peste treizeci de minute, troleibuzul îl lăsă la marginea orașului. Coborî și traversă alene un parc. Aleile erau presărate cu frunze ce foșneau sub pași. Pe bănci se aflau cupluri de îndrăgostiți. Aproape fiecare pereche avea un tranzistor și asculta muzică străină. A avea un aparat de radio devenise o modă la tineretul sovietic. Pentru că nu cunoșteau limba engleză, luau drept muzică chiar și reclamele la blugi sau hamburgheri.

Stavinski își alese o bancă într-un loc departe de lume. Dacă se apropie cineva, o să schimbe postul... Deschise radioul și începu să caute *Vocea Americii*, *BBC*, *Unda Germaniei* și *Libertatea*.

Aceste posturi străine care transmit și în rusă, ucraineană și în alte limbi special pentru ascultătorii din Uniunea Sovietică, relatează mai multe noutăți legate de URSS decît alte posturi occidentale. După jumătate de oră, Stavinski era la curent cu toate evenimentele din lume: Lech Walesa a chemat sindicatele lumii libere să susțină "Solidaritatea" și să sporească ajutorul alimentar pentru Polonia revoltată; în Anglia a ieșit de sub tipar cartea fostului locțiitor al directorului spionajului Flotei Militare Britanice, Sean Moore; Brejnev se pregătește să viziteze Bonn-ul; Guvernul Germaniei Federale a declarat că semnarea contractului de livrare a gazului sovietic va întări legăturile economice între Germania și Uniunea Sovietică.

Și, în sfîrșit: *"Astăzi, la Moscova, a avut loc procesul cetă-*

ţenei americane Virginia Williams. Autorităţile sovietice o acuză de complicitate la o acţiune de împotrivire cu arma asupra lucrătorilor KGB, în timpul verificării bagajului la aeroportul Şeremetievo. După cum s-a anunţat, în timpul incidentului a fost ucis un ofiţer KGB şi soţul Virginiei Williams, medicul stomatolog Robert Williams. În timpul întîlnirii cu reprezentantul Ambasadei Americane la Moscova, doamna Williams a declarat că este însărcinată. Cu toate acestea, avocatului american i s-a respins dreptul de a apăra cetăţeana americană. Procesul s-a desfăşurat cu uşile închise, corespondenţilor străini nepermiţîndu-li-se accesul în sala tribunalului. Conform informaţiilor oferite de Ambasada Americană din Moscova, tribunalul a condamnat-o pe Virginia Williams la trei ani închisoare. Sovietologii occidentali apreciază acest proces ca un avertisment dat turiştilor străini. Mulţi dintre ei încearcă să intre în contact cu activişti şi disidenţi evrei..."

Stavinski închise tranzistorul. Virginia e însărcinată! Soţia şi copilul lui sînt în închisoare, într-o închisoare sovietică! El ştia ce înseamnă asta! Înseamnă că imediat ce ea va naşte, îi vor lua copilul şi îl vor trimite la casa de copii. Nu! Nu se poate aşa ceva! Nu se poate!!! Sigur că Ambasada Americană va cere autorităţilor de la Kremlin să elibereze o femeie însărcinată înainte de termen. Dar comuniştii din Kremlin vor scuipa pe cererea americanilor, ştiind prea bine că la Casa Albă nu se va face prea mult zgomot în jurul unei figurante de la Hollywood. Şi astfel se va termina totul. Carter nu a reuşit să îi elibereze nici măcar pe ostaticii americani de la Teheran pînă ce Khomeini nu i-a eliberat el singur.

Se uită în jur. Linişte şi singurătate. Undeva se auzea orăcăitul broaştelor. Soarele cald al toamnei sclipea în apa rîului. Iar acolo, la Moscova, soţia şi copilul lui se aflau în închisoare.

Stavinski se ridică ţinînd în mînă tranzistorul. Luase o hotărîre. Singura hotărîre posibilă: salvarea celor care se îneacă stă numai în mîinile lor! Stavinski aruncă tranzistorul în rîu. Acesta plescăi şi se scufundă imediat.

Peste o oră, la biblioteca publică din Krasnodar, secţia de literatură medicală, Stavinski găsi ceea ce îi trebuia: literatură de

specialitate privind amnezia retrogradă. Totuși, îi prindeau bine cei trei ani de Institut, unde mama sa îl forțase să meargă.

Într-un articol citi: *"Ca rezultat al comoției cerebrale, se distrug funcțiile activității nervoase. În majoritatea cazurilor, se observă pierderea cunoștinței pe scurtă durată, parțială sau chiar absolută... Cînd bolnavul iese din starea inconștientă, se observă dureri de cap, grețuri, vomă, amețeli și amnezie retrogradă, adică pierderea memoriei. Bolnavul nu-și amintește ce s-a întîmplat cu el, nu-și amintește circumstanțele în care a căpătat trauma. Deseori, pentru o perioadă lungă de timp, uită împrejurările unor secvențe din viață, precedente traumei, e dezorientat în timp și spațiu. În funcție de gradul și profunzimea traumei, memoria se poate restabili imediat după ieșirea din starea de traumă, în decurs de cîteva ore, peste cîteva zile sau nu se restabilește ani întregi. Din păcate, medicina încă nu are aparatură pentru determinarea profunzimii amneziei retrograde sau pentru tratarea ei. Chiar dacă encefalogramele, analiza organelor interne și analizele de sînge nu indică tulburări și traume ale creierului, bolnavul poate suferi luni de zile de amnezie, iar sarcina personalului medical constă în crearea condițiilor pentru însănătoșirea sa completă, atragerea apropiaților, rudelor, prietenilor bolnavului, care, prin povestirile și amintirile lor, îi pot restabili memoria."*

Urmau rețete pentru amnezici și lista altor lucrări de specialitate. Stavinski rămase pînă seara la bibliotecă.

În aceeași seară, Stavinski plecă la Moscova cu trenul Rostov–Moscova.

Ajuns în capitală, luă din seiful gării rucsacul lui Iurîșev și plecă la Kirov.

Capitolul 6

22 noiembrie 1981, Washington
Domnului Daniel Cooper
Şeful Departamentului rus al CIA

Stimate domnule Cooper,

În legătură cu interesul dumneavoastră în privinţa turistei americane arestate la Moscova, doamna Virginia Williams, vă trimit copia raportului funcţionarului Ambasadei noastre, domnul Larry Coogel, care a fost reprezentantul Ambasadei la procesul în cauza Virginiei Williams, desfăşurat ieri, 21 noiembrie a.c. Presupun că graba desfăşurării procesului a fost provocată de faptul că partea sovietică nu doreşte, ca de obicei, să permită sosirea la Moscova a unui avocat american pentru apărarea acuzatei şi prezentarea la proces a unor documente privind participarea domnului Robert Williams la războiul din Vietnam, după cum a insistat acuzata la prima sa întîlnire cu domnul Coogel. Personal, mă miră faptul că Virginia Williams insistă să i se trimită aceste documente, întrucît am fost informat telefonic de către Ministerul Apărării că domnul Robert

Williams nu figurează printre participanții la războiul din Vietnam.

Dacă vizita soților Williams la Moscova este legată într-un anume fel de activitatea CIA în URSS, va trebui să înaintați imediat un raport în această problemă către Departamentul de Stat.

Cu respect,
Richard Malwich
Locțiitor al secretarului de stat

Anexă: textul raportului domnului Larry Coogel la procesul Virginiei Williams, desfășurat la Moscova, 21 noiembrie 1981

Din raportul lui Larry Coogel:

"...La 21 noiembrie 1981, ora 9, A.Vlasov de la Ministerul Afacerilor Externe al URSS m-a informat că procesul cetățenei americane Virginia Williams are loc astăzi, la ora douăsprezece, în sala Tribunalului Orășenesc Moscova, iar eu – sau alt reprezentant al Ambasadei Americane – pot lua parte la proces în calitate de observator.

La întrebarea mea dacă Ambasada Americană poate trimite la proces un avocat sau un jurist, consulul Ambasadei pentru apărarea Virginiei Williams, domnul A.Vlasov, mi-a comunicat că tribunalul a numit un apărător sovietic, în persoana Ludmilei Borisovna Lidina.

Sosind la Tribunalul Orășenesc Moscova, la ora douăsprezece, am constatat că edificiul tribunalului este păzit de miliție. A fost interzis accesul corespondenților de la Washington Herald, *Jacob Stevenson*, Associated Press, *Jennifer Ronals*, Agenția Reuter, *Maurice Singer*, *și altor ziariști străini care au încercat să intre la proces. Eu am fost admis în tribunal numai după o verificare amănunțită și îndelungată a documentelor.*

Înainte de începerea procesului, mi s-a permis să mă întîlnesc cu apărătoarea doamnei Williams, doamna Lidina, membră a Colegiului Avocaților din Moscova. I-am adus la cunoș-

tință că acuzata este însărcinată, iar această circumstanță trebuie folosită în apărarea ei. Însă practic avocata Lidina nu a stat să discute cu mine, anunțîndu-mă: "Doamna Williams simulează sarcina, iar trucurile astea nu au trecere la noi. Cred că vina ei este dovedită în totalitate. Nu își poate pune speranța decît în spiritul umanitar al tribunalului sovietic!". După cum a rezultat, doamna Lidina a văzut-o pentru prima dată pe acuzată în timpul procesului și a discutat cu ea circa cinci minute în prezența șefului escortei care a adus-o pe doamna Williams din închisoare.

Însuși procesul a fost o înscenare evidentă și a durat exact șaptesprezece minute. Judecătoarea Petruhina a dat citire rechizitoriului și, întrucît nici unul dintre martorii acuzării nu a apărut la proces, a certificat că declarațiile scrise ale acestor martori sînt valabile, iar participanții la proces au luat cunoștință de ele. După aceasta, procurorul Kranciuk a informat că vina cetățenei americane Virginia Williams, constînd în infracțiuni prevăzute de articolele 16, 17, 70 și 193 din Codul Penal, este dovedită pe deplin de probele materiale și de declarațiile martorilor, verificate amănunțit de tribunal. Conform articolelor citate, doamna Williams este acuzată de complicitate la un act terorist săvîrșit de soțul ei, acum decedat, Robert Williams, de agitație și propagandă antisovietică, dovedită prin primirea și ascunderea de materiale antisovietice cu scopul trecerii lor peste graniță și, de asemeni, de folosirea forței față de organele securității statului, care încercau să împiedice activitatea infracțională a acuzatei. Și, deși – a remarcat în cuvîntul său procurorul – acuzațiile aduse Virginiei Williams, prin cumularea lor, pot duce la pedeapsa capitală, el roagă tribunalul să dea o lecție de umanism socialist cetățenei americane care a apucat un drum greșit, condamnînd-o la o privare de libertate de trei ani cu ispășirea pedepsei într-o colonie de muncă și reeducare cu regim special.

Primind cuvîntul pentru apărare, avocata Lidina a mulțumit procurorului pentru umanismul pe care-l manifestă față de clienta sa și a subliniat următoarele: ca cetățean sovietic, este îngrozită de infracțiunile săvîrșite de doamna Williams, deși

aceasta nu se recunoaşte vinovată.

Doamna Lidina a rugat instanţa să nu depăşească termenul de pedeapsă propus de procuror şi s-a scuzat pentru clienta sa, care, după spusele ei, nu înţelege că nu-şi poate uşura situaţia decît prin recunoaşterea cinstită în faţa tribunalului sovietic.

Pe baza faptului că doamna Williams vorbeşte greu ruseşte, iar instanţa nu înţelege engleza, judecătoarea Petruhina a privat-o pe doamna Williams de dreptul de a lua cuvîntul. Propunerea mea de a le fi traducător a fost refuzată de judecătoarea Petruhina în baza faptului că instanţa nu poate controla corectitudinea celor spuse de doamna Williams prin traducerea mea.

Apoi, judecătoarea şi juraţii s-au retras pentru deliberare şi s-au întors peste patru minute, după care judecătoarea Petruhina a citit sentinţa. Virginia Williams a fost condamnată la pedeapsa cerută de procuror.

Instanţa mi-a refuzat o întîlnire cu doamna Williams. Din sala de judecată, ea a fost dusă sub escortă la închisoarea Krasnaia Presnea...

Capitolul 7

La Kirov era deja frig: -12° Celsius. Orașul cu casele pitice, înzăpezite, arăta ca o cazarmă. În magazinele alimentare nu se găsea aproape nimic: nici carne, nici salam, nici lapte, nici brînză. Numai niște pîini imense, cleioase, făcute din făină cu cartofi, macaroane și conserve ieftine de pește și scrumbie de Estonia.

La raionul de băuturi se găseau vinuri ieftine și o votcă scumpă, de opt ruble. Stavinski cumpără o sticlă de votcă, două cutii de conserve și o pîine neagră, iar de la metalo-chimice cumpără un topor, o undiță și cîteva cîrlige de pescuit. Încă din tren se îmbrăcase cu hainele lui Iurîșev, așa încît acum se deosebea prea puțin de pescarii care stăteau pe malul Viatkăi, prinzînd pește nu atît din plăcerea pescuitului, cît din necesitatea de a-și hrăni familia.

O luă spre rîu, pe jos. Alături de el treceau sănii și căruțe trase de cai. Opintindu-se, caii scoteau aburi pe nări, oamenii strigau la ei, amestecînd îndemnurile cu înjurăturile, neuitînd să tragă cîte o biciușcă și înspre copiii ce se agățau de sanie.

Stavinski ajunse la rîu și merse de-a lungul malului pe o

cărăruie de zăpadă bătucită, prin spatele pescarilor aplecați asupra apei, pe lîngă focurile lor, tot mai departe, pînă la un crîng ce acoperea malurile. În sfîrșit, găsi ce căuta: un loc izolat, fără oameni, cu ochiuri de apă sparte în gheața rîului. Pe mal se vedeau în zăpadă urmele focului de ieri sau de alaltăieri.

Stavinski sparse cu toporul gheața subțire a copcii, aruncă în apa întunecată undița fără nadă, propti undița cu rucsacul lui Iurîșev și cu o piatră, apoi trecu la principalul scop al activității sale; adună cîteva vreascuri și făcu un foc pe cărbunii stinși. Acum, de departe, părea un pescar normal, ca toți cei aflați pe malul rîului.

Se deosebea totuși prin faptul că, uitîndu-se cu grijă în jur din cînd în cînd, scotea din geamantan lucrurile lăsate pentru el în seif și le dădea foc: la început, toate documentele pe numele Romanov și Rozov. Răscolea cenușa cu un băț, căci documentele oficiale ardeau greu. După ce termină prima parte a muncii sale, Stavinski răsuflă ușurat și trase o dușcă de votcă. Calea de întoarcere este tăiată, acum nu are la el decît documentele lui Iurîșev; acum, el este Serghei Ivanovici Iurîșev, locțiitorul șefului Marelui Stat-Major al Armatei sovietice. Îi mai rămăsese să ardă banii, costumul de import, cămășile, dar cel mai important – "să uite" toate cunoștințele și memoria lui Iurîșev. Îi rămăsese să facă o comoție cerebrală și o amnezie retrogradă. Iar să imite gîjîitul lui Iurîșev putea și singur, fără operație pe corzile vocale.

Capitolul 8

Către șeful Direcției Miliției Feroviare din orașul Gorki
Colonelului de miliție I.P. Gorbunkiv

Raport

La 25 noiembrie, ora 19,30, în zona Kirov–Kotelnici, nu foarte departe de stația Bîstreaga, pasagerul trenului nr. 78 Kirov–Moscova, cetățeanul Iurîșev a făcut scandal în vagonul restaurant. Aflîndu-se în stare de ebrietate, Iurîșev a cerut de la ospătar bere și șampanie – care nu se găseau în bufetul vagonului-restaurant – apoi a jignit niște soldați care încercau să îl calmeze. În urma acestui scandal, șeful vagonului-restaurant, Kvinihidze, a interzis bufetierului să vîndă votcă cetățeanului Iurîșev. Și, amenințîndu-i pe toți că oricum va găsi votcă, cetățeanul Iurîșev a deschis ușa vagonului numărul 6 și a sărit din trenul aflat în mers. Faptul a obligat pe șeful personalului de tren, tovarășul P.O.Timofeev, să oprească trenul la ora 19,52. Cetățeanul Iurîșev a fost ridicat în stare de inconștiență de către personalul de tren și de către pasageri. Cu același

tren, a fost dus la punctul medical al staţiei de cale ferată Kotelnici. La percheziţia executată de şeful personalului de tren, la accidentat s-au găsit paşaportul, legitimaţia militară şi foaia de drum pe numele colonelului Marelui Stat-Major al Armatei sovietice, Iurîşev Serghei Ivanovici, de asemenea suma de 218 ruble. Avînd în vedere poziţia socială a accidentatului, a fost transferat imediat la secţia de chirurgie a Spitalului Orăşenesc nr.1 din Kotelnici.

Despre internarea sa la spital am informat imediat pe comandantul militar al oraşului Kotelnici.

Şeful secţiei Kotelnici a
Direcţiei miliţiei feroviare Gorki,
căpitan de miliţie Zarubin, P.S.

Kotelnici, 25 noiembrie 1981

Marelui Stat-Major
Generalului maior Ovcearonko
Urgent, prin legătură militară specială
Telefonogramă

În legătură cu ordinul dumneavoastră, primit prin telefonograma nr. 217-S, raportez:

Colonelul Iurîşev a fost mutat într-un salon special al secţiei Chirurgie de la Spitalul Orăşenesc nr. 1 din Kotelnici. Conform rapoartelor medicale, colonelul a ieşit din starea de inconştienţă, dar – ca urmare a comoţiei cerebrale suferite în timpul căderii – a rămas cu o amnezie retrogradă, adică o pierdere totală a memoriei. Cu toate acestea, conform ordinului dumneavoastră, pentru păstrarea secretelor de stat şi militare deţinute de Iurîşev, a fost asigurată paza militară permanentă a salonului său. În legătură cu starea gravă a bolnavului (vomă, dureri de cap, ameţeli, fractura mîinii drepte şi traumatism al maxilarului inferior) medicii consideră că transportarea sa la Moscova se poate face abia peste 2-3 zile.

Comandantul militar al orașului Kotelnici,
maior Krivorukov

26 noiembrie 1981, ora 0,05

Șefului Direcției Centrale de Medicină Militară a
Ministerului Apărării al URSS
Generalului colonelului Komarov
Ordinul nr. 89/762

În legătură cu nefericitul caz petrecut cu locțiitorul șefului Marelui Stat-Major, colonelul Iurîșev, care a căzut din tren și se află, ca urmare a traumatismelor, în Spitalul Orășenesc nr. 1 din orașul Kotelnici, ordon:

Să se execute imediat transportarea colonelului Iurîșev din orașul Kotelnici la un spital militar din Moscova. Medicii spitalului militar să se angajeze în a lua toate măsurile pentru însănătoșirea cît mai grabnică a colonelului Iurîșev.

Prim-locțiitorul șefului
Marelui Stat-Major,
General de armată Ahromeev

Moscova, Marele Stat-Major
26 noiembrie 1981

P.S.: Feodor Ivanovici! Trebuie făcut tot ce se poate ca Iurîșev să fie pus pe picioare. Este unul dintre cei mai buni și mai talentați ofițeri ai noștri. O tragedie familială – moartea fiului și despărțirea de soție – l-au scos de pe făgașul normal. Urmăriți personal evoluția bolii sale. Aveți nevoie de medicamente de import? Anunțați-mă cînd vor putea să-l viziteze mareșalul Oparkov și alți ofițeri din cadrul Marelui Stat-Major.

Cu stimă, Ahromeev

Primului locțiitor al șefului Marelui Stat-major
Generalului de armată Ahromeev
Raport privind executarea Ordinului nr. 89/762

În conformitate cu ordinul dumneavoastră nr. 89/762 din 26 noiembrie 1981, astăzi, 28 noiembrie 1981, colonelul Iurîșev a fost mutat la Moscova, la spitalul militar 214/67. Datorită fracturii mîinii și a traumatismului cranian, a fost instalat la secția de chirurgie. Starea bolnavului este satisfăcătoare. Personalul medical al spitalului ia toate măsurile pentru vindecarea durerilor de cap și a altor consecințe ale comoției cerebrale. Electroencefalogramele și analizele efectuate imediat după internare nu au arătat vătămări serioase ale organelor cercetate, ceea ce permite să se spere într-o însănătoșire fizică a bolnavului. Totuși, nici medicina noastră, nici cea internațională nu dispun de preparate medicamentoase capabile să vindece amnezia retrogradă și restabilirea memoriei. De aceea, un rol important în restabilirea memoriei colonelului Iurîșev poate să-l aibă vizitarea sa de către rude și colegi de serviciu. Credem că astfel de vizite pot începe peste cîteva zile, cînd bolnavul nu va mai avea dureri de cap.

Am adus la cunoștință șefului spitalului, colonelul B.R. Levițki, și șefului secției Chirurgie, colonelul L.P. Tarusov, interesul personal al mareșalului Oparkov în privința însănătoșirii grabnice a colonelului Iurîșev.

Șeful Direcției Centrale de Medicină Militară a
Ministerului Apărării al URSS,
general colonel Komarov

28 noiembrie 1981

Capitolul 9

Spitalul militar nr. 214/67 se afla la marginea Moscovei, dincolo de Sokolniski, într-un părculeț îngrădit cu un zid înalt de cărămidă. Era o clădire lungă, albă, cu șase etaje, cu ferestre înalte, saloane încălzite și spațioase.

În prima săptămînă, Stavinski a continuat să simuleze durerile de cap, amețelile și greața. În sinea lui, se temea de întîlnirea cu colegii de serviciu și cu prietenii lui Iurîșev. În privința salonului privilegiat, îl refuză de la început, motivînd faptul că se teme de singurătate. Scopul acțiunii sale riscante era să intre în pielea lui Iurîșev, să-și însușească măcar ABC-ul etichetei și deprinderilor ofițerești. Iar în salonul cu șase locuri unde l-au instalat, asculta cu interes pălăvrăgeala nesfîrșită a tinerilor locotenenți și căpitani răniți în Afganistan. Acești tineri erau fericiți că au scăpat din Afganistan și că s-au ales numai cu răni ușoare.

Jos, la etajul doi al spitalului, se aflau cei cărora nu le mersese atît de bine în Afganistan. Acolo se găseau saloanele pentru soldați și ofițeri, victime ale armei chimice și ale propriilor atacuri cu gaze ale armatei sovietice. Bolnavii numeau acest

etaj "camera de gazare".

Aici, intrarea era strict oprită nu numai pentru ceilalți bolnavi ai spitalului, dar și personalului medical care nu se ocupa de aceste saloane. Bolnavii de la această secție erau aduși noaptea și tot noptea erau scoase cadavrele. Conducerea spitalului interzicea orice fel de discuție despre această secție. Și totuși, tot spitalul știa că acea "cameră de gazare" înseamnă paralitici cu o piele de culoare neomenească, verde închis și albastru-verde, putrezită din cauza gazului toxic. Soldații ruși căpătaseră arsurile cînd un vînt buclucaș de munte dintr-un defileu afgan își schimbase pe neașteptate direcția în timpul unui atac sovietic cu gaze asupra unor sate afgane. Norul de gaz verde-gălbui i-a acoperit chiar pe atacatori. A urmat paralizia, mîncărimile de piele, iar apoi o putrezire a pielii imposibil de tratat. Din "camera de gazare" nu erau decît două ieșiri: ori imediat la morgă, ori, pentru început, la casa invalizilor.

De aceea, toți ceilalți răniți care nu ajungeau în "camera de gazare" ci în saloane obișnuite de spital, erau uimitor de veseli pentru niște răniți. Știau că după ieșirea din spital nu se mai întorc în Afganistan, ci sînt lăsați la vatră sau sînt trimiși în spatele frontului.

Stavinski își întipărea în minte toate cuvintele, expresiile lor, jargonul militar și, închizînd ochii sub bandajul de tifon care îi acoperea fața tumefiată, repeta în gînd expresia respectivă de cîteva ori.

Oricît ar părea de straniu, ofițerii aproape că nu povesteau despre războiul din Afganistan, ci doar fleacuri și anecdote din școlile militare și din viața de garnizoană. Și, firește, despre femei. Doar noaptea, în somn, flăcăiandrii aceștia de douăzeci de ani scrîșneau din dinți și strigau "Foc!" sau "Mamă!". O dată, cînd se afla în încăperea pentru fumat, Stavinski, strîmbîndu-se din cauza maxilarului care-l durea, întrebă cu glas răgușit pe tînărul locotenent-major Lavrov:

— Jumătate de noapte ai strigat "Foc!". Ce ai visat?

Lavrov se uită la el cu ochii săi cenușii și îi spuse încet:

— Ați avut noroc cu boala, tovarășe colonel. Să fi avut eu pierderea asta de memorie...

Apoi, stinse cu piciorul țigara nefumată și intră posomorît în salon.

Însă nu mult după aceea, Stavinski află ce visau nopțile acești ofițeri. La miezul nopții, din salonul vecin ieși locotenentul Vasilevski, un tînăr pilot de elicopter, urlînd și sfîșiind bandajul de pe trupul său plin de arsuri.

Cu o săptămînă în urmă, elicopterul lui Vasilevski a fost lovit de partizanii afgani la Kandahar. Elicopterul a luat foc și s-a prăbușit, dar Vasilevski a scăpat. Acum, la miezul nopții, tînărul a ieșit din salon și, speriind-o de moarte pe sora de serviciu, s-a cățărat pe brînci, ca o maimuță, pe scara de incendiu. Sanitarii l-au adus înapoi în salon. Din arsurile nevindecate de pe tot trupul îi curgea sînge și puroi, iar el, smulgîndu-se din mîinile sanitarilor, striga:

— Au venit! Au venit! Au venit după mine!

Apăru medicul de gardă, care îi făcu lui Vasilevski o injecție. Mai liniștit, Vasilevski plîngea molcom și șoptea:

— Copii, nu eu v-am omorît! Nu eu v-am omorît!. M-au obligat...

După douăzeci de minute, o mașină a salvării l-a dus pe fostul soldat la o clinică psihiatrică. Cu toate ordinele severe ale medicilor, ofițerii răniți fumau cu nesaț în salon. În tăcere, fără să-și spună vreun cuvînt unul atuia. Doi "afgani" – Lavrov și căpitanul Sîsoev – stăteau lîngă fereastra deschisă și se uitau cum ninge. Apoi, medicul de gardă intră în salon, strîmbă din nas simțind fumul, însă spuse doar:

— Tovarăși ofițeri, luați somniferul.

— Doctore, spuse și se răsuci pe singurul său picior căpitanul Sîsoev, nu avem nevoie de somnifer, nu ne ajută. O sticlă de spirt, însă...

— Nu am dreptul, replică medicul.

— Și dacă înnebunesc și eu? întrebă căpitanul strîngînd cîrja pînă ce mîna i se făcu albă. Sau credeți că noi nu visăm copii intoxicați cu gaz sau terciuiți de tancuri la Bagrama, Kunduz, Pausher? Să continui lista?

Medicul se uită fix în ochii lui și, întorcîndu-se brusc, ieși din salon. Peste un minut, se întoarse cu o sticlă de un litru în

care se aflau șapte sute de grame de spirt medicinal pur.

— E tot ce am găsit, spuse el. La bucătărie e închis, niște gustări ar fi fost bune...

— Sărim peste ele, glumi Sîsoev.

Turnă spirtul în căni și, șovăind o clipă, se întoarse spre Stavinski:

— Tovarășe colonel, vreți?

— Nu, spuse Stavinski văzînd cu ce sete se uită ofițerii la spirt. Eu dorm fără vise. Nu-mi turnați.

În tăcere, fără să ciocnească, ofițerii băură fiecare, dintr-o suflare, aproape cîte două sute de grame de spirt curat. Restul nopții dormiră fără vise sau, în orice caz, fără coșmaruri.

Capitolul 10

După o săptămînă, Stavinski se integră în viața de spital și se obișnui să răspundă la apelativele "tovarășe colonel", "Iurîșev" sau pur și simplu "Serghei Ivanovici". Ca și pînă atunci, ofițerii își petreceau ziua povestind bancuri porcoase și anecdote, evitînd amintirile despre războiul din Afganistan și episodul cu Vasilevski. Se distrau tot timpul cu glumele lor și făceau vag curte surorilor tinere. Cu și mai mare plăcere participau la jocurile pe care le pregăteau noilor-veniți în spital, sosiți nu din Afganistan, ci din "spatele spatelui", cum ziceau ei. Acești bolnavi veneau cu diagnostice de genul: "colecistită", "ulcer la stomac", "hipertonie", "diabet" și alte asemenea fleacuri.

Medicii și răniții îi socoteau simulanți, care "și-au scornit" boala ca să fie demobilizați sau să plece din școlile militare. Simulanții ajungeau să aibă hipertonie înghițind o doză mare de cofeină și codeină, ulcerul era provocat de bulgărași de clorură de calciu pe care îi înghițeau înveliți în pîine.

Iar un tînăr uncrainean, pe nume Imenea, a demonstrat doctorilor că are diabet fiindcă îl chinuie o sete care-l face să bea

zilnic cîte douăsprezece carafe de apă. Cînd în salon intra un novice, sora îi punea pe noptieră, după cum era regula, două borcănașe cu etichetele: "analiza urinei" și "analiza fecalelor". Acum era momentul cel mai dificil al jocului. În această clipă trebuia să distragi atenția novicelui și sorei și să pui alături de cele două borcănașe încă unul, cu eticheta "analiza transpirației".

Descoperind pe noptieră cele trei borcănașe, bietul bolnav se adresa vecinului de pat:

— Frățioare, cu pișatul și căcatul înțeleg, dar cum să dau sudoarea la analiză?

Luînd o înfățișare absolut serioasă și un ton prevenitor, vecinul de pat îi explică: trebuie să se culce în pat și să se învelească cu mai multe pături și cearșafuri, dar, cel mai bine, să se acopere cu două sau trei saltele și să transpire din abundență. Transpirația se strînge de pe corp cu o bucățică de vată, care se stoarce în borcănaș. Apoi sărmanul "bolnav" e înfofolit pînă peste cap cu cîteva saltele. Încep să vină bolnavi din toate saloanele ca să arunce o privire asupra idiotului care traspiră cît poate sub saltele și apoi încearcă să stoarcă vata în borcan. Vizitatorii nu au voie să rîdă în salon, ci doar să dea diverse sfaturi:

— De unde aduni sudoarea? De subsoară? Curios om! În felul ăsta nu umpli borcănașul pînă mîine! Strînge de sub boașe, acolo-i locul cel mai asudat...

— Ai băut ceai? Nu? Interesantă chestie! Atunci cum vrei să transpiri? Fraților, de ce nu i-ați dat ceai? Trebuie să bei șase căni, atunci să te tot ții transpirație...

La proba clismei erau supuși bolnavii veniți cu diagnosticul "ulcer la stomac". În acest caz, medicii cereau să se facă analiza röntgen, însă înainte de aceasta, pentru curățirea stomacului, trebuia făcută o clismă. În momentul cînd sora turna cu ajutorul irigatorului prin anusul bolnavului doi litri de apă caldă, ceilalți bolnavi mai vechi și răniții ieșeau din salon și ocupau toate cabinele de la toaletă. Peste un minut, "victima" apărea și, ținîndu-se din toate puterile de fese, se repezea nerăbdător spre cabine. Dar ușile cabinelor erau închise pe dinăuntru.

"Ocupat!" i se răspundea de la fiecare uşă. Soldaţii ce fumau în preajmă îi reproşau:

— Unde te bagi? Nu vezi? Treci la rînd!

— Fraţilor, nu mă pot ţine, am făcut o clismă! spunea individul lipind picioarele unul de altul.

— Aaa, înainte de röntgen, nu? întreba careva compătimitor.

— Da, da!

— Dacă e înainte de röntgen, nu trebuie să mergi imediat la WC. Trebuie ca apa să-ţi cureţe bine-bine stomacul şi toate matele. Altfel nu se vede nimic la röntgen! Uite, întreabă-l pe locotenent, a fost de şase ori la röntgen, dar pentru că nu şi-a spălat cum trebuie stomacul...

— Dar ce să fac? Cum să-l spăl?

— Trebuie să faci genuflexiuni. Douăzeci. Hai, lasă-te pe vine. Unu... doi... Bine, bravo, lasă-te mai jos. Trei...

La a patra sau a cincea genuflexiune, sărmanul nu se mai putea ţine şi...

Peste o săptămînă, Stavinski se simţea mai bine, dar avea încă mîna în ghips, iar maxilarul lovit era pansat. Cînd sărise din tren, nu avusese de gînd să-şi rupă mîna şi să se rănească la faţă.

Provocase intenţionat scandalul din vagonul restaurant, ca să aibă martori la starea lui de ebrietate, iar principala sa grijă, cînd sărise din tren, fusese să nu ajungă într-unul din stîlpii aflaţi de-a lungul liniei. Sărise în zăpadă, presupunînd că zăpada va atenua căzătura, iar apoi voise să simuleze pur şi simplu comoţia cerebrală, amnezia retrogradă şi răguşeala lui Iurîşev. Fiind medic (deşi cu studii neterminate), ştia că este practic imposibil să descoperi o simulare bine făcută a comoţiei cerebrale.

Din fericire, nu a nimerit în vreun stîlp, dar zăpada era subţire şi dură, aproape gheaţă. Principalul era că acum avea – fapt văzut de soldaţii şi de pasagerii din tren – simptome naturale de comoţie cerebrală: pierderea cunoştinţei şi vomă. A fost o reuşită strălucită, însă nu pentru faptul că s-a pregătit din vreme, încă de la Krasnodar. Stînd în zăpadă pe terasament, văzu-

se că trenul s-a oprit și că din el au coborît lucrători feroviari, directorul vagonului-restaurant și soldații cărora nu le-a dat pace în vagonul-restaurant. Înțelesese că îl vor bate.

Îl vor bate pentru că i-a jignit, pentru că trenul s-a oprit din cauza lui. Și cel mai bun procedeu pentru a scăpa de bătaie era să închidă ochii și să simuleze pierderea cunoștinței. Cel căzut nu este lovit, aceasta e o lege nescrisă în Rusia. Dar primul bărbat care se apropiase de el, șeful personalului de tren, l-a lovit cu bocancul peste față. Și al doilea, și al treilea. "Răutatea a înveninat Rusia", reușise să gîndească Stavinski, "o asemenea răutate încît sînt gata să lovească un om care își dă suflarea."

Scurta de piele atenua cît de cît loviturile, iar Stavinski, cu ochii închiși și strîngînd din dinți, își porunci să tacă. Principalul era să nu țipe, să nu geamă. "Stop! Poate că-i mort", strigase cineva, acesta fiind ultimul lucru pe care-l auzise Stavinski. Bocancul cuiva îl lovise în maxilar și bărbatul își pierduse cu adevărat cunoștința.

Cînd, în vagon, își venise în simțiri, nu mai era nevoie să simuleze semnele comoției cerebrale: amețelile și durerile de cap erau naturale. Rămăsese fără doi dinți, pe care îi scuipase o dată cu sîngele, alți doi dinți se clătinau, iar bărbia îi era jupuită pînă la os. Însă nu putea să declare la miliție că a fost lovit de feroviari și de lucrătorii vagonului-restaurant, căci își "pierduse memoria". Apoi, în afară de asta, putea să spună "mulțumesc" pentru faptul că l-au lovit: i-au aranjat o comoție cerebrală naturală și i-au rupt mîna dreaptă parcă la comandă, fiindcă în nici un tratat de medicină nu se spune că bolnavul care și-a pierdut memoria și-a uitat și scrisul. Iar datorită dinților scoși va gîngăvi și mai mult, ceea ce nu era rău pentru imitarea glasului lui Iurîșev.

Cu toate acestea, în ajunul vizitei șefului Marelui Stat-Major al Armatei sovietice, mareșalul Oparkov, și a foștilor colegi ai lui Iurîșev de la Marele Stat-Major, Stavinski era agitat. Vizita mareșalului era stabilită pentru a doua zi. Cu această ocazie, au fost spălate podelele și ferestrele din tot spitalul, iar Stavinski a fost mutat într-un salon separat.

Noaptea, a deschis geamul și a mîncat toată zăpada de pe pervaz. Dimineața avea amigdalită și temperatură de treizeci și opt cu șase.

La ora nouă, în salon s-au adus ziare. În *Svestia*, Stavinski dădu peste titlul *Pedeapsă dreaptă*. Articolul spunea: *"Turiștii străini vin în țara noastră cu diferite scopuri. Pe unii îi atrage exotismul rusesc, pe alții îi interesează cultura și arta noastră, pe alții – monumentele vechi de arhitectură, capodoperele de la Ermitaj și de la Galeria Tretiakov, iar alții vor să vadă cu ochii lor miracolul socialist, unde serviciul medical este gratuit, unde nu există șomaj și groaznica boală a capitalismului: teama omului simplu pentru ziua de mîine. Iar noi întîmpinăm cu bucurie și generozitate pe acești turiști: priviți și învățați! Însă printre miile de turiști există și altfel de "oaspeți", cei care, sub înfățișarea de turiști, vin la noi cu scopuri deloc prietenești. Unii încearcă să introducă în URSS literatură antisovietică și sionistă, alții caută contacte cu așa-zișii disidenți.*

Astfel, nu demult au venit la Moscova din îndepărtatul Potomac, Maryland, Statele Unite, tinerii căsătoriți Robert și Virginia Williams. Inturist-ul i-a primit cu obișnuita ospitalitate rusească: cea mai bună cameră-lux la hotelul Național, *bilete la cele mai bune spectacole de la* Balșoi Teatr *și alte teatre din Moscova, călătorie la Leningrad ș.a.m.d. Dar s-a văzut că pe tinerii căsătoriți nu-i interesează nici cultura, nici arta rusă. Medicul Williams și soția sa, figurantă la Hollywood, aproape că nu au părăsit timp de o săptămînă întreagă camera de la hotel, nu au fost nici la Galeria Tretiakov, nici la Muzeul Pușkin și chiar au plecat de la Balșoi Teatr după primul act din* Spartacus. *Mă rog, gusturile nu se discută. La urma urmei, e pe deplin posibil ca în binecuvîntata (de unii!) Americă, tinerii miri să nu aibă unde să rămînă singuri în luna de miere și au venit la noi în acest scop. După cum se știe, fiecare om are ciudățeniile lui.*

Însă curînd a ieșit la iveală motivul acestei "ciudățenii". Interesîndu-se de o comportare atît de ciudată a celor doi soți, organele securității statului au stabilit că, în ciuda pasiunii amoroase manifestate de cei doi, soții Williams nu au venit să

își petreacă în Rusia zece zile din luna de miere de dragul unei exotice călătorii de nuntă. La Leningrad, soții Williams s-au întîlnit în secret cu trei lepădături, așa-numiți disidenți care se dau drept reprezentanți ai tineretului sovietic. Soții Williams au primit de la ei literatură antisovietică, o chemare agramată către președintele american de a-și aduce trupele pe teritoriul URSS, să elibereze țara de "tirania comunistă". După ce au introdus aceste "documente" în căptușeala îmbrăcămintei, domnul și doamna Williams au încercat să treacă materialele defăimătoare peste graniță, iar în momentul reținerii pe aeroportul Șeremetievo au opus rezistență cu arma și chiar au ucis un ofițer sovietic.

Nu demult, cetățeana americană Virginia Williams a compărut în fața Tribunalului Orășenesc Moscova sub învinuire de complicitate la un act terorist. Instanța a recunoscut-o vinovată, dar a dat o sentință prea puțin aspră: trei ani de privare de libertate cu executarea pedepsei într-unul din penitenciarele noastre de muncă și reeducare..."

Mai departe urmau considerații ample despre umanismul instanței sovietice și despre faptul că această istorie va servi drept exemplu tuturor celor care, sub "masca" turistului, vin în URSS în scopuri denigratoare...

Stavinski mototoli ziarul în mînă. "Ticăloșii, nu spun nici un cuvînt despre faptul că e însărcinată! O condamnare umană! Ce idiot! Ce idiot am fost că am acceptat aventura asta! Bine, îi voi scoate din închisoare, îi voi scoate – și pe ea și pe copil!"

În salon intră în fugă sora de gardă:

— Colonele Iurîșev! A venit la dumneavoastră mareșalul Oparkov!

Capitolul 11

— Dezbracă-te!

— Răsfiră-ți părul!

— Desfă degetele de la mîini și de la picioare!

— Deschide gura! Desfă-ți picioarele!

În sala de primire a închisorii de la Krasnaia Presnea, o cameră goală și rece cu o masă lungă de lemn, pe care a trebuit să pună toate hainele de pe ea, Virginia a căzut în mîinile unor supraveghetoare cu chipuri de piatră. Nu vorbeau în engleză, dar Virginia înțelegea comenzile simple și în rusește. În plus, alături de ea executau fără să crîcnească aceste comenzi și alte două arestate: o prostituată de patruzeci de ani cu o vînătaie sub ochi și o țigăncușă tînără, care nu avea mai mult de douăzeci de ani, închisă pentru furt. Supraveghetoarele cercetau arestatele.

— De tot! Dezbracă-te de tot, javră!

Supraveghetoarea grasă îi smulse sutienul și bikinii.

— Deschide gura! – și degetele murdare pătrunseră în gura Virginiei, controlînd sub limbă.

— Așa! Desfă picioarele! Mai mult! Crăcănează-te odată!

O trînti cu forța la pămînt și, în aceeași clipă, degetele ei groase pătrunseră în anusul și în vaginul Virginiei, care scoase un țipăt.

— Nu boci! spuse supraveghetoarea și începu să caute ploșnițe în părul Virginiei.

— Îmbracă-te! Stop! Dă încoace țîțarul ăla! Oho, drăcovenie americănească! Păcat că nu-i pe măsura mea! Na, ține, zise supraveghetoarea smulgînd copcile de la sutien și aruncîndu-i-l înapoi.

Apoi examină bikinii și îi încercă pe talie. Dar talia ei era la fel de groasă ca și dosul impunător. Oftă cu părere de rău.

— Nu, nu merg – îi zvîrli Virginiei – poți să-i îmbraci...

Pe coridorul închisorii, o despărțiră de țigancă și de prostituată și o altă supraveghetoare o conduse pe scările de fier la etajul doi al închisorii. Se opri la capătul coridorului, la celula 147, trase zăvorul metalic și ușa se urni cu greu. Virginia fu lovită în față de o duhoare persistentă, stătută – un amestec greu de miros de transpirație, menstruație, dinți nespălați. Se dădu un pas înapoi, dar supraveghetoarea o împinse cu sila în celulă, unde, în lumina slabă a ferestruicii cu gratii, stăteau pe prichiciuri douăzeci de femei.

— Americanca vă stă la dispoziție, spuse supraveghetoarea deținutelor și, zîmbind, trînti ușa în urma ei.

Virginia rămase în dreptul ușii. Din cauza mirosului greu și a aerului înăbușitor, avea amețeli și îi era greață. Patruzeci de ochi se uitau la ea în așteptare.

— Ești hoață în lege sau...? întrebă cu glas de bas una dintre femei, înaltă, cu un început de mustăcioară pe buza de sus.

— E clar că e profesionistă, Vasili, spuse o țigancă slăbuță și unduioasă, lipindu-se de femeia numită "Vasili". Dacă e poreclită "Americanca", înseamnă că e profesionistă.

— Pe tine nu te-a întrebat nimeni nimic, îi spuse grosolan Vasili și se uită întrebător la Virginia. Ei?

— Eu... vorbesc rușește... rău, rosti Virginia în rușește. Sînt străină. Sînt din America...

— Așa, spuse careva. Ne-au trimis o țicnită!

Vasili se apropie de Virginia și spuse cu asprime:

— Uite ce-i! Aici n-avem nevoie de schizo! Te bag în mă-ta, auzi? Cum te cheamă?

— Numele meu... Virginia Williams. Sînt americancă...

O palmă puternică o întrerupse și o trînti de ușă. Virginia căzu, dar Vasili o prinse de păr cu o mînă și, ridicînd-o cu forța, îi puse pumnul în fața ochilor.

— Acușica te lecuiesc!

Ușa se deschise cu zgomot și supraveghetoarea spuse zîmbind:

— Vlasova, termină! E chiar americancă. Nu ți-ai dat seama după dinți? Așa că poartă-te cu grijă cu ea, să nu iasă un scandal internațional. De fapt, ar trebui să spui "mersi", o americancă adevărată este o ocazie să încerci... adăugă supraveghetoarea clipind nerușinat înainte de a ieși.

Vasili desfăcu buzele Virginiei. Într-adevăr, noua deținută avea niște dinți albi și regulați.

— Hm! spuse Vasili și o așeză pe picioare, rezemînd-o de zidul celulei. Ei, ia spune ceva pe americănește.

— *I want to lie down*, spuse încet Virginia și traduse tot ea în rusește: eu...vreau... să mă culc...

— Mișto! jubilă Vasili. Gagicilor, faceți loc! Ea se culcă cu mine!

— Dar eu? se enervă fetișcana cea unduioasă.

— Treci jos, ordonă Vasili.

Capitolul 12

Mareşalul Oparkov era scund, îndesat, la vreo şaizeci de ani, cu o şuviţă căruntă în frunte, ochi vii, căprui, cu o faţă rotundă şi blîndă. După plecarea medicilor, se aşeză pe un scaun lîngă patul lui Stavinski şi spuse:

— Ascultă, chiar nu-ţi aminteşti nimic, absolut nimic din ce s-a întîmplat?

Stavinski strînse din umeri neajutorat. Un bandaj curat îi acoperea partea de jos a feţei, maxilarul îi era strîns în feşe, iar mîna dreaptă îi era încă imobilizată în ghips; nu reuşi decît să arate cu mîna sîngă spre maxilarul bandajat, semn că nu poate vorbi.

— Ştii, spuse mareşalul, tot răul e spre bine. Într-adevăr, trebuie să uiţi multe ca să poţi trăi mai departe. Altfel, ai văzut unde ai ajuns: ai băut, ai făcut scandal, te-ai aruncat din tren. Galina suferă foarte mult. Mi-a spus că, în privinţa despărţirii, tu nu eşti vinovat, vinovată este numai ea. Dar, în definitiv, e unica mea fiică. Pe tine te iubesc ca pe un fiu şi vreau să vă împăcaţi. Crede-mă, voi face orice pentru tine, dacă... Am discutat cu doctorii; nu cu ăştia – şi arătă cu privirea spre uşa pe

care ieșiseră medicii spitalului – ci cu doctorii de la spitalul Kremlinului, cu Ceasovîi și cu Schmidt, la care se consultă tot Biroul Politic. Ei au spus că memoria poate reveni. Am să fac totul să-ți revină memoria. La urma urmei, chiar dacă ai uitat unele cunoștințe militare, nu contează. Știi, e o anecdotă: ca să conduci, trebuie să știi cum o cheamă pe secretară și unde se află ștampila. Am să mușamalizez beția din tren, iar pentru "EMMA" vei primi epoleții de general. Țîi minte ce înseamnă "EMMA"?

Stavinski neagă din cap. "Deci asta e," își zise el, "Iurîșev a fost căsătorit cu fiica mareșalului Oparkov! Însă nu trebuie, nu trebuie în nici un caz să mă întîlnesc cu ea! Dacă ajung în pat cu fosta nevastă a lui Iurîșev, mă dau în vileag cît ai clipi. Pe de altă parte, e ispititor să ajung general prin Oparkov. În felul ăsta, toate greșelile și prostiile făcute de mine în numele lui Iurîșev se vor șterge..."

— Mă rog, dacă nu-ți aduci aminte de "EMMA", nu e nici o problemă, continuă mareșalul. O să vezi filmul și o să-ți amintești, te asigur. Dacă vrei, facem mîine în salon un "matineu" cu conducătorul proiectului, Benjer. Îl mai ții minte pe Benjer?

Din nou, Stavinski neagă.

— Nu-i nimic! O să vezi și o să-ți amintești! Te rog foarte mult, Galina are treizeci și șapte de ani, încă mai puteți avea copii. Dă-i voie să se întoarcă la tine, dacă ai și cît suferă...

Aproape înspăimîntat, Stavinski își ascunse capul în pernă cu o mișcare pe care nu și-o putu stăpîni.

— Bine! Nu astăzi! spuse imediat Oparkov. Peste o săptămînă, două? Sau cînd o să ieși de aici. Dar dă-i o speranță, te rog eu... Te iubește doar!

Stavinski strînse afirmativ din sprîncene.

— De acord? se bucură Oparkov și chiar sări de pe scaun. De acord? Pot să-i spun? Dă-mi mîna, dă-mi mîna! Știam că ești un om adevărat! Îți spun cinstit: cînd s-a întîmplat, mi-am pierdut dintr-o dată toți copiii: pe tine, pe ea, pe Vitenka! Însă acum, totul va fi bine... Cînd poate să vină la tine?

Cu un glas răgușit, gripat, Stavinski șopti:

— După... Mai apoi...

— Am înțeles! Bine! Cît despre memorie, nu-ți fă griji! O aducem noi înapoi! Te vei ocupa de "EMMA". Acum, "EMMA" e proiectul cel mai important. Biroul politic ne-a impus niște termene foarte stricte! Ei, odihnește-te, fă-te bine...

Cînd Oparkov plecă, Stavinski închise ochii istovit și simți șiroaie de transpirație curgîndu-i pe tot corpul. Oho, acum ar fi putut strînge un borcănaș de transpirație.

Capitolul 13

Nemărginitele întinderi înzăpezite ale tundrei subpolare gemeau sub apăsarea viscolului. Soarele palid al nordului lumina stîlpii înfipți în diverse locuri ale tundrei și machetele din lemn ale instalațiilor militare: baterii antiaeriene, rampe pentru instalațiile rachetelor.

La punctul de comandă al submarinului atomic avea loc numărătoarea inversă: "Șase... cinci... patru... trei..." La pupitru se aflau cîțiva militari, dar și civili. Printre militari se afla și Iurîșev. "Doi... unu... Atac!" ordonă Iurîșev. În aceeași secundă, un bărbat brunet de vreo patruzeci de ani, cu nas acvilin și degete subțiri, nervoase, aflat alături de Iurîșev, apăsă butonul alb cu inscripția "Atac".

Tundra se cutremură. Blocurile de gheață se zguduiră. Grămezile de ghețuri, machetele de lemn ale bateriilor antiaeriene și ale instalațiilor pentru rachete se aplecară într-o parte și căzură cu un tunet. Parcă un uragan subteran ar fi scuturat tundra, răsucind inima pămîntului și crăpînd miile de tone de stînci, blocurile de gheață și machetele de lemn. Pulberea ridicată înnegri soarele.

În salonul lui Stavinski, proiectorul derula pelicula mai departe. Taigaua. Un pîrîu firav își ducea apele molcome spre o deltă întortocheată. Ca și în tundră, pe malul rîului se aflau machetele unor obiective militare: dispozitive pentru rachete, baterii antiaeriene.

Iar în Marea Ohotsk, la pupitrul de comandă al aceluiași submarin, colonelul Iurîșev făcea din nou numărătoarea inversă: "Patru... trei... doi... unu... Atac!"

Și bărbatul brunet apăsă butonul.

Taigaua se zgudui ca într-un cutremur. Crăpături adînci întretăiau pămîntul, umflînd apele rîului, frîngînd cimbrii seculari și aruncîndu-i în adîncurile pămîntului o dată cu machetele instalațiilor militare...

Apoi, pe micul ecran instalat în salonul lui Stavinski apăru chipul colonelului Iurîșev, care spuse:

— Noua armă seismică permite crearea unor cutremure locale la o distanță de patru sute de kilometri de la locul instalării grilelor energetice. Fără orice alt amestec sau imixtiune exterioară, cu ajutorul submarinelor, putem instala în apele inamicului matrițe energetice, capabile să primească un impuls de atac prin radio de la punctul de comandă din Murmansk, Klaispeda sau Severodvinsk. Toate problemele tehnice sînt rezolvate în principiu. Submarinul este utilat cu instalații speciale de forare...

În continuare, pe ecran apărură fotografii și scheme tehnice, însoțite de glasul colonelului Iurîșev:

— ...care se așează pe fundul mării în punctul ales de noi... Forarea unui puț pentru grila energetică durează de la șase pînă la zece zile, în funcție de sol. Bineînțeles, o cercetare seismică trebuie să stabilească din timp punctele în care forarea nu întîmpină granit sau alte roci cu duritate mare. Apoi, în puț se instalează așa numita "matriță energetică". Opt astfel de matrițe situate în opt puțuri formează un lanț capabil să provoace un cutremur pe un spațiu cu dimensiunea de 150-200 de kilometri. Priviți harta Europei. Practic, toate sau aproape toate bazele NATO se află pe raza armei seismice "EMMA" cu submarine...

Macheta reliefului Europei apăru pe ecran. Țările scandina-

ve, Germania, Spania, Anglia, Italia, Grecia... Munți, rîuri, orașe portuare, baze NATO, centrale electrice. Mîna apăsă pe butonul cu inscripția "Atac" și, pe machetă, mai multe cutremure începură să despice și să înghită orașe, baze militare, aeroporturi, instalații de rachetă, centrale electrice, magistrale de cale ferată și șosele.

Pe ecran apăru din nou chipul colonelului Iurîșev.

— Fără îndoială că asimilarea acestui tip absolut nou de armă costă mult. Este nevoie de o uzină pentru producerea matrițelor energetice. Sînt necesare utilaje speciale, mult mai moderne decît cele actuale, de forare submarină silențioasă, cadre cu înaltă calificare de sondori submarini. Și mai trebuie o flotilă de submarine pentru foraj simultan al acestor puțuri în jurul teritoriilor alese pentru atac. Poate fi vorba de Europa, China, țările lumii arabe sau America. E limpede un lucru: în scopul întăririi capacității de apărare a țării noastre, colectivul de oameni de știință ai Institutului de Marină și Energetică, sub conducerea academicianului Benjer, a creat o armă nouă, necunoscută în Occident. Această armă este capabilă...

Tundra se cutremură din nou...

Din nou se zgudui taigaua pe ecran...

— Ei? îl întrebă Benjer, un bărbat de patruzeci de ani, cu părul negru și nas acvilin. Vă amintiți? Acum avem probleme mari. Încercarea de probă a submarinului lui Gușcin în apele teritoriale ale Suediei a arătat că se poate fora și se pot instala grile energetice chiar sub nasul inamicului. Numai că asta e și rău și bine. Rău deoarece conducerea a conchis că la noi totul merge perfect și cere să devansăm programul. Dar dumneavoastră știți în ce condiții lucrăm, am făcut grilele aproape manual. Avem nevoie de uzină, de utilaj nou de forare. Fără dumneavoastră, nu putem obține nimic...

— Vreau să mai văd o dată filmul, zise Stavinski.

Trebuia să-și însușească maniera lui Iurîșev de a vorbi, aplecarea ușoară a capului spre stînga înainte de a face o nouă propunere și intonația glasului său răgușit.

Capitolul 14

La ora zece seara, în celulă se stingea lumina – un bec galben, acoperit de un grilaj de sîrmă.

Virginia stătea pe patul de sus, între perete și Vasili. Patul – o laviță lungă din scînduri geluite – ocupa jumătate de celulă. Pe el își găseau loc zece femei. Un alt pat, de aceeași mărime, se afla jos.

Ca să facă loc americancei, Vasili gonise două femei pe patul de jos. Era foarte grijulie cu Virginia. În virtutea drepturilor de șefă a celulei, a cerut de la gardian o cană de apă pentru Virginia, căreia i se făcuse rău din cauza înăbușelii și duhoarei din celulă.

Seara, cînd gardianul împărțea prin ferăstruică hrana – terciul și ceaiul – Vasili i-a dat Virginiei și zahărul ei, iar înainte de culcare, a pieptănat-o cu un pieptene ascuns sub saltea.

În cele cîteva ore, Virginia a înțeles că majoritatea femeilor din celulă nu sînt infractoare profesioniste, ci femei simple, arestate pentru speculă, delapidare sau omucidere pe fond de gelozie. Însă puterea în celulă aparținea unor infractoare profesioniste, patru la număr, plus Vasili.

Stînd în întuneric alături de ocrotitoarea sa, Virginia înțelesese: grija femeii nu e întîmplătoare. Ceva trebuia să se întîmple și ea ghicise despre ce-i vorba.

Voia să sară din pat, să se repeadă la ușă, să bată în ea și să strige pînă cînd va veni anchetatorul, iar apoi să-i spună tot adevărul – și despre Iurîșev, și despre Stavinski – dar ce va rezolva? Va accentua și mai mult faptul că a luat parte la răpirea unui colonel al Marelui Stat-Major și practic a fost principalul personaj al diversiunii: a adus un bărbat și a plecat cu un altul. Iar interogatorii, încă un proces și încă o condamnare, mai rea ca aceasta. Și pe Stavinski, în acest caz, îl vor găsi imediat. Acum el este în siguranță, iar pe ea au condamnat-o la numai trei ani. Larry Coogel i-a spus că ambasada va lua toate măsurile ca să o elibereze înainte de termen.

Pînă atunci, trebuia să îndure în această celulă mirosul de transpirație feminină, de murdărie, de menstruație. Și cel mai important era să reziste acestei Vasili. Mîna groasă a femeii se așeză pe pieptul Virginiei. Luîndu-i mîna, Virginia spuse ferm:

— Nu.

— Liniște. Fără zgomot.

Vasili se lipi de ea și acoperi gura Virginiei cu palma, apoi se sui pe ea cu toată greutatea trupului mătăhălos și urît mirositor.

— *Niet! No!* striga îngrozită Virginia, mușcînd palma umedă de transpirație și încercînd să înfrunte trupul greu de pe ea și mîna aspră, care deja o pipăia între picioare.

Dar Vasili, deja înverșunată de poftă, o lovi cu palma peste gură, iar cealaltă mînă, ca un sfredel, îi desfăcea picioarele strînse. Trupul ei asudat se zbătea în mișcări erotice convulsive.

O durere acută puse stăpînire pe tot trupul Virginiei. Leșină și nu auzi cum se deschide ușa, cum în celulă se reped supraveghetoarele și o dau jos de pe ea pe Vasili, încălzită de poftă...

Virginia își reveni în hurducăitul unui camion, pe podeaua rece ca gheața a platformei din spate. Era întuneric beznă, iar frigul îi pătrundea în oase. Fusta plină de sînge i se făcuse bocnă. Ridicîndu-se cu greu, căzu iarăși în timp ce mașina coti scurt, apoi se opri. Afară se auziră pași grei scîrțîind în zăpadă,

apoi scrîșnetul ușii de fier.

În întuneric, niște mîini o apucară și o traseră din mașină. Virginia văzu o casă cu etaj, întunecată, înconjurată de un zid de piatră. Mîini soldățești o tîrîră prin zăpadă de la camion pînă la intrarea în casă. Doi cîini lup încercau să se apropie de poalele fustei ei, atrași de mirosul de sînge. Un glas aspru de bărbat și o cizmă soldățească goniră cîinii.

Soldatul o trase pe Virginia în casă și o ridică, să nu păteze covorul de sînge. O împinse pe un coridor luminat puternic, printr-un hol mobilat cu gust, într-o cameră de baie. Acolo o așeză pe marginea căzii ca un mic bazin, în care apa albăstrie, mirosind a extract de conifere, o ademenea irezistibil. Soldatul ieși, închizînd ușa. Virginia se uită in jur și rămase uimită: era aceeași baie în care se aflase nu demult, la șeful KGB-ului.

Înțelese la cine fusese adusă și de ce. Și, fără să se atingă de apă, se lăsă pe pardoseala caldă de teracotă. Avea febră, iar lacrimile îi secaseră.

Se deschise ușa. În cadrul ei se afla un bărbat înalt, corpolent, de vreo șaizeci de ani, cu un început de chelie deasupra frunții. Era cel care o servise cu sandvișuri cu icre în cabinetul KGB-ului din Piața *Dzerjinski*. Ochii săi albaștri-cenușii o priveau prin ochelarii cu ramă subțire de baga. În mîini ținea un pahar și o sticlă de *Johnny Walker*. O examină cîteva secunde pe Virginia, puse pe marginea căzii sticla de *Johnny Walker* și paharul, după care plecă.

Ușa băii rămase deschisă. Virginia auzi cum pașii lui grei ajung în salon, apoi auzi clic-ul cuplării magnetofonului și întreaga vilă se umplu de glasul Lizei Minelli.

Virginia plînse îndelung, molcom. Undeva, acolo, într-o viață prea îndepărtată de a ei, se află New York-ul, cafenelele, restaurantele, Liza Minelli. Iar ea, murdară, bătută, siluită de o matahală de lesbiană, zace pe podea... "Doamne, mamă!" Dar mama ei era îngropată de mult și departe, în Colorado, în 1961.

Se apropie tîrîș de sticlă și își turnă un pahar aproape plin. Whisky-ul îi arse gîtul și stomacul gol, dar îi dădu forță. Se ridică și mai bău. Și, zîmbind, cu sticla în mînă, plecă în căutarea glasului Lizei Minelli.

Stăpînul vilei stătea în holul spațios, lîngă căminul încălzit, și citea *Washington Post*. Peste pantalonii și cămașa albă fără cravată purta un halat de casă maro închis. Pe o măsuță, alături de *New York Times* și *Sunday Times* se afla o altă sticlă de *Johnny Walker*, mai multe sticle de apă minerală, iar pe fructiera mare de argint se aflau struguri, mere, portocale și banane. În șemineu trosneau lemne de mesteacăn.

— Luați loc, spuse el fără să-și ridice ochii din ziar și, aplecîndu-se puțin, dădu magnetofonul mai încet.

— Ce vreți de la mine? întrebă Virginia, care rămăsese în picioare.

— Să luați loc.

— V-aș murdări mobila, zîmbi ea.

— În baie era un halat. Puteați să faceți o baie și să vă schimbați.

— Nu se obișnuiește ca deținuții să facă baie și să poarte halate. Ce vreți de la mine?

— Nici pe departe ceea ce credeți.

Își ridică privirile spre ea și își scoase ochelarii. Avea ochi albaștri, parcă bolnavi. Își șterse ochii cu mîinile.

— Credeți că vreau să vă spălați de toată mizeria și pe urmă să vă culcați cu mine. Dar eu nu vreau acest lucru. În Rusia sînt destule femei frumoase și mai tinere ca dumneavoastră. Și nu numai rusoaice. Sînt lituanience, uzbece, unguroaice, gruzine, evreice, iar, dacă doresc neapărat, poloneze, turcoaice și așa mai departe. Așa că nu duc lipsă. Luați loc, o să cădeți. Și nu mai beți. Mîncați fructe.

Virginia se așeză într-un fotoliu moale din piele. Nu avea putere să stea în picioare. Însă nu se atinse de fructe și se străduí să nu se uite la ele.

Bărbatul din fața căminului răsuflă din greu.

— Treaba dumneavoastră, spuse el. Tot ce vreau să vă propun este în interesul dumneavoastră. Sînteți o femeie frumoasă, tînără, și n-o să rezistați în pușcărie, mai ales în situația dumneavoastră. Aveți nevoie acum de vitamine, de odihnă, de o alimentație îmbunătățită. Poate că vă gîndiți că, mîine-poimîine, americanii vă vor schimba pe nu știu care spion de-al

nostru. Încercați să uitați varianta asta. De ce să am nevoie de un spion care s-a dat de gol? Cine-mi poate garanta că nu a fost racolat deja de CIA? Cunoașteți această organizație? Ați avut vreodată de a face cu ea?

Întrebarea era aruncată aiurea, în treacăt. Cu cîteva ore în urmă, pe biroul lui se aflaseră materiale care-l compromiteau definitiv pe acest maior pe nume Naznacinîi, mai mult decît faptul că îi cășunase pe bietul stomatolog din Washington. Era vorba de fotografii ale lui Neznacinîi și ale agentei sale, Olea Mahova, făcute cu o cameră ascunsă într-o cameră a hotelului *National*.

Locotenentul Kozlov declanșase camera ascunsă cu același scop cu care apoi Neznacinîi a filmat-o pe Olea cu Kozlov și cu alți ofițeri KGB. În plus, în cursul cercetărilor s-au cules informații de la femeia de serviciu a secției turistice a KGB-ului. Femeia de serviciu a declarat că Neznacinîi s-a închis de cîteva ori în cabinetul său cu secretara. Frumoasa Katia a fost interogată și a recunoscut concubinajul cu maiorul Neznacinîi. Pe scurt, dacă Robert Wiliams a curățat din rîndurile KGB-ului un asemenea idiot și, probabil, un viitor trădător, înseamnă că a făcut un serviciu securității sovietice...

La această idee, bărbatul zîmbi și spuse Virginiei, care tăcea:

— Bine, să vorbim totuși despre dumneavoastră. Așadar, nu vă vor schimba nici azi, nici mîine, veți sta în pușcărie trei ani bătuți pe muchie, ba chiar și mai mult. Nu vă mirați: pentru încălcarea regimului de detenție, termenul poate fi prelungit. De pildă, astăzi ați provocat scandal în celulă și ați încercați să o violați pe deținuta Vlasova...

— Ea pe mine, nu eu pe ea! exclamă Virginia clocotind de indignare.

— Cine știe? zîmbi din nou bărbatul, privind-o în ochi. Femeia aceasta, Vlasova, a scris o plîngere că ați încercat să o siluiți, iar celelalte deținute sînt gata să susțină acest lucru. Iar pentru perversiuni sexuale, justiția noastră vă poate condamna din nou. Și ce garanții pot avea că, atunci cînd vă vor duce de aici la închisoare, pe drum nu veți încerca să seduceți soldații? Acum înțelegeți ce vreau să spun? Putem să vă ținem în pușcă-

rie cît vrem și nici un președinte american nu vă va salva. Nu pot să vă garantez că în pușcărie sau în lagăr nu veți fi violată de lesbiene sau de soldații din escortă. Un lucru e sigur: n-o să rezistați nici măcar trei ani. Mizeria, munca de ocnaș, zoaiele din pușcărie vă vor distruge. Într-un an vă veți usca precum o smochină. Iar dacă sînteți cu adevărat însărcinată, gîndiți-vă la copil...

— Ce vreți de la mine?

— Vreau să colaborați cu noi... Așteptați, nu mă întrerupeți. Nu e atît de groaznic. Avem nevoie de oameni ca dumneavoastră pentru o muncă ușoară. De exemplu, să antrenați cîțiva oameni care trebuie să meargă în Occident. Sînteți actriță, cunoașteți modul de viață american, mărunțișurile vieții. Dar aceasta este numai una din posibilități. Există și altele. Ați fost mereu singură și, ca să fim sinceri, nu ați avut o viață plină de succese. Ați filmat mult prea puțin și numai în roluri minore. V-ați căsătorit abia cu trei-patru luni în urmă, dar și căsătoria ați făcut-o – așa cred – pentru că aveți treizeci și patru de ani și e timpul să aveți copii, o familie. Cu alte cuvinte, America nu v-a oferit nici carieră, nici fericire. Însă tot ce ați visat acolo puteți avea aici, în Rusia, și fără vreun efort deosebit. Un singur cuvînt al dumneavoastră și veți avea casă, bani, mașină, admiratori. Iar apoi – cine știe? – un soț rus și chiar roluri principale în filmele noastre. Noi putem face orice! Ei? Sau preferați închisoarea, lesbienele și soldații, iar pentru fiul dumneavoastră – casa de copii?

— Ceea ce faceți dumneavoastră se numește șantaj, spuse Virginia.

— Nu, e o afacere, răspunse el.

— Trebuie să mă gîndesc...

— Unde? În închisoare sau aici? zîmbi el.

— Alt loc nu-mi puteți propune?

— Bine, spuse el. Unei femei ca dumneavoastră i se poate face o concesie. Dar nu pentru mult timp. Să spunem, pentru două săptămîni. Veți trăi în condiții mai omenești. Dar vă previn: peste două săptămîni vă așteaptă ori celula infractoarelor ori... Doriți să cinați cu mine? Să faceți o baie?

— Mi-ați dat două săptămîni de gîndire.

— O cină nu vă obligă cu nimic.

— Totuși, ar fi mai bine să amînăm, replică Virginia, înțelegînd că dacă va mai rămîne aici fie și o jumătate de oră, va învinge el, nu ea.

Și nu peste două săptămîni, nici măcar peste două zile, ci chiar în această noapte.

Capitolul 15

Trei zile la rînd, Stavinski l-a visat pe Iurîșev. Nu era nimic bizar în acest lucru.

Toată săptămîna, de dimineață pînă seara, fusese plină cu acest Iurîșev: energicul Benjer l-a introdus în amănuntele proiectului "EMMA", ofițerii Marelui Stat-Major, foștii prieteni ai lui Iurîșev – din ordinul mareșalului Oparkov – îi "aminteau" episoade din viața lui (și, în secret, au introdus în salon coniacul preferat al lui Iurîșev), iar comandantul submarinului "U-137", Piotr Gușcin, i-a raportat amănuntele campaniei în Suedia.

"Am reușit să forăm în secret trei puțuri pe fundul pietroaselor fiorduri suedeze și să așezăm în ele matrițele energetice verticale. Al patrulea puț al lanțului, așa cum a fost indicat de seismologi, a fost săpat de Benjer chiar lîngă baza navală de la Karlskrona. Am forat puțul în prima noapte, înainte chiar ca pescarii să ne descopere în zori. Pe urmă, în timp ce suedezii mă purtau pe la interogatorii, ne-am făcut treaba în liniște, am instalat matrițele în puț și am acoperit totul cu un grund special și cu un solvent, așa că nici dracu' nu poate mirosi nimic. A fost o muncă infernală, să o spunem clar. Suedezii au reperat

urme de uraniu și s-au tot învîrtit în jurul submarinului... Nu am dat drumul la nimeni, chit că eu eram aproape arestat. Vă raportez însă, tovarășe colonel, că nu sfătuiesc pe nimeni să se bage a doua oară într-o asemenea încurcătură. Este nevoie de niște instalații de forare care să perforeze orice fel de rocă, chiar și granitul..."

— Exact! Ce v-am spus eu?! îi spuse Benjer lui Stavinski. Mă rog, să admitem că vom instala încă două matrițe undeva, în raionul insulei Musko, pentru ca lanțul suedez să fie gata, iar noi să primim Premiul Lenin. Însă după aceea – gata! Apoi trebuie să încetăm aceste acțiuni "pompieristice" și să cerem bani pentru producerea în serie a grilelor și pentru instalațiile de forare cu diamant de tip nou. În orice acțiune de acest gen, principalul este să primești milioanele pe care să le cheltui imediat. După aceea mulgi vaca, dacă putem să spunem așa. E nevoie de bani, dar nimeni nu vrea să dea. Mîine vine la noi la institut Comisia Militară a CC al PCUS. Fără dumneavoastră, eu nu-i primesc!

— Mîine e sîmbătă, zi liberă, se miră Stavinski.

— La noi în institut nu sînt zile libere. Nici la CC, spuse Benjer.

— Dar am mîna în ghips...

— Fleacuri! Doar puteți merge! Îi ducem la standuri, le arătăm cele două matrițe confecționate manual și punem piciorul în prag că așa nu se mai poate lucra! Îi luăm tare, dumneavoastră începeți, eu continui. Fără pauze, la "foc automat". Oricum nu se pricep deloc la știință...

— Am și rana asta, spuse Stavinski arătînd cu mîna spre obraz.

Își lăsase barbă și mustăți, pentru ca eventualele diferențe să nu poată fi sesizate. De fapt, comoția cerebrală putea constitui un motiv al modificării expresiei chipului sau a mișcărilor, gesticii, mersului și chiar a scrisului. Însă, motivînd durerile maxilarului, Stavinski refuza să-și pună alți dinți. Îi convenea să șuiere cînd vorbește, pentru că se temea că nu imită prea bine glasul răgușit al lui Iurîșev. El era Iurîșev, ce mai! Toți îl înconjurau cu grijă, mai ales că era ginerele șefului Marelui

Stat-Major.

Toți erau exagerat de atenți cu el, nu dădeau importanță bandajului de pe față, tăieturii de pe bărbie, la fel cum se întîmplă întotdeauna cu cei care vin la patul unui bolnav; luau o înfățișare de parcă el ar fi fost perfect sănătos și nu s-ar fi întîmplat nimic deosebit. În astfel de cazuri, oamenii se supraveghează pe sine mai mult decît îl urmăresc pe bolnav.

Însă acum, treaba se schimbase. După ce Benjer și Gușcin plecară, Stavinski se plimbă încordat prin salon. Practic, de a doua zi începe să ducă la îndeplinire sarcinile de serviciu ale lui Iurîșev. Și tocmai acum picase Comisia CC al PCUS! Dar nu putea să refuze. Încă înainte de a veni Benjer și Gușcin, mareșalul Oparkov îl trimisese la spital pe aghiotantul său, maiorul Reazanțev.

Acum, toată ținuta de general se afla împrăștiată prin salon. Stavinski se uita pieziș la ea și înțelegea că nu a primit gradul de general numai pentru proiectul "EMMA". Mîine, după ședința cu Comisia Militară a CC-ului, se va întîlni cu fiica mareșalului Oparkov, Galina, fosta soție a lui Iurîșev. Acesta îl anunțase atunci, în compartiment, că a alungat-o de acasă pentru că e o tîrfă. Cum o să fie? Cum trebuie să se poarte cu ea? Ar fi mai simplu să o facă în continuare, ca și Iurîșev, pe soțul jignit, însă atunci rămîne fără protecția tăticului ei mult iubit...

Noaptea, îl visă din nou pe Iurîșev, era în pat cu Virginia. Stavinski nu-și putea aminti în somn: oare ea știa că bărbatul e Iurîșev și nu el? Apoi, în locul lui Iurîșev apăru Neznacinîi, care o viola pe Virginia.

Stavinski se trezi transpirat tot. Doi morți îi apar în vis; o fi bine, o fi rău? Se ridică din pat, se se spălă la chiuvetă și îmbrăcă hainele de general.

Capitolul 16

Soția lui Iurîșev, Galina, se trezi în acea zi cu mult înainte de răsăritul soarelui. La treizeci și șapte de ani, să rămînă în aceeași zi fără fiu, fără soț și fără viața lipsită de griji pe care o dusese ani de zile sub oblăduirea soțului și tatălui... Fusese o lovitură distrugătoare pentru ea. Poate fiindcă îl iubea cu adevărat pe Iurîșev, ca pe un fiu, și întotdeauna insista că este avansat în funcție nu din cauza relațiilor de familie, ci pentru că merită într-adevăr.

Galina îl iubea pe Iurîșev, iar escapadele ei amoroase întîmplătoare nu afectau în mintea ei această dragoste, ci dimpotrivă: după ruptura cu respectivul amant student sau doctorand la institutul unde Galina preda limba franceză (ca majoritatea zdrobitoare a fiicelor elitei de partid și militare), se întorcea întotdeauna la soț, plină de un sentiment revigorat al iubirii pentru fiu, pentru familie. Parcă îl putea compara pe acest bărbat talentat, liniștit și iubitor cu vreun student de douăzeci de ani?!

Ocupat cu munca și cu veșnicele sale deplasări, Iurîșev nu observa niciodată nimic, iar Galina era prea puțin apăsată de ideea că-și înșeală soțul. Doar viața trece; peste cîtăva vreme,

va avea patruzeci de ani. Această cifră o speria și o sfida parcă în fiecare amant de douăzeci de ani. Nu, nu sînt încă patruzeci, ba nici măcar treizeci! Ce-i drept, nimeni nu-i dădea mai mult de treizeci de ani: era o blondă subțire dar bine făcută, cu ochi verzi, cu un chip puțin cam prelung, cu buze senzuale, nu prea înaltă dar cu picioare nervoase, frumoase, și cu sîni ademenitori.

Multe studente de optsprezece ani o invidiau pentru înfățișarea ei, dar mai ales pentru îmbrăcămintea de import și pentru mașina ei proprie Lada. Deși erau impresionați de "stilul" ei franțuzesc – născocea lucruri deosebite, extravagante, poziții "sălbatice" – ei o învățau și o corupeau pe ea și nu invers.

Și tocmai într-un astfel de moment de "sex franțuzesc" o surprinsese fiul ei Victor, care se întorsese din tabără cu o zi mai devreme. Totul s-a prăbușit dintr-o dată, iar viața îi părea pustie, pustie...

Nici tatăl ei nu-i mai acorda prea mult timp (poate că nu intenționat: în Polonia se întîmplă dracu' știe ce, în Afganistan nu merge treaba cum trebuie). Galina se trezise singură cu cei treizeci și șapte de ani ai ei, cu limba franceză de care nimeni nu avea nevoie și cu mașina ei Lada, care nu o mai interesa deloc.

Încercase să bea, să înceapă o nouă aventură, dar nu mai avea acel impuls interior, acea ușurare lăuntrică. Iurîșev! Acum avea nevoie de un bărbat ca el: calm, încrezător în sine, puternic, capabil să o apere de toate necazurile.

Cînd tatăl ei i-a spus că Iurîșev a sărit din tren, s-a rănit și și-a pierdut memoria, o speranță firavă a încolțit în sufletul ei: a uitat și acea zi de 28 iunie? S-a dus ca o furtună la medici psihiatri și a încercat să se lămurească. Poate să-i revină memoria? Cît de adîncă este această uitare? Dar văzu că medicii, cu toată știința lor, nu pot să-i garanteze nimic în afară de faptul că, în cazul amneziei retrograde, revenirea memoriei nu se produce în mod liniar. Poate reveni într-o săptămînă, într-o lună sau niciodată. Faptul îi dădea speranțe și în același timp o înfiora. I se părea uneori că va fi de ajuns ca Iurîșev să o vadă pentru a-și aminti totul: fiul, ziua aceea fatală, faptele pe care

ea le-a recunoscut, scriindu-le cu mîna ei, amenințată cu pistolul. De aceea amîna mereu momentul întîlnirii cu Iurîșev și s-a bucurat cînd tatăl ei i-a spus că nu e nevoie să-l viziteze la spital. Dar iată că a venit ziua. Iurîșev iese din spital astăzi, la ora douăsprezece are ședință la Institutul de Marină și apoi...

"La urma urmei, voi avea grijă de el ca o dădacă sau ca o mamă, cum va dori, numai de m-ar ierta, de ar uita, de nu și-ar aduce aminte" gîndea și se ruga în sine Galina. "E chiar foarte bine că e bolnav, cu mîna în ghips și fără memorie. Dumnezeu m-a iertat și îmi dă o șansă. Dar, Doamne, cum să-l întîmpin? Cum să-l privesc în ochi? Cum să rămîn singură cu el, cînd între noi este o asemenea prăpastie?"

Și deodată, un nou gînd o făcu să sară din pat. Mărturiile ei. Cele două pagini: biletul fiului și declarația ei. Se află undeva acasă, în apartamentul lor, și dacă el nu-și amintește nimic în primul moment al întîlnirii, venind acasă...

Se îmbrăcă în grabă, uitînd că la ora nouă e programată la cea mai cunoscută coafeză din Moscova, păși cu grijă ca să nu își trezească tatăl și se strecură afară. Alergînd prin zăpada căzută peste noapte, se îmbrăcă din mers și ajunse la Lada ei. După ce curăță parbrizul cu mișcări nervoase, nu mai așteptă să se încălzească motorul și porni pe străzile întunecate și pustii spre bulevardul Lenin, unde se afla apartamentul lor.

Aici, cu inima bătîndu-i să-i spargă pieptul, introduse cheia în broască și, parcă temîndu-se de ceva, intră în apartament și aprinse lumina. Își văzu fiul. Portretul lui. Un băiețel zîmbitor, îmbrăcat în costumaș de marinar. Băiatul se uita la ea. Nici nu îndrăzni să se apropie de fotografie. Înlemni în mijlocul camerei, apoi se lăsă încet în genunchi și șopti:

— Iartă-mă... Iartă-mă...

Însă după cîteva minute se ridică, luă portretul de pe perete și îl ascunse în dormitorul ei, în sertarul de jos al comodei, sub lenjerie. Apoi băgă în geantă albumul de familie și trase toate sertarele de la masa de scris a lui Iurîșev. Dar cele două pagini nu se aflau nici în sertare, nici în geamantanele din debara, nici printre cărțile din bibliotecă.

Țîrîitul asurzitor al telefonului o făcu să tresară înspăimîn-

tată.

Șovăind, se apropie de telefon. Cine ar putea să-l sune pe Iurîșev atît de devreme? Se hotărî totuși să ridice receptorul.

— Alo...

— Tu ești? se auzi glasul tatălui ei.

— Eu...

— Faci curat pe acolo?

— Da...

— Aha! Bine!

Pentru prima oară în ultimele luni, simți în glasul tatălui ei o notă de afecțiune.

— Nu pleca, am să vin cu șoferul să aduc alimente, apoi o să pleci cu șoferul la magazinul auto, o să primești o Volgă nouă, am plătit eu totul. Iar la ora cinci o să vii cu mașina la Marele Stat-Major.

— O Volgă?! se mira ea.

— Da, da. Generalul Iurîșev nu se poate deplasa cu o rablă de Lada. Numai să nu-i spui că Volga e din partea mea. Oricum, nu-și amintește că a avut mașină sau nu. Interesant, ce o să spună?

— Tată, ești... ești un om de aur!

Însă el pusese deja receptorul în furcă.

Galina izbucni într-un hohot de plîns.

Capitolul 17

În sud-estul Moscovei, la aproape cincisprezece kilometri de Kremlin, se află o clădire lungă, cu nouă etaje, construită în anii '50 – așa-numitul Institut de Marină. De fapt, clădirea nu are nimic de a face cu un asemenea institut, fiind de mult timp centrul secret de experimentare și elaborare a celor mai noi tipuri de arme.

Pe teritoriul institutului s-a introdus o ramificație de cale ferată a magistralei feroviare Kursk, iar deplasarea între secții se face cu un autobuz, fiindcă pe jos nu poți străbate acest teritoriu nici într-o oră. Însă locuitorii din apropiere – muncitori la uzinele de motoare, de avioane și de cabluri – nici nu bănuiesc că dincolo de zidurile acestor clădiri ale institutului, în hangare uriașe, se află pe standurile de lucru repere ale celor mai noi submarine atomice și rachete cu focoase nucleare. Oamenii de știință și inginerii institutului au dotat rachetele cu computere de ultimul tip.

Conducerea țării răsplătea cu generozitate pe cei de aici cu salarii de trei ori mai mari, cu Premiul Lenin și cu Premiul de Stat, cu titluri de Erou al Muncii Socialiste, cu ordine militare,

cu apartamente noi, cu servicii speciale de aprovizionare cu alimente la domiciliu.

Vizitatorii permanenți ai institutului erau comandantul general al Flotei de Marină Militară, ministrul Apărării, membrii Biroului Politic și însuși Leonid Ilici Brejnev.

În 1978, una din cele mai îndepărtate clădiri ale acestui institut a devenit obiectiv de importanță ultrasecretă: centru de elaborare a proiectului "EMMA" și loc de asamblare manuală a primelor grile energetice.

În acea zi, institutul urma să primească vizita Comisiei Militare a CC-ului. Totuși, nimeni nu se aștepta ca o dată cu această comisie să vină însuși Brejnev.

Datorită acestui fapt, laboratoarele și secțiile institutului au intrat în panică, dînd peste cap ritmul normal de muncă. Nimeni nu putea ști în ce secție va intra Leonid Ilici!

Trecînd prin intrarea institutului, păzită de o gardă militară întărită, limuzina neagră și blindată a lui Brejnev, însoțită de cortegiul de mașini guvernamentale, traversă întreg teritoriul.

Limuzinele se opriră lîngă un hangar de cinci etaje, construit din beton. Brejnev intră direct în secție. Îmbrăcat într-un palton greu, cu guler de blană lăsat în jos, Brejnev păși încet, bătrînește, spre standurile pe care se aflau matrițele energetice, lungi de zece metri, asamblate pe jumătate. Fără carcasa cilindrică de protecție, semănau cu niște lumînări metalice uriașe.

Suita lui Leonid Ilici – membrii Comisiei Militare, ministrul Apărării, mareșalul Ustinov și mareșalul Oparkov – dădu mîna cu directorul, cu academicianul Benjer și cu Stavinski. Acesta din urmă, în noua uniformă de general a lui Iurîșev, întinse lui Leonid Ilici mîna stîngă în locul celei drepte, care era prinsă cu o eșarfă de gît.

— Ce-ai pățit? zise președintele arătînd spre mîna dreaptă a lui Stavinski.

— Un mic traumatism, Leonid Ilici, răspunse Stavinski răgușit.

— Văd că ești și mai gîjîit ca înainte. Te pomenești că bei? replică Brejnev lungind cuvintele din cauza defectului său de vorbire. Bețivii nu prea se bărbieresc...

— E din cauza răcelii, Leonid Ilici, interveni prompt Benjer. Aici e curent, iar noi facem cîte două schimburi la rînd. Nu ne bărbierim, nu bem, ba uneori nici nu mîncăm, Leonid Ilici.

— De ce numai două schimburi și nu trei? întrebă Brejnev. Cînd ai promis că vor fi gata grilele?

— De Anul Nou, Leonid Ilici.

— Și vor fi?

— Acestea vor fi gata, Leonid Ilici. Trebuie să trecem de urgență la producția industrială de serie. Ne trebuie o uzină, Leonid Ilici...

Cerînd sprijin, Benjer se uită spre Stavinski.

— În afară de asta, Leonid Ilici, nu se poate lucra cu utilajul de forare pe care-l avem la ora actuală, îndrăzni Stavinski. Ne trebuie un agregat portativ și silențios de forare pentru tectonica dură.

— "Trebe! Trebe!", îl întrerupse Brejnev, imitîndu-l vădit mulțumit că există cineva care rostește cuvintele și mai rău decît el. Toți îmi spun că "trebe"!

Membrii comisiei zîmbiră, iar Brejnev, însuflețit, continuă:

— Unde te duci, "Leonid Ilici, dă!" Dă bani, dă carne, dă rachete! Niciodată nu aud "na!". Na carne, Leonid Ilici, na recolte bune, Leonid Ilici, na arma seismică, stimate Leonid Ilici, scutură-i un pic pe nemernicii ăștia de imperialiști, zdruncină oleacă Polonia asta! Așa ceva nu aud! Toți trag din mine ca dintr-o vacă de muls. Numai suedezilor, pentru istoria asta cu Kalr... cu Karl... dracu' să-i ia, cum se zice...

— Karlskrona, șopti Gaikazeanț.

— Așa... Numai suedezilor, înțelegi, le-am plătit daune o sută șaptezeci de mii de dolari. A fost neapărată nevoie să forăm chiar acolo? La alt loc nu v-ați putut gîndi?

Membrii comisiei se întunecară, iar chipurile lor se înăspriră.

— Suedia e țară neutră, Leonid Ilici, spuse Benjer palid, necutezînd să-i amintească lui Brejnev că Suedia a fost aleasă chiar de el, și pomenind acest lucru oarecum impersonal: Dacă vă aduceți aminte, nu s-a dorit atunci să ne băgăm deodată în bazele NATO. În plus, în cazul marelui război, Suedia poate să

blocheze toată flota noastră pe Baltica și de aceea...

— Nu asta spuneam, îl întrerupse Brejnev. De ce a trebuit să eșuăm submarinul la mică adîncime în Kar... în Kars... ptiu, mama lui!

— Ca să se formeze lanțul, Leonid Ilici, spuse Benjer, simțind că Brejnev e înfuriat nu atît din cauza istoriei cu submarinul cît de faptul că nu poate pronunța cuvîntul "Karlskrona". Ca să obținem efectul "EMMA", avem nevoie de acest punct. Firește, cînd vom trece la "EMMA" – Matrițe Energetice de Mare Putere...

— Dar cînd vom trece? întrebă Brejnev.

— Cînd vom avea uzina, se încăpățînă Benjer.

— Și cînd vom avea utilaje noi de forare, aminti Stavinski.

— Deci iarăși "dă"? făcu Brejnev privindu-l posac. Și de unde am eu garanția că minunea asta poate zdruncina Suedia, Anglia, Japonia sau America?

— Doar ați văzut filmul, Leonid Ilici, spuse Benjer.

— Filmul! rînji Brejnev. În film poți să umbli cu cioara vopsită. Uite, eu am văzut un film acum cinci ani. Se numea *Groapa adîncă*. Arăta acolo o muiere care avea o gaură!

Toată comisia izbucni în rîs la această glumă obscenă. Brejnev se uită la ei și zîmbi mulțumit; considera că are un deosebit simț al umorului și îi plăcea să i se confirme acest lucru.

Stavinski înțelese că trebuie să mențină acest ton, să se sprijine pe unda umoristică.

— Exact asemenea utilaj ne și trebuie, Leonid Ilici, zise el. Ca să putem fora puțuri adînci și să băgăm grilele în ele.

— Da? rîse Brejnev și se uită vesel la el. Atunci numiți proiectul "Groapa adîncă", iar matrițelor dați-le nume evreiești. Bine, pentru "Groapa adîncă" n-o să cruțăm banii. Doar sîntem bărbați, nu? Să-ți razi barba! Nu-i nevoie să-mi arăți entuziasmul în muncă. Văd și eu să se muncește.

— Dar mustăți pot să-mi las, Leonid Ilici? zîmbi Stavinski.

— Vezi ce zice nevastă-ta, răspunse Brejnev și se întoarse spre Ustinov și spre ceilalți membri ai Comisiei Militare. Mîine îi puneți pe amîndoi în avion și o săptămînă întreagă să caute prin toate uzinele ce vor. Nu avem timp să construim o uzină

nouă. Să-și utileze una veche, care vor ei. Asta – una la mînă. A doua la mînă: dați ordin celor de la spionaj să scotocească America și Israelul pînă ce vor găsi tehnică de forare...

— Nu au astfel de utilaje, Leonid Ilici, spuse Gaikazeanț.

— Ești sigur? întrebă Brejnev.

— Primim toată literatura lor tehnică.

— Deci vă trebuie un birou de proiectare. Ei, n-am zis eu? Ăștia îmi iau și pantalonii de pe mine! Mă rog, bine, de dragul "Gropii adînci" vă vom da și birou de proiectare... În ce an au dat americanii bomba atomică la Hiroshima? întrebă el brusc, mijind ochii.

— În '45, Leonid Ilici...

— Acum o să facem noi o Hiroshima în Suedia. E timpul să fim chit...

După plecarea lui Brejnev, Stavinski primi felicitări.

— Ascultă, unde-i amnezia ta retrogradă? hohoti academicianul Benjer și-l bătu pe umăr, desfăcînd apoi o sticlă de șampanie roz. Acum trebuie să-i hîrîim mereu pînă ce terminăm proiectul!

După o oră, la Marele Stat-Major – unde îl adusese socrul său, mareșalul Oparkov – Stavinski primi de la ofițerul de serviciu de la secția secretă cheile de la biroul "său", cheile de la seiful lui Iurîșev din acest birou și documentația secretă predată de Iurîșev înainte de plecarea în concediu. Cu toate că era duminică, la Marele Stat Major era multă lume.

Deschizînd seiful lui Iurîșev, ca să pună documentele secrete, Stavinski descoperi un plic alb cu însemnarea "*Mareșalului Oparkov, personal.*"

Stavinski deschise plicul. Erau două foi de hîrtie și un bilet scurt, scris de mîna lui Iurîșev: "*Stimate Nikolai Petrovici, ceea ce veți citi aici este scris de fiica dumneavoastră, în deplinătatea facultăților mintale. Și toate faptele mele ce vor urma sînt doar consecința. Adio. Iurîșev.*"

Stavinski închise ușa biroului și începu să citească mărturiile Galinei.

"*Subsemnata Galina Iurîșeva-Oparkova, recunosc că pe parcursul ultimilor șase ani de viață conjugală mi-am înșelat*

sistematic soțul. Astăzi, 28 iunie 1981, fiul meu, Victor, m-a surprins cu amantul meu în timpul actului sexual, cînd noi..."

Mai departe urma o descriere amănunțită, dură pînă la sadism, a actului sexual și a evenimentelor care l-au precedat. Galina scria că și-a adus în apartament amantul, student la biblioteconomie, la ora 10 dimineața, imediat după ce Iurîșev plecase la serviciu. După scrisul tremurat și după rîndurile udate de lacrimi, Stavinski înțelese cît au costat-o pe Galina aceste descrieri amănunțite ale plăcerilor amoroase din ziua aceea.

"Recunosc că moartea fiului nostru a fost provocată de suferința sufletească pe care a încercat-o cînd m-a surprins cu amantul. Recunosc că băiatul s-a sinucis din această cauză."

Iar pe a doua pagină din caietul de școală era un singur rînd: *"Tată, să n-o crezi, e o tîrfă. Am văzut cu ochii mei. Nu pot..."*

Stavinski rămase gînditor în fața acestor pagini. Să le ardă? Să le distrugă? Sau...

Stinse hotărît chibritul pe care-l apropiase de plicul alb al lui Iurîșev.

Capitolul 18

Volga albă era o splendoare, te făcea să te simți excelent în ea. Soarele portocaliu se juca în oglinda laterală. Postul de radio *Maiak* transmitea revista presei, dar Galina închise radioul. Uneori, seara, asculta din plictiseală *Vocea Americii,* de unde aflase că Uniunea Sovietică își masează noi și noi divizii la granița poloneză. "Ce se întîmplă oare în Polonia? Trăiesc rău, ce nu le ajunge polonezilor ăstora? Uite, la noi carnea e pe cartelă, laptele e numai pentru copii, ba pînă și pentru vitamine se face rînd la farmacii, dar nimeni nu se revoltă," își zise Galina.

În piața Revoluției, Galina o luă la dreapta, minunîndu-se în sinea ei cît de ușor și de lin intra puternicul motor al Volgăi în viteza a doua, apoi într-a treia.

Trecu pe lîngă Lada cunoscutului actor Boiarski, ce semăna cu d'Artagnian. Pentru o clipă, ochii lui căprui se opriră asupra Galinei, apoi o conduseră cu privirea. Galina zîmbi: "Nu, totul e *O.K.!* Foarte *O.K.!*"

Coafeza o convinsese să se facă brunetă și nu era deloc rău: cu cît va semăna mai puțin cu cea de dinainte, cu atît va avea mai multe șanse ca Iurîșev să nu-și amintească de aventurile

ei...

Și, totuși, apropiindu-se de Piața *Arbat*, de clădirea masivă a Marelui Stat-Major, Galina își simți sufletul străbătut de fiori reci. Se uită la ceas; peste trei minute va fi ora cinci.

După un minut, ocolind Piața *Arbat*, se apropie de intrarea principală a Marelui Stat-Major. Aici, lîngă treptele de piatră curățate de zăpadă, erau zeci de mașini negre de serviciu. Sus, în fața ușilor masive, stătea de pază o gardă militară întărită.

Pe stradă se aflau doi milițieni ce dirijau circulația prin megafoane. Dădeau ordine scurte și repezite automobilelor ce treceau pe alături: "Nu opriți! Circulați mai repede! Nu opriți!"

Dar Galina trebuia să oprească chiar aici. Frînă chiar la bordura trotuarului și, în aceeași clipă, unul din milițieni sări la ea și bătu cu bastonul de lemn în capota mașinii:

— Circulă! Cu cine vorbesc eu?!

Galina lăsă în jos geamul portierei și vru să spună ceva, dar maiorul i-o luă înainte:

— Îți sparg imediat farurile! Circulă, ticăloaso! Cui vorbesc eu? – și bătu din nou cu bastonul în capotă.

— Tu ești ticălos. Ai să-mi plătești pentru vorbele astea...

— Ceee...? zise milițianul aplecîndu-se amenințător spre ea.

— Sînt fiica mareșalului Oparkov! Am venit să-mi întîmpin tatăl și soțul.

— P-pardon, s-scuzați... N-n-am știut. Aici, p-parcarea e interzisă...

— Pleacă, îi spuse Galina, văzînd că pe treptele de piatră ale Marelui Stat-Major coboară tatăl ei și Iurîșev.

Mareșalul purta mantaua pe umeri, iar Iurîșev era îmbrăcat în noua manta de general, cu mîneca dreaptă goală pusă în buzunar. Avea mustăți și un început de barbă.

Oparkov și Iurîșev traversară strada și se apropiară de mașină. Mareșalul se aplecă la geamul deschis al portierei și spuse:

— Scuză-mă, Galea, nu pot să vin cu voi. Trebuie neapărat să rămîn aici...

— Dar, tată... am comandat o masă la restaurant! îl imploră Galea, temîndu-se să rămînă din prima clipă între patru ochi cu soțul ei și chiar evitînd să se uite la el. Mi-ai făgăduit, tată!

Serioja a fost externat, a primit gradul de general, ziceam că trebuie să sărbătorim!

— Galea, sînt lucruri mai importante, din păcate. Mîine, în Polonia se va declara stare de război.

Galea se uită speriată la amîndoi şi exclamă:

— Război?

— Deocamdată nu, răspunse mareşalul încruntîndu-se înciudat. Doar stare de război. După aceea, se va vedea. Dar asta nu vă priveşte pe voi. Mergeţi la restaurant fără mine şi petreceţi seara asta cum trebuie. Am să vă sun...

Plecă mai gîrbovit ca de obicei.

Galina rămase înmărmurită. Se uită cum Iurîşev înconjoară maşina, deschide portiera cu mîna stîngă şi se aşază în tăcere alături de ea. Tăcură cîteva secunde fără să se uite unul la altul. Galina nu avea puterea să se întoarcă spre el şi să-l privească în ochi. În sfîrşit, spuse primul lucru care-i trecu prin cap:

— Vrei... vrei să-ţi laşi barbă?

El ridică din umeri evaziv.

— Unde mergem, Serioja?

— Hm! tuşi el, apoi spuse răguşit: Aş... aş vrea să merg la mormîntul băiatului.

Galina simţi că o străpunge un cuţit în inimă. Înseamnă că şi-a amintit totul! Supusă, întoarse maşinal cheia în contact şi, fără să gîndească, porni spre cimitirul Novodevicie. Drumul nu dura mai mult de zece minute.

Capitolul 19

"Condiţiile umane" însemnau Colonia 821-OR pentru infractoare minore, aflată într-o veche mănăstire de lîngă Moscova, pe malul lacului Glubokoe.

Curtea veche a mănăstirii era înconjurată cu trei rînduri de sîrmă ghimpată şi şase turnuri de pază cu santinele. În fosta biserică, de mult rămasă fără cruce şi fără cupolă aurită, se afla o secţie de croitorie pentru efecte militare. În fostul altar stătea pînza murdară a unui ecran de cinema; o dată pe săptămînă, fetelor din colonie li se prezentau vechi filme educative.

În camerele din spate ale bisericii şi în construcţia de cărămidă se aflau sălile de curs, cantina şi cabinetul şefului lagărului, colonelul Emelinova. Micul cimitir de lîngă biserică fusese distrus, iar pe pietrele de mormînt rămase erau desenate imagini şi inscripţii obscene, în principal desene reprezentînd organele sexuale masculine şi inscripţii de genul: "Să dăm totul pentru marele şi înflăcăratul organ."

De fapt, astfel de inscripţii se găseau peste tot în colonie: în WC-uri, în fostele chilii monahale, unde locuiau cîte optzeci de deţinute (fete de la paisprezece pînă la optsprezece ani), pe

coridoare, pe pereți, alături de pancarte din pînză roșie pe care scria "Munca neobosită și învățătura sîrguincioasă – calea spre libertate", "Păstrează-ți cinstea din tinerețe", "Prin muncă cinstită răsplătim încrederea Patriei".

Sub aceste chemări și chiar pe ele apăreau regulat obscenitățile pomenite. Conducerea lagărului desfășura o vînătoare neobosită a "artistelor" anonime, dar se părea că toate fetele se ocupă cu această activitate.

În două săptămîni, cît a stat în lagăr, Virginia și-a însușit pe baza acestor inscripții însoțite de desenele corespunzătoare tot argoul rus.

Virginia era aici într-o situație specială: deținută-profesoară de limbă engleză. Restul profesorilor și profesoarelor școlii din lagăr – șase persoane – veneau de la Moscova cu cursa locală. De la trei după-amiază pînă la șapte, minorele – foste hoațe, prostituate și alcoolice – învățau limba și literatura rusă, aritmetica, geografia și istoria. Alte obiecte nu se predau, pentru că era greu de găsit profesori pentru o asemenea școală. Orele de clasă semănau prea puțin cu ceea ce de obicei înseamnă școală.

După șase ore de muncă – de la ora șapte dimineața pînă la ora unu, după prînz – și după o plimbare de jumătate de oră prin curtea mănăstirii, pe toate elevele le apuca somnul. Slabe, nedezvoltate, isterice, rele, nespălate (se îmbăiau o dată la zece zile), îmbrăcate într-o uniformă cenușie de flanel, încălțate cu niște ghete din pînză, se însufleteau la lecții doar în timpul scandalurilor și certurilor. Certurile izbucneau mereu, din orice fleac, și se transformau rapid în bătăi sîngeroase, condimentate cu înjurături dintre cele mai murdare.

Nu reușea să le liniștească decît șefa lagărului, Emelinova, care avea un pumn greu și prefera să se folosească de el decît să le trimită pe vinovate la carceră.

La ora șapte seara, profesorii benevoli plecau din lagăr ca din pușcă. Iar Virginia rămînea. Avea celula ei, o chilie modestă cu gratii la ferestruică. În prima noapte, cînd o aduseseră aici și o instalaseră în chilie, Virginia fusese fericită: avea un pat de fier cu saltea vătuită și pernă, o noptieră și o chiuvetă. În

plus, nu avea zăvor la uşă.

Uşile tuturor chiliilor dădeau pe coridor, unde zi şi noapte făceau de serviciu pedagogele, nişte femei solide, îmbrăcate în uniformă de miliţian. Dimineaţa, şefa coloniei îi comunicase programul ei: de la şapte dimineaţa pînă la ora unu, Virginia trebuia să lucreze împreună cu deţinutele coloniei, iar după-amiaza – să predea deţinutelor limba engleză.

Virginia se mirase. Ce fel de profesoară poate fi ea dacă abia-abia o rupe pe ruseşte?

— Nu mă priveşte, îi răspunse Emelianova, aşa am primit ordin.

După munca în atelier, cu praf în ochi, în urechi, în gît şi peste tot, Virginia fu dusă după prînz (supă de mazăre, pîine neagră lipicioasă şi ceai unsuros) în clasa unde se aflau patruzeci şi cinci de fete.

Emelinova le informă că acum, în afară de alte obiecte, vor studia limba engleză, aşa cum este prevăzut în şcolile normale. Şi pentru ca nu cumva Virginia să facă propagandă capitalistă, Emelinova însăşi asista la orele ei sau trimitea o altă supraveghetoare. Oricît de ciudat ar părea, orele de clasă ale Virginiei se desfăşurau minunat. Fie că era vorba de o solidaritate specială – căci profesoara era puşcăriaşă, ca şi ele – fie pentru că era americancă – o fiinţă venită de pe o planetă mirifică – Virginia era iubită. Mai ales după ce, într-o zi, lăsase manualul la o parte şi spusese că le va învăţa cîntece englezeşti pentru copii.

— Nu pentru copii! strigaseră fetişcanele. De dragoste.

Emelinova se încruntase. În cîntecele de dragoste nu era propagandă capitalistă, aşa încît, după un sfert de oră, întreaga clasă cînta cu bucurie, urmînd-o pe Virginia, melodia *West-Side Story*.

În felul acesta, Virginia căpătase popularitate în colonie, chiar şi cele mai "irecuperabile" minore fiind gata să repete în cor după ea verbele neregulate.

Însă cîntecele au dus la o "situaţie îngrijorătoare". În ziua a patra sau a cincea, în timpul plimbării zilnice, fetele începură să modeleze ceva din zăpadă în afara mănăstirii. Supraveghetoarea de serviciu crezu că fac un om de zăpadă, ca de obicei,

și se refugie la căldură în gheretă. Însă peste zece minute, cîntecul victorios al fetelor și hohotele de rîs ale santinelelor din foișoare le făcură pe Emelinova și pe celelalte supraveghetoare să se uite pe fereastră. Fetele lălăiau cît le ținea gura ultimul cîntecel american pe care-l învățaseră, învîrtindu-se în jurul unui uriaș organ sexual masculin făcut din zăpadă. Încălzite, unele își aruncaseră uniforma în zăpadă și dansau pe jumătate goale, stîrnind hormonii nepotoliți ai santinelelor.

Ca urmare a acestei "influențe negative a culturii burgheze în putrefacție", colonelul Emelinova i-a interzis Virginiei să le mai învețe pe deținute cîntece americane și englezești...

Astfel treceau zilele... Virginia se deprinsese cu viața de colonie și aștepta cu teamă încheierea termenului stabilit: două săptămîni. Să se întoarcă în celula de închisoare, la infractoarele adulte și la Vasili? Nu! Dar și să accepte să colaboreze cu KGB-ul, să lucreze pentru KGB... De fapt, știa că va accepta acest lucru, dar nu de dragul ei, nu de frica lui Vasili, ci de dragul copilului.

Însă în timp ce ea oscila între teamă și nehotărîre, în sferele superioare ale KGB-ului, acolo unde i se hotăra destinul, nu exista nici o îndoială în privința hotărîrii ei și, la fel ca la marii maeștri de șah, erau prevăzute cîteva mutări în avans. Pe 12 decembrie, Virginia a fost chemată din secție de către colonelul Emelinova, iar peste zece minute se afla din nou în mașină, păzită de un soldat.

Peste o oră, era în fața celulei cu numărul 147, acolo de unde fusese scoasă, cu două săptămîni în urmă, leșinată și siluită. Văzînd ușa, Virginia făcu o criză de isterie:

— Nu, nu! țipă ea, ținută strîns în brațe de supraveghetoare. Vreau să vorbesc cu anchetatorul, să-i spun că sînt de acord...

Cu o lovitură energică de genunchi, supraveghetoarea o împinse în celulă, apoi închise ușa în urma ei.

Virginia simți din nou pînă în rărunchi mirosul fetid al celulei. Tuși violent și văzu cum Vasili sare de pe pat.

— Scumpetea mea, gînguri răgușit Vasili. Iubito, m-am topit de dorul tău.

Mîinile murdare și groase o prinseră iar pe Virginia, în timp

ce buzele late și gura urît mirositoare se apropiau de ea pentru un sărut lipicios.

Pierdută, Virginia își înfipse unghiile – cu toată puterea pe care o mai avea – în fața lui Vasili...

Peste o oră, bătută și plină de sînge, cu vînătăi pe tot corpul și cu buza ruptă, Virginia ajunse la cabinetul medical al închisorii. Medicul de serviciu îi administră un narcotic, calmîndu-i astfel durerile.

Capitolul 20

Pe bulevardul Lenin, în apartamentul cu trei camere al generalului Iurîșev, la masa de sărbătoare, împodobită cu flori și încărcată cu coniac și șampanie, desertul era neatins.

Dimineață, Galina se gîndise că, după ce se vor împăca la restaurant, îl va aduce pe Iurîșev acasă, unde îl vor întîmpina florile, desertul, coniacul său preferat și confortul de altădată al propriului cămin.

Însă nu au ajuns la restaurant, ci la cimitirul Novodevicie. Ea îl condusese la mormînt, iar el întîrziase îndelung lîngă movila surpată. Tăcut și mîhnit, Iurîșev se uitase la mormînt, la mizeria din jurul lui. Era încă un reproș și încă o încercare pentru Galina, căci, în tot acest timp, nu trecuse niciodată pe aici și nimeni nu se îngrijise de mormîntul lui Victor. Atunci, precipitîndu-se, se apucase să strîngă bucățile rupte dintr-un ziar, o sticlă, o cutie goală de conserve. Dar privirea lui Iurîșev o făcuse să rămînă nemișcată. Dintr-o dată, așa cum se afla, cu gunoaiele în mînă, căzuse în genunchi în fața lui Iurîșev:

— Omoară-mă! Omoară-mă!

Era ger și se întunecase, aproape că nu-i mai vedea fața. El

se întorsese tăcut și se îndreptase spre ieșirea cimitirului. Galina se ridicase și alergase după el. Paznicul cimitirului tocmai închidea porțile și alunga doi cerșetori care se aciuaseră acolo. Cerșetorii care întinseseră mîna să-i ceară lui Stavinski aveau mănușile rupte. Stavinski băgase mîna în buzunar și, fără să se uite, le dăduse bancnotele pe care le avea.

— Pentru robul lui Dumnezeu, Victor...

— O să ne rugăm, creștine, o să ne rugăm din tot sufletul, îngăimaseră în urma lui cerșetorii, apoi se uitaseră cu speranță reînnoită la Galina, ce se apropia de ei.

Aruncînd gunoiul, Galina deschisese geanta și le dăduse și ea tot ce avea, aproape cincizeci de ruble.

— Pentru cine? Pentru cine să ne rugăm, creștino? întrebaseră speriați cerșetorii.

— Pentru păcătoasa Galina, spusese ea cu glas înecat, aplecînd capul în piept și ascunzîndu-și lacrimile.

Cerșetorii spuseseră ceva în urma ei, unul dintre ei ridicase din zăpadă sticla aruncată de Galina. La magazin primești douăsprezece copeici pentru o sticlă.

Așezat în mașină, Stavinski îi deschisese portiera. Galina se urcase la volan și întrebase fără să se uite la soțul ei:

— Unde?

— Acasă.

Acum erau amîndoi acasă, într-un apartament pustiu, curat, cu o masă întinsă de sărbătoare. O veioză lumina difuz încăperea, ascunzînd pătratul alb de pe perete, unde fusese așezat portretul lui Victor. Galina stătea lîngă fereastra întunecată și fuma nervos.

Stavinski se apropie de masă și își turnă coniac într-o cupă de șampanie, nu în pahărel. Această femeie, cea care îl cunoștea cel mai bine pe Iurîșev, era examinatorul lui cel mai primejdios, dar faptul că știa atîtea lucruri despre ea îl făcea să o domine. Dominarea trebuia neapărat să se prelungească cît mai mult posibil. Trebuia să rămînă rece, să nu permită apropierea; trebuia să amîne, mereu să amîne. Se apropie încet de Galina, îi turnă coniac în pahar, se opri în spatele ei și îi întinse cupa peste umăr.

Galina își întoarse fața plînsă spre el. Stavinski văzu că femeia e gata să cadă din nou în genunchi, să plîngă și să-și ceară iertare. Îi spuse răgușit:

— Bea, bea și dă-mi timp să...

— Bine, desigur. Mulțumesc, Serioja.

Luă cupa și se uită la Stavinski cu niște ochi atît de fericiți, încît el nu rezistă; se întoarse brusc și se duse în dormitor. Își luă pijamalele și porni spre camera lui Victor.

Galina îl întrebă:

— O să dormi în camera lui Victor?

El confirmă dînd din cap.

— Bine, zise ea supusă.

După ce închise ușa camerei lui Victor, Stavinski se dezbrăcă și se întinse în pat. Auzea cum Galina se plimbă nervoasă în camera vecină, apoi se auzi zgomotul apei în baie. Obosit după atîtea peripeții epuizante, adormi chiar mai repede decît ar fi vrut.

Se trezi la miezul nopții, peste un ceas sau două, la atingerea unei mîini reci. Galina – beată, goală, cu sticla de coniac în mînă – ședea lîngă el și îi mîngîia bandajul.

Văzînd că s-a trezit, spuse încet:

— Toate astea sînt din cauza mea! Din cauza mea! Doamne, ce-ai făcut din mine! Sînt o ticăloasă!

"Iată", gîndi Stavinski, "iată minunata femeie rusă la care visai în Portland. "Acum e beată, poți să te culci cu ea, poți să profiți de toate secretele amorului franțuzesc și rusesc laolaltă. Fiind beată, nu va observa că nu sînt soțul ei. Însă după aceea, data următoare..."

— Galea, spuse el răgușit.

De data aceasta, răgușeala era autentică, din cauza emoției.

— Galea, te rog, du-te și te culcă... Totul va fi bine... Dar mai încolo... Și nu în camera asta...

Ea se retrase umilită; parcă îi înfipsese cineva un cuțit în piept.

"Ticălos, ticălos ce sînt", își zise Stavinski.

La data de 13 decembrie, pe biroul șefului departamentului rus al CIA, Daniel Cooper, se afla un scurt raport cifrat al unui

agent din Moscova, lucrător la atelierul de croitorie al generalilor Armatei Sovietice.

În acest raport, croitorul anunța că, printre mantalele și uniformele lucrate în atelier, s-au executat uniforma și mantaua pentru ginerele mareșalului Oparkov, generalul-maior Serghei Ivanovici Iurîșev. Efectele au fost trimise la spitalul militar 214/67.

Partea a patra

Avenue of the Americas

Capitolul 1

Chiar înainte de a deschide ochii, Virginia simți distinct prospețimea cearșafului și moliciunea mătăsoasă a plăpumii. Mai simțea încă urmele vînătăilor și jupuiturilor, însă așternutul cald, curat, proaspăt, părea că îi ia durerea cu mîna. Oare unde au adus-o? Poate în alt spital, care nu e al unei închisori? Nu se simțea mirosul specific de spital – de medicamente și dezinfectant. Aerul era curat, iar perna de sub cap nu era din paie, ca cea din închisoare sau din lagărul pentru minore, ci era o minunată pernă din puf.

"Nu te mișca! Nu deschide ochii și nu te răsuci în pat, ca să nu-ți vii în fire, ca să nu te trezești!" Măcar cinci minute să îndepărteze întîlnirea cu oamenii de la acest blestemat KGB. Doamne, ce cearșafuri proaspete, ce față de pernă!

Speriată de orice zgomot – consecința loviturilor venite prin surprindere, a torturii, a violului – Virginia întredeschise ochii. Camera era mică și întunecată; doar luminile străzii pătrundeau prin fereastra deschisă. Încet, fără să-și creadă ochilor, Virginia se ridică din pat. Fereastra nu avea gratii! Alături de pat, pe covorul pufos, se afla geamantanul ei pe jumătate

deschis. În el erau așezate alandala toate lucrurile ei: rochia, puloverul, ciorapii de mătase. Lîngă un fotoliu se afla haina ei de blană și pantofii.

"Aha!" oftă ea, "deci sînt iar la vila acelui șef al KGB-ului." Covoare, așternut curat, televizor, fotoliu, o ușă spre baie, canapea, dar totul era lipsit de bun gust.

Totuși, curios că fereastra nu are gratii. Firește, oricum nu poți fugi din vilă, chiar dacă escaladezi fereastra deschisă. Afară sînt cîini de pază, gard și pază militară. Și totuși... Ce sînt aceste lumini multicolore ce pătrund prin fereastră? Nu cumva acolo, în curte, este un pom de Crăciun?

Virginia se apropie curioasă de fereastră. Ceea ce văzu o făcu să rămînă încremenită.

Drept în fața ei, pe partea cealaltă a străzii, sclipea neonul multicolor al reclamelor: *7/11*, *Lucky Casino*, *Videogames*. Prin peretele de sticlă al unei săli de jocuri mecanice se vedea un tînăr manevrînd maneta unui joc electronic. La *7/11* se vedea o vitrină plină cu ziare și cărți frumos colorate. Pe stradă trecea lin o mașină a poliției...

Virginia simți un nod în gît.

Era în America! Plecase deja din Rusia, o schimbaseră cu vreun spion rus. Doamne, dar cînd? Cum? De ce nu își amintește nimic? Ce dată e astăzi?

Virginia își întoarse privirea spre televizor. Da, e un televizor autentic american! Apăsă pe buton, dar degeaba: nu funcționa. Doamne, e vis, miraj sau ce? Se privi în oglindă; vînătaia de sub ochi nu-i trecuse și cînd o atingea, o durea...

Tremurînd, Virginia se apropie de ușă. Cheia era în ușă, o cheie însoțită de un ecuson din plastic purtînd numărul 33! Lipi urechea de ușă și ascultă; era liniște deplină. Făcîndu-și curaj, răsuci cheia spre stînga și yala cedă.

Deschise ușa cu grijă și se uită pe furiș afară. Chiar în fața ușii se afla o scară cu un preș pe mijloc. Tot un preș lung se întindea pe coridorul cu multe uși, ca la hotel. Pe pereți se vedea obișnuita tăbliță: *"No smoking! No spitting! Under penalty of law"*. Cine știe de ce, tăblița o convinse pe Virginia că nu doarme și că nu a înnebunit.

"Nu poți să visezi astfel de tăblițe!" se gîndi ea cu înfrigurare. Se apropie de valiză, smuci rochia și fusta, vorbindu-și în același timp: "Nu visezi astfel de tăblițe! Nu visezi."

Nu se putea hotărî cum să se îmbrace. Apucă o fustă albă, strîmtă, și o îmbrăcă într-o clipă, tremurînd de nerăbdare. Întotdeauna fusta îi venise ca turnată, dar acum făcea cute în talie și pe șolduri! Totuși, e ciudat, foarte ciudat că nu-și amintește nimic de trecerea graniței, de zborul cu avionul.

La urma urmei, sînt unsprezece ore de zbor de la Moscova pînă în America, nu putea să doarmă în tot acest timp. Și cum a trecut prin controlul din vamă pe aeroportul Kennedy? Nu, aiurează ori a înnebunit! Dar iată ușa deschisă, iată coridorul, scara...

Încet, călcînd cu grijă treaptă cu treaptă, Virginia începu să coboare scara. Ajunse într-un coridor cu același covor roșu. Nici aici nu era nimeni, dar pe perete stătea aceeași tăbliță: *"No smoking! No spitting! Under penalty of law"*.

Virginia pipăi tăblița. Era adevărată. O mîngîie cu dragoste și chiar ar fi sărutat-o dacă în aceeași clipă nu ar fi auzit un glas venind de jos, un glas pe care-l putea recunoaște dintr-o mie: Stevie Wonder cînta despre destinul dragostei. Atrasă de muzică, Virginia mai făcu cîțiva pași pe scară și văzu holul hotelului, un hol tipic pentru orice hotel american de mîna a doua: fotolii, recepția, un brăduț de Crăciun într-un colț și o măsuță cu pliante de reclamă.

La recepție se afla o ochelaristă care citea *Good bye, Janette* de Harold Robbins. Străduindu-se să meargă în așa fel ca recepționera să nu-i audă pașii, Virginia se deplasă încet spre ușa din sticlă a hotelului. Nici ea nu știa de ce se temea să se apropie de această fată; poate ca să nu distrugă mirajul, ori poate pentru că acest hotel putea fi clădirea Ambasadei Sovietice din Statele Unite. Cînd îi mai rămăseseră cîțiva pași pînă la ușă, telefonul de la masa recepționerei sună. Virginia simți fiori pe șira spinării. Se grăbi să ajungă la ușă și ajunse în stradă.

Aerul rece îi răcori obrajii împurpurați de emoție.

Strada nu era un vis. De la una din ferestrele hotelului răzbătea pînă la Virginia torentul isteric de cuvinte al reclamei

Crazy Eddy, Virginia se sprijini de zidul hotelului și închise ochii. Șiroaie de lacrimi îi inundară fața. Doamne, e acasă! Niciodată în viață nu iubise atît de mult acest *Crazy Eddy*, acest *7/11* și toată America!

Pe stradă, drept în fața Virginiei, apărură doi bărbați bine îmbrăcați. Unul dintre ei îi spunea celuilalt într-un jargon tipic new-yorkez:

— Mi s-a acrit de lecțiile lui! De unde au scos așa un idiot?

Era clar că voiau să intre în hotel, dar Virginia le tăie calea:

— Iertați-mă, domnilor, ce oraș este acesta?

Amîndoi se opriră, uitîndu-se nedumeriți la ea.

— Cum se numește orașul? Din ce stat este? continuă ea, uitîndu-se cînd la unul, cînd la celălalt.

Însă se simțea un fel de înstrăinare în ochii lor. Tăcînd mîlc, cei doi o ocoliră așa cum se ocolește o încărcătură explozivă sau un alienat mintal și intrară grăbiți în hotel prin ușa laterală. Virginia se gîndi iarăși că este totuși un vis. Numai în vis se întîmplă ca tu să vorbești, iar ceilalți să nu te înțeleagă, să nu te vadă, să nu-ți răspundă. Înseamnă că ea vede în vis cum din magazinul *7/11* iese un negru în vîrstă, bine îmbrăcat și cu un pachet în mînă. Trecu strada și se îndreptă spre hotel. Văzînd-o pe Virginia, se opri.

— Cred că nu sînteți îmbrăcată cum o cere anotimpul. Mi se pare că puteți răci. Totuși, aici nu e Florida...

— Dar ce-i?

Ridică ochii spre el, simțind în suflet disperare și speranță. Bărbatul vorbise, iar Virginia îi auzise glasul cu accentul tipic al negrilor din Alabama.

— Ce oraș este acesta?

Din binevoitoare, fața lui deveni impenetrabilă. Abia de mai rosti printre dinți:

— Te-ai machit, ce dracu'? Hai că te duc eu la hotel.

Negrul o apucă ferm de mînă, dar Virginia se smuci și îi strigă în față:

— Nu sînt beată! Vreau pur și simplu să aflu în ce oraș sînt!

— Bine, n-o fă pe proasta! spuse negrul. Unde stai?

— La Los Angeles, în Altadena, Lake-Street...

— E clar, spuse negrul înveselit. Îmi pare rău, dar aici este alt stat...

Și intră în hotel, socotind-o pe Virginia beată sau nebună.

Simțind că înlemnește de frig și că înnebunește într-adevăr, Virginia traversă în fugă strada spre magazinul *7/11*. Sunetul clopoțelului de deasupra ușii o umplu de bucurie. E acasă! Nicăieri în Rusia nu văzuse astfel de clopoțele!

În magazinul plin cu produse cunoscute de ea încă din copilărie – *Cereal*, *Apple Jacks*, lapte în cutii de carton *American Farms Inc*, ceai, *Lipton*, băuturi răcoritoare *Welch's*, borcane *Manischewirz*, cafea *Sanka* – ședea la o tejghea înaltă un bărbat de patruzeci de ani, fumînd pipă și citind *Penthouse*. Ridicînd ochii spre Virginia, pronunță propoziția uzuală:

— Pot să vă ajut cu ceva?

Virginia se uită în jur ca o leoaică rănită. Nu, nu înnebunise: iată bere americană Budweiser, iată țigările Kent, Winston, Marlboro și un telefon american.

Virginia fugi la telefon, apucă receptorul și apăsă pe "0".

— Cu ce vă pot ajuta? răsună un glas feminin, în engleză.

— Vă rog, California, Altadena, numărul 797-0330, spuse repede Virginia.

Vînzătorul scoase pipa din gură și se uită mirat la ea.

— Unde vreți să telefonați? ridică tonul vocea din centrală.

— California, Altadena din Los Angeles.

Repetă numărul hotelului său din Altadena. De-ar fi Mark acasă... În receptor nu se mai auzi nimic o vreme, apoi același glas spuse ferm:

— Termină cu golăniile, pune jos receptorul!

Apoi auzi semnalul de ocupat. Uimită, Virginia puse receptorul în furcă, după care întîlni privirea vînzătorului.

— Sînteți de mult în orașul nostru? întrebă el cu un accent britanic abia perceptibil, iar mîna îi coborî încet, ca din întîmplare, sub tejghea.

— Vreți să chemați poliția? spuse bucuroasă Virginia. V-aș fi foarte recunoscătoare!

— Am chemat-o deja, zise acesta și scoase imediat de sub tejghea un pistol, îndreptîndu-l spre Virginia. Nu mișca!

În spatele Virginiei se auzi din nou clopoțelul, iar ea se întoarse. În ușă stătea un polițist solid care avea la centură o legătură de chei, un baston de lemn, cătușe și un pistol. La piept avea prinsă insigna de șerif.

— Willy, spuse vînzătorul, tipa vrea să sune în California...

— Lasă pistolul, e nouă. A ieșit din hotel, iar Mickey a scăpat-o..., îl întrerupse polițistul, după care îi ordonă Virginiei: Urmați-mă!

Se simțea de parcă ar fi participat la turnarea unui film suprarealist. Imediat se va da comanda "Stop!", luminile se vor stinge pe stradă, iar regizorul va spune: "Rău! Foarte rău! Mai tragem o dublă!"

Dar nimeni nu striga: "Stop!", iar polițistul o conducea posac pe stradă.

— Unde mă aflu? îl întrebă Virginia.

— Imediat o să aflați...

O conduse în hotel, trecu pe lîngă omul de pază, care se uită dușmănos la ea, și se opri la camera 11. Bătu în ușă.

— Intrați, spuse cineva în engleză.

Polițistul deschise ușa. Primul lucru pe care-l văzu Virginia fu un portret mare al lui Lenin, atîrnat pe peretele unui cabinet mobilat cu gust. La birou stătea un bătrînel durduliu care semăna cu un bursucel bonom. Era îmbrăcat într-o uniformă de colonel și fuma o havană aromată. Imediat după intrarea ei, se ridică din fotoliu și zise într-o engleză cu cel mai pur accent oxfordian:

— Vă rog, doamnă Williams, luați loc. Văd că v-ați însănătoșit cu totul. Minunat! Arătați perfect! Luați loc, luați loc! În Rusia se zice: statul în picioare adevăr nu are! Luați loc, avem o mulțime de lucruri de vorbit. Doriți ceai? Cafea? Sau doriți ceva tare?

Îmbinarea dintre portretul lui Lenin, limba engleză și țigări, la care se adăuga vestonul sovietic, sublinia idiotenia acestui vis rău.

— Cine sînteți dumneavoastră? spuse Virginia colonelului, stînd cu mîinile încleștate pe mînerele fotoliului.

— Mă numesc Stanley, răspunse bătrînelul zîmbitor, pri-

vind spre fața nedumerită a Virginiei. De fapt, mă cheamă Stanislav Vasilievici, dar *aici* mă cheamă Stanley.

— Ce înseamnă *aici*? întrebă femeia. Unde sîntem?

Două luminițe se aprinseră în ochii bătrînului, care se însufleți din nou și-și rezemă pîntecele său rotund de birou:

— Dar dumneavoastră ce credeți? Unde sîntem? Hai, încercați să ghiciți!

Virginia se uită pe fereastră la reclama luminoasă a cazinoului și la sala de jocuri mecanice, care nu dispăreau deloc ca în vise. Apoi se uită la portretul lui Lenin din cabinet.

— Nu știu...

— Nu știți?! se mira bătrînelul, parcă supărat. Oare tot ceea ce vedeți aici nu vă este cunoscut?

— America? rosti Virginia și o nouă speranță i se ivi în suflet.

— Corect! se bucură el, iar Virginia simți că se află la un examen și primește punctajul maxim. Mi-ați făcut o mare plăcere. Eu crezusem că ne-am chinuit degeaba construind toate lucrurile astea. Credeam că am scăpat ceva din vedere. Firește, este America, America cea mai Americă. Și ce părere aveți, în ce stat sîntem?

Virginia nu răspunse. Bătrînelul oftă:

— Mda... E greu de spus, într-adevăr. Fiindcă fiecare vorbește cu alt accent, așa-i? Îi veți ajuta să-și însușească pronunția americană corectă. Da, nu vă uitați la mine ca la un strigoi!

Se vedea că îl distrează chipul uluit al Virginiei.

— Acest oraș este o MiniAmerică artificială, aflată nu departe de Moscova. Vorbind mai grosier, e o filială a școlii noastre de spionaj. Aici, studenții noștri frecventează cu schimbul cursurile lunare de viață tipic americană. Știți, ca să nu fie dați de gol pentru cine știe ce fleac. Cum mi s-a întîmplat mie la Chicago, prin '39, cînd am făcut o greșeală: nu știam prin ce parte să intru pe o ușă batantă și, firește, am intrat pe partea care nu trebuia...

Încet-încet, Virginia cădea din vis în cruda realitate, din America în Rusia. Îngîndurată, mîhnită, abia mai auzea glasul bătrînelului.

— Avem în oraș de toate: bancă, bar, cazino, supermarket, hotel și chiar narcotice, desigur, în măsură limitată. Avem și șerif! Iar dumneavoastră sînteți o adevărată comoară pentru noi! Pe lîngă accentul american, puteți să înscenați cu studenții situații din viața americană obișnuită.

Văzînd că Virginia vrea să protesteze, omul ridică mîna.

— Aveți har pedagogic, am verificat. Iată, de pildă, ați sedus minorele cu limba engleză! Dar aici veți lucra și mai bine! Înțelegeți că, dacă ați fost adusă aici...

— Acasă nu voi mai ajunge niciodată, spuse Virginia încruntată.

Colonelul ridică din umeri, apoi, ocolind biroul, îi spuse pe un ton convingător, de parcă s-ar fi adresat propriei fiice:

— Ascultă-mă, Virginia. Nici din lagăr nu puteai să ajungi acasă. Nici nu ai fi rezistat! În timpul lui Stalin, am stat și eu șase ani la gherlă. Abia am scăpat cu viață și doar sînt rus, siberian! Iar aici o să trăiești ca în sînul lui Avram, crede-mă!

Capitolul 2

În viața Galinei Iurîșeva interveni o situație ciudată. Nu-și vedea soțul cu săptămînile. Pe 13 decembrie, Iurîșev plecase cu Benjer și cu un grup de ingineri să aleagă o uzină pentru producerea în serie a nu se știe ce grile energetice. Ce-i drept, înainte de plecare, el îi spusese în treacăt cîte ceva despre grile, ceea ce dovedea o anume îmbunătățire a relațiilor dintre ei. Înainte nu-i spunea nimic despre treburile lui secrete și această înstrăinare fusese, dacă nu cauza, măcar unul din motivele pentru care își înșelase soțul. Însă acum totul va fi altfel. Sigur, trebuie să-i lase timp, trebuie să-l înconjoare cu grijă, să fie răbdătoare cu ciudățeniile lui, ca atunci cînd nu a dat nici o atenție mașinii noi sau cînd a băut ceai îndulcit, deși înainte nu putea suferi ceaiul îndulcit.

Frămîntîndu-se singură în patul ei, Galina visa cu o plăcere care-i înfiora tot trupul la acea primă noapte cînd își va aduce soțul în patul conjugal. Simțea că încrederea în sine de altădată și *sex-appeal*-ul ei reveniseră. Avea din nou pasul săltat și ochii languroși. Și studenții o abordau iarăși în fel și chip, iar un tînăr croitor din atelierul pentru corpul de generali – unde se fă-

cuseră hainele lui Iurîșev – îi telefona aproape în fiecare zi.

Firește, croitorul – un brunet de vreo 25 de ani, stilat, subțire, cu ochii vii și veseli – își facea planuri pe seama ei. Dar ei prea puțin îi păsa de planurile lui.

Cu toate acestea, nu rezistă tentației să comande un costum pentru Iurîșev și altul pentru tatăl ei, iar pentru ea o rochie de seară. Pînă la urmă, comandă cîte două costume pentru cei doi bărbați, iar pentru ea – trei rochii de seară din mătase chinezească și lînă subțire din Italia, plus o fustă din velur vișiniu.

Galina savura anticipativ clipa cînd îi va duce soțului două costume noi.

— Cînd poate să vină soțul dumneavoastră la probă?

— Nu, vreau ca totul să fie o surpriză. Doar i-ați făcut un veston nu demult...

— Înțelegeți, ripostă însă croitorul, costumul nu e veston. Și stofa e alta... Tatălui dumneavoastră pot să-i cos în lipsă un costum. Cred că nu e așa de important dacă are reverul larg sau îngust. Persoanelor în vîrstă le place în general stilul mai conservator. Însă cred că soțului dumneavoastră îi trebuie un costum mult mai elegant. Să vină aici, nu durează decît un minut. Dacă doriți, pot să merg acasă la dumneavoastră ca să-i iau măsura.

— Nu, mersi, acum e plecat în deplasare.

— Pentru mult timp?

Galina strînse din umeri.

— Păcat, spuse croitorul în timp ce măsura talia și bustul Galinei, dictînd apoi cifrele unei ucenice. I-aș coase într-o zi toate trei costumele. Cum doriți fusta – pînă la pulpa piciorului sau mai lungă, pînă la gleznă? În orice caz, cînd o să se întoarcă soțul dumneavoastră, telefonați-mi și eu am să trec pentru cinci minute. Lucrez aici în fiecare zi pînă tîrziu. Numele meu îl puteți reține foarte ușor: Volodea Ivanov. Cum facem mîneca: raglan sau bufantă?

Iurîșev, Benjer și încă trei ingineri veniră de la aeroport direct acasă la Iurîșev. Fără să sune, fără să prevină pe nimeni ("Mă verifică", se gîndi cu amărăciune Galea, "vrea să mă surprindă..."), Serghei intră în apartament și îi spuse din prag:

— Galina, să mergem la restaurant. Jos, în mașină, mă așteaptă Benjer și încă trei. Hai repede.

Se simți lezată, chiar jignită că nu s-a apropiat de ea, că nu a sărutat-o. Totuși, nu se văzuseră de o săptămînă; se gîndise în fiecare zi la el, îl așteptase atît...

La restaurantul *Sofia*, după un vin bulgăresc sec, o votcă de calitate și o friptură de miel cu garnitură de ciuperci, starea de spirit a Galinei se îmbunătăți vădit.

Observă că soțul ei o privea cu interes și îi turna mereu vin. Un val pîrjolitor de speranță că împăcarea deplină se va petrece chiar în această noapte o făcu să bea cu dragă inimă, să rîdă și să asculte toate bancurile fără perdea spuse de bărbați. După ce se distrară copios, reveniră la probleme lor serioase.

— Cel mai bine este ca uzina să fie în Moscova, zise Benjer, aruncînd o privire spre ceilalți. Trebuie să cerem chestia asta, Serghei Ivanovici.

Galina se uită la Iurîșev. Ca întotdeauna înainte de a vorbi, își ținea capul aplecat spre stînga.

— Nu, la Moscova n-o să iasă nimic, dar lîngă Moscova, la Șatura, putem căpăta vechea uzină de utilaje electrice și în două luni putem s-o punem pe picioare pentru scopul nostru...

La ora unu noaptea, plecară spre casă. În ciuda așteptărilor Galinei, bărbatul se culcă tot în camera băiatului, iar dimineață plecă iarăși în deplasare.

Capitolul 3

Cîteodată, lui Stavinski i se părea că nu va rezista acestei tensiuni nebunești, acestui joc pe muchie de cuțit. Desigur că reutilarea uzinei din Șatura nu cerea deloc prezența sa permanentă acolo, ținînd cont de existența specialiștilor lui Benjer.

Însă dorința de a rămîne departe de soția lui Iurîșev, de Marele Stat-Major și de mareșalul Oparkov îl forța ori să zăbovească la Șatura, ori să-și născocească tot felul de deplasări la Baku.

Practic, munca sa consta în a grăbi oamenii să lucreze și în a obține prin telefon o repartiție de diamante industriale din Iakuția. Așa încît el, care venise în Rusia din însărcinarea CIA ca să obțină secretul proiectului "EMMA", făcea cu totul altceva: conducea hotărît acest proiect spre producerea sa în serie. Benjer nu putea decît să se bucure de energia lui Iurîșev.

Nu o dată, la o sticlă de coniac, încercase să-i explice lui Stavinski principiul "efectului Benjer", descoperirea pe care se baza tot dispozitivul noii arme seismice.

— Cinstit vorbind, totul a pornit de la descoperirea unui tip ciudat, geolog din Ashland, îi spunea Benjer lui Stavinski. Îl cheamă Odekov, se ocupă cu prevederea cutremurelor și și-a

pierdut șaptesprezece ani ca să demonstreze că mișcările tectonice verticale și orizontale din scoarța terestră sînt independente unele de altele; și chiar a descoperit noi mișcări tectonice pe care le-a denumit seismogeneratoare...

Însă subtilitățile tectonicii, seismografiei și energeticii erau deasupra înțelegerii lui Stavinski.

— Suedia este situată în limitele Scutului Baltic al Platformei Est-europene și ale structurilor ei din configurația cutanată caledonică ce o încadrează. În competența Scutului intră complexe metamorfice proterozice de svecofen, careliu, gotiu, dalskandiu și serii nemetamorfozate de subiotniu, potniu, sparagtmit...

Ei, ce putea înțelege de aici un om normal? După convorbirile cu Benjer, lui Stavinski îi era clar un lucru – Oparkov, Benjer și acel Iurîșev pe care acum îl reprezenta el au ales Suedia în calitate de nouă Hiroshimă din cîteva motive. Mai întîi, Suedia nu face parte din NATO, iar forțele ei navale sînt ridicole. Însă, cu toată slăbiciunea ei în privința standardelor militare moderne, Suedia are trei baze navale militare foarte importante pentru Marea Baltică: Horsfiord, în insulițele de coastă de lîngă Stockholm, Karlskrona, iar pe litoralul vestic – Göteborg. Aceste baze țin sub observație întreaga flotă baltică sovietică, iar în cazul unui război, Suedia poate în orice moment să își subordoneze aceste baze NATO-ului. Insulițele de coastă și alte cîteva mii de fiorduri sînt un bun paravan pentru navele militare chiar și în cazul unui atac nuclear. Și decît să lichidezi aceste nave și submarine din fiorduri și insulițe una cîte una, e mai ușor să le distrugi pe toate printr-o lovitură seismică. Seismul – o calamitate naturală – va zgudui bătrîna Suedie, va prăbuși stîncile de coastă în refugiile în care se ascunde flota, va nimici bazele militare...

Pe scurt, în doctrina strategică sovietică, în cazul unui război, Suediei i se pregătește aceeași soartă ca și Afganistanului "neutru". Iar mareșalul Oparkov îi grăbea pe Benjer și pe Stavinski să termine încercuirea Suediei cu o lanț seismic. Cîteva submarine au fost trimise în apropierea coastelor suedeze ca să determine tectonica fundului mării lîngă Göteborg și

insulele de coastă de lîngă Stockholm...

Firește, Stavinski avea parte și de altfel de clipe decît cele ocupate de numeroasele probleme ale proiectului "EMMA". Erau clipe în care tînjea după America, dar și clipe de plăcere, atunci cînd își simțea prestigiul, cînd înțelegea că aparține elitei.

Era un tînăr general însoțit de patru ingineri talentați, cutreierînd țara cu avionul, în salonul special al unui "TV-134", și locuind în cele mai bune hoteluri. Nu stătea la rînd la bilete, ci mergea direct la dispecer pentru rezervări, fapt permis numai activiștilor de partid, generalilor și deputaților Sovietului Suprem. Pînă și dinții i-au fost puși pe gratis, fără să stea la rînd.

Mustățile, barba tunsă scurt și răgușeala trezeau respectul. Treptat, vocea îi era tot mai puțin răgușită. La urma urmei, cine își va aminti ce voce avea autenticul Iurîșev cu șapte ani în urmă, înainte de operația la corzile vocale?

Ajuns la Baltusk, Stavinski își petrecu toată ziua în docuri, unde se afla în reparații "U-137". Docurile erau mascate pe din afară de niște blocuri obișnuite de locuințe. Însă în interiorul "blocurilor" erau hangare și secții pentru reparațiile de iarnă ale submarinelor. Se lucra intens și amănunțit. La sfîrșit, vopsitorii au șters numărul de bord "U-137" și au scris noul număr – "U-300".

După ce și-a petrecut toată ziua în doc, Stavinski, însoțit de comandantul submarinului "U-137", Piotr Gușcin, și de locțiitorul său politic, Vasili Donov, a mers în centrul Baltuskului, la hotelul *Ocean*.

Pe o mică estradă, cînta o orchestră de muzică ușoară; în vacarmul din restaurant, ofițerii de la comandament, inginerii și ofițerii cu aprovizionarea de la Statul-Major au băut toată seara o cantitate impresionantă de votcă, șampanie și coniac.

Stavinski, Gușcin și Donov au cinat obosiți într-un colț al restaurantului, la o masă rezervată încă de dimineață, au băut o sticlă de votcă, iar cînd, pretextînd oboseala, Stavinski a refuzat a doua sticlă de votcă și a pornit spre ieșirea restaurantului, o chelneriță din cealaltă parte a sălii – o blondă de douăzeci de ani, trupeșă, cu ochi mari – îi ieși ca din întîmplare în întîmpi-

nare.

— Felicitări, îi spuse chelnerița zîmbitoare, arătînd cu privirea spre epoleții de general.

— Mulțumesc, răspunse el.

— Ți-ai lăsat barbă, continuă ea cu un glas cîntat și chiar își trecu mîna pe obrazul lui.

— Tania! o strigă cineva de la o masă. Unde-i apa minerală? Cît să aștept?

— Vin imediat, răspunse iarăși cîntat chelnerița Tania și porni alene spre bucătărie.

La ora douăsprezece și jumătate, muzica infernală amuți și Stavinski reuși să adoarmă abia la unu fără un sfert. Îl trezi o bătaie scurtă în ușă.

— Cine-i? întrebă înciudat Stavinski, crezînd că probabil e vreun bețiv care a greșit camera.

— Sînt eu, Tania, răsună melodios glasul chelneriței.

Stavinski își îmbrăcă pantalonii și deschise ușa.

— Ești singur?

Tania păși prin cameră ca în casa ei. Ținea în mînă o pungă mare din plastic. Scoase din pungă șampanie sovietică, o sticlă de coniac armenesc, gustări, icre, salată, prăjituri. Puse totul pe masă și, fără să spună vreun cuvînt, intră în baie. El înțelese că Tania mai venise la Iurișev, în timpul deplasărilor lui la Baltusk. Acum, Tania îl lua drept "moștenire" pe Stavinski. Situația putea părea picantă dacă Stavinski nu s-ar fi temut că va fi demascat. De aceea se dezbrăcă din nou, se culcă în pat, se acoperi cu plapuma, iar cînd Tania – goală, cu părul revărsat pe umeri, cu sfîrcurile rozalii ale sînilor itindu-se printre șuvițele de păr – ieși din baie, el îi spuse cu glas obosit:

— Știi, sînt foarte obosit azi...

— Știu. Așa ești întotdeauna, spuse ea calm, așezîndu-se la masă. Și eu sînt groaznic de obosită, am fost de serviciu toată ziua...

Își turnă un păhărel plin de coniac și îl bău dintr-o înghițitură, mîncă încet două sandvișuri cu icre, iar își turnă coniac, iar îl bău, apoi stinse lumina și se culcă tăcută lîngă Stavinski.

Involuntar, el se retrase la perete, dar mîna ei moale și pu-

ternică în același timp îl mîngîie pe cap, iar el îi simți trupul tînăr, puternic. Înlemni de emoție. Tania stătea și ea culcată, cu ochii închiși, fără să se miște, odihnindu-se după o zi de muncă. Respirația îi deveni egală, buzele pline se întredeschiseră; părea că atipește. Într-adevăr, adormi imediat, pe loc.

Însă abia se răsuci el puțin și trupul ei se lipi prin somn cu totul de al lui, și fără să vrea, cu un gest reflex, mîna lui îi atinse sînii. La această atingere, ea gemu încet, rămase nemișcată și deschise ochii verzi. Se uită insistent la el, așteptînd.

— Stai așa, răsuflă el din greu și o îndepărtă puțin. Știi... Știi, am avut un accident... Și... și... cum să-ți spun mai pe scurt? Pe scurt, am avut o comoție cerebrală și am uitat unele lucruri...

— Ce ai uitat? se miră ea.

— Ei... Am uitat că eu și cu tine am făcut... Cum îți place?

— Hm... zîmbi ea. De parcă te-ar fi interesat vreodată! Stai culcat! Am să fac eu totul, ca întotdeauna. Am să fac totul cum îți place... Prostuțule! Numai să-mi pui mîinile pe piept, bine?

În această noapte, află despre Iurîșev ceea ce nu i-ar fi putut spune nici unul dintre foștii săi prieteni sau documentele lui.

Dimineața, fără să bată la ușă, ciufulit, năvăli în cameră Benjer. Avea încă zăpadă pe haine.

— Bătrîne, am o idee grandioasă! începu el din prag, dar se opri imediat după ce o văzu pe Tania în patul lui Stavinski. O, drace, spuse el înciudat. Bună dimineața.

Pășind nervos prin cameră, îi spuse din nou lui Stavinski:

— Scoală-te repede! Să mergem, am să-ți spun ceva... Azinoapte am avut o idee, m-am urcat în avion și am venit la tine.

Peste cîteva minute, pe strada încă întunecată și cu zăpada spulberată, Benjer îi explica înfierbîntat, alunecînd pe trotuarul înghețat și dînd din mîini:

— Sînt un idiot! Prost ca noaptea! Dacă îmi venea ideea asta cu o jumătate de an mai devreme, nu mai trebuia împotmolit "U-137" la Karlskrona. Și nu mai avem nevoie de utilaj de forare pentru implementarea proiectului "EMMA"! Imaginează-ți un submarin micuț. Să zicem cît autobuzul ăsta, numai că e pe șenile și e comandat de la distanță. În interior are toată instalația "EMMA". Submarinul-mamă aduce submarinul mic

în zona care trebuie și îl lasă la fund la cinci mile, să spunem, de Stockholm sau de Karlskrona. Iar minisubmarinul se tîrîie singur pînă punctul necesar și se îngroapă într-un fiord, sub pietre sau în crăpăturile de pe fundul mării. Înțelegi? Și stă acolo pînă la termen, pînă în clipa în care noi, la Moscova, apăsăm pe butonaș. Îți dai seama? Cu cît stă mai mult acolo, cu atît se acoperă mai bine cu mîl și cu floră acvatică. În jumătate de an nu-l mai deosebești de un bolovan oarecare. Sau și mai bine: e acoperit încă de la început de un năvod rupt sau de plante marine. Ha! Genial! Un păduche tîrîindu-se pe șenile pe fundul mării, comandat de la distanță, purtînd în el toată instalația "EMMA". Ei? Îți dai seama?

Stavinski înțelese ușor ideea lui Benjer. "Acest Benjer, deși e un aventurier în știință, are idei geniale", își zise el.

— E atît de simplu! continuă însuflețit Benjer. Astfel de minisubmarine se pot produce în serie la uzină, ca automobilele. Se vor tîrîi încet, ca niște omizi, în toate bazele navale NATO, în Suedia, în Norvegia, în Italia și chiar în America. Pe urmă se dă un ordin prin radio și toate bazele NATO se duc dracului, rase de pe fața pămîntului de un cutremur teribil. Ei? Nu-i frumos?

Stavinski tăcea. Ideea lui Benjer era simplă ca tot ce e genial. Dar trebuia să născocească ceva ca să întîrzie proiectul și să îl oprească pe acest dement genial. Să-l omoare oare? Să-l ucidă chiar acum, pe viforul ăsta, cît timp nimeni nu vede și nu aude...

— Privește!

Benjer se așeză pe vine și începu să deseneze pe zăpadă cu degetul înmănușat corpul submarinului și al minisubmarinului atașat de submarin...

Stavinski se uită în jur și văzu alături un pietroi rotund. Dacă ar lua bolovanul ăsta și l-ar lovi pe Benjer în ceafă...

— Înțelegi, spuse între timp Benjer, m-am uitat aseară cu ajutoarele mele la un jurnal american de actualități. Și cînd am văzut cum au fixat americanii *Columbia* pe corpul *Boeing*-ului, iar *Boeing*-ul zboară cu ea în aer, le-am spus: "Fraților! Așa ceva poate face și un submarin! E exact ce ne-a cerut Leonid

Ilici: ieftin și original!"

"E tîrziu", gîndi Stavinski, "e prea tîrziu să-l ucid, dar să-l opresc..."

Stavinski oftă din greu și spuse:

— Dacă vom propune acum ideea, va fi scandal. La Baku s-a elaborat deja o nouă instalație de forare, la Șatura uzina e aproape gata să producă matrițe energetice. Și să oprim acum toate astea? Ne mazilesc pentru cheltuieli nejustificate. Căci, practic, asta înseamnă că academicianul Benjer a introdus în producție o idee insuficient chibzuită, pentru care statul a pierdut milioane de ruble, iar acum, numai pentru că azi-noapte i-a venit în minte o altă idee... Și dacă mîine îi va trece altă idee prin cap?

— Mda, oftă Benjer. Așa se întîmplă întotdeauna: ideile bune vin după. Nu, nu ne vom opri. Pentru că nu știu deocamdată cum să instalăm "EMMA" în submarin! Mai pe scurt, de la idee pînă la prototipul experimental va trece un an cel puțin. Nu, nu trebuie să ne oprim. Să începem în paralel și construirea unor minisubmarine...

Stavinski răsuflă ușurat. Într-un an va reuși să evadeze din URSS ca să anunțe întreaga lume despre minisubmarinele cu arma seismică. Practic, despre minele cu acțiune întîrziată, minele pe șenile...

— Principalul e să-l convingem pe Oparkov de genialitatea ideii, spuse Benjer. Lucrul ăsta trebuie să-l faci tu, bătrîne, în atmosfera de familie, cînd mareșalul va fi într-o stare de spirit corespunzătoare. Înțelegi?

"Așadar, iată de ce ai venit de la Moscova la mine cu noaptea în cap", își zise în sinea lui Stavinski. "Ca să-l conving de ideea ta pe Oparkov." Dar se dovedi că nu era numai atît.

— Chirurgii americani au un dispozitiv genial, continuă Benjer. Bolnavului i se introduce în esofag un teleochi care se deplasează prin esofag în întuneric beznă, dar medicul vede totul pe ecran, ba încă și comandă mișcarea teleochiului. Dacă s-ar cumpăra acest dispozitiv din America și s-ar adapta pentru comanda de la distanță a minisubmarinului? Dispozitivul se găsește astăzi în orice spital american, nu ar fi o problemă să se

facă rost de el. FBI-ul nu s-ar amesteca în livrarea de aparatură medicală către URSS.

Făgăduindu-i lui Benjer să aleagă un moment propice pentru a-i raporta lui Oparkov problema minisubmarinelor, Stavinski luă avionul spre Baku, la constructorii de utilaje de foraj pentru forarea submarină. Rămase intenționat mai mult la Baku. Ziua și-o petrecea în atelier, iar seara, ca orice înalt oaspete, era condus la restaurantele din afara orașului, unde se servea *șașlîc* din carne proaspătă de batal sau nisetru. Noptile, ca și restul elitei sovietice, asculta în camera sa de hotel *Vocea Americii* și *BBC*. Spre deosebire însă de ceilalți, pe care-i interesa situația din Polonia, Stavinski asculta dacă nu se dă vreo știre despre Virginia, dacă a fost eliberată sau schimbată cu vreun spion sovietic din Statele Unite.

Însă evenimentul privitor la Virginia era dat uitării; primplanul era ocupat cu alte senzații și noutăți: starea de război din Polonia, sancțiunile lui Reagan și cumpărăturile de Crăciun ale europenilor și americanilor.

Capitolul 4

Între timp, la Institutul de Marină din Moscova s-a reușit – cu trei zile înainte de Anul Nou 1982 – terminarea montării manuale a două noi matrițe energetice. Inginerii promiteau de la o săptămînă la alta realizarea primului prototip al noului utilaj de forare. Astfel, căpitanul Guşcin putea cît de curînd să se deplaseze spre litoralul suedez, ca să completeze lanțul suedez.

Dorită evenimentelor din Polonia și scandalului dintre conducătorii de la Kremlin, operațiunea a fost amînată. Cînd mareșalul Oparkov i-a prezentat raportul lui Benjer despre încheierea pregătirii operațiunii, ministrul apărării, Ustinov, chiar i-a spus nervos:

— Ducă-se pe pustii Suedia asta! Lasă mai întîi să rezolvăm cu Polonia. Și nu pot să dau "lumină verde" unei asemenea operațiuni fără Leonid Ilici, care acum e bolnav...

. Curînd, "boala" lui Brejnev căpătă un alt sens: la început, în Marele Stat-Major și în Institutul de Marină s-au strecurat zvonuri despre legăturile familiei Brejnev cu marii afaceriști ai unui partid de stînga și despre arestarea masivă a acestor afaceriști. Apoi, la 19 ianuarie, subit și în împrejurări absolut miste-

rioase, a murit sau s-a sinucis prin împușcare cumnatul lui Brejnev, prim-locțiitorul președintelui KGB, generalul de armată Simeon Țvigun, iar după cinci zile a murit și secretarul Mihail Suslov. Valul de arestări a cuprins și familia lui Brejnev: pentru niște mașinațiuni cu briliante, a fost arestat amantul fiicei lui Brejnev, artistul țigan pe nume Bureateț, fiica însăși fiind interogată. Pe scurt, lui Leonid Ilici nu-i ardea în acele zile de Polonia, de Afganistan și cu atît mai puțin de proiectul "EMMA". La Moscova circulau peste tot zvonuri privind o rapidă schimbare a conducerii de partid. Chiar Stavinski, imediat după înmormîntarea lui Suslov, a auzit o anecdotă la fumoarul uzinei de la Șatura.

— Ascultați, fraților! spusese tare, fără să se ascundă, un tînăr cu ochi albaștri. Cică Brejnev se ridică la Mausoleu în timpul înmormîntării lui Suslov, scoate o hîrtie din buzunarul hainei și citește: "Tovarăși! Astăzi... partidul nostru și întreg poporul sovietic a suferit o grea pierdere... A încetat din viață scumpul și iubitul nostru Leonid Ilici Brejnev! Doamne, ce citesc eu? Ptiu! Iar am îmbrăcat haina lui Andropov!"

Capitolul 5

— Măcar pentru ziua mea de naştere ai putea să mergi la atelier pentru probă, ca să ai un costum nou pe 6 februarie, îi spuse nervoasă Galina lui Stavinski cînd acesta se afla – ca de obicei, în trecere – în Moscova.

Stavinski vedea că Galina e încordată la maximum, că nu mai poate amîna îndeplinirea obligaţiilor familiale. Nu e nimic mai primejdios decît o femeie nesatisfăcută. Însă acum era pregătit pentru această "operaţiune".

La Baku, un oraş unde poţi cumpăra absolut orice pe sub mînă, chiar şi prezervative de import, a cumpărat de la "vaporeni" heroină. Cîndva, la Portland, Barbara de la magazinul *7/11* îşi făcea de cap cu heroină şi în acele nopţi, într-adevăr, îşi pierdea cu totul capul. Nu i-ar fi fost prea greu să o îmbete pe Galina în timpul obişnuitelor mese de la restaurant şi apoi să-i toarne, înainte de culcare, în paharul cu apă minerală, puţină heroină.

Şi această noapte a venit într-adevăr, o noapte cum nu mai cunoscuse nici el, nici ea. Fie că era ahtiată după sex, fie că îşi pierduse cu totul capul, euforizată de narcotic, Galina i-a arătat

în pat toate picanteriile pe care și le însușise în vremea cînd își înșela soțul. În timpul actului, gemînd, îl asigura: "Ți-a mai crescut, pe cuvînt", iar Stavinski încerca să o convingă că i se pare din cauză că e beată. Însă ea îi săruta penisul, țipînd amețită: "Îmi place, îmi place la nebunie!" Chiar regreta că nu se întîmplase acest lucru mai devreme, în prima noapte pe care o petrecuse în apartamentul lui Iurîșev.

— Știi, nu ar fi rău să îl inviți de ziua ta pe Iura Ciurbanov, îi spuse el într-o clipă de odihnă.

Iura Ciurbanov, ginerele lui Brejnev, era locțiitorul ministrului Afacerilor Interne al URSS și, fără îndoială, știa în ce lagăr sînt închiși deținuții străini. În sfîrșit, lui Stavinski i se oferea această șansă de dragul căreia devenise generalul Iurîșev!

Galina aprecia în felul ei această idee. Perfect! Tînărul general Iurîșev are nevoie să intre în sferele înalte. Dar nu neapărat să ai cunoștințe numai printre cei din suita lui Brejnev.

Dimineață au mers amîndoi la atelier pentru probă. Cînd o văzu pe Galina cu soțul, tînărul croitor Volodea Ivanov desfăcu larg brațele:

— O, în sfîrșit! Voiam deja să pun costumele dumneavoastră la naftalină, cum face mătușă-mea Olea din orașul Ialta! Poftiți în cabină pentru probă, tovarășe general...

Stavinski nu acordase nici o atenție spuselor croitorului despre mătușa Olea din Ialta. Intră în cabina de probă, se dezbrăcă și aștepta. Galina stătea în hol și răsfoia o revistă de modă. În sfîrșit, apăru croitorul cu costumele. Erau, într-adevăr, minunate. Îi veneau ca turnate, dar croitorul se învîrtea mereu în jurul lui, așeza reverele, nota ceva, încrețea stofa în talie și în acest timp turuia mereu:

— Cum spune mătușa mea Olea din Ialta, costumul vă vine "beton"! Ridicați mîna, tovarășe general. Nu vă strînge la subsuori? Minunat! O, dac-ar vedea mătușa mea din Ialta cui îi cos eu costumul ăsta!

Dintr-o dată, pe Stavinski parcă îl trecu un șoc electric. "Ialta, mătușa Olea"?!

— Stați liniștit, tovarășe general, nu vă mișcați că vă înțepați, zîmbi croitorul. Mătușa mea Olea e acum bolnavă și bătrî-

nă, dar o dată, în tinerețe, s-a înțepat atît de tare că a rămas însărcinată. Ha, ha!

— Care e numele de familie al mătușii dumneavoastră? zise încet Stavinski.

— Krîlova, spuse la fel de încet croitorul și adăugă și mai încet, uitîndu-se spre ușa care dădea în holul în care se afla Galina și alți clienți: Mătușa vă transmite salutări. Faceți comandă de niște pantaloni sau de o haină ca să mai veniți la probă încă o dată. Și veniți mîine după opt seara. Nu o să mai fie nimeni aici și o să putem vorbi.

Capitolul 6

Trecuse deja o lună de la sosirea Virginiei în MiniAmerica, bizarul orășel-școală al KGB-ului. În prima săptămînă, nu o deranjase nimeni; se trezea tîrziu, se plimba alene pe cele două străzi ale orășelului – *Avenue of Americas* și *Seventh Street* – privind reclamele și vitrinele.

Din magazinul *7/11* își alegea îndelung produse americane: cosmetice, șampon, alimente. Cînd atingea aceste lucruri ștampilate cu marca *Made în USA*, simțea plăcere și amărăciune, ca atunci cînd recitești pagini îngălbenite de vreme.

Dimineața, cele două străduțe construite în manieră americană erau acoperite cu zăpadă. În vecinătatea lor era un cîmp și el acoperit cu zăpadă, dincolo de care se vedea o pădure deasă de pin. Virginia nu știa dacă terenul din jurul orășelului e împrejmuit cu sîrmă ghimpată, dar înțelegea că nici nu se pune problema evadării. Cinstit vorbind, nici nu-i trecea prin cap să evadeze. Obosise după atîtea întîmplări trăite cu Stavinski la Washington și la Moscova, după interogatoriile de la Lublianka, după experiența cu pușcăriașele și cu deținutele minore.

O resemnare blîndă în fața sorții și gîndul la copilul ce va

veni îi umpleau acum sufletul. La urma urmei, colivia asta de aur e mai bună decît celula închisorii. În prima seară, bătrînul colonel Stanley îi oferise cincizeci de dolari pe săptămînă ("cînd vei începe să lucrezi, vei primi mai mult", spusese el) și acum își putea planifica singură cumpărăturile: șase dolari pe zi pentru mic dejun, prînz și cină la restaurantul hotelului, iar restul – pentru cafea și produse cosmetice. Însă, firește, prima grijă a fost să-și cumpere o cremă franțuzească *Lancome*, săpun și un deodorant. Spre mirarea ei, aici toate erau mai ieftine decît în Statele Unite. Într-o zi, a descoperit pe raftul unui magazin jucării pentru copii și s-a hotărît să le cumpere imediat, oricît ar costa. Dar vînzătorul, același bărbat brunet cu pipă care chemase polițistul, i-a spus:

— Jucăriile poți să le iei pe degeaba. Cine știe ce idiot le-o fi adus aici?! În orașul nostru nu sînt copii și nu cred că vor fi vreodată.

Pe noptiera din camera ei de hotel au ajuns astfel o păpușică din plastic și un pinguin mic, gonflabil. Dacă făceai abstracție de faptul că ești în Rusia și dacă uitai că la marginea pădurii se află foișoarele de pază, puteai trăi în acest orășel aproape ca acasă, aproape ca în hotelul ei din Altadena.

La ora două, locuitorii orășelului ieșeau pe stradă după cursurile de dimineață, desfășurate în același hotel, *Holliday Inn*. În partea a doua a zilei, erau obligați să ducă o viață "americană" activă: să conducă cele patru automobile de la un capăt la altul al străzii, unde se afla indicatorul *No parking 8 a.m. – 2 p.m.*, să meargă la cafenea, să joace bridge, biliard sau jocuri mecanice, să facă cumpărături din magazine, să citească ziare americane, să chibițeze pe tema baseball-ului, să-și verifice contul din bancă și să facă curte celor cîteva femei din acest "schimb" – trei studente de la școala de spionaj, administratora hotelului, Mickey, și Gloria, o chelneriță de la restaurant. Desigur, flirtul era prefăcut, nicidecum serios. Toți știau că Mickey e fiica bătrînului colonel Stanley, iar Gloria – soția unuia dintre profesorii de la școala de spionaj, spaniolul Rodriguez. De aceea, Virginia – fiind "liberă" – deveni obiectul interesului masculin general.

La început, Virginia a stat departe de toate acestea și după ora două după-amiaza prefera să se retragă în camera ei, cu o cărțulie de citit. Hotelul avea o bibliotecă destul de mare – mîndria lui Stanley. Adunase aici o grămadă de cărți ieftine, în majoritate best-seller-uri americane. Însă în timpul meselor, deși stătea alături de Stanley și era oarecum sub tutela lui, nu avea unde să se ascundă de privirile insistente ale bărbaților, care lăsau să scape, ca din întîmplare, cîte un cuvînt admirativ la adresa ei.

De fapt, și ea îi examina pe acești "studenți". Erau treizeci de persoane de vîrste diferite, însă majoritatea aveau în jur de treizeci de ani, și de diferite naționalități: bulgari (cei mai mulți dintre străini), armeni și chiar coreeni. Totuși, majoritatea erau ruși.

"Oamenii aceștia", se gîndea Virginia, "vor pleca peste un timp în America și vor trăi acolo cu documente falsificate, își vor înființa propriile magazine și firme, chiar ziare și bănci, vor circula cu mașini americane pe autostrăzile americane, se vor culca cu femei americane și chiar vor zămisli copii americani, și toate acestea pentru ca să spioneze și să distrugă țara mea".

Dar, oricît de straniu ar părea, în sufletul ei nu îi ura. Poate că îi invidia, îi invidia pentru că fiecare dintre ei va pleca în America. Și mai mult pentru că se simțea abandonată și uitată de persoanele împotriva cărora vor acționa ei: Daniel Cooper, David Mac Carrie și Robert Carol.

În fiecare zi, la cină, Stanley o întreba despre micile neconcordanțe și nepotriveli ale orășelului cu viața tipic americană. Virginia găsea o mulțime: în magazine nu exista inscripția *Sale*, nu existau cupoane, la cafenea nu se găseau pahare din plastic, în sala de cinematograf – unde seara rulau vechi filme americane – nimeni nu stătea cu picioarele ridicate pe speteaza fotoliilor din față, la bufet nu se vindeau floricele de porumb.

— În plus, nu au *American Express*, glumi Virginia.

Peste cîteva zile, remarcă faptul că nici una dintre observațiile ei nu a zburat pe lîngă urechile colonelului: la *7/11* au apărut anunțuri mari cu: *Sale, Discount 30%*, în *New York Times* și

în *Washington Post* au apărut tăieturi în paginile unde se găseau cupoane care făceau reduceri la pasta de dinți și la lenjeria pentru bărbați.

După o săptămînă, colonelul nu i-a mai dat cincizeci ci optzeci de dolari și i-a spus rîzînd:

— Doamnă, ai cîștigat o primă!

Virginia se uită mirată la el.

— Pentru ce?

— Apropo, continuă colonelul, vreau ca mîine la ora nouă fix să vii la cursurile mele. Nu te teme, nu vei avea de făcut cine știe ce, pur și simplu stai să te uiți. Cursul se va ține la bar...

Însă, desigur, "stai să te uiți" era un fel de a spune. Dimineață, cînd a ajuns la barul *Now*, Virginia a găsit acolo o grupă formată din opt persoane, iar colonelul Stanley, îmbrăcat în civil și cu nelipsita havană în gură, ședea în fața lor pe un scaun înalt, lîngă tejgheaua barului, și ținea în mînă cartea *How to pick a girl.*

— Astăzi avem lecția practică pe tema "Cum să agăți o americancă". Acum o săptămînă v-am dat să citiți această carte și cred că ați studiat-o, iar acum să trecem la practică. Virginia dragă, vino încoace, șezi lîngă mine, zise el și îi arătă un scaun înalt de la bar. Ei, cine are curaj? se adresă el grupei. Cine vrea să se apropie și să agațe această fată frumoasă?

Colonelul Stanley vorbise într-o engleză atît de clasică, încît Virginia, ascultîndu-l, uită că se află în Rusia. Lecția aceasta, ca și următoarele, semăna cu lecțiile de la studioul de teatru, cu repetițiile după sistemul lui Stanislavski – "viața reală în circumstanțe propuse" – care îi plăcuseră atît de mult Virginiei în tinerețe. Iar cartea *Cum să agăți o fată* (un best-seller de acum cinci-șase ani) în calitate de manual la o școală KGB o distra de minune.

Își amintea zvonurile din ziare pe marginea acestei cărți. Un tînăr modest și timid nu putea să-și găsească o prietenă sau măcar să facă cunoștință cu o fată sau o femeie. Atunci a luat un magnetofon, a pornit pe stradă ca reporter și a început să le întrebe pe trecătoare cum e mai bine să facă cunoștință cu ele.

Peste cîteva luni, a adunat interviurile într-o carte pe care a publicat-o.

Virginia se așează la bar, comandă Pepsi și își așteptă primul "candidat": un caucazian tinerel și simpatic, puțin impertinent. Caucazianul se așează la bar pe scaunul de lîngă Virginia și îi întinse cu destulă ușurință bricheta atunci cînd ea, făcînd-o pe americanca plictisită, scosese o țigară. Virginia ascultă oarecum binevoitoare primele fraze gata învățate, dar cînd el se așează alături și spuse: "Pot să vă cumpăr ceva de băut?", Virginia se întoarse brusc spre Stanley și dădu din cap: "Nu".

— Ce s-a întîmplat? întrebă colonelul.

— Mai întîi, nu știe pe cine interpretează, explică ea. Ce e? Popă, om de afaceri? În orice caz, după cum miroase, cred că e vidanjor. Iertați-mă, dar pute ca un tomberon. Nici o americancă nu stă la discuții cu un bărbat care miroase așa de rău.

Pentru prima oară, Virginia îl văzu pe rotofeiul și jovialul Stanley făcîndu-se roșu de mînie.

— Bravo, spuse el printre dinți Virginiei și se întoarse către studenți.

Apoi, femeia auzi o înjurătură americană cum nu auzi deseori nici măcar în Harlem.

— De cîte ori v-am spus să folosiți săpunul scump, șamponul scump și deodorantele? Faceți economie, ticăloșilor! Economisiți la săpun ca să vă rămînă de brandy! Astăzi voi trece prin camere și voi verifica personal săpunul fiecăruia. Cine s-a spălat azi pe dinți cu *Fresh Start*?

Nimeni nu ridică mîna.

— Așaaa... Măcar bine că recunoașteți. Faceți de rușine școala în fața lui Miss America... Următorul!

În acest fel, Virginiei i-a rămas numele "Miss America".

A doua zi, toată grupa lui Stanley mirosea a săpun *Chole* și a apă de colonie *Cavalier*, toți aveau unghiile tăiate cu grijă și nimeni nu vorbea cu Virginia. Îi era tot mai greu să-i evite în timpul lecțiilor, dar și după aceea, seara. Acești bărbați erau bine instruiți, cunoșteau bine literatura, muzica americană și engleză, atît clasică, cît și cea modernă. Erau absolvenți ai institutelor de limbi străine din Moscova și din provincie, ai

Școlii Militare Superioare de traducători și ai școlii KGB-ului. Studiaseră cel puțin zece-doisprezece ani limba engleză, stăteau zile întregi – după spusele lor – în cabinete fonetice, își însușeau pronunția engleză și americană, parcurgeau munți de cărți și știau pe de rost pagini din literatura clasică și modernă.

Virginia se adaptă repede ritmului din orășel. Lecțiile ei de viață americană se desfășurau tot mai des ca niște vesele repetiții teatrale. La cursurile ei începuseră să vină studenți și din alte grupe, iar colonelul Stanley îi lăsase, încetul cu încetul, întreg cursul, în timp ce el se ocupa de problemele administrative. Începînd din a treia săptămînă, Virginia primea o sută de dolari pe săptămînă. Nu era rău pentru un orășel în care, în afară de alimente și obiecte de toaletă, nu aveai ce cumpăra.

În restaurantul hotelului, în noaptea de Anul Nou, studenții i-au dăruit cadouri și au curtat-o insistent. Apoi, la unul din cursuri – "Comportarea la discotecă" – în sunetul muzicii disco, îmbujorată toată de atîta dans și enervată de inutilitatea muncii sale (nu reușea nicicum să-i facă pe bărbații aceștia mai puțin țepeni), în vacarmul, rîsul și emoția generală, Virginia văzu deodată că studenții se liniștesc brusc și rămîn nemișcați. Ea continua să le arate pașii de dans dar, urmărindu-le privirea, se întoarse spre ușă și...

La ușă se afla colonelul Stanley și un general în vîrstă, cu ochelari cu ramă de baga și privirea obosită. Era cel care o servise cu sandvișuri cu icre în cabinetul său din Piața *Dzerjinski*, cel care îi hotărîse soarta și o trimisese aici. Îl vedea pentru prima dată în uniformă de general.

Confuză, neștiind de cît timp se uită ceilalți la ea, Virginia se grăbi să închidă magnetofonul. Ritmul îndrăcit al muzicii disco se întrerupse brusc.

— Nu, nu, spuse generalul. Continuați...

Și ieși din sală împreună cu colonelul Stanley.

Înainte de prînz, Virginia primi vizita lui Mickey, fiica bătrînului Stanley, care îi spuse:

— Tata te roagă să treci pe la el pe la birou. Du-te și îmbracă o rochie frumoasă, adăugă ea clipind din ochi.

Virginia se gîndi mult timp cu ce să îmbrace. Desigur, în bi-

roul lui Stanley va fi și generalul. Cum să se poarte? Oamenii lui îl omorîseră pe Iurîșev la aeroport și tot ei o aruncaseră în închisoare, o interogaseră, o hrăniseră cu zoaie și o băgaseră în celulă cu Vasili. Însă, pe de altă parte, nu ea singură venise aici ca spioană? Și oare nu acest general a scos-o din închisoarea aceea groaznică și a adus-o aici, în condiții de viață omenești?

Pînă la urmă îmbrăcă rochia violet-deschis, decoltată, cu care se prezentase la restaurantul hotelului *Capitol Hilton*, pentru întîlnirea cu Daniel Cooper. Tot ca atunci, își legă părul la spate. Era unica ei răzbunare pe CIA și pe șeful departamentului rus, Cooper, pentru că o abandonase aici.

În cabinetul colonelului Stanley, masa era pusă pentru trei persoane. Pe masă era și o sticlă de șampanie franțuzească. Cînd Virginia intră, generalul și colonelul Stanley se ridicară și o salutară respectos. Jena primului minut trecu după o conversație ușoară. Stanley ridică paharul, toastînd pentru Virginia sau, după cum spunea el, pentru "Miss America". Apoi începu să laude nemaipomenitele talente pedagogice ale Virginiei și, ambalîndu-se, povesti cu haz generalului amănuntele comice de la lecția "Cum să agăți o americancă" și alte evenimente din viața orășelului.

După masă, generalul îi spuse:

— Aș vrea să vă invit la o plimbare. Aveți ceva împotrivă?

Lîngă hotel se afla o limuzină neagră, lungă, și o Volgă în care se afla garda generalului. Imediat ce Virginia și generalul ieșiră din hotel, un militar alergă spre limuzină și deschise portiera. Limuzina porni lin, apoi ieși din orășel, traversă cîmpul și, fără să se oprească la punctele de control, pătrunse în pădurea de pini. Așezați pe locurile din spate, separați de șofer printr-un geam de sticlă opacă, generalul și Virginia tăceau.

Se vedea mirifica pădure rusă, în care căciulile de zăpadă alb-albăstrii ale arborilor străluceau în soare. Discul portocaliu al soarelui sclipea după copaci, parcă fugind după mașină.

Generalul o luă de mînă. Ea îl privi cu ochi sfioși, speriați. Generalul puse mîna pe umărul Virginiei și o trase spre el. Ascultătoare, se lipi de uniforma lui și observă aproape mașinal că miroase a săpun bun și a apă de colonie de calitate.

Capitolul 7

"Conform informațiilor noastre, în sistemul Direcției Generale a unităților de muncă și reeducare de pe lîngă Ministerul de Interne al URSS, există un lagăr special pentru deținuții străini. Lagărul se află în orașul Potma, la 280 de mile nord-est de Moscova. În acest lagăr a fost închis pilotul avionului "U-2", Harry Powers, precum și cei acuzați de transport de narcotice în URSS, americanii Herald Amster, Paul Brower și Denis Barn. În 1976, în lagăr nu erau decît bărbați, aproximativ 110 din diferite țări ale lumii. Deținuții sînt obligați să lucreze la o fabrică ce produce lustre de cristal și cutii de televizor. Deținuții poartă uniforme de flanel cu numele lor – nu cu numere! – scrise în față și în spate. Hrana este foarte proastă, rația zilnică cuprinde pînă la 1.500 calorii.

Nu este exclus ca, de atunci, în cadrul acestui lagăr sau undeva în vecinătate, să fi fost construit un lagăr de femei sau o baracă pentru deținutele străine.

Din păcate, acestea sînt toate informațiile de care dispunem. Vă recomandăm să nu intrați în contact cu lucrători ai KGB-ului, ci să căutați să faceți cunoștință cu șefi din Direcția unităților de muncă și reeducare și personal cu șeful Direcției,

general locotenent Ivan Bogatîrev.

Rugăm să ne transmiteți imediat toate materialele privind submarinul "U-137" și cauzele pătrunderii sale în apele suedeze. Sîntem extrem de interesați și de orice altă informație secretă la care aveți acces..."

— Fac acest lucru numai în schimbul scoaterii mele și a Virginiei din URSS, anunță Stavinski pe croitorul Volodea Ivanov și dădu foc în scrumieră mesajului secret primit de la Mac Carrie și Daniel Cooper.

Mesajul mai cuprindea o în final o singură frază: *"Sîntem încîntați de curajul de care ați dat dovadă și ne rugăm pentru succesul dumneavoastră și pentru sănătatea Virginiei"*, îi scriau din Washington.

— Se roagă! spuse sumbru Stavinski. Virginia e deja în luna a treia, are nevoie de hrană corespunzătoare, regim, aer curat, plimbări. Iar ei se roagă! Nu, voi da toate materialele secrete numai cînd ne vor scoate – pe mine și pe ea – din URSS. Cum să ne scoată, să-și bată ei capul.

— Dar nici măcar nu știm în ce închisoare se află! Mai mult, gîndiți-vă: ce sens ar avea pentru spionajul american să vă scoată din URSS dacă acum ocupați o asemenea funcție?! spuse Volodea.

— Tocmai de aceea am să tac pînă cînd mă vor scoate, zise Stavinski. Transmiteți-le doar că este într-adevăr vorba despre o nouă armă strategică extrem de puternică, ce poate zgudui din temelii orice continent. Să știe că încercuirea Europei cu această armă a început deja prin campania submarinului "U-137" și va continua în următoarele săptămîni. Mai mult nu spun, nici un cuvînt.

— Ciudat, spuse Volodea. Dacă aveți în mînă o informație așa importantă, puteți să o țineți în secret? Dar dacă, Doamne ferește, se întîmplă ceva cu dumneavoastră, înseamnă că arma va rămîne în mîinile Kremlinului, iar acești ticăloși vor îngenunchea întreaga lume?

— Dar dacă eu vă dau astăzi materialele despre armă, într-o săptămînă apar în ziarele americane, iar peste încă o săptămînă, KGB-iștii mă omoară. Așa că transmiteți la Washington

condițiile mele: planurile noii arme în schimbul eliberării mele și a Virginiei.

După ce primi raportul cifrat al lui Volodea, șeful departamentului rus, Daniel Cooper, îi spuse lui David Mac Carrie într-o pură limbă rusă:

— Crucea mă-sii! Clipă de clipă e tot mai greu! Ce trebuie să facem acum, să căutăm niște dubluri și pentru Stavinski, și pentru Virginia? Sau să trimitem trupe pentru ei în toate închisorile rusești și la Marele Stat-Major al Armatei Sovietice?

— Dacă rușii au organizat o evadare dintr-o închisoare turcească pentru viitorul ucigaș al Papei..., începu Mac Carrie.

— Lasă comparațiile! îl întrerupse nervos Cooper. Dacă aș avea posibilitățile lui Andropov, nu am avea nevoie nici de Stavinski, nici de Iurîșev. Aș fi oprit de acum douăzeci de ani scurgerea de informații tehnico-științifice și rușii nu ar fi avut nici rachete intercontinentale, nici submarine atomice. Iar acum am ajuns să furăm de la ruși propriile noastre secrete tehnice. Nu m-aș mira să aud că și această nouă armă a rușilor este șterpelită. Dar ce putem face?! Ce situație idioată! Pe de o parte, trebuie prevenit Pentagonul și partenerii NATO despre noua amenințare sovietică, iar pe de altă parte, nu avem nici cea mai vagă idee despre ce dracu' au mai născocit...

Capitolul 8

Către șeful Marelui Stat-Major,
Mareșalul Oparkov
Urgent, strict secret

Conform informațiilor oferite de serviciul nostru special din Norvegia, alaltăieri, 3 februarie, la Oslo, în cadrul consfătuirii Forțelor Militare NATO, a luat parte șeful departamentului rus al CIA, colonelul Daniel Cooper, care s-a întîlnit în aceeași zi cu șeful Statului-Major Unificat al NATO, generalul american Peter N. Scott.

Astăzi, 5 februarie, la Oslo s-a declarat că în perioada februarie-martie se vor desfășura în nordul Norvegiei marile manevre NATO "Ella Express-82", la care vor participa în jur de 15.000 de militari, nave de război și avioane ale Statelor Unite, Canadei, Republicii Federale Germania, ale Italiei, Olandei, Luxemburgului și Norvegiei. Concomitent cu manevrele NATO, în Suedia se vor desfășura exerciții ale forțelor armate suedeze, la care vor lua parte 24.000 de militari, aviația și flota.

Acest comunicat va fi publicat mîine în ziare.

Șeful Direcției Generale de
Informații al Armatei Sovietice
general locotenent B. Krasnopolski

Moscova, 5 februarie 1982

Cînd citi acest comunicat în biroul mareșalului Oparkov, Stavinski simți literalmente că i se înmoaie picioarele. Idiotul! Știa prea bine: atîta timp cît se află aici, în Rusia, nu trebuie să dea americanilor nici o informație, nici una! Au primit de la croitor un mesaj cifrat despre faptul că se pregătește încercuirea Europei cu o nouă armă și, iată, Cooper s-a și dus la șeful Statului-Major al NATO. Însă, fără îndoială, KGB-ul are agenți în CIA și în Statul-Major al NATO. Și dacă KGB-ul află cauza plecării lui Cooper la Oslo... Gata! Nu se va mai întîlni cu croitorul, dracu' l-a pus să-i vorbească despre armă! Bine măcar că nu a scăpat nimic despre minisubmarinele lui Benjer! Dar era timpul să-i spună lui Oparkov despre idee. Benjer îl întreaba în fiecare zi dacă a raportat mareșalului. Dacă întinde prea mult coarda, există riscul ca Benjer însuși să i-o ia înainte.

— Cred că manevrele NATO sînt un răspuns întîrziat la concentrarea noastră de trupe la granița Poloniei, îi spuse el mareșalului Oparkov și arătă spre o hartă uriașă a Poloniei, aflată în stînga sa, pe peretele biroului.

Pe această hartă, întreaga Polonie era străbătută de săgețile groase ale atacurilor cu tancuri. Principalul atac era îndreptat asupra porturilor poloneze: Gdansk, Gdynia, Szczecin.

— Cei de la NATO înțeleg foarte bine, spuse Oparkov. Dacă Jaruzelski nu se descurcă singur cu "Solidaritatea", atunci vom intra în Polonia. De aceea zăngăne armele, să ne sperie. Dar mai tîrziu, Gdanskul și Gdynia vor fi blocate de flota noastră, adăugă bătrînul și se lăsă obosit în fotoliu, ca să soarbă din ceașca lui de ceai tare. Însă va trebui să amînăm expediția lui Gușcin cu două luni. Nu trebuie să ne băgăm acolo cînd au ei manevre. Trebuie să așteptăm. Or să se învîrtă în jurul cozii

vreo două-trei săptămîni, or să manevreze un pic, iar apoi, ca de obicei, se vor odihni jumătate de an. Apropo – își miji ochii albaștri și-și dădu la o parte moțul sur de păr de pe frunte – ce ar fi ca, în vreme ce forțele NATO sînt în nord, noi să începăm fundul mării undeva în sud, lîngă Italia? Italia e a doua după Suedia în planurile noastre, nu?

Apăsă un buton de pe birou și continuă:

— Cu comandantul Flotei. Gorceakov? Aici Oparkov. Uite ce-i, peste o oră, generalul Iurîșev îți va comunica două puncte de pe fundul mării lîngă Italia. Trimiteți în punctele astea un submarin ca să ia probe de sol... Da, pentru proiectul "Groapa adîncă". O să-ți spună personal amănuntele. Salut.

Oparkov întrerupse legătura și se uită la Stavinski.

— Așaaa... Apropo, bine ar fi ca filmul ăsta, "Groapa adîncă", să ruleze la ziua de naștere a Galinei...

Oparkov avea fața obosită, dar mulțumită. Acum, cînd după două nopți de nesomn, Polonia se afla la sfîrșitul blocadei trupelor Pactului de la Varșovia, mareșalul își putea permite să se odihnească și să se destindă. Apăsă din nou pe un buton și își chemă aghiotantul, pe maiorul Reazanțev:

— Kolea, îi spuse el maiorului, telefonează la Goskino și cere pentru mîine "Groapa adîncă".

— Dar ne-au dat deja "Lumea jazz-ului", tovarășe mareșal.

— Nu-i nimic, să dea și "Groapa" că n-or să sărăcească.

Stavinski simți că își vine în fire; sîngele îi revenea în obraji. Trebuia să dea urgent toate datele lui Gorceakov, să trimită submarinul în Italia și, în plus...

— Cred, Nikolai Victorovici, îi spuse el lui Oparkov, că istoria cu Gușcin nu a prins.

Oparkov se uită întrebător la el.

— Nimeni din Occident nu crede că Gușcin a ajuns în strîmtoarea Karlskrona din cauza unei greșeli de navigație. Mai mult ca sigur, serviciile occidentale de spionaj încearcă să își explice ce a făcut el acolo. Astfel spus, interesul spionajului occidental e îndreptat acum asupra submarinului "U-137" și asupra a tot ce e legat de el. Pe de altă parte, cercul oamenilor implicați în proiect se extinde pe zi ce trece: constructorii din

Baku, uzina din Şatura. De aceea ar fi minunat ca spionajul occidental să-şi piardă interesul faţă de submarin şi faţă de Guşcin. De pildă, să-l băgăm pe Guşcin în închisoare pentru acţiunea din Suedia. Desigur, nu de-adevăratelea, ci doar să dăm posibilitatea unei astfel de informaţii să se strecoare în Occident...

— Am înţeles, spuse Oparkov, nu-i rea ideea. O să mă consult mîine cu generalul Krasnopolski. Va fi mîine la petrecerea Galinei?

Stavinski strînse din umeri.

— Trebuie invitat, spuse Oparkov.

— Cred că cel mai bine ar fi ca informaţia să nu vină din partea spionajului sau de la KGB, ci din lagăr sau din închisoarea în care, chipurile, ar fi închis Guşcin, sugeră Stavinski. Adică să luăm legătura cu Direcţia lagărelor şi penitenciarelor, cu generalul Bogatîrev.

— Mai întîi trebuie neapărat să ne sfătuim cu spionajul, cu Krasnopolski, observă Oparkov şi întrebă: Apropo, ai cumpărat ceva pentru Galina?

— Încă nu. Nu-mi trece prin cap ce să-i cumpăr. Poate mergem împreună prin magazine?

— Ei, zîmbi Oparkov, să-i dăm un telefon şefului Direcţiei Comerciale a Armatei.

Întinse mîna spre telefon, dar Stavinski spuse:

— Mai este o problemă, tovarăşe mareşal. Academicianul Benjer m-a rugat să vă raportez despre o nouă idee de a lui.

Stavinski îi enunţă pe scurt ideea construirii unor minisubmarine telecomandate pentru "EMMA", apoi scoase din mapă cîteva hîrtii cu desenele lui Benjer.

Oparkov asculta în tăcere. Ca şi lui Stavinski, atunci cînd auzise de proiect, lui Oparkov nu-i trebuiră decît cîteva clipe ca să înţeleagă esenţa proiectului şi perspectivele sale. Şi, chiar fără să se uite la desenele lui Benjer, Oparkov se ridică din fotoliu şi păşi tulburat prin birou.

— Extraordinar! exclamă el. Pur şi simplu genial! După tine, cînd pot fi gata submarinele astea?

— Cred că într-un an...

— Drace! făcu supărat Oparkov. Astăzi am avea nevoie de ele, astăzi! Nu, nu putem să amînăm cu un an încercuirea Suediei cu arma seismică. Îmi stă în gît Suedia asta, toată Flota Mării Baltice mi-o ține în laț. Așa că va trebui să încercuim Suedia tot cu metoda veche: să forăm cum am forat și înainte. Iar minisubmarinele – ah, dacă am avea acum vreo două sute care să se tîrîie încetișor pe lîngă toate bazele navale NATO și să aștepte acolo termenul stabilit – mai tîrziu! Atunci am propune Statelor Unite dezarmarea totală, scoaterea rachetelor și tancurilor din Europa!

Se îndreptă spre masă, gîndindu-se să îl sune imediat pe Ustinov, și puse chiar mîna pe telefon, dar în ultimul moment se opri. Nu, Ustinov nu ar face nici un pas fără aprobarea lui Brejnev, iar lui Brejnev nu-i arde acum de minisubmarine. La dracu', atunci cui să-i telefoneze? Lui Dimitriev, președintele Comisiei Industriei Militare a CC? Dar nici Dimitriev nu va lua nici o hotărîre fără Brejnev. Nu, minisubmarinele cu matrițe seismice constituie o armă a viitorului, vor fi arma celui care va veni la putere după Brejnev. Dar cine? Cemenko? Kirilenko? Grișin?

Oparkov răsuflă din greu. Brejnev ăsta e cu un picior în groapă! De fiecare dată durează cîteva luni cînd se duce cu un proiect nou la el. Va trebui să aștepte... De-ar lua altcineva puterea mai repede... Unul mai energic, mai hotărît...

Mareșalul luă receptorul unui telefon normal de culoare neagră și spuse telefonistei:

— Vreau legătura cu șeful Direcției Comerciale a Armatei.

Capitolul 9

Ziua de lucru a președintelui KGB, generalul Andropov, începea devreme, cu două ore înainte de începerea programului pentru ceilalți lucrători. Generalul dedica acest timp studierii limbii engleze. De trei ori pe săptămînă – lunea, miercurea și vinerea – la ora 6,30 dimineața, mașina de serviciu se afla deja în fața casei cu numărul 119 de pe bulevardul Vernardski.

În mașina încălzită intra Nina Antonova Mironova, zgribulită de gerul dimineții, o femeie de patruzeci de ani, înaltă, bine făcută, cu o față rotundă de rusoaică, mîini pline și piept mare. Nina Antonova era șefa catedrei de limbi străine a Universității din Moscova, una dintre cele mai bune, dacă nu cea mai bună profesoară de limbă engleză din URSS.

Mașina pornea imediat – ușor, lin – spre casa în care locuiau, ocupînd cîte două etaje, Leonid Ilici Brejnev, Andropov, președintele KGB, și Nikolai Șcegolov, ministrul Afacerilor Interne.

Nina lua liftul pînă la apartamentul generalului. El o aștepta cu ușa deschisă și, fără să facă zgomot, ca să nu-și trezească soția, o conducea în birou. Din această clipă, în decurs de două

ore, limba rusă era scoasă din uz. Nina Antonova, elevă a profesorului bulgar Lozanov și o entuziastă a metodei lui de învățare a limbilor străine, îi interzicea generalului să vorbească în ruseşte în prezența ei; ba, mai mult, născocise nume englezești pentru ea și general.

Îl silea să învețe pe de rost texte mari, compuse de ea din cuvintele și expresiile englezești cele mai uzitate. Nu numai să le învețe papagalicește, ci să le repete cu intonație, cînd pe șoptite, cînd în ritm alert, cînd cu un ton cîntat. Acest procedeu îl ajuta să-și însușească cuvintele noi, intonația și pronunția engleză fără eforturi, ca într-un joc. Apoi citeau reviste englezești și americane, după care flecăreau pe teme distractive, iar la sfîrșitul lecției era obligatoriu un cîntec englezesc sau american, pe care-l cîntau pe două voci.

Aceste lecții își făceau simțită prezența și în restul zilei generalului. Nina Antonova îl deprinsese să citească zilnic *Times* și *Washington Post*. În ultimii ani, generalul își vedea fotografia în aceste ziare tot mai des și cu mai multă plăcere. La fiecare nou zvon privind boala lui Brejnev, ziariștii occidentali își puneau problema fără reținere: cine va lua puterea în Biroul Politic în "era postbrejnevistă". Numele generalului Andropov intra tot mai des între cei trei sau patru pe care pariau sovietologii și ziariștii occidentali.

O dată sau de două ori pe săptămînă, mașina o aducea pe Virginia la vila de lîngă Moscova, uneori pentru cîteva ore, alteori pentru o zi întreagă. Supunerea Virginiei satisfăcea amorul propriu al generalului chiar mai mult decît fotografiile sale din *Washington Post* sau din *Times*.

Făcînd din ea amanta sa, mai curînd din orgoliu de bătrîn și ambiție masculină – pînă atunci nu avusese nici o americancă – generalul simțise față de ea după prima noapte ceva deosebit, o desfătare netrupească.

Virginia era prima victorie a viitoarei supuneri a întregii Americi. Nu trebuie să distrugă această țară cu bomba atomică sau cu arma seismică, nu trebuie să ocupe teritoriul ei gigantic și să-i bage pe fermieri în colhozuri. Nu, va stăpîni America în alt fel. Era vorba de acea putere de care el deja se folosea de

mult. Virginia va împînzi Statele Unite cu agenții săi, va infiltra oameni în toate cercurile sociale și administrative ale americanilor, va deschide în America bănci, ziare, posturi de radio, firme și companii de asigurări. Iar cu această țară, unde sînt deja mii de agenți care înregistrează ca niște mici computere cele mai insesizabile trăiri ale organismului american, el va discuta la fel cum discutaseră ei cu Rusia pînă nu demult: de pe poziții de forță. Țarii ruși, Lenin, Stalin, Hrușciov, Brejnev visau și ei să discute astfel cu America și cu întreaga lume, iar acum, acest lucru devine posibil, real. Arma seismică îi va da acel atu decisiv, va deveni "arma lui Andropov" și sub acest nume va intra în istorie. Însă înainte de a demonstra un model Hiroshima în Suedia, prin această armă poate cîștiga mici războaie pe tăcute, în taină; de exemplu în Afganistan, în Angola, în Yemen sau în Salvador. Iar cînd, cu ajutorul tuturor mijloacelor – revoluțiile, contrarevoluțiile, puciurile militare și arma seismică – va tăia întreaga Americă de Sud și toată lumea de Statele Unite, atunci aceast *kitsch* numit America și ramolita sa fată bătrînă, Statuia Libertății pe numele ei, va deveni la fel de supusă ca Virginia. Dar asta în viitor. Acum...

Generalul simți că a picat într-o istorie banală de genul "dragoste la bătrînețe". Deprins să analizeze la rece pasiunile străine și să se joace cu slăbiciunile omenești ale altora, el era convins că e protejat de prostiile lumești, de vulgaritatea plăcerilor iubirii. Însă acum, generalul se surprindea și ziua, în timp ce lucra la ședința de urgență a Biroului Politic în legătură cu moartea lui Suslov sau chiar la înmormîntare, cînd făcea de gardă la sicriul protectorului său de partid și coautor la multe din intrigile și acțiunile internaționale – chiar și în aceste clipe se surprindea gîndindu-se la Virginia. Era atît de frumoasă cînd s-a întors spre el în timpul lecției de la discoteca "americană"... Și ce fermecător de sfioasă era în bazinul de înot și în baia finlandeză de la vila sa din afara orașului... Și cît de sincer se entuziasma în fața a tot ce însemna vechea Rusie, cînd o ducea cu mașina prin Moscova, prin locurile istorice, prin muzeele și galeriile de artă.

Deocamdată, nu ieșiseră așa decît de două ori: într-o noapte,

el a ordonat să se deschidă Galeria Tretiakov și a condus-o prin săli, arătîndu-i tablourile celor mai mari pictori ruși și gîndindu-se că, o dată, o va duce noaptea la Kremlin și-i va arăta tezaurele Sălii Coloanelor, apoi o va conduce la Muzeul Pușkin, la Ermitaj sau la izbele de lemn construite fără nici un cui...

Se simțea extrem de satisfăcut după aceste excursii. Mai ales cînd au fost amîndoi pe muntele Vorobiov, acum Lenin, de deasupra Mosovei, în parcul casei de oaspeți a guvernului sovietic. Moscova troienită, luminată de stelele înghețate și de ghirlandele șerpuinde ale becurilor de pe străzi, se așternea la picioarele lor. Înalt, monumental, drept în mantaua sa lungă de general, bărbatul stătea deasupra orașului, deasupra țării sale – astăzi stăpîn secret, dar în curînd al întregii puteri sovietice.

Sigur, o astfel de putere are și părțile sale împovărătoare. Nu putea să se plimbe pur și simplu cu femeia iubită pe străzile Arbatului, îndrăgite încă din tinerețe, nu putea să meargă cu ea la restaurant sau la *Balșoi Teatr*. Nici măcar la restaurantul *Arhanghelsk*, din afara orașului, nu putea intra cu ea decît după ce paza sa evacua în prealabil restaurantul de toți clienții. E dificil!

— Semăn cu un cămătar balzacian care deschidea numai noaptea sipetul cu aur, i-a spus el o dată Virginiei.

În dimineața de 6 februarie, au plecat la Zagorsk. Aerul rece te înțepa în obraji, iar pîcla dimineții de iarnă spînzura deasupra șoselei spre Iaroslav – pustie, părăsită de orice mijloc de transport. Posturile de miliție, prevenite prin radio că va trece un cortegiu de mașini guvernamentale, goneau în șanțurile de marginea șoselei, cu zece kilometri în fața mașinii generalului, camioanele și mașinile personale destul de rare în această dimineață de sîmbătă. Țara prin care gonea viitorul ei stăpîn părea pustie, moartă și cufundată în zăpezi.

Generalul, care își întinsese picioarele lungi, ședea aplecat într-o parte în limuzina încăpătoare, bea ceai tare dintr-un pahar de sticlă cu suport de argint și citea *Parcul Gorki*, fornăind din cînd în cînd la impreciziile în descrierea Moscovei sau a obiceiurilor rusești. Virginia stătea alături pe banchetă, cu picioarele sub ea, se uita pe fereastră și bea ceai. Miraculoasa în-

torsătură a destinului ei n-o mai chinuia și n-o mai făcea să se trezească în miezul nopții, scăldată în sudori de groază. Acum, cînd loviturile slabe, abia simțite ale unei vieți noi îi răsunau în trup, nu numai instinctul ei de conservare, dar și al acestei a doua vieți obligau natura ei actoricească să găsească acele nuanțe și detalii care îl captivaseră și vrăjiseră pe prea puternicul ei amant și ocrotitor. Nu viclenia, ci instinctul actriței o făceau să ghicească ce reacții așteaptă partenerul de la ea și cît de important era să se entuziasmeze de tot ce îi arată el. Într-adevăr, îi plăcea Rusia, o impresionau tablourile de Galeria Tretiakov, o uimea pînă la încîntare "Ivan cel Groaznic omorîndu-și fiul" și o fascina "Apariția lui Hristos în fața poporului"; o captiva Moscova privită de pe înălțimile Lenin, însă, intuitiv, își ambala sentimentele în reacții gălăgioase tipic americane: *Great! Wonderful! Exiting! Fantastic!* Fără să se prefacă, ci doar accentuînd emoțiile provocate de natura și arta rusă (la fel cum, în momentele intime, accentua mirarea sa provocată de potențele sexuale ale generalului), Virginia nici nu bănuia că pusese stăpînire pe inima generalului prin procedeul cel mai simplu, banal și poate trivial, dar și cel mai sigur: măgulirea.

După o oră de mers, în fața mașinii, parcă din veacurile istoriei ruse, apărură cupolele aurite ale lavrelor – mănăstirile rusești. Zvonul clopotelor de aur și lucirile zidurilor albe, orbitoare, spuneau povestea izvodirilor dintîi ale pămîntului rusesc.

Împrejmuită de un zid de cărămidă, cetățuia vechii mănăstiri Troița Sergheevo se înalță pe un umăr de deal înzăpezit. Cele patru colțuri ale cetățuiei erau străjuite de turnuri de piatră, parcă prevenind de primejdia de moarte care te aștepta dacă te încumetai să o cucerești cu puterea armelor. Iar pe cei care reușeau să treacă prin focul ucigător al bastioanelor din avanpost îi așteptau turlele aflate chiar pe zidul cetățuiei. Din timpul răsturnării jugului tătaro-mongol, această cetate a fost apărătoarea de nord a capitalei statului moscovit. Cel care venea în mănăstire ca oaspete bun și doritor de înălțare sufletească era așteptat de unica intrare în cetate: poarta Uspenski, grea, ferecată în fier...

Acum, cîțiva monahi în sutane negre, zgribuliți de ger ca

niște vrăbioi, stăteau la poartă și întîmpinau prin plecăciuni reținute cortegiul generalului. Patriarhia bisericii pravoslavnice ruse, aflată în mînăstire, fusese prevenită din vreme de sosirea importantului vizitator, astfel că în această zi porțile mănăstirii erau închise pentru orice alți vizitatori, fie ei ruși sau străini.

Fără să se oprească la poartă, limuzina generalului încetini și, urmînd mașina însoțitoare din față, trecu pe lîngă Uspenski Sobor spre principala curiozitate a mănăstirii – Troițki Sobor. După ce încălță călduroasele cizme scurte și luă paltonul cenușiu închis cu garnitură de blană, generalul ieși din mașină, întinzînd mîna prevenitor spre Virginia.

Catedrala din piatră albă, clădită din blocuri frumos cioplite și ornamentată cu un brîu cizelat în piatră, se deschidea privirilor înalților oaspeți. Vîrful de aur al cupolei țintea spre cerul însorit precum coiful unui vechi războinic. Zăpada ușoară și pufoasă se răsfira pe coiful de aur și, căzînd mai departe, presăra scările din piatră albă ce duceau în catedrală. La scara intrării principale se aflau alți călugări, mai tineri, studenți ai seminarului teologic al complexului monahal. Întîmpinară cu plecăciuni adînci pe generalul care urca scările și pe însoțitoarea lui. Dinăuntrul catedralei se auzeau cîntările utreniei.

La intrarea în catedrală, generalul își scoase căciula din blană. Virginia rămase uimită: pe dinăuntru, catedrala părea și mai impozantă decît pe dinafară. Arcuri de boltă prelungi, avîntate în sus, și emisfera deschisă a cupolei, pe unde se prelingea un șuvoi de lumină, sporeau volumul navei bisericii. Vechea pictură murală, cele trei rînduri de icoane ale iconostasului, roșii-albastre, ferecate în argint și aur, pictate de renumiții maeștri Andrei Rubliov și Daniil Ciornîi, cu ochii înflăcărați de întunecatul foc scit, porțile împărătești bătute în argint din secolul al XVII-lea, aflate înspre altar, în fața căruia stătea smerit și tăcut, îmbrăcat în odăjdii cusute cu aur și mărgăritare, Patriarhul întregii Rusii, Pimen, prapurii țesuți cu fir de aur de deasupra altarului, preotul în rasă de brocart purpuriu ce ținea utrenia, corul bărbătesc și cîntarea sa lină, inefabilă: Mărire ție, Doamne, mărire Ție – toate acestea umpleau pînă la suspin sufletul Virginiei de un fior mistic de negrăit.

Femeia observă cum generalul se oprește la ușa catedralei, la măsuța cu lumînări; luă două, însă apoi, încurcat, începu să se scotocească prin buzunare, după care se întoarse spre bodyguard-ul ce-l urma pas cu pas. Era desigur prima oară după mulți ani cînd avea nevoie de bani; totul i se dădea sau era luat pe gratis. Bodyguard-ul bägă mîna în buzunarul pantalonilor lui negri de uniformă și plăti lumînările luate de general.

Cu aceste lumînări, în timp ce preotul citea "jitia" (viața) preacuvioasei Xenia, prăznuită în acea zi, care "a dus o viață cu adevărat îngerească, a iubit pe toți, tuturor le-a dat ajutor pe cît a putut, pentru săraci a fost binefăcătoare, pentru cei umiliți a fost mîngîietoare, pentru păcătoși – îndrumătoare", generalul și Virginia se apropiară de icoane: generalul de icoana lui Nikolai Ugodnicul, iar Virginia de icoana Maicii Domnului.

Cînd generalul tocmai voia să-i arate Virginiei Zagorskul, îl străbătu un gînd ciudat, care-l mirä și pe el însuși, iar apoi întări în el o hotărîre fermă și tainică. Firește, era ateu și, ca șef al KGB-ului, nu credea nici în Dumnezeu, nici în diavol. Iar Secția cu problemele cultelor religioase de pe lîngă Consiliul de Miniștri al URSS era completată de el cu lucrători ai KGB-ului și, în felul acesta, nu se subordona atît Consiliului de Miniștri cît mai degrabă lui, generalului. Însă posibilitatea reală de a atinge în curînd puterea supremă, practic cea a țarilor, îl apropia pe general și de altă putere asupra lumii – cea veșnică, divină. De aceea, se apropie cu lumînarea de icoana lui Nikolai Ugodnicul, ocrotitorul tuturor țarilor ruși și a "începăturilor plăcute lui Dumnezeu". Răsfrîngerea flăcăruilor de sub icoană se juca în sticla ochelarilor lui, iar privirea sa severă o întîlni pe cea a lui Nikolai Ugodnicul. Nu a cerut binecuvîntare în fața icoanei, nu s-a smerit, dar...

Virginia se uita în ochii adînci, întunecați și neliniștiți ai Născătoarei de Dumnezeu. Și vorbele mute ale rugăciunii învățate din copilărie îi urcară din suflet pînă în pragul buzelor. O rugă pe Fecioara Maria să-i binecuvînteze viitorul copil. Nu viitorul, pentru că trăiește deja, bate cu picioruşele la poarta pîntecului ei!...

— Slavă Ție, Doamne, care ne-ai arătat lumina, rosti preo-

tul, vestind încheierea slujbei.

— Slavă Ţie, Doamne, cînta corul, şi pe pămînt pace, şi în oameni binecuvîntare...

Slujba se termină, se deschiseră porţile împărăteşti ale altarului şi doi slujitori îl duseră de braţ pe Patriarh în amvon. De aici, în tăcere, binecuvîntă cu ambele mîini (veche binecuvîntare asiriană) pe călugării care se rugau şi corul. Apoi, aşteptînd ca monahii şi corul să iasă, îşi îndreptă ochii spre general şi spre Virginia.

Acum, uitîndu-se scurt în jur şi văzînd că în catedrală nu au rămas, în afară de garda sa personală, decît Patriarhul şi mica sa suită, generalul se apropie de Patriarh cu pas hotărît, fără ploconeli, dar şi fără aroganţa care-l caracteriza în relaţiile cu oamenii. Şi se săvîrşi acel lucru tainic, sacru, gîndit de general încă din ajun şi pentru care, de fapt, a avut loc această călătorie la Zagorsk, din cauza căruia în acea zi muzeele şi bisericile fuseseră închise pentru toţi vizitatorii Troiţei Serghevo. Patriarhul întregii Biserici ruse ortodoxe ridică mîna şi îl blagoslovi pe general. Patriarhul se gîndea la lucruri plăcute lui Dumnezeu şi la viaţa smerită, fără de păcate, iar generalul – la împărăţia lumii acesteia. Aşa au venit la patriarhi după binecuvîntare în toate veacurile istoriei ruse cunoscute ţari ruşi, cneji şi moştenitori ai tronului – înainte de războaie, înainte de campanii militare, înainte de a ctitori biserici.

Cînd semnul crucii încununa capul cărunt al generalului, el înţelese: va fi, va fi într-adevăr moştenitorul puterii Romanovilor, a lui Stalin, a lui Brejnev!

Apoi, în altă stare de spirit, vesel ca un copil, merse cu ghidul prin sălile muzeului mănăstirii. Virginia mergea alături de el. Îi înconjurau tezaurele inestimabile ale vechimii ruseşti: icoane vechi cu chipuri severe, cu odăjdii în verde şi roşu chinovar pe auriu, ferecate în aur şi argint – "Nikola Mirlikiiski", "Maica Domnului de la Odighitria", "Maica Domnului de la Vladimir", "Cina cea de Taină", "Evanghelistul Ioan", "Serghei Radonejski", "Marea Mucenită Varvara" – icoane cu mai multe imagini, icoane cusute pe mătase, potire de aur pentru împărtăşanie, sfeşnice de argint legate cu şerpi de aur şi cu ciucuri din

fir de aur, porțelanuri, vaze antice de faianță, cusături cu perle ale veșmintelor cnejilor din secolul al XIV-lea, o caretă de două locuri din aur, dăruită în secolul al XVIII-lea țarului rus de către regina Angliei, zale, coifuri ale războinicilor, portrete ale țarilor. Întreaga istorie rusă se uita acum de pe pereți, de pe mesele și standurile cu exponate, la general și la însoțitoarea lui și, după cum era el convins, toată această istorie rusă îl binecuvînta la fel cum o făcuse și Patriarhul. Se uita la portretele foștilor țari ca orice moștenitor egal, legitim și aproape de același sînge...

Apoi se plimbară prin mănăstire. Zăpada proaspăt căzută le scîrțîia vesel sub picioare. Aerul geros înțepa ca o șampanie gîlgîitoare și zglobie, în timp ce fulgii ușori se învîrtejeau în aer. Pe aleea pustie a cimitirului mănăstirii, printre cavourile acoperite de zăpadă, generalul ordonă printr-un gest gărzilor de corp să rămînă pe loc și o luă de mînă pe Virginia. Aleea cotea brusc, iar din vîrful dealului se deschidea panorama peisajului rus: pădurile de brad verde și alb, fîșia subțire a căii ferate, cîmpurile și povîrnișurile măturate de zăpadă, pe care se vedeau siluete minuscule de schiori, apoi iar păduri, așezări...

Viitorul stăpîn al acestei țări era fericit și, din preaplinul sentimentului, o îmbrățișă pe prizoniera sa înghețată de frig, o trase spre el și-i sărută buzele moi, ascultătoare. Femeia se împărtășise din taina lui, din binecuvîntarea primită în biserică, iar el simțea că acum îi leagă, în afară de o tandrețe masculină discretă, și altceva, veșnic.

Însă pe drumul de întoarcere de la Zagorsk, Virginia a vărsat. Abia apucase să strige "Opriți mașina", apoi sărise din mașină cu palma la gură și, înconjurată de gărzile de corp care fugiseră după ea, vomase în marginea drumului.

Desigur, generalul știa că e însărcinată deja în luna a patra, dar pînă acum sarcina n-o urîțise și nu stricase relația dintre ei. Nu avea fața umflată, așa cum o avusese cîndva soția sa cînd fusese însărcinată, nici capriciile, nici poftele ei nestăpînite la mîncare. Nici talia nu i se îngroșase atît de tare încît să o deformeze. În privința copilului ei, nu avea nici un fel de planuri concrete, nu-i ardea de așa ceva, însă știa bine că nu va exista

o amantă mai recunoscătoare și mai duioasă decît Virginia, dacă el îi va permite să nască și îi va asigura copilului măcar un confort american minim. Iar acum, cînd se uita din mașină la silueta frîntă de mijlóc a Virginiei, la zbuciumul trupului ei, nu-l încerca dezgustul, ci mila și duioșia.

Acest lucru îl sperie. Nu-l speriau vărsăturile sau celelalte neplăceri ale graviditătii, care pot întrerupe pentru un timp relațiile trupești, nici măcar gelozia față de un copil străin, care – știa foarte bine – i-o vor îndepărta pe Virginia începînd cu luna a cincea. Îl speria că nu-și mai regăsea acel sentiment de tandrețe curtenitoare și de duioșie pe care îl avusese față de ea. Acum era ceva mai intens. Mai mult, simțea în el o slăbiciune absurdă a sufletului – mila.

Generalul se speria de acest fapt așa cum se sperie alcoolicul în stare de trezie cînd observă că picioarele îl duc fără să vrea spre crîșmă, iar mîna se întinde fără voia lui spre sticlă.

Conștientizînd acest pericol, generalul hotărî. Luă o decizie împotriva lui și nu împotriva Virginiei. Această femeie a pus prea mult stăpînire pe sufletul lui, iar el trebuie să taie răul din rădăcină. Neîntîrziat!

Și în timp ce biata Virginia, cu mănușa la gură și sprijinită de un bodyguard, se îndrepta spre mașină, generalul ordonă cu glas scăzut șoferului:

— La MiniAmerica.

Pînă ce ajunseră la MiniAmerica, Virginia mai vomită încă de trei ori, iar generalul conchise în sinea lui că hotărîrea pe care o luase era cea bună.

La MiniAmerica o conduse el însuși în camera ei și o așeză grijuliu în pat, în timp ce Virginia picotea din cauza slăbiciunii.

— Dormi, îi spuse generalul la plecare. Nu-i nimic. E un lucru absolut normal pentru luna a patra de sarcină. Am să ordon colonelului Stanley să aibă grijă de tine.

Capitolul 10

Aceeași sîmbătă, 6 februarie, se dovedi, parcă la comanda sărbătoritei, a fi o zi însorită și nu mai rece de -10° Celsius. Încă de dimineață, la vila mareșalului Oparkov din Malahovka venise o companie de soldați de la regimentul de "diriban", cum zic soldații, de pe lîngă Marele Stat-Major. În decurs de o oră, soldații curățaseră cu lopețile aleile din jurul vilei, presărînd nisip galben ce scîrțîia sub picioare, spălaseră podelele de la cele două etaje ale vilei, spărseseră lemne de mesteacăn pentru cămin, iar de la ora nouă dimineața, mătușa Calva, femeia în casă a mareșalului, împreună cu alte două ajutoare, frigea, fierbea și cocea în bucătărie vechi delicatesuri ale artei culinare populare rusești: pate cu pește *rastegai*, pate cu carne *kulebianka*, plăcinte cu varză. Iar Stavinski și aghiotantul mareșalului Oparkov, maiorul Reazanțev, cutreierau cu "Gaz"-ul militar depozitele *Voentorg*-ului, magazinul lui Eliseev, GUM-ul și restaurantul *Araqui*; au cumpărat băuturi de import și rusești, specialități de carne finlandeze și austriece, icre negre și roșii, legume proaspete din Caucaz, Pepsi-Cola din Krasnodar, fructe arăbești.

Într-o sală mică dar confortabilă din subsolul vilei, un operator chemat pentru această seară de la Ministerul Cinematografiei instala un aparat de proiecție. O sută douăzeci de vile de stat de lîngă Moscova erau utilate cu aparate de proiecție, iar la Ministerul Cinematografiei se înființase un dispecerat special pentru asigurarea acestor vile cu filme aduse ilegal de peste graniță: *Superman, Ultimul tango la Paris, Portarul de noapte,* toată seria de filme cu James Bond, ultimele filme ale lui Fellini, Antonioni, Godard și Costa Gavras. Ce-i drept, "căcănari ca Fellini și Antonioni" interesau prea puțin pe locatarii acestor vile, însă aveau mare căutare, în special sîmbăta și duminica, *Jazz și numai fete. Groapa adîncă, Ultimul tango la Paris,* varianta porno a *Cenușăresei.* Și, în timp ce întregul popor viziona "capodoperele" cinematografiei sovietice – *Lenin la Paris, Lenin în Polonia, Lenin în Finlanda* și alte filme încununate cu Premiul de Stat și cu Premiul Lenin – locatarii vilelor de lîngă Moscova nu se temeau de fel de influența putredei arte cinematografice occidentale. Cu o curată dîrzenie comunistă proprie numai bolșevicilor leniniști neînfricați, își puneau la încercare moralitatea vizionînd porno-Cenușăreasa, pentru ca a doua zi să înfiereze viciosul și putredul Occident, de data asta în cunoștință de cauză...

Galina veni la vilă direct de la coafor. Era într-o stare de spirit minunată... Doamne, ce zi superbă, ce soare, ce frumoase sînt pădurile argintate de promoroacă, ce minunat șerpuiește prin pădure rîuleț acoperit cu o platoșă alb-albăstruie de zăpadă! Și toate acestea îi aparțin ei! Ea, tatăl ei, soțul ei și încă alte cîteva zeci de familii – oare nu ei sînt stăpînii întregului pămînt rusesc de la Marea Baltică pînă la Marea Ohotsk? Rotschild, fiica lui Onassis, nici nu a visat la astfel de bogății și o asemenea putere: asupra pămîntului, asupra mărilor și rîurilor, miliției și întregului popor! Doamne, ce păcat că fiul ei nu vede toate acestea, ce păcat că n-o vede pe pe mama lui în Volga albă și blana nouă de samur albastru, dăruită de tatăl și soțul ei cu ocazia zilei de naștere.

Amintirea fiului înțepă inima Galinei, însă împunsătura nu era adîncă. Prost copil!

La ora cinci, masa lungă de sărbătoare era gata pentru primirea oaspeților, însă chiar și fără să-i fi văzut, doar privind masa, puteai spune că la ea vor sta adevărații stăpîni ai întregii Uniuni Sovietice.

Pe masă erau de toate. Numai pentru antreuri și pentru primul fel erau specilități gruzine *sațivi* și *suluguni*, potîrnichi de Siberia în sos de vin moldovenesc, lipan și somon de Baikal, păstrăv din lacul armean Sevan, somon siberian afumat de Obi, crapi de Ilmen copți în smîntînă, scrumbie de Caspica, raci de pe Volga, coacăze de taiga, brînză letonă, carne de urs de Altai și, în două castronașe, icre roșii din Extremul Orient și icre negre din Astrahan. Și chipurile invitaților care se adunaseră din vilele vecine sau veniseră din Moscova produceau o impresie la fel de impunătoare. După moartea lui Suslov, în partid și în așa-numitele cercuri de partid nu mai rămăsese nici un pirpiriu care să arunce vreo umbră asupra belșugului comunist.

Toasturile care răsunau deasupra mesei – "Pentru partidul nostru comunist!", "Pentru guvernul patriei noastre!" "Pentru armata noastră!" – nu erau simple fraze formale: ei beau cu adevărat pentru partidul lor, pentru guvernul lor și pentru binele armatei care-i proteja pe ei...

Însă atenția nu era concentrată asupra felurilor de mîncare ale bucătăriei populare rusești, nici asupra cîntatului în cor, nici asupra plimbărilor cu troica cu zurgălăi, nici măcar asupra filmelor *Jazz* și *Groapa adîncă*, ci asupra unei casete video cu un show de televiziune american, transmis doar cu o săptămînă în urmă, pe 31 ianuarie, pe canalele americane și europene de televiziune, în semn de protest împotriva introducerii stării de urgență în Polonia. Videocaseta venise de la Paris prin poșta diplomatică încă de pe 1 februarie. După două zile de prelucrare intensă în departamentul KGB, vocile lui Reagan, Thatcher, Schmidt, ale prim-miniștrilor Belgiei, Norvegiei, Portugaliei și Luxemburg-ului au fost contrafăcute de vestiți comici sovietici. Astfel, între melodiile lui Frank Sinatra, Barbra Streisand și ale altor vedete, apăreau discursurile președintelui american și ale prim-miniștrilor (cuvîntări comice pînă la leșin de rîs) completate de vorbirea ucraineană a lui Jaruzelski și de argoul

rusesc al lui Lech Walesa... Această operă cinematografică fusese adusă drept cadou de către Ilia Andropov, vestit americanolog sovietic, fiul președintelui KGB.

— Galocika, spuse el, poți să consideri că nu e vorba de un cadou atît din partea mea, cît din partea președintelui american. El a cheltuit pentru acest show jumătate de milion de dolari, dar cred că vei aprecia cum se cuvine un asemenea cadou! Din partea mea ai să primești un alt cadou, dar puțin mai tîrziu, zise el și mușcă dintr-o pară de Krasnodar.

Stavinski văzu că pe pară rămăseseră urme de sînge. "Paradontoză, remarcă el, și gingivită acută. Ciudat, gingivita apare doar la persoanele atacate de inaniție și de lipsa de vitamine sau la cele care nu-și asigură minimiul de igienă". Însă era greu de crezut că acest bărbat de patruzeci de ani, bine nutrit, cum spun francezii, chiar burtos, cu un costum de import, nu fusese învățat să folosească periuța de dinți sau nu e alimentat corespunzător. "De fapt", își aminti Stavinski dintr-un manual de medicină, "paradontoza apare și la persoanele predispuse la diabet." Prinzînd un moment în timpul discuției, Stavinski se apropie de Ilia Andropov și-i spuse:

— Un prieten de-al meu are boala dumneavoastră: paradontoză. Doctorii i-au prescris *aloes*, dar nu l-a ajutat cu nimic...

— Nici pe mine nu mă ajută, zîmbi Ilia Andropov. Nu de mult, la Madrid a trebuit chiar să întrerup convorbirile în problema acordului de la Helsinki și să merg la spital, așa de grele erau durerile! Firește, în ziare a apărut imediat că am paradontoză!

— Pe urmă, doctorii l-au chinuit cu terapie de aspirare, continuă Stavinski zîmbind.

— Și pe mine mă torturează, spuse Ilia. Îmi scot sînge în fiecare săptămînă, dar degeaba.

— Apoi, o bătrînă l-a sfătuit să-și clătească gingiile cu o soluție de sodă. Două linguriițe cu sodă la un pahar cu apă caldă. Soluția se ține în gură timp de cincisprezece minute.

— Și? se interesă Ilia.

— A uitat drumul la doctori. Încercați măcar acum. Haideți cu mine, adăugă el și îl luă pe Ilia la bucătărie.

Aici făcu amestecul și, peste cincisprezece minute, uimit la culme, Ilia Andropov simți cum durerea surdă din gingii dispare. Stavinski știa prea bine că așa se va întîmpla; soluția de sodă nu lecuiește paradontoza, dar parcă ia cu mîna durerile din gingii.

— Ascultă-mă, vrăjitorule! îi spuse Andropov trecînd la "tu". V-am pregătit și eu o surpriză, ție și soției tale. Dar am să ți-o spun mai tîrziu.

Pe la ora două noaptea, cînd invitații erau deja beți sau aproape beți, Galea își găsi soțul pe verandă, în grădina de iarnă. Vorbea în șoaptă acolo cu căpitanul Gușcin, cu șeful Direcției de Informații Militare, generalul Krasmopolski și cu șeful Direcției Penitenciarelor și Lagărelor, Bogatîrev.

— Serioja, își chemă ea soțul și, cînd acesta se apropie, îi șopti excitată la ureche: Fii atent, Ilia Andropov ne propune să mergem împreună într-un loc extraordinar. Însă e absolut secret. Tu, eu, Ilia și soția lui, Linda. Scapă discret de moșnegii ăștia și așteaptă-mă în mașină.

Peste douăzeci de minute, Mercedes-ul lui Ilia Andropov și Volga albă a Iurîșevilor goneau spre vest de Moscova. În lumina farurilor apăreau trupurile hieratice ale mesteceni lor și gheretele posturilor de miliție. La kilometrul 47 de pe bulevardul *Majaisk*, cele două mașini cotiră brusc într-o pădure neprimitoare, pe o șosea de ramificație. După două sute de metri de la șosea, Mercedesul se opri la o barieră de control. În întuneric, Galina și soțul ei văzură că de la punctul de control vine spre ei un ofițer KGB, discută vreme de un minut cu Ilia Andropov, apoi se apropie de Volgă și le luminează chipurile cu lanterna. Abia după aceea flutură cu mîna spre sergentul de serviciu.

Mai trecură prin încă alte patru posturi: două în pădure și două în șes. În apropiere se vedea deja un orășel de dimensiuni modeste, dar luminat feeric de reclame. La toate cele patru puncte, paza îl recunoștea pe fiul șefului KGB și îi dădea drumul lui și prietenilor lui fără un control prea amănunțit.

Apoi, în fața lor apăru un orășel ori un sat, oricum o localitate extrem de curioasă. Străduțele și casele erau luminate de reclame de neon în limba engleză.

Rulînd pe strada mare a acestui micro-oraș bizar, Ilia Andropov opri mașina lînga sala de jocuri mecanice, alături de care se afla cazinoul cu ruletă. Se aprope de Volgă și spuse cu un zîmbet larg:

— *Welcome to America, my friends! This is my special present for you, dear Galea! You can stay for a night in a real United States town!*[1] zise el, după care începu să cînte: *Happy birthday to you, happy birthday to you, happy birthday, dear Galea, happy birthday to youuu!*

Privind în jur, lui Stavinski nu-i venea să-și creadă ochilor. Acest orășel din preajma Moscovei semăna izbitor de mult cu Portlandul, pînă și panoul de pe frontispiciul magazinului era același: *7/11*.

Capitolul 11

Virginia se trezi din cauza unui zgomot neobișnuit. Dincolo de fereastră, pe *Avenue of Americas*, voci de oameni beți cîntau în rusește cît îi ținea gura:

Artileriști, Stalin a ordonat!
Artileriști, țara ne-a chemat!
Din mii de baterii
Pentru lacrima mamei
Pentru Patrie, foc!
Foc, foc, foc!

Apoi, fără întrerupere, se auziră aceleași cîntece de beți:

Înflorit-au meri și peri
Ceața s-a ridicat la mal
Iar Katiușa bubuie-n aval...

"Se vede că a venit schimbul de noi practicanți", se gîndi Virginia și se uită imediat la ceasul de pe noptieră. "E ora șase și nimeni nu-i oprește?" E strict interzis să se vorbească în rusește, iar Virginia se dezobișnuise să vorbească această limbă... Însă cîntecele răsunau insistent: bărbătești, bețivănești și urlate.

Doi bărbați și două femei, plus tropăiturile lor întruchipînd

un dans aproximativ. Unul din aceste glasuri masculine îi părea uimitor de cunoscut. Nu se poate...

Virginia se ridică din pat și, înfășurîndu-se în pături, se apropie de fereastră. Pe înzăpezitul *Avenue of Americas* dansau luminați de reclamele multicolore ale magazinelor doi bărbați și două femei, beți cu toții.

Figura unuia dintre bărbații care dansau în zăpadă, îmbrăcat în uniformă de general, i se părea uimitor de cunoscută. Însă înainte de a-l vedea, simți parcă un ciocan învelit în pîslă lovind-o în inimă: Stavinski! Stavinski!!! Poate că el știa că este aici și de aceea a făcut zgomot, intenționat, ca să o cheme pe ea?! Dar de ce este îmbrăcat în uniformă de general?

În acest timp, grupul celor patru deșuchiați (femeile îmbrăcate în blănuri scumpe, jucînd un fel de *trepak*, iar bărbații mergînd în urmă, clătinîndu-se evident) se îndrepta spre cele două mașini erau parcate în capătul străzii *Avenue of Americas*. Virginia înțelese că vor pleca imediat, imediat!

Își luă cît de repede putu rochia și cizmele, fără să arunce nici o privire în oglindă. Numai să nu plece! Nu se mai gîndise la el, poate că o uitase, o alungase din memorie. Dar iată că e aici... Numai de-ar reuși! Acolo, în stradă, se află Stavinski împreună cu prietenii lui. Stavinski se urcă la volanul Volgăi.

Aruncînd pe umeri blana, Virginia o rupse la fugă cît o țineau picioarele pe scări în jos. Străbătu în goană vestibulul, auzind din stradă zgomotul motoarelor. Din capătul unde erau mașinile pînă la ușa de sticlă a hotelului erau două sute de metri, iar Virginia se opri în ușa hotelului, așteptînd. În sfîrșit, aprinzînd farurile, mașinile se îndepărtară de trotuar și, căpătînd viteză, porniră pe caldarîm – mai aproape, tot mai aproape de hotel. "Acum!" își porunci sieși Virginia, cînd pînă la mașina din față, Volga, nu mai rămăseseră decît zece metri. Și, trîntind ușa, ieși din hotel drept în fața Volgăi. Un scrîșnet de cauciucuri și Volga o luă la dreapta, iar Virginia – bine calculat – spre stînga. Mașina se izbi nu prea violent de un stîlp luminat de un neon. Ca o furie, ieși imediat din mașină o femeie frumoasă, îmbrăcată într-o blană scumpă, din samur albastru, și strigă la Virginia în rusește:

— Un'te bagi, împuțita dracului? Ești chioară?

După ce trecuse prin școala argoului rus la școala de infractoare minore, Virginia înțelegea foarte bine fiecare cuvînt, dar răspunse în engleză, uitîndu-se nu atît la femeie cît la generalul bărbos care ieșise din mașină și, livid, o privea intens.

— Mă scuzați, *miss*, spuse Virginia Galinei Iurîșeva. Însă la noi este interzis să vorbim în rusește.

Femeia în blană scumpă de samur gîfîi de mînie și continuă pe rusește:

— Mi-ai boțit mașina nou-nouță!

Din spate, Mercedes-ul frînă, iar din el ieși rîzînd un bărbat de patruzeci de ani, respectabil dar cu fața puhavă, ceea ce-l făcea să nu semene nici pe departe cu un șef KGB.

— Ce minune! Iată un disident tipic american! spuse el zîmbind spre general și spre soția sa. Acum toată recuzita distracțiilor americane s-a împlinit! Doar amendă nu veți primi, căci sîntem în *Avenue of Americas!*

Apoi, întorcîndu-se spre Virginia, spuse într-o curată limbă engleză:

— Ați pățit ceva, *miss?* Mi se pare că nu vă cunosc. Sînteți nouă?

— Da... îi răspunse Virginia, continuînd să se uite în ochii bărbosului general Stavinski. Nu sînt aici de mult, dar mă tem că pentru totdeauna. M-ați speriat atît de tare încît aș fi putut avorta...

— Sînteți gravidă? întrebă imediat șoferul Mercedes-ului.

— Da, în luna a patra. Alergam să mănînc ceva. Din cauza sarcinii am uneori pofte de nestăpînit!

Stavinski tăcea, înfiorat de o asemenea întîlnire. Construise o întreagă intrigă, invitase de ziua Galinei pe șeful penitenciarelor și lagărelor sovietice, pentru ca apoi, după împrietenirea cu el, sub un motiv oarecare, să afle în ce lagăr se află Virginia și iată că, brusc, această întîlnire are loc! Fără nici un fel de pregătire, ba încă fără nici un fel de martori periculoși: soția lui Iurîșev și fiul lui Andropov!

Între timp, Ilia Andropov aprecie în felul său această tăcere și spuse:

— Mai că ai călcat o femeie însărcinată! În America, te-ar fi condamnat la mulți ani de închisoare.

Apoi, întorcîndu-se către Virginia, spuse pe englezește:

— Permiteți-mi să mă prezint, *miss*. Sînt Ilia Andropov, el este prietenul meu Serghei Iurîșev, iar ea este soția lui, Galea. E ziua ei de naștere, de aceea petreceam. Vă invit să ne însoțiți. O să vă servim cu ce vom putea, după aceea o să bem ce vom putea, ha, ha, rîse el de jocul de cuvinte. Cum vă numiți?

— Virginia, spuse ea cu greutate.

În fața ei se afla fiul lui Andropov și Stavinski în uniforma lui Iurîșev, ba încă și cu soția lui!

— Ce-s porcăriile astea? se amestecă în rusește și Galea, ridicînd puțin tonul. Oricum mi-ați făcut praf mașina!

— Aiurea! flutură din mînă Ilia.

Era limpede că îl interesează Virginia. Auzise el ceva de aventura tatălui său cu o americancă arestată, iar acum era clar că ea e!

— Galocika, reluă el, poți să nu mai bei și să conduci mașina, iar eu și cu Serghei să mai "haiducim" un pic. Oricum, nu e frumos să lăsăm de izbeliște o femeie nevinovată! Să mergem!

O luă pe Virginia de braț, iar peste cîteva minute ea mesteca în silă o friptură de pui în restaurantul de noapte al orășelului.

Privind-o pe Virginia, Stavinski și Ilia Andropov băură whisky cu apă minerală, iar soțiile lor – doar apă minerală. Stavinski își alese cuvintele cu grijă, vorbindu-i Virginiei pe rusește, iar Ilia Andropov traducea:

— Regret foarte mult acest incident... Pe de altă parte, sînt foarte bucuros că tocmai astăzi, de ziua soției mele, a venit pe la noi prietenul nostru Ilia și ne-a invitat aici... Astfel am putut să fac cunoștință cu o femeie atît de fermecătoare ca dumneavoastră.

Desigur, ar fi vrut să-i spună mai mult decît îi permiteau împrejurările. Încerca să-i sugereze mai mult din ochi, care țipau pur și simplu de durere, dragoste și disperare.

— Sper... Nu, sînt convins că veți naște un băiețel, adăugă el, după care se uită întrebător la Ilia Andropov. Mai putem să venim aici încă o dată?

— Cam peste o lună, cînd va sosi un nou eşalon de studenţi, îi spuse pe rusește Ilia. Dar nu-ţi este frică să-i dai o întîlnire în prezenţa soţiei tale?

— O, vreau numai să mă asigur că evenimentul de astăzi nu a avut nici un efect negativ asupra sarcinii ei, replică Stavinski. În plus, e singură în orăşelul acesta, iar noi îi putem fi prieteni... În ce cameră locuiţi?

— Treizeci şi trei, răspunse Virginia.

— Nu-ţi fă griji, nu e singură, spuse rîzînd Ilia Andropov.

— Gata, hai să mergem!

Galina se ridică nerăbdătoare de la masă, iar în glasul ei se resimţeau deja nuanţe de gelozie. Avea şi de ce: soţul ei nu-şi mai lua ochii de la această americancă.

— Nu m-aş da în lături să dansez cu victima dumneavoastră, spuse Ilia Galinei Iurîşeva, gîndindu-se că tatăl lui nu are gusturi tocmai rele.

— Ei, hai să mergem! se ridică şi Linda.

Atenţia pe care o acordau bărbaţii americancei le solidariza în gelozie pe cele două femei şi, fără să bănuiască faptul că Virginia cunoaşte limba rusă, Linda adăugă:

— Peste o lună o să aibă o burtă de două ori mai mare decît acum. Atunci poţi să dansezi cu ea, îţi dau voie. Dar acum hai să mergem.

Fără să mai bea din pahare, femeile se îndreptară ostentativ spre uşă.

Ilia Andropov ridică neputincios din umeri, zîmbi şi strînse mîna Virginiei:

— Pe curînd... Vă doresc numai bine... şopti el şi se întoarse spre Stavinski. Să mergem.

Galea Iurîşeva, aflată deja la volanul Volgăi, dădu în marşarier pînă la mijlocul şoselei. Apoi apăsă pe claxon, chemîndu-şi imperativ soţul.

Înţelegînd că nu poate rămîne nici o clipă singur cu Virginia, Stavinski îi strînse mîna şi repetă vorbele lui Ilia Andropov:

---

1 – Bine aţi venit în America, prieteni. Acesta este cadoul meu special pentru tine, draga mea Galea. Poţi sta o noapte într-un oraş adevărat din Statele Unite.

— *I'll see you soon...*[1]

Pe urmă se priviră unul în ochii celuilalt, înțelegînd că se scurg ultimele secunde ale acestei întîlniri. Din stradă se auzi din nou claxonul.

— *Good luck*[2], spuse Virginia către bărbați, uitîndu-se însă numai la Stavinski, și zîmbi. Mergeți, vă așteaptă soțiile.

— *Take care*[3], mai spuse el, *I'll see you soon...*

Întorcîndu-se brusc pe călcîie, Stavinski porni în urma lui Ilia Andropov.

Virginia văzu cum soția lui se apleacă pentru a-i deschide portiera, iar el urcă în mașină. "Doamne," își zise ea, "e nebun!" Dacă au să-l demaște – și asta se poate întîmpla în orice clipă – atunci va ieși la iveală tot adevărul, iar pe ea o vor ancheta din nou și o vor duce de aici: în închisoare sau în cine știe ce lagăr. Și ce va fi cu copilul? De ce? De ce a făcut-o? De două ori *kamikaze.*

Dar dacă Stavinski a devenit Iurîșev ca să o găsească pe ea, pe Virginia?!

Spulberînd zăpada, Volga albă porni în urma Mercedes-ului pe *Avenue of Americas* spre punctul de control.

Virginia urmări cu privirea cele două mașini și simți cum, din cauza tensiunii, i se face din nou greață.

---

1 – Pe curînd...

2 – Noroc!

3 – Ai grijă de tine.

Capitolul 12

Astfel au trecut trei săptămîni: crizele de greață urmau una după alta, îndeosebi în prima jumătate a zilei. Ce-i drept, colonelul Stanley o eliberase de povara cursurilor cu noii practicanți, iar fiica lui, Mickey, o îngrijea cu o afecțiune deosebită. Mergeau cu Virginia la plimbare, stătea serile cu ea în cameră și o obliga să bea tot felul sucuri naturale. Virginia o asculta în toate pe infirmiera sa și se gîndea mereu la Stavinski. Oare se va întoarce cu adevărat la începutul lui martie, cînd va veni un alt schimb de studenți? Poate că o va răpi și o va scoate din URSS! Nu, așa ceva e posibil numai în romanele și în filmele hollywoodiene cu James Bond. Dacă adevăratul Iurîșev nu a putut să fugă din URSS, cum ar putea să o fure Stavinski de la o școală strict secretă a KGB-ului și să o ducă peste granită? Nu, e lipsit de sens.

Speranțele firave într-o minune se preschimbau în disperare și în obișnuitele crize de greață, care îi întunecau toate gîndurile. În sfîrșit, Stanley spuse că nu mai poate să privească felul în care se chinuie Virginia și chemă un medic de la Moscova. În aceeași seară, veni de la Moscova un medic înalt, brunet, de

vreo patruzeci de ani, pe nume Musatov. O examină cu atenție, îi puse cîteva întrebări și-i dădu două tablete să le ia înainte de culcare. Îi spuse că tabletele îi vor atenua crizele de greață și va putea să doarmă normal.

Într-adevăr, în acea seară Virginia căzu foarte repede într-un somn profund.

Nu auzi și nici nu văzu cum, la o oră după ce adormise, în cameră intră iarăși doctorul, însoțit de Mickey. Fără teama că o va trezi, doctorul dădu la o parte plapuma și-i făcu Virginiei o injecție intravenoasă cu un narcotic foarte puternic. Apoi Mickey o dezbrăcă, iar Musatov îi introduse în uter, cu ajutorul unui ac lung și subțire, un preparat foarte rar, din import, pentru întreruperea sarcinii: prostoglandin. Pînă și KGB-ul a trebuit să caute timp de trei săptămîni acest preparat, deoarece în URSS nu se producea nimic pentru un asemenea scop: întreruperea sarcinii.

După ce o acoperiră cu plapuma și stinseră lumina în cameră, Musatov și Mickey plecară.

Dimineață, la ora șase, Virginia se trezi din cauza unor dureri acute în zona vaginului. Un nou acces, și mai dureros, o făcu să țipe și să se ridice.

Chircită de durere, gemînd, se culcă din nou. Însă, cînd un alt acces de durere o lovi parcă în inimă, înțelese că nu va rezista pînă la zi. Amețită, coborî din pat, își îmbrăcă halatul și coborî încet scările, ținîndu-se cu mîinile de mijloc, pînă în camera lui Stanley.

La bătaia ei în ușă, colonelul ieși imediat, de parcă nu ar fi dormit toată noaptea și ar fi așteptat-o. Văzînd-o pe Virginia gemînd, o așeză agitat pe canapea și fugi imediat în camera vecină, să îl trezească pe doctor. Musatov apăru cu o seringă, îi administră imediat un anestezic și confirmă bănuielile femeii: se părea că au apărut durerile nașterii; tocmai de acest lucru se temuse și el ieri.

Peste zece minute, mașina personală a colonelului Stanley îi ducea pe Virginia și pe medic la Moscova, la spital. Pe drum, Musatov încercă într-o engleză stîlcită să o liniștească, spunîndu-i că la spital se pot opri nașterile premature.

La ora şapte şi jumătate, intrară pe străzile încă întunecate ale Moscovei. Becurile rare de pe stradă luminau grupuri de oameni care se grăbeau spre staţiile de metrou, deasupra cărora se afla litera roşie "M", luminată cu un neon. Cete înfrigurate de oameni stăteau în staţiile de autobuz şi troleibuz, în timp ce alte cete întunecate şi tăcute stăteau în faţa uşilor magazinelor alimentare, care nu erau deschise încă. Moscoviţi şi persoane venite din toată ţara în delegaţii se instalau "la coadă" pentru a cumpăra alimente.

Maşina străbătu centrul oraşului, intră pe o stradelă şi se opri în faţa unei porţi metalice înalte, cu o căciulă de zăpadă depusă peste noapte. Dintr-o gheretă ieşi un militar într-o şubă soldăţească vătuită, în pîslari şi cu automatul la umăr. Nu cumva o duc iar la spitalul închisorii?

Zdupăind cu pîslarii pe zăpada proaspăt căzută, soldatul se apropie de maşină şi verifică documentele şoferului.

— Deschide! ordonă ferm doctorul Musatov.

Şoldatul înapoie indiferent documentele, după care deschise poarta.

Pe aleea acoperită cu zăpadă, maşina intră în curtea spitalului, iar Virginia îşi dădu seama că nu e vorba de o închisoare. Se opriră în faţa unei clădiri înalte, cu şapte etaje, frumoasă şi foarte modernă. Intrarea principală era deosebit de elegantă, iar la ferestre se aflau perdeluţe albe, toate la fel.

Musatov şi o infirmieră o ajutară pe Virginia să iasă din maşină. Luînd-o pe Virginia de talie, infirmiera o conduse la biroul de internări. Aici, o soră îi ordonă Virginiei să se dezbrace, apoi o cîntări pe un cîntar rece ca gheaţa. După aceea, sora dădu o perdea cadrilată la o parte şi-i arătă Virginiei duşul. Efectul anesteziculuí trecuse, iar Virginia simţi iar o durere surdă mai jos de pîntece.

Cînd se şterse cu prosopul, Virginia văzu că are hemoragie. Privea cu groază sîngele cînd în cameră intră aceeaşi soră, însoţită de data aceasta de o femeie în vîrstă, în ţinută militară şi cu un halat alb pe umeri. Ţinea între buzele strînse o ţigară, de fapt un trabuc lung, o "papiroasă" mirosind a tutun prost.

Văzînd prosopul plin de sînge din mîinile Virginiei, bătrîna

spuse sorei:

— În sala mică de operație!

Aruncă țigara și o stinse cu vîrful cizmei din piele de box.

Un nou acces de durere o făcu pe Virginia să se încovoaie și să geamă.

Își veni în fire într-un miros persistent de amoniac. Stătea culcată pe masa chirurgicală din sala de operație. În jurul ei se aflau cîteva persoane îmbrăcate în halate albe, cu bonete și măști pe figură. Discutau folosind formulări prescurtate:

— Colaps...

— Gravidă de douăzeci de săptămîni...

Lumina puternică a lămpii chirurgicale era îndreptată spre partea inferioară a corpului ei. Virginia nu vedea ce se întîmplă acolo. O pînză de tifon trasă pînă în dreptul bărbiei o împiedica să vadă ce făceau chirurgii ginecologi. Încercă să se întoarcă, dar simți că mîinile și picioarele îi sînt legate de masă. Leșină din nou, nu înainte de a reuși să audă:

— Fetiță...

— Fătul s-a dezvoltat normal. Putea fi un copil sănătos...

Capitolul 13

O telegramă cifrată de la Moscova, trimisă de .croitorul Volodea Ivanov, îi bucură şi îi uimi pe Daniel Cooper şi pe David Mac Carrie.

"Conform informaţiilor lui Stavinski, manevrele NATO din nordul Norvegiei, manevrele forţelor armate suedeze, situaţia din Polonia şi, de asemenea, lupta pentru putere de la Kremlin au forţat Marele Stat-Major al Armatei Sovietice să amîne operaţiunea de încercuire a Suediei cu o nouă armă. Stavinski va dezvălui secretul armei şi toate informaţiile legate de ea numai cu condiţia ca dumneavostră să-i asiguraţi lui şi Virginiei fuga din URSS. Virginia este gravidă în luna a cincea şi se află la Moscova, la una din şcolile strict secrete ale KGB-ului, de unde Stavinski va încerca să o scoată într-o noapte de la începutul lui martie. Dispariţia ei poate să rămînă neremarcată numai pe o perioadă de cinci sau şase ore. Stavinski şi Virginia trebuie să ajungă dincolo de hotarele URSS-ului. Acestea sînt condiţiile lui Stavinski. Data exactă a fugii o voi comunica mai tîrziu. O confirmare a importanţei materialelor care se află în mîinile lui Stavinski este şi apariţia în următoarele zile a unui

submarin sovietic în apele teritoriale ale Italiei, la 50 km de Taranto..."

Deși condițiile lui Stavinski dădeau dureri de cap celor de la CIA, informația că manevrele NATO i-au silit pe ruși să amîne încercuirea Suediei cu noua armă strategică l-a bucurat pe Cooper. La dracu', măcar și-a luat și el o mică revanșă asupra KGB-ului pentru mulțimea de eșecuri din ultimul timp. El considera eșec expulzarea din Washington a consulului militar sovietic, generalul Vasili Sitov, și dispariția intempestivă aproape în același timp a altui funcționar al ambasadei sovietice – capul întregii rețele de spionaj din Statele Unite, Dimitri Iakușin. Toate scandalurile publice provocate de expulzarea spionilor sovietici din diferite țări ale lumii, care s-au petrecut în ianuarie–februarie 1982 (din Norvegia au fost expulzați Evgheni Vopilovski și Oleg Dokudovski, din Indonezia – adjunctul atașatului militar sovietic, colonelul Serghei Egorov, și șeful agenției *Aeroflot*, Alexei Finenko, alți cîțiva spioni sovietici au fost expulzați din Portugalia) – toate aceste scandaluri, descrise cu lux de amănunte în presă, nu făceau deloc cinste persoanelor din securitatea acestor țări. Ca să-i "învețe" pe acești spioni, să le afle slăbiciunile, deprinderile, faptele și legăturile, ca să-i alimenteze ani de zile cu informații false transmise de intermediari, serviciul de securitate depunea mari eforturi. Iar acum vor trece mulți ani pînă a-i studia pe spionii noi veniți, trimiși de KGB. Firește, cîteodată, spionii sovietici depășeau orice limită. De pildă, generalul Șitov, consulul militar sovietic, avea tupeul să meargă personal la întîlnirile cu informatorii. Dar la urma urmei, dracu' să-l ia, să meargă dacă are chef; Cooper ar fi fost gata să-i treacă cu vederea această impertinență dacă nu ar fi venit ordin de la Casa Albă să arate publicului american că pe teritoriul Statelor Unite acționează cu adevărat spioni sovietici. Și a trebuit să îl sarcifice pe altarul unei noi politici așa numit "ferme" pe acest general care o luase razna. Dar cît de comod ar fi fost astăzi să strecoare rușilor, prin generalul Șitov, încă o gogoriță care să-i țină departe de încercuirea Suediei cu acea nouă armă. să-i țină departe pînă ce documentele despre armă vor cădea în mîinile lui. Să le strecoare, de pildă, infor-

mația că Statele Unite au livrat în secret Suediei avionul "P-3-Orion", capabil să descopere submarine din aer și să le urmărească acțiunile.

"Cu toate astea, în afară de Iakușev și Șitov, la Washington mai sînt vreo cîteva sute de spioni sovietici", își spuse Cooper zîmbind. Va trebui să acționeze prin ei. În plus, va trebui să îi prevină pe partenerii italieni din NATO să intensifice patrularea în golful Taranto și să nu trimită submarine la manevrele din Norvegia.

În acest timp, Mac Carrie și Robert Carol, ca și în urmă cu un an, în august, își băteau capul cu un plan de organizare a fugii lui Stavinski-Iurîșev din URSS. Numai că acum trebuiau să scoată doi oameni: pe Stavinski și pe Virginia. Și asta în doar cîteva ore.

Mac Carrie și Carol au făcut apel la documentele de arhivă. Au studiat zeci de cazuri de fugă a rușilor peste graniță. Doi soldați trecuseră granița finlandeză și străbătuseră pe jos întreaga Finlandă pînă în Suedia, ascunzîndu-se de poliție, care preda refugiații autorităților sovietice. Trei disidenți sovietici încercaseră să traverseze Marea Neagră înot. Cincizeci de persoane năvăliseră în Ambasada Americană. Un pilot militar, locotenentul Belenko, se refugiase în Japonia cu un MIG-26. Un pescar din Extremul Orient ajunsese în Japonia într-o barcă cu motor. Cîțiva nemți fugiseră din Germania Democratică în Germania Federală cu un zeppelin. Doi studenți sovietici forțaseră un pilot al *Aeroflot*-ului să zboare din Crimeea în Sinope (Turcia).

Însă nici unul din aceste procedee nu se potrivea situației în cauză. Chiar dacă Stavinski ar fi reușit să o scoată pe Virginia din școala de spionaj (totuși, era absolut de neînțeles cum va reuși să facă acest lucru!), o femeie însărcinată nu va reuși să traverseze pe jos granița finlandeză sau înot Marea Neagră. Grupului celor cincizeci din Ambasada Americană nu li s-a permis să emigreze din URSS. Și asta nu deoarece Kremlinul ar fi avut cine știe ce nevoie de ei, ci pentru ca alții să nu le ia exemplul și să-și găsească refugiul în ambasade. Turcii i-au predat pe răpitorii avionului sovietic. Și, cu siguranță, Stavinski

nu era în stare să pună mîna pe un MIG-26.

Au găsit soluția pe neașteptate, cînd Mac Carrie și Carol au citit în ziare povestea unui traducător sovietic care, aflat în Europa Occidentală, a încercat de două ori să-și aducă familia din URSS. Procedeul simplu și bine gîndit al fugii nu a reușit din cauza amatorismului executării. Dar folosind ideea și apelînd la specialiști...

Peste trei zile, au primit de la Pentagon fotografii făcute din satelit ale lacului înghețat Ilmen de lîngă Novgorod, la trei ore de mers de Moscova. În fotografii se vedeau cele mai mici amănunte ale zonei, chiar și urmele de tractor sau de sanie de pe lacul înghețat. Mac Carrie a luat avionul spre Elveția, în Alpi, unde se turna un film de război, *Aripile pajurei*. Persoana vizată de Mac Carrie era Lana Pett, o lungană de doi metri, cu glas aspru, bărbătesc, cunoscută cascadoare a aerului, campioana Europei la planorism și proprietara firmei *Dublura*, care făcea cascadorii pe avioane și planoare în zeci de filme. După ce îl ascultă pe Mac Carrie și după ce examină fotografiile lacului, Lana se uită la el de sus în jos, cu ochii ei albaștri, și-i spuse brusc, în rusește:

— Chiar credeți că trebuie să-mi risc viața de dragul a doi agenți de-ai dumneavoastră?

Lana Pett se numea de fapt Svetlana Petrovna Hudiakova și era fiica unor emigranți care fugiseră din Rusia în 1917.

Mac Carrie îi întinse în tăcere un ziar elvețian abia apărut. Pe prima pagină era titrat cu litere mari: *Submarin sovietic în apele teritoriale italiene.* Apoi urma textul: *"Taranto, Italia, februarie 27 (UPI). Ieri, în timpul patrulării apelor teritoriale italiene, submarinul italian* Leonardo da Vinci *a depistat zgomotul motoarelor unui submarin sovietic care pătrunsese în golful Taranto la 50 km sud de baza maritimă militară Taranto, cea mai mare din Italia. Pentru că submarinul sovietic nu a răspuns la apelurile prin radio, forțele aeriene italiene l-au atacat cu bombe de adîncime, cu scopul de a-l face să părăsească apele teritoriale italiene. Totuși, submarinul sovietic a preferat să rămînă în golful Taranto și s-a așezat pe fundul mării la adîncimea de 300 m. Abia după 14 ore, la ora 2 a.m.,*

a părăsit apele teritoriale italiene cu viteză maximă..."

— Ei şi? se uită Lana Pett la Mac Carrie.

— Cei pe care puteţi să-i scoateţi din Rusia ştiu ce caută submarinele ruseşti în Italia, în Suedia şi în alte ţări. E vorba de instalarea unei noi arme ultrasecrete în jurul Europei, îi spuse Mac Carrie. Iar dumneavostră sînteţi singura persoană care ne poate ajuta să aflăm despre ce e vorba...

Lana luă în mînă o fotografie a lacului Ilmen.

— Bine, acceptă ea după un minut, răsuflînd din greu. O să încercăm. Ochii se tem, dar mîinile o fac.

Capitolul 14

Medicul primar al Spitalului Special al KGB,
Colonel medic Uravin A.P.
Către șeful Serviciului Medical al Direcției Generale a unităților de muncă și reeducare de pe lîngă Ministerul Afacerilor Interne al URSS, general maior Staşkov.

Pe 27 februarie, orele 8,17, la Spitalul Special al KGB a fost adusă deținuta Virginia Williams, din lagărul 942 din Sîktîkvar, RSSA, Komi.

Bolnava a fost adusă cu hemóragie uterină foarte gravă și spasme prenatale, neobișnuite pentru luna a cincea de sarcină.

Toate încercările personalului medical de a opri nașterea prematură au fost fără succes. Ca urmare a avortului, starea pacietei s-a înrăutățit brusc datorită emboliei lichidului fetal, a unui edem pulmonar acut și a hemoragiei uterine. Pentru menținerea funcționării cordului, pacientei i s-a administrat adrenalină și preparate din plante medicinale, iar pentru oprirea

scurgerilor de sînge – fibrinogen, ceea ce însă nu a dat rezultate pozitive și am fost obligați să îi aplicăm transfuzii directe de sînge.

La indicația personală a tovarășului președinte al KGB, generalul Andropov, de la Fabrica de Dulciuri nr. 17 au fost chemați toți donatorii care au aceeași grupă de sînge (0) cu pacienta...

Capitolul 15

Generalul Andropov stătea lîngă ușa de sticlă a sălii de operație și o privea pe Virginia. Prin geamul gros vedea bine fața ei lividă, suptă, cu pete liliachii, buzele vinete și șuvițele de păr încîlcite, împrăștiate pe pernă. Acum, această femeie nu mai semăna deloc cu Virginia cea blîndă, fragilă și ascultătoare. Pe masa de alături se afla un donator, iar un tub subțire prin care pulsa sîngele purpuriu unea vena lui cu vena Virginiei. Mai făceau de serviciu o soră medicală și doi asistenți ai chirurgului.

Lîngă general stătea bătrîna doctoriță în uniformă de colonel, care ținea o țigară între buzele strînse.

După o pauză îndelungată, femeia rosti:

— Musatov s-a ramolit, tovarășe general. I-a introdus o doză prea mare de prostoglandin...

Generalul o privi scurt, iar ea înțelese.

— E un medicament ce implică riscuri, tovarășe general. De import. Dracu' știe în ce doze trebuie administrat. Pentru ea însă e clar, a fost o doză prea mare.

Dar generalul nu avea nevoie de explicațiile ei. Pur și simplu îl enerva mirosul de mujic ce venea de la tabacul *Belomor*.

Urmărindu-i privirea ce se oprea pe trabuc, doctorița se duse într-un colț al încăperii și aruncă țigara într-o scuipătoare.

Generalul rămase singur cu gîndurile sale. Toată puterea sa asupra doamnei numită Moartea (doar stăpînea destinele atîtor oameni) era insuficientă pentru a comanda unei alte puteri, Viața, să nu părăsească trupul Virginiei. O privea prin sticla groasă și vedea cum viața se scurge, se prelinge din trupul ei. În acest timp se cerceta pe sine, cerceta ce se întîmplă în sufletul său. Vedea că, mai mult decît de Virginia, îi era milă de sine însuși. Era deja un om bătrîn, trecuse printr-o viață cruntă care îi zdruncinase nervii și creierii, iar ultimii patruzeci de ani îi dăruise campaniei pentru cîștigarea sentimentului cel mai amețitor: al puterii depline, împărătești, asupra lumii. Doar oare îi mai trebuie această putere cînd are șaizeci de ani, iar medicii îi vorbesc de simptome de diabet? Povara puterii apăsa cu toată greutatea asupra umerilor săi bătrîni și îl transforma dintr-un vînător al puterii într-o fiară la pîndă, ce așteaptă apropierea pașilor tineri care-l urmăresc pas cu pas. Dacă nu e cu băgare de seamă, lor nu le va tremura mîna ca să-l lovească și să-i curgă sînge ca acesta. Și se va găsi atunci oare vreun donator care să-i dea sînge din venele sale tinere? Doamne, ce este oare viața? Nu cumva doar cîțiva litri de sînge care se permută dintr-un trup într-altul? Sau e cu totul altceva? Surîsul Virginiei, aerul înmiresmat de mirosul de pini din preajma Moscovei, umbra arborilor străfulgerată de razele lunii, soarele plajelor Mării Negre și bucuria simplă de a iubi o femeie?

Nu, va călca moartea în picioare; el nu crede în neputința lui. Se întoarse către femeia doctor:

— Trebuie s-o salvați.

— Pot fi sigură doar pe faptul că va trăi cîtă vreme îi vom asigura transfuziile, tovarășe general. Însă acesta este al douăzeci și șaselea donator și nu au mai rămas decît opt.

— Nu veți duce lipsă de donatori, am să dau ordinele necesare. Ce grupă de sînge are doctorul Musatov?

Doctorița îl privi în ochi.

— Dacă are aceeași grupă de sînge cu ea, spuse generalul, el va fi următorul donator și să-i sugeți sîngele pînă i-o ieși

sufletul. Jumătate din sînge să-i luați.

— Nu va supraviețui, tovarășe general. Doza maximă care se poate lua de la un om...

— Nu mă interesează, o întrerupse generalul. Transmiteți-i că are tot atîtea șanse de viață cîte are și ea. Apropo, și dumneata la fel. Chemați cei mai buni medici, orice număr de donatori. Țineți seama, nu o salvați pe ea, ci pe dumneavoastră.

Generalul se întoarse și ieși agale, dar cu atît mai înspăimîntător.

Capitolul 16

O fetiță subțire cu picioruşele goale, cu mînuțe durdulii, cu ochi ca cicoarea şi cu zulufi aurii deasupra unui chip vesel, alerga pe o plajă fierbinte din Florida. Zîmbind ca un înger, îl chema pe Stavinski după ea.

Cînd se trezea din vise, Stavinski le păstra mult timp în amintire. O fetiță! Va avea o fetiță, încă o fetiță! Nu va fi deloc dezamăgit că e tot fetiță şi nu băiat, nu era nici alarmat că în vis ea fugeà de el aproape fără să atingă pămîntul, iar el nu putea să o ajungă. Era bucuros, extaziat toată ziua şi puțin mirat: de ce în fiecare noapte are un singur vis?!

Şi simțea, vedea că această stare de bucurie îl ajută în toate – croitorul Volodea Ivanov i-a transmis o telegramă cifrată de la Washington: în noaptea răpirii Virginiei, pe lacul Ilmen de lîngă Novgorod îi va aştepta un avion. Iar azi-dimineață i-a telefonat Ilia Andropov şi l-a invitat la teatru. Era vorba de spectacolul *Aşa învingem!*, o adevărată senzație a vieții teatrale moscovite. Se zvonea că spectacolul era pregătit de mult, dar Suslov, fostul ideolog al partidului, interzisese premiera. Iar

acum, după moartea lui Suslov...

— Bătrîne, să vii neapărat, îi spusese Ilia la telefon. Spectacolul, zic unii, e zguduitor, iar azi nu va fi unul singur, ci două!

— Adică?

— Nu pot să-ți spun la telefon, o să vezi. Biletele le iei de la administrator, le-am comandat eu. Ne întîlnim în pauză.

Pe bulevardul *Tver*, unde se află noua clădire a teatrului, era într-adevăr o situație de senzație. Circulația dinspre străzile *Gorki* și *Herzen* era închisă, iar miliția permitea doar accesul celor cu bilete la teatru. Firește, epoleții de general și documentele de Mare Stat-Major i-au ajutat pe Stavinski și pe soția lui să treacă prin cordoanele miliției. Însă lîngă teatru nu era nici un loc pentru parcare; strada era ticsită de autoturisme Moskvici, Jiguli și Volga ale elitei teatrale și de partid, precum și ale KGB-ului: negre, cu mustăți de oțel în chip de antene radio. Încălcînd toate regulile de circulație, staționau chiar și pe trotuar.

După ce se gîndi o clipă, Stavinski parcă și el pe trotuar.

Pe treptele de piatră de la intrare stăteau cîțiva băieți cu alură sportivă, toți în civil, dar evident KGB-iști.

Stavinski se uită la ceas. Era șase și cincizeci și nouă de minute, întîrziaseră. Spectacolul începea la ora nouăsprezece. Pînă ce luă biletele lăsate de Ilia Andropov pe numele generalului Iurîșev, mai trecură trei minute.

O luară la fugă pe scări în sus, la garderobă.

— Fug în sală să ocup locurile, zise Galea și își aruncă blana în mîinile lui Stavinski, grăbindu-se pe scara laterală ce ducea spre stal.

Garderoba era uriașă. Garderobierii în livrele albastre cu trese aurii primeau îmbrăcămintea și înmînau numere, binocluri și programe teatrale. Dar astăzi, atmosfera teatrului era tensionată; pînă și la garderobă se aflau vreo opt KGB-iști.

După ce scăpă de mantaua sa și de blana Gălinei, Stavinski se grăbi spre sală. În foaier se aflau vreo patruzeci de bărbați care nu se grăbeau nicăieri și se vedea clar că nu intenționau să vadă spectacolul. "Tot KGB-iști", își spuse Stavinski, "ce-o fi cu spectacolul ăsta?"

Cînd intră, Stavinski aruncă o privire în jur. Nu mai fusese niciodată în noua clădire a acestui teatru, poreclită de taximetriștii moscoviți cînd "crematoriu", cînd "morgă", cînd "al doilea mausoleu".

Acum, în marea sală a teatrului era acea penumbră și acea liniște de dinaintea ridicării cortinei, cînd lumina se stinge și spectatorii se așează în fotoliile moi, tușind insistent în pumn.

Și deodată, în liniștea sălii se auzi un țipăt ascuțit de femeie:

— Serioja! Serioja!

În față, în al patrulea rînd, alături de loja guvernamentală, se afla Galea. Flutura programul și-l chema pe Stavinski:

— Aici, Serioja!

Întreaga sală se întoarse spre ei.

"Idioata!" înjură în gînd Stavinski. "Și ce rochie stupidă!"

În aceeași clipă, o mînă grea i se așeză pe umăr și un glas bărbătesc îi șopti la ureche:

— Mai repede, tovarășe general. Poftiți...

Stavinski simți cum îi zvîcnește inima.

Dar mîna KGB-istă îl conduse cu precauție spre rîndul patru. Condus de bărbatul solid, Stavinski înaintă prin sală, simțind asupra sa sute de priviri – ca un avion în noapte, captat de fasciculul de raze al proiectoarelor.

"O omor!" își zise el dar, în aceeași secundă, cînd reuși să ajungă în sfîrșit la rîndul patru, scăpărară deodată toate reflectoarele, luminînd... nu, nu scena, ci chiar loja sub care stătea Galea.

Ropotul aplauzelor cutremură sala noii clădiri. Abia acum înțelese Stavinski ce se petrece la teatru: deasupra capului lui, la trei metri de locurile lor din rîndul patru al stalului, intrau în loja guvernamentală Leonid Ilici Brejnev, Konstantin Cernenko, Andrei Gromînko, Iuri Andropov și Dimitri Ustinov.

Așadar, de aceea fusese înconjurat teatrul cu atîția KGB-iști! Iar ei, KGB-iștii, toți deodată, parcă la comandă, se ridicară în picioare în toate colțurile sălii, aplaudînd spre tribuna guvernamentală și strecurînd printre dinți vecinilor, publicul obișnuit de teatru:

— Ridicați-vă! Ridicați-vă!

Fie că se supuneau ordinului, fie că se lăsau ridicați de valul supușilor credincioși, toți spectatorii, o mie cinci sute de persoane, se ridicară și îi întîmpinară cu ovații pe conducătorii iubiți.

Firește, Stavinski și Galea aplaudau și ei.

Ridicînd mîna într-o doară și aplecînd capul spre sală, Brejnev se lăsă brusc în fotoliu, țeapăn ca un bătrîn de la azil. O dată cu el, ca la comandă, s-au așezat Cernenko, Gromînko, Andropov și Ustinov.

Ovațiile amuțiră, iar cei din sală se așeză în tăcere. Reflectoarele îndreptate spre loja prezidențială se stinseră.

Cortina se ridică încet, lăsînd să se vadă cabinetul lui Lenin de la Kremlin, decorat foarte simplu: o masă grea de scris, o veioză cu abajur de sticlă verde, un ceas de masă cu picior și ferestre cu vedere spre Piața Roșie. Din stînga, din culise, intră aproape neauzit Lenin – bolnav, puțin pieziș. Își roti privirea prin cabinet și se uită la secretara care, înfășurată într-o pătură călduroasă, bătea ceva la mașină.

Deodată, Stavinski auzi dinspre loja prezidențială glasul mirat și tărăgănat, dar distinct, al lui Brejnev.

— Le-e-enin... ar trebui să ba-a-tem din pa-a-lme...

Stavinski și cei aflați alături de el se întoarseră fără să vrea spre acest glas. În lojă, un consilier al lui Brejnev se aplecă la urechea acestuia și îi șopti ceva, dar Brejnev clătină încăpățînat din cap și-i spuse:

— Dar ăsta-i Lenin! Ar trebui să-l aplaudăm...

În acest moment, o muzică asurzitoare copleși sala. Ca un fel de vifor al amintirilor leniniste despre Octombrie 1917, pe scenă se juca pantonima luării Palatului de Iarnă, a prăbușirii frontului german, a atacului Antantei, a tifosului din Povoljie... În ritmul muzicii care simboliza uraganul revoluției alerga o horă iute, tot mai iute, în jurul acelui om bolnav, sleit de puteri, care – prin forța geniului său – a adunat în pumnul său mic toate hățurile nărăvașei Rusii.

Sala exalta de entuziasm; totul era atît de plăcut și emana atîta forță... Începură să se audă aplauze.

În loja prezidențială, Brejnev își îndreptă spinarea și se uită

mîndru la cei din jur:

— Am spus eu că trebuie să aplaudăm! Am spus!

Și începu să aplaude o dată cu sala.

Stavinski și Galea stăteau atît de aproape de lojă, încît auzeau fiecare cuvînt al lui Brejnev. Bătrînul era convins că sala îl aplaudă pe Lenin și numai consilierii săi îl împiedicară să reacționeze anapoda la spectacol.

Piesa continua, personajele discutau pe scenă. Atunci se auzi glasul lui Brejnev:

— Nu aud nimic...

Consilierii săriră din nou spre Brejnev, iar Gromînko se aplecă și îi șopti ceva, dar...

— Nu aud nimic! exclamă iarăși Brejnev, ca un copil cu nazuri, după care se ridică violent și ieși din lojă.

Consilierii o luară în fugă după Brejnev, Cernenko se furișă după el...

După cinci minute, Brejnev se întoarse. Posac și jignit, se trînti în fotoliu.

Cei din teatru își închipuiau ce ar fi urmat dacă Brejnev ar fi plecat de tot. Spectacolul ar fi fost interzis, iar Kaliaghin (care-l interpreta pe Lenin) ar fi fost dat afară din teatru. Dar au reușit să evite aceste lucruri. Stavinski auzi un oftat de ușurare ieșind din primul rînd al stalului și simți cum el însuși răsuflă ușurat. Se uită cu coada ochiului împrejur. În stînga și în dreapta lui stăteau figuri pătrătoase de KGB-iști, în ochii cărora se citea preocuparea: erau chinuiți de faptul că "prostimea" vede neputința conducătorului.

Un singur om din sală nu părea absolut deloc afectat de toate acestea: generalul Andropov. Era cu gîndul la Virginia. Se părea că are șanse să trăiască. Se afla de șase zile sub supraveghere medicală și, dacă nu cumva el, Andropov, este indus în eroare, va trăi. Ah, de-ar veni mai repede pauza, să dea telefon la spital... În ceea ce îl privește pe acest geniu graseiat, Brejnev, el, Andropov, va face tot ce nu a făcut predecesorul său.

Pauză.

Publicul îmbuibat, îmbuibat de pe urma lui Lenin, a lui Stalin, a lui Hrușciov și a lui Brejnev, copiii de iobagi ajunși

datorită puterii sovietice noii cneji, acest public care are vile, mașini, blănuri de nurcă și titluri de erou al muncii socialiste, ascultase cu entuziasm în timpul primului act replicile mușcătoare în spirit clar antisovietic, frazele leniniste scoase de dramaturg – Mihail Șvatrov – din stenogramele cuvîntărilor lui, sucite și răsucite pentru a fi aduse la zi. Iar acum începearca bucuria ascunsă a robilor, în prezența cărora se dau de ceasul morții stăpînii lor. Asta e recunoștința lor, a îmbuibaților, a tiocăloșilor.

• Așa gîndea bătrînul general Andropov.

Iar Ilia Andropov, îmbrăcat, ca de obicei, într-un costum american, croit la firma *Brooks and Brothers* din New-York, cu ochelari rotunzi, fumurii, așezați pe un chip asemănător cu al tatălui său, se plimba prin foaier afișînd un zîmbet superior. Pînă și burta pe care o împingea în față voia să exprime indiferența și superioritatea față de toți și de toate. Alături de el se afla soția sa, Linda, pleșuvul director al Institutului Statelor Unite și al Canadei, Gheorghi Arbatov, și colonelul Piotr Orlov, șeful Direcției turistice a KGB-ului.

Stavinski și Galea se apropiară de Ilia Andropov, care îi prezentă însoțitorilor săi:

— Generalul Iurîșev și soția sa Galea – Gheorghi Arbatov și Piotr Orlov.

Strîngînd mîna lui Stavinski, Orlov zise:

— V-am mai văzut undeva. Sau mi se pare?

Stavinski ridică din umeri. El nu îl întîlnise niciodată, dar cine știe unde l-a întîlnit Iurîșev. Se uită spre Galea, cerîndu-i ajutor din priviri. Iar Galea reacționă:

— Da, cum să nu! zise ea. Am fost la odihnă în Pițunda, în '77, la sanatoriul CC. Numai că atunci Serioja nu avea barbă; dumneavoastră ați fost cu soția și cu cei doi copii gemeni. Vă amintiți? A fost o dată o furtună și atunci Serioja a luat pe umeri una din fetițe, iar dumneavoastră – pe cealaltă. Ce mai fac fetițele?

— Bine! își aminti de toate Orlov. O, fetițele mele acum sînt domnișoare! Dar băiatul dumneavoastră? Pare-mi-se că erați cu băiatul...

Aici, Stavinski sări în ajutorul Galiei:

— Galocika, ai țigări? Mor dacă nu fumez o țigară.

Orlov, Ilia Andropov și Arbatov îi întinseră imediat cîte un pachet de țigări și izbucniră toți în rîs: aveau aceleași țigări – Marlboro.

— Fumatul este interzis! auziră în apropiere un glas de bărbat scăzut, dar ferm. Numai în fumoar, pe scări, la etajul doi.

Lui Stavinski îi plăcu reacția lui Ilia Andropov: fără să protesteze, fără să se cramponeze de faptul că e fiul șefului KGB. Doar zîmbi ironic și, ca un școlar ascultător, porni alături de ceilalți spre fumoar. Aici, cînd prinse un moment liber, Ilia îi spuse lui Stavinski:

— Ei, cum ți-a plăcut spectacolul? Bună lucrătură, mi-a plăcut! Îl cunoști pe regizorul Efremov? Nu? Talent cu carul, iată cu cine ar trebui să mergem în preajma Moscovei, înțelegi? Să ia o actriță...

— Am auzit că tipu' bea...

— Da, e rău. E machitor. Stă pe uscat o lună, nu ia nimic în gură, însă pe urmă, dacă bea, e fiară. Nu, nu mergem cu el acolo, o să se îmbete.

— Cum mai merge paradantoza ta? întrebă Stavinski, nedorind să pară prea interesat de MiniAmerica, deși își muncea gîndul cum să aducă vorba despre o nouă excursie.

— Bătrîne, tu ești mîntuitorul meu! Nu mă mai dor gingiile, imaginează-ți! Fac gargară cu soluția ta și...

Se opri brusc. Pe lîngă ei treceau zeci și zeci de spectatori care voiau să ajungă la bufetul teatrului, unde se vindeau cutii cu bomboane fondante. În șuvoiul de lume se găsea și Olga Mahova, grațioasă, cu niște picioare în stare să-l bage în păcat și pe Dumnezeu. Era la brat cu un străin înalt. Conducînd-o cu privirea, Ilia Andropov spuse încet:

— Uhu, Doamne, ce fetiță!

— Vreți să faceți cunoștință cu ea? îi sugeră zîmbind colonelul Orlov, care, după cum se vede, trăsese cu urechea la discuția lor.

— E omul tău? îl întrebă Ilia.

— Cum să nu? spuse mîndru Orlov. Olenka Mahova, stu-

dentă la Institutul de Teatru. E cu un canadian, Michel Lenchardt, directorul unei mari firme de construcții din Toronto. Pleacă peste două zile și avem șanse, înțelegeți...

Parcă simțind că se vorbește despre ea și că e privită, Olea Mahova – cel mai bun "cadru" și mîndria răposatului maior Neznacinîi – se întoarse și trimise colonelului Orlov, lui Ilia Andropov și lui Stavinski o privire lungă și languroasă. Dar dacă această privire trezea în Ilia Andropov un simțământ cald la gîndul plăcerilor cu această drăcoaică plină de *sex-appeal*, ochii ei albaștri înmuiară picioarele lui Stavinski. Olea Mahova era aceeași Olea pe care voise să i-o bage în pat Neznacinîi la hotelul *Național!* Mai mult, Piotr Orlov era șeful ei direct!

Ilia Andropov trase adînc din țigară, eliberă fumul și, chipurile indiferent, îi răspunse lui Orlov:

— Mă rog... dacă n-ai să mă pîrăști lui tata... n-aș avea nimic împotrivă... Am o idee. Eu și Iurîșev vrem să petrecem următoarea sîmbătă în afara orașului, în natură... Frumoasa asta are vreo prietenă?

Atunci, Stavinski înțelese că excursia la MiniAmerica e programată pentru săptămîna viitoare.

Capitolul 17

Deasupra Mării Baltice, la înălțimea de 3.500 m, Lana Pett opri motorul. Nu era prea greu să prindă curentul de aer care să o ducă planînd spre granița sovietică. La experiența ei de echilibristică aeriană, putea face cu aparatul tot ce dorea. Sigur, fleacurile acestea de pilotaj nu o împiedicau să scruteze intens bezna nopții. Zbura spre patrie, spre acea patrie pe care o poartă în suflet urmașul oricărui emigrant rus, chiar dacă nu a fost niciodată acolo, chiar dacă patria nu i-a ars niciodată picioarele goale cu colbul drumurilor sale nesfîrșite sau cu roua ce potopește în diminețile de vară cîmpurile și luncile înverzite. Rusia era pentru Lana țara fermecată a lui Alice. Acolo, în țara aceea de basm, se află muzica lui Ceaikovski, poezia lui Pușkin, eroii poveștilor populare rusești...

Acum zbura în Rusia. Dacă ar fi fost după voința ei, ar fi mers cu planorul pînă la Tobol, orășelul din Siberia unde bunicul ei, contele Hudiakov, fusese împușcat de bolșevici, dar destinația zborului era cu totul alta: lacul înghețat Ilmen. Faptul că ea, la urma urmei contesa Hudiakova, trebuia să vină în țară ca o contrabandistă, fără să se înalțe mai sus de două sute

de metri deasupra pământului, ca să nu fie reperată de radarele sovietice, o supăra foarte mult. Totul fusese calculat în caz de insucces, totul, pînă în cele mai mici amănunte. Dacă este reperată sau arestată la aterizare, nu are în cabină hărți sovietice, iar motorul și aparatura de la bord pot fi distruse printr-o simplă apăsare pe un buton. Va lua foc totul și, astfel, va părea ceva natural: campioana Europei la planorism a aterizat forțat și cere ajutor autorităților sovietice și colegilor planoriști sovietici (care o invitaseră de atîtea ori în Uniune) să-și repare aparatul de zbor. Va fi mai complicat la întoarcere, cu doi pasageri la bord, atunci va trebui să iasă de pe teritoriul sovietic cu orice preț! Dar nu vor fi nici un fel de probleme! Dacă va fi reperată la întoarcere, nu vor trage dintr-o dată. Vor trimite avioane de urmărire care să o oblige să rămînă pe teritoriul sovietic. Dar atunci le va arăta ea piloților sovietici ce înseamnă pilotaj de mare clasă!

Și totuși, cu toată experiența și mîndria de contesă (legenda familiei spune că, înainte de a fi împușcat, bunicul ei l-ar fi scuipat în obraz pe comisarul roșu, parcă Naznacinii îl chema!?), Lana pilota spre litoralul sovietic al Mării Baltice agitată și frămîntată de temeri, așa cum nu i se mai întîmplase niciodată în timpul cascadoriilor celor mai complicate. Mîinile îi erau încleștate pe manșă, ochii fixau săgeata altimetrului și ecranul aparaturii infraroșii pentru orientarea de noapte, dar gîndurile...

Prinse la radio un post rusesc. Se cînta o melodie pe care o știa de la bunica ei. Se auzea foarte bine. Acum se afla deasupra patriei ei.

Capitolul 18

Cu cîteva ore înainte de intrarea Lanei pe teritoriul sovietic, la ora nouă seara, un Mercedes gri oprea la intrarea căminului Institutului de Teatru de pe strada *Trifonov*. La volan se afla Ilia Andropov, iar pe bancheta din spate – Stavinski. În fața căminului erau parcate cîteva mașini elegante.

— Parcă am fi la o recepție diplomatică, rîse Ilia Andropov.

Nu era nici o recepție, bineînțeles. Numai că diplomați sovietici și străini, mari scriitori de partid și funcționari de stat vizitează adesea căminele institutelor de teatru și de cinema. Era destul ca o tînără studentă la facultatea de actorie să joace într-un film, de preferință muzical, și dintr-o biată Cenușăreasă care pînă mai ieri trăia dintr-o bursă de douăzeci și șase de ruble, își cosea noaptea singurii ciorapi mai de Doamne ajută și mînca fasole fierte de optzeci de copeici pe zi se transforma a doua zi într-o prințesă pe care o așteaptă în fiecare seară la intrarea în cămin mașini care mai de care mai elegante. Și, împrumutînd de la o prietenă pantofii, de la alta ciorapii, tinerele prințese coborau în fugă, invitînd uneori și prietenele încă neremarcate. După o clipă, limuzinele strălucitoare se topesc în

noaptea moscovită, ducîndu-le pe aceste flămînde staruri de cinema în vilele de partid din afara orașului. Uneori, fetele stau acolo cîteva zile. Bete, cu cearcăne la ochi, cu cîte o sticluță de parfum franțuzesc în poșetuță sau cu o sticlă de brandy de peste Ocean sub braț, se întorc dimineața, peste cîteva zile. Cu pași șovăitori, își găsesc cu greu camera, se prăbușesc în pat și dorm pînă seara, cînd vin după ele alte și alte mașini. Peste o lună, moda lor trece și sînt înlocuite de alte favorite, iar cele vechi, deja deprinse cu alcoolul și farmecul înșelător al vieții de noapte, sînt gata să facă orice pentru ea, cu oricine și oriunde – în boscheți sau în tramvaiele întunecoase, la capăt de linie...

Așadar, apariția mașinii lui Ilia Andropov la căminul studențesc nu a avut nimic extraordinar. Stavinski, îmbrăcat în uniforma de general, avea la picioare un pachet cu sticle de șampanie și coniac, mandarine și un termos cu cafea fierbinte. În acest termos cu fund dublu, primit de la croitorul Volodea Ivanov, Stavinski așezase cele trei microfilme despre proiectele "EMMA" și "EMBA", făcute de el la Marele Stat-Major. Șampania avea și ea un secret: era amestecată cu heroină albă. Stavinski voia să întunece mințile Olgăi Mahova, ca să nu recunoască în el pe Robert Williams.

Olea Mahova și prietena ei Nadenka, studentă la facultatea de coregrafie, coborîră din cămin la nouă și trei minute; colonelul Orlov le prevenise din timp că vor avea cinstea să-și petreacă seara cu persoane suspuse. Nadenka devenise agent KGB cu o lună în urmă, cînd colonelul Orlov, dezvoltînd ideile răposatului maior Neznacinîi, o "întărise" pe Olea cu o prietenă. Întotdeauna e mai bine dacă o studentă are o prietenă, iar în lucrul cu străinii e mai comod. Acum, fetele erau emoționate. Cunoștința cu Ilia Andropov, fiul "acelui" Andropov, le deschidea niște perspective largi în viață!

Intrară cu pas ușor în mașină. Olea se așeză în față, spunînd un vag "searaa!" către generalul bărbos din spate, iar Nadenka se instală lîngă Stavinski. Mașina porni, iar Olea porni și ea să flirteze cu "clientul".

Pe bulevardul *Kutuzov*, cei trei, ascultînd muzică la micul

aparat de radio *Maiak*, goliseră deja prima sticlă de şampanie şi erau mai veseli. Ilia Andropov conducea maşina cu mîna stîngă şi cu cealaltă mîngîia genunchiul dezgolit al Olgăi. Nadenka discuta veselă cu generalul bărbos şi, treptat, veselia ei creştea pe măsură ce bea: turna şampanie în pahare de plastic şi le înmîna lui Ilia şi prietenei sale, neuitînd nici de sine. Stavinski zise că şampania îi provoacă arsuri la stomac şi bău coniac. Îşi reţinea cu greu nervozitatea. Pînă acum, totul mersese conform planului. La posturile de control, Stavinski scoase intenţionat capul ca să fie văzut de ofiţeri. Peste două-trei ore, nu va mai conduce Ilia, ci el, Stavinski. Iar Ilia Andropov şi Olea Mahova, pe care trebuia să-i adoarmă cu un somnifer puternic în timpul beţiei din MiniAmerica, vor sta împreună cu Virginia pe bancheta din spate. Cinci posturi de control au văzut patru persoane, doi bărbaţi şi două femei, iar la întoarcere vor vedea tot patru; fiul şefului KGB va dormi, beat, îmbrăţişat de două femei, şi nici un ofiţer de pază nu va îndrăzni să-l trezească sau să verifice cine sînt acele femei. Iar Nadenka va rămîne în camera Virginiei şi va dormi pînă dimineaţă. Iar Stavinski va goni spre lacul Ilmen. Volodea Ivanov i-a transmis o telegramă cifrată de la Washington: pe 7 martie, la 4,30 dimineaţa, la capătul dinspre apus al lacului îl va aştepta un avion. Cu Volga sa, face pînă la lac trei ore şi cinsprezece minute. Aşadar, va trebui să plece din MiniAmerica la ora unu cel tîrziu.

La unsprezece şi douăzeci, ajunseră în MiniAmerica şi opriră maşina la *Holiday Inn*. Colonelul Stanley le dădu cheile de la două camere din hotelului. Ilia începu să-şi tragă partenera în cameră. Excitat de şampania cu heroină, voia să o vadă cît mai repede în pat.

— Dar cina, Ilia? întrebă dezamăgit Stanley. Ne aşteaptă cina la restaurant...

— După! flutură din mînă Ilia. Peste o oră! O să flămînzim acuşi, adăugă el şi rîse.

Intră cu Olea în camera 27, iar Stavinski şi Nadia în camera de vizavi.

Excitată, dar moleşită, Nadenka începu să se dezbrace ime-

diat după ce trecu pragul. Mutrișoara de șoricel, sînii mici de balerină erau incredibil de ademenitori pentru Stavinski, excitat și el de coniacul băut, dar se abținu; avea alte treburi. În timp ce Nadia făcea duș și-l chema în baie, Stavinski desfundă o sticlă de șampanie și turnă somnifer în cupa Nadiei. Femeia ieși din baie goală, cu sînii uzi, fremătînd, se aruncă în pat, bău cu Stavinski și, în timp ce îi desfăcea lui vestonul, adormi ca o lebădă ceaikovskiană.

Era ora unsprezece și patruzeci de minute. Plecă să o caute pe Virginia. Camera 33 era la etajul trei. Bătu încet, dar nu-i răspunse nimeni. Ușa nu era încuiată. Intră, dar nu găsi pe nimeni. Nu se vedeau nici lucrurile Virginiei; doar păpușa din plastic și un pinguin de cauciuc, poate uitate. Văzînd jucăriile, Stavinski simți cum i se înfige un cuțit în inimă.

Îl găsi pe Stanley la restaurantul hotelului. Aici află totul. Avort, avort, avort – pricepu cu greu Stavinski. Bău toată noaptea cu Stanley. Nu putea pleca din Rusia cu documentele, dar fără Virginia. Dracu' să-i ia pe cei de la CIA! Virginia e bolnavă...

Capitolul 19

La trei ore de mers de MiniAmerica, pe lacul Ilmen, întunecat și acoperit cu zăpadă, se afla planorul Lanei Pett. Lana se uita nerăbdătoare la ceas. Timpul trecea nemilos: patru și cincisprezece... patru și optsprezece... patru și douăzeci și două... La patru și douăzeci și trei de minute, din pădure ieșiră cinci siluete nedeslușite. "Cîini," se gîndi la început Lana. Adulmecînd cu boturile în aer, se îndreptară spre avionul ale cărui tălpici erau unse cu grăsime naturală, pentru a aluneca mai bine. După ce mirosi și linse tălpile avionului, unul din "cîini" se înălță în două labe spre carlingă. Un urlet înfiorător răsună în noapte. "Lupi!" înțelese îngrozită Lana. Sîngele îi îngheță în vine.

Haita flămîndă se aduna sub carlingă.

Lana nu rezistă. La ora patru și douăzeci și nouă de minute porni motorul, care alungă lupii cu zgomotul său. Avionul alunecă precum o nălucă pe gheața lacului, apoi se pierdu în cerul înghețat.

Partea a cincea

Imersiunea

Capitolul 1

Pe 22 mai 1982, la ora 24, submarinul "U-300", proaspăt vopsit după ultima reparație de la centrul bazei submarinelor din Baltusk, porni spre mare.

La punctul de comandă stăteau, ținîndu-se de parapetul de protecție, comandantul submarinului, căpitanul de rangul doi Piotr Guşcin, adjunctul căpitanului, căpitanul Oleg Kuvaev, locțiitorul comandantului submarinului în probleme politice, Vasili Donov, și generalul maior Serghei Iurîșev, alias Stavinski.

Briza rece a mării le sufla în față.

Stavinski se despărțea pentru a doua oară de Rusia. Depășise încordarea extenuantă a ultimelor două luni în care făcuse toate eforturile ca să-i convingă pe Oparkov și pe Benjer de necesitatea de a-l trimite pe el în calitate de coordonator al expediției. Biroul Politic și Marele Stat-Major amînau la nesfîrșit expediția, iar începerea războiului Margaretei Thatcher pentru insulele Falkland i s-a părut lui Oparkov momentul propice pentru demararea operațiunii, întrucît atenția întregii lumi era îndreptată spre războiul anglo-argentinian. La 21 mai, cînd infanteria marină engleză a început să debarce în insulele

Falkland (Malvine), iar flota britanică a început să bombardeze Port-Stanley, la Baltusk a ajuns radiograma mareşalului Oparkov: *"Ordon ca astăzi, la orele 24, să se treacă la executarea operaţiunii"*.

Submarinul ocoli larg fîşia de nisip, acum împădurită, şi ieşi în mare. În adîncul acestui pămînt rămăseseră fostul colonel al Marelui Stat-Major, Serghei Iurîşev, înmormîntat sub numele turistului american Robert Williams, maiorul Frol Neznacinîi şi Virginia.

Fără să-şi fi revenit vreodată, Virginia Part a încetat din viaţă la spitalul KGB, pe 9 martie 1982, de embolie a lichidului amniotic, edem pulmonar, colaps arterial şi stop cardiac.

De atunci se schimbaseră multe: plenara CC al PCUS l-a validat pe generalul Andropov ca secretar al CC; mareşalul Oparkov a raportat generalului Andropov despre minisubmarinele cu armă seismică, iar academicianul Benjer a trecut la conducerea unui grup de constructori ai Institului de Marină pentru crearea minisubmarinelor pe şenile.

După moartea Virginiei, Stavinski şi-a petrecut toată luna aprilie la Baku, la Pietrele Petrolului, unde a participat zilnic la experimentele pentru noul utilaj de forare submarină.

În mai, cînd evenimentele din Falkland au început să ia amploare, Oparkov a ordonat ca submarinul "U-300" să fie încărcat cu grilele energetice şi aştepte ordinul de plecare.

Stavinski se temea că în orice clipă poate să vină o radiogramă de la Marele Stat-Major, care să anuleze expediţia sau care să-l cheme la Moscova.

O mică vibraţie cuprinse submarinul "U-300", dar nu era nici pe departe puterea maximă de funcţionare a motoarelor. Vibraţia se amesteca cu tremurul nervos al lui Stavinski. Se temuse pînă în ultima secundă că mareşalul Oparkov îl va scoate din grupul expediţiei.

— Fierbe, tovarăşe general, spuse locţiitorul politic, Vasili Donov, un bărbat de treizeci şi trei de ani.

Faţa sa rotundă era luminată de un zîmbet hîtru de ţăran. Dar Stavinski nu reuşi să-i răspundă. Răsună în schimb vocea căpitanului Guşcin:

— Încărcați cisternele de balast! Imersiune!

Vîrful submarinului începu să se scufunde lent în apă.

— Gata, tovarășe general, spuse Donov lui Stavinski. Trageți ultimele guri de aer proaspăt că imediat coborîm. Ne scufundăm.

Stavinski respiră ușurat. Peste cîteva minute, submarinul va intra sub apă și se va întrerupe legătura radio cu țărmul. Conform planului operațiunii elaborat la Marele Stat-Major, înainte de apropierea de granița suedeză încetează orice legătură radio. Acum, nimic – sau aproape nimic – nu-i va mai putea da peste cap planul său de fugă. Acum numai acest Donov îl mai călca pe nervi. Să fi simțit că ceva nu e în ordine cu Stavinski?

Cu ceilalți ofițeri de pe "U-300", relațiile erau diferite. În timpul pregătirii pentru expediție, între ei și Stavinski se stabiliseră relații simple, chiar prietenești. Majoritatea erau ofițeri tineri, de treizeci de ani, toți fiind absolvenți ai unor școli superioare de tehnică militară.

Vasili Donov nu urmase nici o școală tehnică, ci doar un institut politico-militar. Chiar și marinarii, care aveau peste zece ani vechime în flotă, erau mai școliți ca el. Se mîndrea cu faptul că tocmai lui, un simplu băiat de la țară, partidul i-a încredințat supravegherea celor doisprezece membri ai echipajului, de la comandant pînă la ultimul marinar.

Studia rînd cu rînd zecile de instrucțiuni politice interne, indicații de partid și ordonanțe care veneau de la Direcția Politică Centrală a Armatei Sovietice și de la Flota Maritimă Militară.

Înaintea expediției, adusese în cabină, pe lîngă instrucțiunile obligatorii de partid, și vrafuri de ziare *Comunistul* cu discursurile lui L.I. Brejnev. În timpul îmbarcării, îl privea mereu pe Stavinski, încercînd să își dea seama dacă îi observă străduința sau, ca și ceilalți marinari și ofițeri din submarin, urmărește doar să fie încărcate produsele alimentare: ciocolata, untul, vinul, concentratele pentru supă și coniacul pentru comandament.

Stavinski știa că, fiind reprezentantul Marelui Stat-Major, va fi obligat să urmărească lecțiile politice ale lui Donov și apoi să-l laude pentru munca depusă. Numai gîndindu-se la acest lucru, Stavinski începea să turbeze.

Capitolul 2

Fie votca "șase" ori "opt"
Nu lăsăm paharul jos!
Spuneți lui Ilici, vă rugăm,
Că și "zece" îndurăm!
Dar mai mult dacă ne ia,
Va fi ca-n Polonia.
De-o să fie "două'ș'patru"
Facem Octombrie, altul!

În cabina echipajului, marinarii care nu erau de cart jucau domino, iar unul dintre ei fredona încet un cîntecel la modă pe tema ridicării prețurilor. Pe patul de sus, Sinițîn, un marinar pistruiat, citea *Regina Margot* de Alexandre Dumas.

Brusc, se auzi semnalul sirenei, scurt-lung-scurt, care îi făcu pe marinari să sară din paturi.

— 'tu-i mama mă-sii, iar alarmă chimică! înjură unul din marinari.

În cabina sa mică, Stavinski își puse drăcuind masca de gaze. Era deja obișnuit cu aceste alarme de pregătire: de cinci ori

pe zi, ba alarmă chimică, ba aeriană, ba contra incendiilor. Ba lecții politice, ba verificarea cunoștințelor de radiolocație, ba curățirea sectoarelor, ba carturi.

Pe coridor se auzi tropăitul bocancilor marinărești, apoi totul amuți: mecanicii, hidroacusticienii, rachetiștii se instalaseră deja la posturile lor de luptă.

Stavinski ieși din cabină cu masca pe figură și se deplasă la postul central de comandă, în compartimentul al treilea al submarinului. Încăperea era mică – patru metri lungime și doi lățime. Aici stăteau comandantul, adjunctul său, comandantul pentru operațiuni militare, șeful serviciului de radiolocație și, firește, Donov.

Guşcin stătea pe un scaun mobil în fața periscopului, ofițerul timonier se afla la timonă, iar ceilalți ofițeri urmăreau aparatura de navigație. Nici unul dintre aparate nu arăta existența vreunui vas deasupra submarinului, însă Guşcin anunță calm:

— Inamicul atacă cu torpile, imersiune urgentă! Deschideți valvele balastului central! Cîrmă stînga – șaptesprezece grade! Secția mașini – măriți turația! Viteza – douăzeci și patru de noduri!

Prin stația radio, se răspîndeau în toate colțurile submarinului glasuri bărbătești:

— 'nțeles, cîrmă stînga șaptesprezece grade!

— 'nțeles, deschid valvele balastului central!

— 'nțeles, viteza douăzeci și patru noduri!

Stavinski auzi ca prin ceață glasul comandantului:

— Imersiune optzeci de metri! Nouăzeci de metri... O sută douăzeci de metri...

Stavinski văzu cum fețele ofițerilor se înroșesc sub măștile de gaze.

— Inamicul atacă cu bombe de adîncime. Cîrmă stînga – treizeci grade! Cîrmă dreapta – patruzeci grade!

— Imersiune o sută patruzeci... o sută cincizeci... o sută șaizeci... raportă adjunctul.

În compartimentul reactorului atomic, inscripțiile "Nu intrați!" și "Radiație superioară!", cu litere roșu aprins, clipeau întruna.

— Goliți cisternele balastului! transmise comandantul. Ieșire urgentă la suprafață!

Din cauza motoarelor auxiliare, corpul vasului vibră; vîrful se îndreptă în sus și submarinul se ridică la suprafață. Stavinski simți cum îi coboară sîngele din cap.

După douăzeci de minute, în sfîrșit, Gușcin dădu încetarea alarmei. Slăbit, transpirat, Stavinski își scoase de pe cap masca de gaze și se îndreptă spre cabina sa. Ajuns în încăperea strîmtă, se prăbuși pe pat. Permanentele scufundări și ridicări la suprafață, alarmele și lecțiile politice îl epuizaseră cu totul. Însă tocmai acum, ca niciodată altcîndva, avea nevoie de sănătate! Ceea ce gîndise el – acel unic mijloc de scăpare pe care îl pregătise – cerea o mare rezistență fizică.

Peste opt zile, submarinul se va apropia de Suedia pentru a instala matrițele energetice: prima lîngă insula Musko, pentru provocarea unui cutremur la Stockholm și în întregul arhipelag Stockholm, a doua lîngă insula Vaddo, pentru provocarea unui cutremur în puternicul centru industrial Uppsala.

La plecarea din Moscova, la începutul lunii mai, Stavinski reușise să transmită croitorului Ivanov doar niște termene orientative.

Culcat în patul său, Stavinski se simțea atît de obosit, încît nici măcar nu auzi noul țipăt al sirenei: două puncte, linie, două puncte...

Încet, fără să bată la ușă, intră Vasili Donov. Se uită fix la Stavinski pentru cîteva clipe, după care spuse prevenitor, dar hotărît:

— Veniți-vă în fire, tovarășe general. Alarmă de radioactivitate.

Capitolul 3

Pe frontispiciul unui iaht particular alb, cu etaj, era fixat un afiș mare. Deși Stavinski ceruse prin croitorul Ivanov să fie întîmpinat lîngă insula Musko de un simplu vas de pescari, Mac Carrie se gîndise că, după aventurile din Rusia, Stavinski merită o primire mai fastuoasă. În plus, nu se putea să își piardă două săptămîni într-o ambarcațiune pescărească, fără odihnă, fără condițiile cele mai elementare!

Jurianna, iahtul amantei lui Jacob Stevenson, Anna Jurins, era cu totul altceva: două cabine-dormitor, o cabină-salon cu televizor color, magnetofon stereo și bar, bucătărie cu frigider, aragaz, duș cu apă caldă, aer condiționat și două toalete.

Timp de patru zile, David Mac Carrie, Robert Carol, Jacob Stevenson și Ana Jurins – o blondă de douăzeci și șapte de ani, înaltă și subțire – făceau plajă lîngă insula Musko sau prindeau pește cu harpoane speciale.

Jacob Stevenson umpluse cel de-al optulea blocnotes; Mac Carrie îi povestise în amănunt despre eșuarea planului de răpire a colonelului Iurîșev și despre detaliile trimiterii lui Stavinski și a Virginiei în Rusia. Jacob îl asigură că în romanul său va

schimba toate numele persoanelor implicate. În sinea lui, se mîndrea cu faptul că participase la începerea acestei operațiuni, că el se întîlnise primul cu colonelul Iurîșev, anul trecut, apoi tot el îl întîlnise la Moscova pe Stavinski și pe soția sa, Virginia, el însuși i-a trimis colonelului Iurîșev biletele pentru trenul Leningrad–Moscova și, mai mult, a fost martorul morții colonelului Iurîșev și a maiorului KGB Neznacinîi pe aeroportul Șeremetievo. Iar acum îi este dat să participe la dezlegarea întregii întîmplări, să îl întîlnească aici, pe iaht, pe Stavinski și să afle taina apariției submarinelor sovietice la țărmul Suediei. Orice ziarist profesionist și-ar freca mîinile de bucurie dacă s-ar afla în posesia unei asemenea știri de senzație.

A doua zi, în dimineața de 25 mai, căpitanul îi arătă orizontul lui Mac Carrie, fără un cuvînt.

— Ce-i? o întrebă Mac Carrie pe Anna, care servea drept translatoare.

Raben, căpitanul, nu știa nici un cuvînt în engleză, iar Mac Carrie – nici un cuvînt în suedeză.

Anna schimbă cîteva cuvinte cu Raben și îi traduse lui Mac Carrie:

— Spune că cerul s-a înroșit, va fi furtună.

— Și ce?

— Spune că, dacă furtuna va fi mai mare de cinci-șase grade, *Jurianna* trebuie dusă în port.

— Imposibil. Nu putem pleca din acest punct pînă la sfîrșitul lui mai! Orice s-ar întîmpla!

— Chiar și dacă furtuna va fi de zece grade? Hm! făcu Anna. Nu am de gînd să-mi dau duhul din cauza afacerilor voastre de spionaj!

— Să ceară prin radio prognoza meteo, spuse Mac Carrie.

Anna vorbi din nou cu Raben, după care îi spuse lui Mac Carrie:

— A cerut-o deja. Conform prognozei, va fi vînt ușor, dar el nu crede în aceste prognoze. Zice că va fi furtună.

— Bine, vom vedea, spuse posac Mac Carrie.

Peste o oră, auzi cum motorul iahtului este pus în funcțiune și lanțul ancorei este ridicat cu repeziciune la bord.

— Ce s-a întîmplat?

Așezat în fața timonei, căpitanul Raben porni la putere maximă cele două motoare diesel ale iahtului și, imediat, cele două elice puternice purtară *Jurianna* departe de insulă, spre nord, spre micul port Sandemar.

— Ce s-a întîmplat?! strigă Mac Carrie încă o dată.

— *Patio minvter stormen vil loria*, mormăi Raben în suedeză.

Mac Carrie înțelese numai cuvîntul *storm*[1] și se uită încă o dată nedumerit în jur. De abia acum observă că în jur nu mai este nici un iaht de croazieră și nici bărci pescărești. "Liniștea dinaintea furtunii", gîndi Mac Carrie.

Într-adevăr, peste cincisprezece minute, cînd *Jurianna* se îndrepta în mare viteză spre Sandemar, Marea Baltică fu cuprinsă de o furtună de nouă grade.

La două ore de la acostarea la Sandemar, Mac Carrie porni cu un remorcher greu pescăresc, fără să țină seama de furtună, spre insula Musko.

1 – furtună

Capitolul 4

Radiogramă cifrată
Moscova
Către Marele Stat-Major, mareşalului Oparkov

Pe 29 mai, la ora 19,08, am ajuns în poziţia iniţială. Aştept ordinele dumneavoastră.

Comandantul "U-300",
Piotr Guşcin

Radiogramă cifrată
Comandantului "U-300" Guşcin

Conform informaţiilor primite de la supravegherea aeriană, în zona operaţiunii, lîngă insula Musko, în ultimele zile s-a semnalat un remorcher greu pescăresc, în ciuda timpului nefavorabil. Nu există semne că ar desfăşura o activitate pescărească.

Ordon să se înceapă operaţiunea de la zona Vaddo, în golful Botnik. După încheierea lucrării în acest punct, ordon să se

iasă în apele neutre pentru a primi noi instrucțiuni.

Mareșalul Oparkov

Cînd radiotelegrafistul a adus această radiotelegramă în cabina de comandă și a citit-o comandantului, Stavinski s-a schimbat la față. "Cretinii! Cretinii de Mac Carrie și Cooper!" Doar le-a cerut clar: un vas mic pescăresc!

În acest timp, Guşcin dicta radiotelegrafistului:

Radiogramă cifrată
Moscova
Către Marele Stat-Major, mareșalului Oparkov

•

Am primit ordinul dumneavoastră. Trecem la executare.

Comandantul "U-300",
Piotr Guşcin

Și, privind voios către Stavinski, Guşcin plecă spre punctul de comandă. Stavinski rămase singur. Durerea surdă a disperării întuneca parcă totul. Închise ochi și se așeză automat pe scaunul metalic, fixat în podea.

Se auzeau prin radio comenzile de la punctul de comandă: "Deschideți valvele balastului, față și central... Cu viteză mică înainte... Cîrmă stînga... Accelerați... Menținеți viteza..."

Submarinul coborî în adîncurile mării. Stavinski deschise ochii și aruncă o privire spre hărțile lăsate de Guşcin. Nu avea nevoie de ele. Încă de cînd era la Marele Stat-Major și în Baltusk, le studiase pînă în cele mai mici amănunte. Al doilea punct de instalare a matriței energetice de lîngă insula Vaddo se afla la o adîncime de 97 m. Numai un nebun putea risca să iasă înot la suprafață de la asemenea adîncime. Nici chiar un scafandru experimentat nu ar rezista. Cu totul altceva era la insula Musko. Acolo, punctul de instalare era prevăzut la o adîncime de 40 m.

De la această adîncime intenționa Stavinski să iasă la supra-

față, împreună cu lucrătorii de la forare și cu montorii.

Se auziră bătăi în ușa cabinei. "Sigur, iarăși e Donov", gîndi leneș Stavinski. Într-adevăr, după o secundă, prin ușa întredeschisă a cabinei apăru fața lui Donov.

— Vă căutam, tovarășe general. Imediat după imersiune avem lecția politică. Voiam să vă rog să luați cuvîntul în fața marinarilor în ajunul operațiunii. În numele Marelui Stat-Major. Oamenii așteaptă de mult...

Stavinski îl fixă cu ochi triști. Apoi, răsucindu-se ușor, întinse mîna după sticla de coniac, bău chiar în fața lui Donov două înghițituri mari direct din sticlă, se șterse cu dosul palmei și spuse răspicat și răgușit în același timp:

— Du-te în p... mă-tii, lepădătură!

— Hm, făcu Donov livid. Se pare că sînteți beat, tovarășe general...

Stavinski ridică sticla din nou, dar nu o duse la gură, ci o aruncă după Donov.

Donov reuși să închidă ușa metalică înainte ca sticla să apuce să-l lovească în figură. "Beți-beți, dar și violent", mai cugetă el.

Capitolul 5

La intrarea în golful Botnik, submarinul se opri. În cele două compartimente din față și de la pupa submarinului, opt scafandri stăteau deja culcați în patru tuburi lans-torpilă, pregătindu-se să iasă pe fundul mării.

Guşcin, Stavinski şi Donov se aflau şi ei în compartimentul din față. Din tuburile lans-torpilă răzbăteau semnale metalice surde; prin lovituri de cheie franceză, scafandrii dădeau de înțeles că adaptarea la presiune se desfășoară normal.

Cînd săgeata manometrului arătă presiunea de zece atmosfere, Reizman decuplă furtunurile de admisie sub presiune a aerului în costumele de scafandru. Acum numai stația de radiorecepție îi unea pe scafandri de Guşcin. Comandantul le ordonă tuturor să iasă din compartimentul lans-torpilă.

Stavinski, Donov, Guşcin şi Reizman plecară din compartiment. Guşcin şi Stavinski trecură în cabina de comandă.

— Cum merg lucrurile la pupa? întrebă Guşcin prin radio.

— Sîntem gata! se auzi înfundat.

— Închideți compartimentul lans-torpilă! ordonă Guşcin.

— Compartiment față închis!

— Compartiment pupa închis! se auzi prin radio.

— Deschideți supapele de bord ale compartimentului lans-torpilă!

În tăcerea ce se așternu, se auzea numai clipocitul apei în compartimentele de torpilă deschise. Stavinski știa ce se petrece acum acolo, dar rapoartele scurte prin radio ale conducătorilor celor două grupe de scafandri completau tabloul:

— Inundare la jumătate... trei pătrimi... inundare totală, tovarășe comandant!

După umplerea completă a compartimentelor cu apă, scafandrii ieșiră din tubul lans-torpilă, alunecînd ca pe derdeluș pe fundul mării.

— Am ieșit pe fundul mării, tovarășe comandant. Da' și fundul ăsta, ptiu! Numai porcării! raportă prin radio plutonierul Rogacev.

— Lasă argoul! ordonă Gușcin.

— 'nțeles, las argoul, tovarășe comandant. Fundul mării e groaznic – mîl și gunoi; sînt și cutii de conserve, cine dracu' le aruncă aici?

— Caută locul de forare.

— Căutăm, tovarășe comandant.

Opt scafandri, luminîndu-se cu proiectoare puternice prinse pe piept, mergeau încet pe fundul mării, căutînd o suprafață mai mult sau mai puțin netedă pentru forare.

— Ei, se pare că aici se poate, tovarășe comandant.

— Unde?

— La doisprezece metri de submarin.

— Ești convins?

— Hm... Normal. Aici e normal, tovarășe comandant. Să măturăm un pic cu piciorul și totul va fi în ordine.

Peste cîteva minute, timp în care scafandrii eliberară de gunoi suprafața aleasă de ei, șeful echipei de scufundători raportă:

— Gata, tovarășe comandant. Putem să scoatem utilajul.

Gușcin se uită la Stavinski, clipi vesel și zise:

— Ei? Dumnezeu să ne ajute, tovarășe general!

Stavinski clătină din cap.

— Deschideți compartimentul de rachetă stînga! comandă

Guşcin în microfon.

Şi iarăşi se auzi forfota surdă şi vijelioasă a apei ce clipocea în giganticul compartiment stînga al navei.

Cînd apa din compartimentul rachete se linişti, se apropiară de platformă toţi cei opt scafandri. Apucînd din toate părţile agregatul de forare, îl duseră încet spre suprafaţa aleasă de ei. Apa micşora greutatea agregatului.

— Gata, tovarăşe comandant, raportă şeful scafandrilor.

— Maşinile! ordonă Guşcin. Transmiteţi energie la agregatul de forare.

— Sîntem gata, tovarăşe comandant!

— Compresiunea?

— Sîntem gata!

— Hidroacusticieni, ce e la suprafaţă?

— În ordine, tovarăşe căpitan.

Guşcin se uită din nou la Stavinski, care aprobă în tăcere.

— Rogacev, conectează! ordonă Guşcin.

— Se poate fuma, tovarăşe comandant? glumi prin radio Rogacev.

— Ţi-arăt eu fumat, mama mă-tii! Conectează!

— 'nţeles, conectez!

Chiar şi fără hidrolocator se auzea mormăitul la turaţie maximă al sfredelului de diamant.

Acolo, la doisprezece metri de submarin, la nouăzeci şi şapte de metri adîncime şi la doar şase mile de litoralul suedez, un sfredel de diamant cu un vîrf ca de ac pătrundea în sol repede, pregătind gaura pentru arma seismică. Jumătate de metru... Un metru... Un metru jumătate...

Pe neaşteptate, din coridorul care ducea de la timona comandantului spre alte compartimente ale submarinului se auziră hohotele de rîs ale marinarilor şi zdrăngănitul sonor al unei chitare. Guşcin se întoarse nemulţumit spre Donov.

— Donov, dă ceva de lucru echipajului!

— 'nţeles! zise acesta ducînd mîna la cozoroc şi sări de la timonă.

În timp ce grupul de scafandri de la bordul submarinului "U-300" fora solul mării suedeze, într-o cabină, marinarii răspun-

deau clar, fără poticneli, la întrebările lui Donov.

— Mecanic Zaharov, cu ce răspunde poporul sovietic la încercările forțelor agresive ale imperialismului de a cuceri superioritatea militară asupra Uniunii Sovietice?

— Ca răspuns la încercările forțelor agresive ale imperialismului de a cuceri superioritatea militară asupra Uniunii Sovietice – aici, mecanicul Zaharov începea să citeze raportul tovarășului Andropov – noi vom menține capacitatea noastră de apărare la nivelul necesar, ca să asigurăm securitatea patriei noastre și a tuturor țărilor socialiste.

— La loc. Rucikin, ce s-ar întîmpla cu planeta noastră fără ferma politică iubitoare de pace a Uniunii Sovietice?

La doisprezece metri de aceste lecții politice, sfredelul de diamant continua să se afunde în pămîntul suedez: doi metri... doi metri jumătate... trei...

Capitolul 6

Stavinski stătea cu mîinile sub cap în cabina sa și se uita fără să clipească la tavanul metalic. Dacă nu va fugi acum, poate că nu va mai avea o a doua ocazie.

Se ridică și se duse în cabina comandantului grupei de navigație. Era alături. În timp ce submarinul se afla pe fundul mării, ofițerul timonier, în lipsă de altceva, alcătuia o listă de nume masculine și feminine – peste o săptămînă urma să nască soția lui – iar acum tot submarinul lua parte la alegerea numelui pentru băiețel sau pentru fetiță. Cînd Stavinski deschise ușa cabinei, ofițerul timonier se ridică în picioare.

— Tovarășe general, nu-mi spuneți și mie un nume feminin frumos? spuse ofițerul.

— Virginia.

— Cum? întrebă timonierul.

— Este un nume american – Virginia, explică Stavinski. Auzi, cum e vremea afară?

— Acalmie, tovarășe general. Jumătate de grad maxim.

— La insula Musko e furtună?

— Acum trei zile, condițiile meteorologice erau proaste.

Dar pe noi nu ne interesează nicidecum! Noi sîntem sub apă, unde e liniște!

— Corect, spuse gînditor Stavinski, gîndindu-se că probabil din această cauză Mac Carrie nu a reușit să închirieze un iaht sau o barcă pescărească. În orice caz, altă explicație a existenței remorcherului pescăresc lîngă insula Musko nu exista. Iar dacă remorcherul se va afla acolo în continuare, Marele Stat-Major nu va permite submarinului să se apropie de insulă.

În pragul ușii apăru căpitanul Gușcin.

— Tovarășe general, vă raportez că forarea s-a încheiat, îi zise el lui Stavinski. Imediat începem instalarea matrițelor. Montorii se pregătesc de ieșire. Mergeți cu ei?

Gușcin era evident satisfăcut: a adus submarinul în condiții perfecte la punctul necesar, sondorii își făcuseră treaba, rămăsese doar ultima fază a operațiunii.

— Merg! spuse el în sfîrșit.

De fapt pentru asta a și plecat în expediție: să urmărească instalarea matrițelor. Altfel, toată expediția ar fi fost o plimbare lipsită de sens, iar refuzul de a ieși din submarin împreună cu montorii ar fi fost pur și simplu o lașitate. Firește, ar putea amîna ieșirea pînă la al doilea punct, insula Musko. Dar îi vor da submarinului "undă verde" la al doilea punct sau îl vor trimite să navigheze în derivă în apele neutre pînă la plecarea remorcherului?

— Merg! repetă Stavinski hotărît.

Capitolul 7

Ciorapi subțiri de lînă... Chiloți groși... Pantaloni de lînă... două flanele groase de lînă și o cască de lînă pe cap. Deșurubînd al doilea fund al termosului, Stavinski scoase din ascunzătoare trei casete cu microfilm și le lipi cu leucoplast mai jos de subsoara stîngă. Se părea că totul e în ordine... Aruncă o ultimă privire prin cabină, se întoarse și ieși repede pe coridor. În partea din față a submarinului, în compartimentul lans-torpilă evacuat între timp, montorii își îmbrăcaseră deja costumele de scafandru.

Stavinski observă uimit că printre ei se află și Donov. De cînd Stavinski aruncase în el cu sticla, Donov nu-i mai ieșise în cale, evita intenționat întîlnirile, iar acum – lui Stavinski nu îi venea să creadă – îmbrăcase costumul de scafandru! Se uită întrebător la Guşcin.

— Donov a hotărît s-o facă pe eroul, explică Guşcin ridicînd din umeri.

— Renunță! spuse calm Stavinski.

— Cum vine asta? izbucni el iritat și se uită la Stavinski cu o ură de data aceasta nedisimulată.

— Așa. Renunță la ieșire, Donov! repetă Stavinski poruncl-

tor. Nu ai făcut antrenamente.

— Am patruzeci și nouă de ore de lucru sub apă! Am fost în Oceanul Atlantic și în Oceanul Înghețat! se enervă Donov.

— Eu nu am văzut. Scoate costumul! ordonă Stavinski. În afară de asta, ordinele comandantului nu se discută.

Apoi, în timp ce Donov își scotea costumul, Stavinski deveni și mai stăpîn pe situație:

— Drepți! Stînga-mprejur! Din compartimentul de torpilă, înainte, marș!

— 'nțeles! salută Donov și ieși din compartiment.

— Ești prea sever, remarcă Gușcin cu vădită nemulțumire. Fii atent, o să-ți lege o tinichea de coadă la Direcția Politică.

— Răspund în fața Marelui Stat-Major de operațiune și nu am nevoie de surprize, spuse Stavinski îmbrăcînd costumul de scafandru: bocancii grei cu tălpi de plumb, centura cu greutate de plumb, o raniță cu două tuburi de oxigen, încă o centură cu scule de montaj, un cuțit finlandez și acumulatorul proiectorului de la piept.

Doi marinari de cart îl ajutară pe Stavinski să se echipeze. Alături de alte tuburi lans-torpilă, montorii erau deja gata pentru ieșirea din submarin. Peste cîteva clipe, același Reizman conectă compresorul. Furtunurile subțiri de cauciuc conectate la costumele de scafandru se umflară și Stavinski simți cum i se contractă trupul, în timp ce presiunea atmosferică se mărește în costum.

Presiunea creștea mereu. Parcă ceva greu, apăsător, năvălea peste corpul culcat în tub al lui Stavinski. "Să respir!" își porunci Stavinski. "Să respir!"

În sfîrșit, simți că presiunea încetează să mai crească. Pipăind cu mîna, conectă în lateral supapa de trecere în regim autonom cu oxigen din raniță sa din spate. Apoi lovi scurt de trei ori cu mînerul cuțitului finlandez în corpul tubului de lans-torpilă. Și imediat auzi în cască glasul vesel al lui Gușcin:

— Ei, cum e, fraților? Mai suflați?

Stavinski calcula secundele: opt... nouă... zece... unsprezece. În timp ce număra, se gîndi: dar dacă nu ar pleca? Să se întoarcă în Rusia și să trăiască acolo cu Galina o viață îndestulată

de general? Chiar dacă ajunge viu la suprafață, nu va putea înota în acest costum greu, iar pe parcursul a două mile îl vor hăitui acești scafandri-montori...

— Serghei Ivanovici, auzi glasul lui Guşcin, cum vă simțiți?

— Minunat, se strădui el să răspundă cît se poate de vioi.

Între timp, șeful montorilor îi raporta lui Guşcin:

— Inundare un sfert... inundare jumătate...

Stavinski asculta în cască. În momentul în care nivelul apei îi ajunse în dreptul spatelui, trecînd peste greutatea rănitei din spate, se aplecă pînă la bocanci și scoase de la fiecare cîte două cleme dintre cele patru atașate la tălpile grele de plumb. Dacă totuși se va hotărî să fugă, îi va fi mai ușor să scoată clemele rămase.

Se auzi o nouă comandă a căpitanului Guşcin:

— Deschideți compartimentul rachete dreapta!

În partea dreaptă a bordului se deschise al doilea compartiment de rachete.

Capitolul 8

Fundul Golfului Botnik era într-adevăr murdar, plin de gunoi, cu vechi butoaie metalice, borcane şi resturi menajere. Pe acest fund de mare urît şi mîlos nu te puteai deplasa decît luminîndu-ţi drumul cu proiectoarele prinse la piept.

Dar suprafaţa de lucru, unde avea loc plantarea grilei energetice în sol, era mai luminată. Utilajul destul de voluminos amintea de o mică sondă pentru forarea puţurilor de petrol. Deasupra agregatului de forare erau fixate patru proiectoare staţionare alimentate de generatorul submarinului care luminau sectorul de lucru, iar montorii nu întîmpinau nici o greutate.

Cu mişcări sigure, bine controlate, aşezau în puţ secţiunile matriţei, iar un dispozitiv special le înşuruba. Stavinski se uita cum acestea dispăreau una după alta în puţ.

Stavinski înalţă capul, sări puţin în sus, lovind fundul cu cu picioarele, iar un timp, ca în imponderabilitate, privi apa de deasupra capului. Dar apa plumburie era de nepătruns. Deasupra lui erau aproape o sută de metri de apă, era absurd să fugi de la o asemenea adîncime. Chiar dacă nu s-ar ridica brusc, ci în "trepte", eliberîndu-se treptat de scule, de tălpile de

plumb, de acumulatorul proiectorului și de celelalte lucruri grele și chiar dacă, ocupați cu munca, montorii nu ar observa imediat dispariția sa – era tot una; într-o astfel de apă rece și cu costumul de scafandru pe el, nu ar fi reușit să înoate pînă la țărm.

Frigul îi pătrundea în corp chiar și prin costumul de scafandru încălzit special de către acumulator. Fundul mării era fără viață: nici plante marine, nici pești. Numărul secțiunilor coloanei energetice a lui Benjer se micșora mereu, rămăseseră trei, apoi două... Curînd, montorii o vor instala pe ultima, după care vor ermetiza puțul cu o soluție specială care absoarbe undele radio, pentru ca seismometrele să nu descopere matrița energetică. După ermetizare, scafandrii vor duce înapoi agregatul în compartimentul stînga al submarinului și...

Deodată, se stinse lumina la instalația de forare, la toate patru proiectoarele, și în aceeași clipă se deconectară motoarele. În interfonul montorilor și al lui Stavinski se auzi vocea poruncitoare dar evident alarmată a comandantului Gușcin:

— Încetați toate lucrările! Deconectați proiectoarele. Deconectați dispozitivele de radio recepție și rămîneți pe loc! Pe deasupra noastră trece un vapor!

Imediat se stinseră proiectoarele de la pieptul montorilor. Într-o liniște deplină și într-un întuneric de nepătruns, submarinul stătea pe fundul mării cu motoarele oprite pentru ca nici un zgomot metalic sau mecanic să nu trădeze prezența sa.

Atunci, Stavinski înțelese că are o șansă! Deasupra lor se află un vas! Nu un iaht, nu o barcă pescărească, ci o navă mare. Nu are importanță ce fel! Suedeză, japoneză, canadiană! Un vas înseamnă salvarea! În orice caz, aceasta este ultima șansă, cea hotărîtoare! Nu mai trebuie să înoate spre insulă, nu mai trebuie să iasă rapid la suprafață.

În întuneric, cu legătura radio deconectată, nimeni nu va observa dispariția sa. Vor trece douăzeci de minute, dacă nu jumătate de oră, pînă ce Gușcin se va convinge că vasul s-a depărtat suficient și că după el, în șenalul lui, nu vine alt vas. Sau poate vine?! Poate că e o caravană comercială?! E salvat! E salvat! Îl vor căuta cînd el va fi deja sus, iar Gușcin nu va risca

să trimită o patrulă după el, nu va risca să se descopere singur!

Toate aceste gînduri îi treceau ca un vîrtej prin cap și în următoarea clipă Stavinski păși încet, îndepărtîndu-se de sectorul de lucru, de montori. Încă un pas... încă... De ei îl separa deja un strat de apă compact, de nepătruns, dar nu se grăbi să iasă la suprafață. Calm! Înmormîntat de două ori – într-un cimitir din New York și în alt cimitir din Moscova, sub numele lui Robert Williams – va scăpa, va scăpa și de al treilea mormînt!

Totul era perfect! Se îndepărtase deja zece metri. După ce se eliberă de plumbul de la picioare, presiunea apei începu să-l tragă în sus. Parcă zbură vreo zece metri. Apoi se opri: centura grea cu scule, ranița de pe umeri cu acumulatorul și centura cu greutăți de plumb opriră urcarea și aproape că răsuciră corpul lui Stavinski cu picioarele în sus și capul în jos. Trebuia să înlăture centura cu scule!

Însă încuietoarea centurii nu se deschidea. Atunci Stavinski începu să arunce sculele una după alta: chei franceze, fierăstraie, dar greul de abia acum urma: încuietorile rigide ale ranitei acumulatorului și ale centurii cu greutăți de plumb. Nici un scafandru nu putea deschide aceste încuietori singur, ci ajutat de altcineva. Îi venea tot mai greu să respire. Cuțitul! Stavinski scoase din teacă cuțitul finlandez și începu să taie fără grabă.

Imediat ce tăie centura, presiunea apei îl propulsă în sus. Nici măcar nu reușea să dea din mîini ca să-și schimbe poziția corpului. Avea aceeași senzație ca într-un lift care urcă prea repede. Nu-i ajungea aerul, inima îi bătea tare. Se opri brusc. Trăgînd aer în piept, Stavinski se odihni. Cît să fi urcat oare?

Apa era mai luminoasă și prin fața lui dansau bancuri de peștișori. Deci s-a ridicat destul de mult, dacă sînt pești în acest strat. Probabil că acusticienii de pe "U-300" interceptaseră deja vasul și au înțeles că va trece pe deasupra lor sau foarte aproape de ei. Însă el, Stavinski, nu știa cu ce viteză se va deplasa vasul și cînd va ajunge deasupra lui.

Observă o uriașă pată neagră ce se mișca deasupra lui, în stînga. Era un vas! Un vas!

Uitînd de boala de cheson, de embolie și de fierberea sîngelui, Stavinski începu să taie cu cuțitul centura acumulatorului.

Simți înțepătură ușoară a propriului său cuțit sub coastă. Imediat, o forfoteală de bule de aer trecu fulgerător prin fața măștii sale. Din dreptul pieptului costumului de scafandru ieșea aer. În următoarea clipă, cercul de fier al presiunii apei îi cuprinse pieptul și îi opri respirația. O parte a costumului de scafandru își pierdu gonflabilitatea, iar acum Stavinski era tras în jos, în timp ce cutia toracică îl presa tot mai tare, ca într-un teasc. Și, fără să mai respire, fără să se mai împotrivească morții stupide dar iminente, înțelese clar că a venit sfîrșitul...

Cînd acumulatorul greu, rănița cu tuburile de oxigen și costumul de scafandru tot mai greu îl trăgeau în jos, în adînc, iar presiunea apei îi strîngea trupul, mîinile sale făcură acea mișcare disperat-hotărîtă care îi salvă viața. Cu un gest instinctiv, convulsiv, tăie cureaua acumulatorului.

Patru secunde mai tîrziu, Stavinski fu aruncat cu doi metri deasupra valurilor și, căzînd înapoi în apă, plescăi cu zgomot. Se prăbușise pe spate; lovitura fusese dură și, încă înainte de șocul căderii, îi țîșni sîngele pe nas. Era viu, viu!

Stavinski mai reuși să vadă cum, la patruzeci de metri de el, trece lin vasul *Viking*, un vapor de croazieră ce străbate Marea Baltică cu opriri de o zi la Stockholm, în insulele Aland, la Helsinki, la Leningrad, la Riga și la Gdansk.

Dădu slab din mînă și bolborosi ceva cu gura plină de sînge. I se părea că flutură din mînă, că strigă cît îl țin puterile. Dar mîinile nu se mișcau, iar masca nu lăsa să se audă strigătul slab.

Pe vas, orchestra cînta foarte tare. Pe puntea de sus stăteau bărbați și femei în costume de baie. Chiar sub ei, pe fundul Golfului Botnik, submarinul sovietic "U-300" instala noua armă seismică, ce putea în orice clipă, printr-un semnal radio venit de la Moscova, să le distrugă casele și vilele, birourile și uzinele, viața lor îndestulată și fericită. Mîine sau în cel mai rău caz peste cîteva luni, astfel de grile energetice vor fi semănate pe întreg fundul mărilor și oceanelor: în jurul Japoniei, lîngă litoralul Franței, al Angliei, al Germaniei, al Americii.

Vaporul trecu pe lîngă Stavinski, îndepărtîndu-se încet.

Capitolul 9

Radiogramă cifrată
Moscova
Mareşalului Oparkov

La 1 iulie, orele 19,40, în timpul instalării dispozitivelor pentru proiectul "EMMA", lîngă peninsula Vaddo, reprezentantul dumneavoastră, generalul maior Serghei Iurîşev, a săvîrşit din proprie iniţiativă o ieşire la suprafaţa mării.

Acţionînd conform instrucţiunii "ED-01", care interzice lăsarea la fundul mării a aparaturii secrete şi a oricărei alte urme, am distrus de urgenţă toate lucrările de montaj şi am executat o ieşire la suprafaţă la adîncimea periscopului, la ora 21,39. Din cauza vizibilităţii scăzute pe timp de noapte, nu s-a putut executa căutarea lui Iurîşev. Aştept dispoziţiile dumneavoastră.

Comandantul "U-300"
Piotr Guşcin

Radiogramă cifrată
La bordul submarinului "E-40", comandantului

Executați urgent o ieșire la suprafață în apele suedeze, cu scopul distragerii atenției asupra acțiunilor submarinului "U-300". Intrați în legătură directă cu comandanții de pe "U-300", conform codului "E-2", în vederea unor acțiuni comune.

Mareșalul Oparkov

Radiogramă cifrată
Moscova
Mareșalului Oparkov

Corpul generalului Iurîșev a fost împins spre insula Arholm și a fost tras spre fiord. Lucrările de salvare nu se pot desfășura din cauza apariției elicopterelor militare suedeze.

Comandantul "U-300"
Piotr Gușcin

Din ziare și comunicatele agențiilor de presă:

Stockholm, 5 iunie 1982
Forțele maritime și aeriene suedeze încearcă să rețină un submarin necunoscut, observat în Golful Botnik, în nordul Mării Baltice.
Ofițerii a trei posturi de observație au descoperit existența submarinului la 30 m nord de canalul din capătul de sud al Golfului. Al doilea submarin necunoscut a fost descoperit de marinari și de instalațiile radar la 160 km mai la sud.

Stockholm, 8 iunie 1982
Elicoptere aruncă bombe de adîncime în regiunea presupusului loc de staționare a submarinului necunoscut, pentru a-l obliga să urce la suprafață înainte de a părăsi zona insulelor Vaddo. Aproximativ o sută de avioane militare, elicoptere și

nave de coastă desfășoară acțiunea de căutare a două submarine necunoscute care au pătruns în apele teritoriale suedeze. "Este a șaptea încălcare a apelor noastre teritoriale de către submarine din momentul în care submarinul sovietic a eșuat la Karlskrona, în octombrie 1981", a anunțat comandantul forțelor marine suedeze, Emil Svenson. "E ciudat și nu înțelegem deloc ce caută submarinele străine în apele noastre teritoriale."

Radiogramă cifrată
La bordul submarinului "U-300", comandantului

Ieșiți urgent din apele suedeze. Treceți la regim de întrerupere a legăturilor radio.

Mareșalul Oparkov

Din ziare și comunicatele agențiilor de presă:

Stockholm, 11 iunie 1982
Purtătorul de cuvînt al forțelor armate suedeze a anunțat: "Căutarea celor două submarine necunoscute va continua cel mult încă o săptămînă, iar forțele armate suedeze vor bloca gura Golfului Botnik pînă cînd se vor convinge că submarinele necunoscute au părăsit apele teritoriale suedeze".

Din corespondența secretă a Marelui Stat-Major al Armatei Sovietice:

Președintelui KGB
Generalul locotenentului de securitate V. Fedorciuk

Submarinele "U-300" și "E-40" au ieșit din apele teritoriale suedeze și se îndreaptă spre baza Baltusk.
În ceea ce privește indicația dumneavoastră, toate lucrările de instalare a dispozitivelor "EMMA" în apropierea țărmului suedez au fost sistate pînă la încheierea cercetării împrejurărilor dezertării peste graniță a adjunctului meu în probleme stra-

tegice, generalul maior Serghei Ivanovici Iurîșev.

Vă transmit un pachet găsit în seiful de serviciu al generalului Iurîșev și destinat mie. Așa cum se poate observa din biletul găsit în pachet, precum și din mărturiile fiicei mele, cauza dezertării generalului Iurîșev este personală. Deși fapta generalului Iurîșev nu se justifică prin nimic, există suficiente motive să sperăm că generalul Iurîșev a întreprins tentativa sa în mod impulsiv și singur, fără să aibă relații cu forțe ale serviciilor de spionaj dușmane. Întrucît generalul Iurîșev a decedat, nu credem că inamicul dispune de date privind proiectul "EMMA".

Șeful Marelui Stat-Major al Armatei Sovietice
Mareșalul URSS, N.Oparkov

Comitetul Securității Statului
Moscova
Șefului Marelui Stat-Major al Armatei Sovietice
Mareșalului Uniunii Sovietice, N.Oparkov

Prezența unui remorcher pescăresc suedez în apropierea insulei Musko, la punctul ales pentru instalarea dispozitivului "EMMA", și existența lui în acest punct la momentul hotărît pentru desfășurarea operațiunii ne conduc la presupunerea că remorcherul amintit putea să îl aștepte acolo pe ginerele dumneavoastră, generalul maior Iurîșev.

Vă propun să îmi prezentați neîntîrziat și personal lista completă a persoanelor care au avut o legătură cît de mică cu proiectul "EMMA", precum și lista completă a persoanelor cu care a intrat în contact ginerele dumneavoastră, fostul general maior Iurîșev.

Președintele KGB,
General locotenent de securitate V. Fedorciuk

Epilog

Comitetul Securității Statului, URSS
Moscova, str. Dzerjinski, nr. 2
Șefului Departamentului Industriei de Apărare al CC al PCUS, tovarășul Igor Feodorovici Dimitriev
Strict secret

Desfășurînd o cercetare amănunțită a împrejurărilor fugii fostului locțiitor al Șefului Marelui Stat-Major al Armatei Sovietice în probleme strategice, coordonator al proietelor strict secrete "EMMA" și "EMBA", generalul maior S.I.Iurîșev, organele KGB au stabilit:

În luna iunie 1981, S.Iurîșev a suferit un puternic șoc sufletesc provocat de faptul că șoția îl înșela și de sinuciderea fiului. Ascunzînd adevăratele cauze ale sinuciderii fiului, S.Iurîșev era zdruncinat sufletește și în octombrie 1981, în timpul concediului, s-a aruncat din trenul Kirov–Moscova. În cădere, a suferit o comoție cerebrală în urma căreia și-a pierdut total memoria (amnezie retrogradă).

Pentru că se dorea grăbirea ritmului lucrărilor la proiectul

"EMMA", S.Iurîșev a fost externat înainte de însănătoșirea totală, iar la ieșirea din spital nu a fost supus nici unui control psihiatric. Faptul ne face să presupunem că, în această perioadă, S.Iurîșev a rămas în stare de depresie și cu sechele legate de pierderea memoriei.

Colegii de lucru afirmă că după sinuciderea fiului și traumatismele căpătate, fostul general și-a schimbat vădit caracterul. V.Donov și comandantul submarinului, P.Gușcin, au arătat că, în timpul expediției, S.Iurîșev abuza de băuturi spirtoase.

Toate aceste lucruri, precum și o serie întreagă de dovezi indirecte (mărturiile soției lui S.Iurîșev, mărturiile ultimei sale concubine din Baltusk, chelnerița Tatiana Loghina, și altele) ne fac să presupunem că generalul S.Iurîșev a săvîrșit fapta sa trădătoare fiind afectat sufletește, ca rezultat al celor prezentate mai sus.

O verificare amănunțită a tuturor persoanelor cu care s-a aflat în contact generalul S.Iurîșev – de la colaboratorii de la Marele Stat-Major pînă la fiul secretarului CC al PCUS, Ilia Andropov – exclude o legătură a lor cu serviciile de spionaj occidentale.

După cum au reușit să stabilească agenții noștri din Suedia, remorcherul pescăresc N1 764 s-a aflat lîngă insula Musko de pe 24 mai pînă pe 7 iunie, pentru depanarea motorului și alte lucrări de reparații. Corpul generalului Iurîșev a dispărut în fiord și, după toate probabilitățile, generalul s-a înecat.

Informațiile primite de la agenții noștri infiltrați în aparatul CIA și în alte servicii străine de spionaj arată că nici un serviciu străin de spionaj nu are cunoștință de proiectul "EMMA".

Recomand să se definitiveze "lanțul suedez" în termenul cel mai scurt, prin instalarea celor necesare și lîngă insula Musko, așa cum este planificat în proiect.

Președintele KGB
General locotenent de securitate
V.Fedorciuk

Moscova, 20 septembrie 1982

Din ziare și comunicatele de presă:

Moscova, martie 1978 (din afirmațiile generalului maior Pavlincenko, membru al Direcției Politice a Amatei Sovietice)

Teoretic, problema producerii armei seismice este rezolvată. Se pot introduce în pămînt baterii de mare putere, așa-numitele "grile energetie", care vor fi capabile ca la semnalul nostru radio să provoace un cutremur dirijat de la o distanță de 400 km de locul de introducere. În zona stabilită exact de noi, cutremurul va distruge bazele de lansare a rachetelor balistice ale inamicului, toate căile de comunicație, energetice, de apă, telefonice și așa mai departe. După aceste "calamități naturale", în țara inamicului vor intra trupele noastre, care vor aduce populației sinistrate produse alimentare, apă, electricitate și medicamente. Iar populația recunoscătoare ne va întîmpina cu flori, cum a fost întîmpinată Armata Roșie de către cehi la Praga, în 1945.

Stockholm, 5 octombrie 1982

Elicoptere și nave suedeze întreprind căutări asidue ale unui submarin necunoscut detectat joia trecută, pe 1 octombrie, la 300 m de baza marină militară din zona insulei Musko, la 32 km sud de Stockholm.

•

Stockholm, 6 octomnrie 1982

Purtătorul de cuvînt al Flotei Marinei Militare a Suediei a declarat că submarinul străin ce a pătruns în apele teritoriale suedeze aparține, după toate probabilitățile, Uniunii Sovietice. El afirmă că nava a căzut în capcană în golful Horsfierden, la 16 km de ieșirea în Marea Baltică, iar vasele și elicopterele suedeze iau toate măsurile pentru a-l obliga să urce la suprafață. Baza militară Musko este o bază strategică suedeză. Dispozitivele radar instalate aici țin sub observație litoralul răsăritean al țării, cel dinspre Uniunea Sovietică. O parte din fortificațiile militare de la Musko sînt situate adînc sub apă, într-un sistem de grote capabile să asigure apărarea chiar și în cazul unui atac atomic. Pentru Uniunea Sovietică, această bază are o în-

semnătate strategică deosebită, întrucît în caz de acțiuni militare, asigură o ieșire în Atlantic pe toată perioada anului, fără îngheț permanent. Conform planurilor NATO, în caz de război, aliații occidentali intenționează să blocheze Flota Baltică Sovietică în bazele sale, fără să permită desfășurarea ei în Oceanul Atlantic.

Stockholm, 7 octombrie

În zona golfului Horsfierden, unde, după cum se presupune, se află un submarin străin infiltrat în apele teritoriale suedeze, sînt concentrate în prezent aproximativ 40 de vase de război și 10 elicoptere suedeze. Întregul golf Hoesfierden este închis din două părți cu plase de sîrmă. Elicopterele suedeze atacă presupusul submarin aflat pe fundul golfului cu bombe de adîncime.

Stockholm, 8 octombrie 1982

După cum a anunțat purtătorul de cuvînt al Flotei Marine Militare a Suediei, comandantul Sven Carlsoon, submarinul a făcut o încercare de a rupe plasa și de a ieși în apele Mării Baltice. Încercarea, după afirmațiile sale, s-a soldat cu un eșec: submarinul s-a împotmolit în barierele de oțel, iar apoi a fost gonit cu ajutorul bombelor de adîncime. Conform informațiilor oferite de ziarul Dagens nuheter, *submarinul a fost avariat și în prezent se află culcat pe fundul mării, la adîncimea de 69 m, în apropierea localității Arsta Havsbad. Infanteria marină suedeză se pregătește pentru internarea echipajului submarinului, dacă acesta se va ridica la suprafață. Rezerva de oxigen de la bordul sumbarinului nu poate depăși necesarul pentru cinci zile.*

Stockholm, 9 octomrie 1982, UPI

Flota Marină Suedeză, conștientizînd faptul că în joc este prestigiul ei, și-a propus drept scop să forțeze cu orice preț submarinul să se ridice la suprafață.

Stockholm, 12 octombrie 1982

Comandantul Forțelor Armate Suedeze, Lenkart Linng, a

dat o declarație din care rezultă că, totuși, submarinul agresor a reușit probabil să scape de urmăritori și să se strecoare în apele Mării Baltice.

Moscova, 11 noiembrie 1982, TASS

Ca urmare a unui stop cardiac subit, ieri a încetat din viață Secretarul General al PCUS, Președintele Prezidiului Sovietului Suprem al URSS, Președintele Consiliului de Apărare al URSS, mareșalul Uniunii Sovietice, Leonid Ilici Brejnev.

Moscova, 12 noiembrie 1982, TASS

Plenara extraordinară a CC al PCUS a ales în unanimitate pe tovarășul Andropov Iuri Vladimirovici în funcția de Secretar General al CC al PCUS.

Sanaa, 14 decembrie, TASS

În urma unui puternic cutremur care a avut loc ieri în Yemenul de Nord, au murit, conform datelor oficiale, aproximativ 600 de persoane. Cele mai multe distrugeri și victime au fost înregistrate în provincia Damar. Au fost distruse în totalitate 11 așezări, iar aproximativ 80 au fost puternic afectate.

Sanaa, 15 – 18 decembrie (din comunicatele agențiilor occidentale)

Puterea cutremurului care a avut loc în Republica Arabă Yemen a atins 6 grade pe scara Richter. Au fost distruse peste 100 de sate. În unul din ele au murit peste 100 de persoane. Cifra morților și răniților depășește 2000 de persoane. Echipele de salvare continuă să caute sub dărîmături cadavrele victimelor.

Observație: Nici o agenție din lume nu a acordat atenție faptului că TASS a transmis prima știrea privind cutremurul din Yemenul de Nord (necomunist) și a publicat prima date despre distrugeri.

Kabul, 16 decembire 1982

Astăzi dimineață, în Afganistan a avut loc un cutremur. Sta-

țiile seismice au înregistrat 6,3 grade pe scara Richter, iar epicentrul s-a aflat în zona submontană Gundkusha, la 160 km nord de capitala afgană, în zonele de concentrare a forțelor afgane de insurgenți anticomuniști. Unda de șoc s-a răspîndit, de asemenea, în raionul Pașavar din Pakistan, unde se află tabăra de refugiați de regimul comunist din Afganistan.

Taipei, 17 decembrie 1982

Un cutremur cu puterea de 6,5 grade pe scara Richter s-a înregistrat astăzi dimineață în Taiwan. Se așteaptă informații privind daunele provocate.

Washington, 14 februarie 1983

Două nave militare sovietice au apărut pe neașteptate la 80 km de gura rîului Mississippi. Aceste două nave – un crucișător cu rachete la bord și o fregată militară – fac parte din flotila militară sovietică formată din patru nave militare aflate de la 25 noiembrie în Marea Caraibelor. Unul din vase este un submarin echipat cu electromotoare pentru operațiuni silențioase la mică adîncime în apa de coastă.

Stockholm, 26 aprilie 1983

O comisie specială de stat a constatat în raportul ei că în octombrie anul trecut, în zona bazei militare maritime de la Musko au operat două tipuri de minisubmarine sovietice, construite pentru deplasarea pe fundul mării. Minisubmarinele au fost însoțite de submarine-purtătoare obișnuite. Operațiunile submarinelor sovietice, se spune în raport, au avut caracter strategico-militar. Primul ministru Olaf Palme a înmînat ambasadorului sovietic la Stockholm o notă fermă de protest.

Copenhaga, 26 aprilie 1983

Ministrul Apărării din Danemarca, Hans Engel, a declarat că submarinele sovietice de tip nou sînt capabile să pătrundă pînă la cheiul Copenhagăi fără să fie observate.

Oslo, 27 aprilie 1983

Minstrul Afacerilor Externe al Norvegiei, Sven Strai, vorbind la televiziunea națională, a remarcat că atentatul Uniunii Sovietice asupra apelor teritoriale suedeze provoacă o profundă îngrijorare în Norvegia.

Stavanger, 27 aprilie 1983

Flota și aviația norvegiană au început căutarea a două submarine străine, observate întîmplător de cîțiva acvanauți în Hardanger-fiord, situat la 100 km sud de Bergen, cea mai mare bază militară maritimă a Norvegiei.

Moscova, 27 aprilie 1983, TASS

Campania antisovietică în jurul unor închipuite "încălcări" ale apelor teritoriale suedeze de către submarine sovietice are în vedere ideea de a strica bunele relații dintre țările noastre.

Sundsvall, 28 aprilie 1983

Forțele militare maritime și aeriene suedeze au trecut la căutarea a două mici submarine sovietice care s-au infiltrat din nou în apele teritoriale ale acestei țări.

Oslo, 4 mai 1983

Căutarea unor submarine necunoscute, observate la sud de baza militară maritimă de la Bergen, a fost sistată. În cursul căutărilor, forțele militare maritime și aviația marină au lansat fără succes cîteva bombe de adîncime, încercînd să oblige submarinele să se ridice la suprafață.

Moscova, 7 mai 1983, ziarul Izvestia

Scopul agitației din Norvegia este să se arunce o umbră asupra politicii pașnice a Uniunii Sovietice.

Sundsvall, 10 mai 1983

Comandamentul suedez a hotărît să sisteze căutările celor două submarine. Bombele de adîncime aruncate în prelabil nu au putut obliga submarinele să iasă la suprafață. Se presupune

că micile submarine au reușit să iasă din zona căutărilor.

Moscova, 11 mai 1983, programul 2 al Postului Național de Radio al URSS

Prezidiul Sovietului Suprem al URSS a trimis o telegramă regelui Suediei, Karl Gustav al XVI-lea, felicitîndu-l din inimă cu ocazia sărbătorii naționale a Suediei și urînd prosperitate poporului prieten suedez.

Sfîrșit

Sidney Sheldon

Prins în capcană

Traducerea:
Violeta Ionescu

Sidney Sheldon

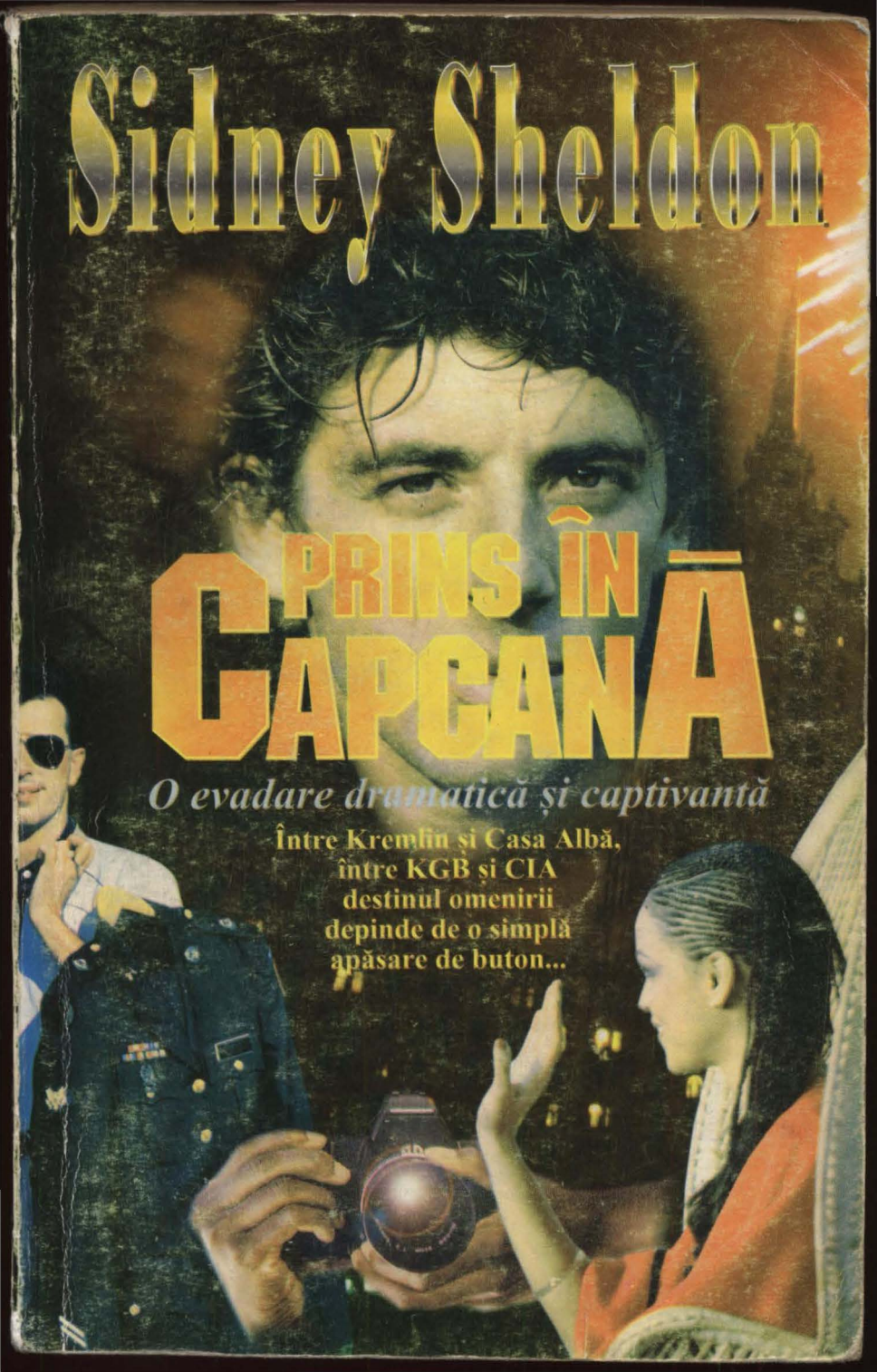

PRINS ÎN CAPCANĂ

O evadare dramatică și captivantă

**Între Kremlin și Casa Albă,
între KGB și CIA
destinul omenirii
depinde de o simplă
apăsare de buton...**